

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

1112

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ.

Α	α,	Β	β.
Β	β	ώς τὸ Γαλλικὸν b· οἶον <i>bāri</i> , ὁ χόρτος.	
Γ	γ	ώς τὸ Ἑλλ. γ πρὸ τοῦ ε, η, καὶ ι· οἶον γάκ, αἷμα.	
Γ	γ	ώς τὸ Ἑλλ. γ πρὸ τοῦ α, ο, καὶ ω· οἶον γάρθ, φραγμός.	
Δ	δ.		
Δ	α	ώς τὸ Γαλλικὸν d· οἶον <i>déra</i> , ἡ θύρα.	
Ε	ε.		
Ε	ε	ἐψιλὸν κλειστὸν, οἶον <i>κετῆ</i> , τοῦτο.	
Ζ	ζ.		
Ζ	ζ	ώς τὸ Γαλλικὸν j· οἶον <i>ζαπί</i> , σαῦρα.	
Θ	θ,	Ι	ι.
Ι	ι	ώς τὸ Ἰταλικὸν j· οἶον <i>ιάμ</i> , εἶμαι.	
Κ	κ	ώς τὸ Ἑλλ. κ πρὸ τοῦ α, ο, καὶ ω· οἶον <i>κᾶλι</i> , ὁ ἵππος.	
Κ	κ	ώς τὸ Ἑλλ. κ πρὸ τοῦ ε, η, καὶ ι· οἶον <i>κάφα</i> , ὁ λαιμός.	
Λ	λ	ώς τὸ Ἑλλ. λ πρὸ τοῦ α, ο, καὶ ω· οἶον <i>γέλα</i> , τὸ φαγητόν.	
Λ	λ	ώς τὸ Ἑλλ. λ πρὸ τοῦ ε, η, καὶ ι· οἶον <i>πέλα</i> , ἡ φοράδα.	
Μ	μ,	Ν	ν.
Ν	ν	ὕγρότερον τοῦ Ἑλληνικοῦ ν· οἶον <i>νῆ</i> , ἔν,	
Ο	ο,	Π	π.
Ρ	ρ	ώς τὸ Ἑλληνικὸν ρ· οἶον <i>ρῆα</i> , φυλάττω.	
Ρ	ρ	ὕγρότερον τοῦ Ἑλληνικοῦ ρ· οἶον <i>ρῆα</i> , <i>ξυρίζω</i> .	
Σ	σ,	ς.	
Σ	σ	ώς τὸ Ἀγγλικὸν sh· οἶον <i>σᾶρα</i> , τὸ πριόνιον.	
Τ	τ.		
Θ	σ	ώς τὸ Ἑλληνικὸν ου· οἶον <i>σδα</i> , ἡ ὁδός.	
Υ	υ	ώς τὸ Γαλλ. u· οἶον <i>υλι</i> , τὸ ἄστρον.	
Φ	φ.		
Χ	χ	βαθύτερον τοῦ Ἑλληνικοῦ χ· οἶον <i>χᾶ</i> , τρώγω.	
ΤΣ	τσ	»	» τσῆτσα, τὸ κοράσιον.
ΤΣ	τῶ	»	» τῶνι, τὸ παιδίον.
ΔΣ	δσ	»	» δσίδασα, ὁ σπινθῆρ.
ΔΣ	δῶ	»	» δῶκα, ἡ φλοκάτα.

Φωνήεντα βραχέα, ἄ ἑ ἕ ἰ ὀ ῶ ὕ.

Φωνήεντα μακρά, ᾶ ῆ ῆ ἰ ὄ ῶ ὕ.

ΕΡΜ
474

ΤΟ
ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

1273

ΠΑΡΑΦΡΑΣΘΕΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΧΕΤΥΠΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ

Διά τήν ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ

ΔΩΡΕΑ

ΦΙΛΙΠΠΟΥ Κ. ΦΑΛΜΠΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΣΕΝΤΙ ΘΝΓΙΑ ΠΑΣ ΜΑΤΘΕΟΥ

ΚΕΘΥΕΡΕ ΠΡΕΪ ΓΡΕΚΙΣΤΕΣΕ ΒΙΕΤΕΡΕ

Σ Κ Ι Π

Νδε γλῶσξε Τοσκερίστε.

معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سنک رخصتیلہ
۲۳ جانی الاخر ۳۰۳ و ۱۷ مارت ۳۰۲ نومرو ۵۵
مصارف انکلینز بیبل شرکتی طرفندن تسویہ اولنہرق

ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΕ.

Νδε στυπα-σχροնε τε Α. Χ. Βοjadσiάνιτ.

1886

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ
ΑΓΙΟΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α.

- 1 ΒΙΒΛΙΟΣ τῆς γενεαλογίας τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ τοῦ
Ἀβραάμ.
- 2 Ὁ Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ·
Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακώβ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελ-
3 φούς αὐτοῦ· Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν
Φαρῆς καὶ τὸν Ζαρά ἐκ τῆς Θάμαρ· Φα-
ρῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑσρώμ· Ἑσρώμ
4 δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ· Ἀράμ δὲ ἐ-
γέννησε τὸν Ἀμιναδάβ· Ἀμιναδάβ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ναασσών· Ναασσών δὲ ἐ-
5 γέννησε τὸν Σαλμών· Σαλμών δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Βοόζ ἐκ τῆς Ραχάβ· Βοόζ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠθῆδ ἐκ τῆς Ρούθ·
6 Ὠθῆδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί· Ἰεσσαί
δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ τὸν βασιλέα.
Δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν
Σολομῶντα ἐκ τῆς γυναικὸς τοῦ Οὐ-
7 ρίου· Σολομῶν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥο-
βοάμ· Ῥοβοάμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀθιά·
8 Ἀθιά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά· Ἀσά δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ· Ἰωράμ δὲ ἐγέν-
9 νησε τὸν Ὀζιαν· Ὀζίας δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἀχαζ· Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐξε-
10 κίαν· Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασ-
σῆ· Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀ-
μών· Ἀμών δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν·
11 Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ
τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικε-
σίας Βαβυλῶνος.
- 12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος,
Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ· Σα-

ΣΕΝΤΙ ΘΝΓΪΑ
ΠΑΣ
ΜΑΤΘΕΥΤ.

Κρεῖ 1.

- 1 Βιβλίε γενεαλογίσε Ιησοῦ-Κρίστου,
τε δῆριτ Δαβίδιτ, τε δῆριτ Ἀβραάμιτ.
- 2 Ἀβραάμιτ ι λίνδι Ἰσαάκ8: εδέ Ι-
σαάκ8τ ι λίνδι Ιακώβι: εδέ Ιακώβιτ ι
3 λίνδι Ιούδα εδέ τε βελέζεριτ' ε ατί: εδέ
Ιούδα8τ' ι λίνδι Φαρέσι εδέ Ζαράι νγα
Θαμάρα: εδέ Φαρέσιτ ι λίνδι Ε-
σρώμι: εδέ Εσρώμιτ ι λίνδι Ἀράμι:
4 εδέ Ἀράμιτ ι λίνδι Ἀμιναδάβι: εδέ
Ἀμιναδάβιτ ι λίνδι Ναασσόνι: εδέ
5 Ναασσόνιτ ι λίνδι Σαλμόνι: εδέ
Σαλμόνιτ ι λίνδι Βοόζι νγα Ραχά-
βα: εδέ Βοόζιτ ι λίνδι Οθίδι νγα
Ρούθ: εδέ Οθίδιτ ι λίνδι Ιεσσέ8:
6 εδέ Ιεσσέ8τ ι λίνδι Δαβίδι μβερέτι.
Εδέ Δαβίδιτ μβερέτιτ ι λίνδι Σο-
7 λομόνι νγα γρδαχα ε Θρίστ: εδέ
Σολομόνιτ ι λίνδι Ροβοάμι: εδέ Ρο-
βοάμιτ ι λίνδι Ἀθιάι: εδέ Ἀθιάιτ
8 ι λίνδι Ἀσάι: εδέ Ἀσάιτ ι λίνδι
Ιωραφάτι: εδέ Ιωραφάτιτ ι λίνδι
Ιωράμι: εδέ Ιωράμιτ ι λίνδι Ὀζία:
9 εδέ Ὀζίσε ι λίνδι Ιωαθάμι: εδέ Ιωα-
θάμιτ ι λίνδι Ἀχάζι: εδέ Ἀχάζιτ ι
10 λίνδι Ἐζεκία: εδέ Ἐζεκίσε ι λίνδι
Μανασσί8: εδέ Μανασσί8τ ι λίνδι
Ἀμόνι: εδέ Ἀμόνιτ ι λίνδι Ιωσία:
11 εδέ Ιωσίσε ι λίνδι Ιεχονία εδέ τε
βελέζεριτ' ε τί, μβε τε σπερνγδλ8-
ριτ τε Βαβυλόνεσε.
- 12 Εδέ πα8 τε σπερνγδλ8ριτ Βαβυ-
λόνεσε, Ιεχονίσε ι λίνδι Σαλαθιέλι:

λαθιήλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ·
 13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ·
 Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακίμ·
 14 Ἐλιακίμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ· Ἀ-
 ζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ· Σαδώκ δὲ
 ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ· Ἀχείμ δὲ ἐγεν-
 15 νησε τὸν Ἐλιούδ· Ἐλιούδ δὲ ἐγέννησε
 τὸν Ἐλεάζαρ· Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε
 τὸν Ματθάν· Ματθάν δὲ ἐγέννησε τὸν
 16 Ἰακώβ· Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ
 τὸν ἄνδρα τῆς Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη
 Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.

17 Πᾶσαι λοιπὸν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ
 ἕως Δαβὶδ εἶναι γενεαὶ δεκατέσσαρες·
 καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας
 Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ
 ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως
 τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες.

18 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις
 οὕτως ἦτο· ἀφοῦ ἠῤῥαβωνίσθη ἡ μήτηρ
 αὐτοῦ Μαρία μετὰ τοῦ Ἰωσήφ, πρὶν
 συνέλθωσιν, εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα

19 ἐκ Πνεύματος Ἁγίου· Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ
 αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων νὰ
 θεατρίσῃ αὐτήν, ἠθέλησε νὰ ἀπολύσῃ
 20 αὐτήν κρυφίως· Ἐνῶ δὲ αὐτὸς διελο-
 γίσθη ταῦτα, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου ἐ-
 φάνη κατ' ὄναρ εἰς αὐτὸν, λέγων, Ἰω-
 σήφ υἱὲ τοῦ Δαβὶδ, μὴ φοβηθῆς νὰ
 παραλάβῃς Μαριάμ τὴν γυναῖκά σου·
 διότι τὸ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν εἶναι ἐκ

21 Πνεύματος Ἁγίου· θέλει δὲ γεννήσῃ
 υἱόν, καὶ θέλεις καλέσῃς τὸ ὄνομα αὐ-
 τοῦ Ἰησοῦν· διότι αὐτὸς θέλει σῶσαι
 τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
 αὐτῶν.

εδέ Σαλαθιέλιτ ι λίνδι Ζοροβαβέλι:
 13 εδέ Ζοροβαβέλιτ ι λίνδι Αβιούδι: εδέ
 Αβιούδιτ ι λίνδι Ελιακίμι: εδέ Ε-
 14 λιακίμιτ ι λίνδι Αζόρι: εδέ Αζόριτ
 ι λίνδι Σαδύκς: εδέ Σαδύκςτ ι
 λίνδι Ακίμι: εδέ Ακίμιτ ι λίνδι
 15 Ελιούδι: εδέ Ελιούδιτ ι λίνδι Ελεα-
 ζάρι: εδέ Ελεαζάριτ ι λίνδι Ματ-
 θάνι: εδέ Μαθάνιτ ι λίνδι Ιακώβι:
 16 εδέ Ιακώβιτ ι λίνδι Ιοσίφι ὁδρ' ι
 Μαρίσε, κς νγα αἰό λίνδι Ιισδι κς
 ὀδχτετς Κρίστ.

17 Γίθη βρέζατε πρᾶ κς νγα Αβραά-
 μι γερ μβε δίτετς τε Δαβίδιτ, γάνε
 κατερ-μβε-δίτετς βρέζα: εδέ κς
 νγα Δαβίδι γερ μβε τε ὀπερνγδ-
 λςριτ τε Βαβυλόνεσε, γάνε κατερ-
 μβε-δίτετς βρέζα: εδέ κς νγα τε
 ὀπερνγδλςριτ' ε Βαβυλόνεσε γερ
 μβε δίτετς τε Κρίστιτ, γάνε κατερ-μβε-
 δίτετς βρέζα.

18 Εδέ τε λίνδςριτ' ε Ιισδ-Κρίστιτ
 κςῶτδ κᾶ κένε: πασι δμβελδα ε
 ἔμα ε ατῖ Μαρία με Ιοσίφνε, περ-
 πάρα σε τε βασκόνεσῖνε, σγέντ με
 βάρε νγα Φρῦμ' ε Σέντερδαρε.

19 Εδέ Ιοσίφι ὁδρ' ι ασᾶι, τςκε κένε
 ι ἀρείτε, ε τςκε μος δᾶδςρε τῖ
 20 νδσιέρε ζέριν' ε λικ, δέσ τα λς-
 σόνε φσέχδραζι. Πό αῦ κςρ ἴστε
 τςκε μενδδςρε κςτό πδνε, γᾶ ἔνγελ'
 ι Ζότιτ τεκ ι δδδκ νδ' ἔνδερε, ε
 ι θᾶ, Ιοσίφ, ι δῖρ' ι Δαβίδιτ, μος
 σφρικεσό τε μάρτῶ περάνε βέτεχσε
 γδςανε τένδε Μαριάμενε: σεπέ τε
 μδάρσριτε κς δδξ τεκ αἰό ἔστε
 21 νγα Φρῦμ' ε Σέντερδαρε. Εδέ δοτε
 πιέλε δῖρ, εδέ δοτ' ια κςδᾶντῶ ἔμεριν'
 ε τῖ Ιισδ: σεπέ αῦ δοτε ὀπετόνε λα-
 δζιν' ε τῖ νγα φᾶjet' ε ατύρε.

- 22 (Τούτο δὲ ὅλον ἔγεινε διὰ νὰ πληρωθῆ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ
- 23 προφήτου, λέγοντος, Ἴδου, ἡ παρθέ-
νος θέλει συλλάβει, καὶ θέλει γεννήσει
υἷον, καὶ θέλουσι καλέσει τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ἘΜΜΑΝΟΥΗΛ, τὸ ὁποῖον με-
θερμηνευόμενον εἶναι, Μεθ' ἡμῶν ὁ
Θεός.)
- 24 Ἐξεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕ-
πνου, ἔκαμεν ὡς προσέταξεν αὐτὸν ὁ
ἄγγελος Κυρίου· καὶ παρέλαβε τὴν
- 25 γυναῖκα αὐτοῦ. Καὶ δὲν ἐγνώριζεν
αὐτὴν, ἕωσὺ ἐγέννησε τὸν υἷον αὐ-
τῆς τὸν πρωτότοκον· καὶ ἐκάλεσε τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ἸΗΣΟΥΝ.

Κεφ. β'.

- 1 ἌΦΟΥ δὲ ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς ἐν Βη-
θλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν
Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ, μάγοι ἀπὸ
ἀνατολῶν ἦλθον εἰς Ἱεροσόλυμα, λέ-
γοντες, Ποῦ εἶναι ὁ γεννηθεὶς βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων; διότι εἶδομεν τὸν ἀ-
στέρα αὐτοῦ ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἦλ-
θομεν διὰ νὰ προσκυνήσωμεν αὐτόν.
- 2 Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς, ἐτα-
ράχθη, καὶ πᾶσα ἡ Ἱεροσόλυμα μετ'
αὐτοῦ. Καὶ συνάξας πάντας τοὺς ἀρ-
χιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἠ-
ρώτη νὰ μάθῃ παρ' αὐτῶν, ποῦ ὁ Χρι-
στὸς γεννᾶται. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον πρὸς
αὐτόν, Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· διό-
τι οὕτως εἶναι γεγραμμένον διὰ τοῦ
- 3 προφήτου, Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα,
δὲν εἶσαι οὐδόλως ἐλαχίστη μεταξὺ
τῶν ἡγεμόνων τοῦ Ἰούδα· διότι ἐκ σοῦ
θέλει ἐξέλθει ἡγούμενος, ὅστις θέλει
ποιμάνει τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.
- 4 Τότε ὁ Ἡρώδης, καλέσας κρυφίως,
τοὺς μάγους, ἐξηκρίθωσε παρ' αὐτῶν

- 22 (Εδὲ γίθη κεῖό σβεῖ κε τε μδ8-
σεται τῷ ἔστῃ θένε νγα Ζότι με άνε
- 23 τε προφίτιτ, κε θότε, Já βεργερέσα τε
δοτε μδάρσεται, εδέ δοτε πιέλε βίρ,
εδέ δοτ'ια κῆδάνεν' ἐμεριν' ε τί Εμ-
μανσίλ, κε ἀκό κεθύερε δό με
θένε, Περενδία δάσκε με νέ.)
- 24 Εδέ Ιοσίφι σι σσάκα νγα γῆμι,
βῆρι σικδνδρε ε σρδερῶι ἐνγῆλ' ι
Ζότιτ: εδέ μόρι περάνε βέτεχεσε
- 25 γρδαν' ε τί. Εδέ ν8κ' ε νόγ8 ατέ,
γερσα πόλι τε βίριν' ε σαῖ τε παρα-
λινδσρινε: εδέ ια κῆδαῖτι ἐμερινε
Ιισ8.

Κρεῖ 2.

- 1 Εδέ Ιισ8ι σι λινδι νδε Βιθλεέμε
τε Ι8δέσε, νδε δίτ τε μβερέτιτ Ιρό-
διτ, já τσά μαγιστάρε νγα τε
λινδσριτ' ε διέλιτ ἐρθνε νδε Ιερ8-
- 2 σαλίμ, ε θόσινε, Κ8 ἔστῃ μβερέτι
Ι8δένβετ κε κᾶ λινδσρε; σεπσέ πᾶμ
ὑλιν' ε ατῖ νδε τε λινδσριτ διέλιτ,
- 3 ε ἐρδεμ τ' ι φάλεμι. Εδέ μβερέτι
Ιρόδι κ8ρ δεγῶι, δαρῶθ, εδέ γίθη
- 4 Ιερ8σαλίμι δάσκε με ατέ. Εδέ σι
μβελόδι γίθη κρυε-πρίφτεριτ' εδέ
σκρόνεσιτ' ε γένδεγεσε, πύεστε τε
μάρε βέσῃ πρέι ατύρε, κ8 λιντ
- 5 Κρίστι. Εδέ ατά ι θάνε ατῖ, Νδε
Βιθλεέμε τε Ι8δέσε: σεπσέ κεστ8
ἔστῃ σκρδάρε νγα άν' ε προφίτιτ,
- 6 Εδέ τί Βιθλεέμε, δέ8 ι Ι8δέσε, νδκε
ῖε φάρε ε βόγελε νδε8 ζοτερίντ τε
Ι8δέσε: σεπσέ πρέι τέγε δοτε δάλε
νέ ι πάρε, ι τσίλι δοτε κ8λόσνε
λαζζινε τίμ Ισραῖλνε.
- 7 Ατεχέρε Ιρόδι θίρι φσέχδραζι μα-
γιστάρετε, ε μόρι βέσῃ μίρε νγα ατά

τὸν καιρὸν τοῦ φαινομένου ἀστέροσ·
 8 καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεέμ, εἶπε,
 Πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ
 τοῦ παιδίου· ἀφοῦ δὲ εὔρητε, ἀπαγ-
 γείλατέ μοι, διὰ νὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ νὰ
 9 προσκυνήσω αὐτό. Ἐκεῖνοι δὲ ἀκού-
 σαντες τοῦ βασιλέως, ἀνεχώρησαν· καὶ
 ἰδοῦ, ὁ ἀστήρ, τὸν ὁποῖον εἶδον ἐν
 τῇ ἀνατολῇ, προεπορεύετο αὐτῶν,
 ἕως οὗ ἔλθων ἐστάθη ἐπάνω ὅπου ἦτο
 10 τὸ παιδίον. Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα,
 11 ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. Καὶ
 ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, εὔρον τὸ παι-
 διον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ,
 καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτό, καὶ
 ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, προ-
 σέφερον εἰς αὐτὸ δῶρα, χρυσὸν καὶ
 12 λίθانون καὶ σμύρναν. Καὶ ἀποκαλυ-
 φθέντες θεόθεν κατ' ὄναρ νὰ μὴ ἐπι-
 στρέψωσι πρὸς τὸν Ἡρώδη, δι' ἄλλης
 ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.
 13 Ἀφοῦ δὲ αὐτοὶ ἀνεχώρησαν, ἰδοῦ,
 ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ εἰς
 τὸν Ἰωσήφ, λέγων, Ἐγερθεὶς παρά-
 λαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐ-
 τοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἔσο
 ἐκεῖ ἕως οὗ εἶπω σοι· διότι μέλλει ὁ
 Ἡρώδης νὰ ζητήσῃ τὸ παιδίον, διὰ νὰ
 14 ἀπολέσῃ αὐτό. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέ-
 λαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐ-
 τοῦ διὰ νυκτὸς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς
 15 Αἴγυπτον· καὶ ἦτο ἐκεῖ ἕως τῆς τε-
 λευτῆς τοῦ Ἡρώδου· διὰ νὰ πληρωθῇ
 τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προ-
 φήτου, λέγοντος, Ἐξ Αἰγύπτου ἐκά-
 λεσα τὸν υἱόν μου.
 16 Τότε ὁ Ἡρώδης, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαί-
 χθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη σφόδρα,
 καὶ ἀποστείλας ἐφόνευσεν πάντας τοὺς
 παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεέμ, καὶ ἐν πᾶσι
 τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ
 κατωτέρω, κατὰ τὸν καιρὸν τὸν ὁποῖον
 17 ἐξηκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων. Τότε

8 κόχεν' ε ὕλιτ κῆ ἰσπε δῆκρηε: εδέ
 σι ι δεργοῖ ατά νδε Βιθλεέμε, θά,
 Σκόνι ε βεσγόνι μίρε περ διάλενε:
 εδέ σι τα γένη, μ' ἐπνι ζε, κῆ τε
 9 βίν εδέ ἔν' ε τ' ι φάλεμ ατί. Εδέ
 ατά σι δεγδανε μδερέτινε βάνε:
 εδέ já ὕλι κῆ πάνε νδε τε λίνδρηιτ
 διέλιτ τε σκόντε περπάρα ατύρε,
 γερσά ἐρδι ε κενδρῶι σίπερ τεκ
 10 ἰσπε διάλι. Εδέ ατά κρη πάνε
 ὕλινε, σγεζδανε με γεζίμ τε μάθ
 11 φόρτ. Εδέ σι ἐρθνε νδε σπεπίτ,
 γέτνε διάλενε θάσκε με τ' ἔμεν' ε
 τί Μαρίνε, εδέ ράνε μδε δέ ε ι
 σφάλνε ατί, εδέ σι χάννε θεσάρετ' ε
 τύρε, ι πρνε ατί δρηετί ἄρ ε κενέμ
 12 ε σμύρνε. Εδέ σι ι σδεφτύε ατύρε
 νγα Περενδιά νδ' ἐνδερε τε μος
 κεθένενε τεκ Ιρόδι, ἰκνε ε βάνε νγα
 νῆ τιάτερ' ἰδε νδε βέντ τε τύρε.
 13 Εδέ πασι ἰκνε ατά, já ἐνγελ' ι
 Ζότιτ τεκ ι δῆκετε νδ' ἐνδερε Ιοσίφιτ,
 τρε θενε, Νγρέε ε μέρ με βέτεχε
 διάλεν' εδέ τ' ἔμεν' ε ατί, εδέ ἰκ
 νδε Εγύπτε: εδέ ρι ατιέ γερ κρη
 τε θέμ τυῖ: σεπσέ Ιρόδι δοτε κερκόνε
 14 διάλενε κῆ τα πρίσνε. Εδέ αύ σνγρίτ
 ε μόρι με βέτεχε διάλεν' εδέ τ' ἔμεν'
 ε ατί νάτενε, εδέ ἰκσ νδε Εγύπτε:
 15 εδέ νδένι ατιέ γερ μδε βδέκερετ
 Ιρόδιτ: κῆ τε μδῶετε τῶ ἔσπε θενε
 νγα Ζότι με άνε τε προφίτιτ, κῆ
 θότε, Νγα Εγύπτα θίρα τεμ-δίρ.
 16 Ατεχέρε Ιρόδι, κρη πᾶ σε σγεγνύε
 νγα μαγιστάρετε, σζεμερδα φόρτ,
 εδέ δεργοῖ ε βράε γίθε διέλυτε κῆ
 ἰσινε νδε Βιθλεέμε, ε νδεπερ γίθε
 σινόρετ' ε ασάι, κῆ μδε δύ βιέτῶ
 ε πόσπε, παε κόχεσε κῆ μόρι βέε
 17 μίρε νγα μαγιστάρετε. Ατεχέρε

ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ
 18 προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ ἠκούσθη
 ἐν Ῥαμὰ, θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ
 ὄδυρμὸς πολὺς· ἡ Ῥαχὴλ ἔκλαιε τὰ
 τέκνα αὐτῆς, καὶ δὲν ἤθελε νὰ παρη-
 49 γορηθῆ, διότι δὲν ὑπάρχουσι. Τελευ-
 τήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ, ἄγγε-
 λος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ εἰς τὸν
 20 Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, λέγων, Ἐγερθεὶς
 παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα
 αὐτοῦ, καὶ ὕπαγε εἰς γῆν Ἰσραήλ·
 διότι ἀπέθανον οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν
 21 τοῦ παιδίου. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε
 τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ
 22 ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. Ἀκούσας δὲ
 ὅτι Ἀρχελάος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰου-
 δαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐ-
 τοῦ, ἐφοβήθη νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ· ἀποκα-
 λυφθεὶς δὲ θεόθεν κατ' ὄναρ, ἀνεχώ-
 23 ρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας. Καὶ
 ἔλθων κατόκησεν εἰς πόλιν λεγομέ-
 νην Ναζαρέτ· διὰ νὰ πληρωθῆ τὸ ῥη-
 θὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος
 θέλει ὀνομασθῆ.

Κεφ. γ'.

1 ἘΝ ἐκείναις δὲ ταῖς ἡμέραις ἔρχε-
 ται Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς, κηρύττων
 2 ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, καὶ λέγων,
 Μετανοεῖτε· διότι ἐπλησίασεν ἡ βασι-
 3 λεία τῶν οὐρανῶν. Διότι οὗτος εἶναι ὁ
 ῥηθεὶς ὑπὸ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέ-
 γοντος, Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ,
 Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου· εὐ-
 θείας κάμετε τὰς τρίβους αὐτοῦ.
 4 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔν-
 δυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ
 ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐ-
 τοῦ· ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦτο ἀκρίδες
 καὶ μέλι ἄγριον.
 5 Τότε ἐξήρχετο πρὸς αὐτὸν ἡ Ἰε-

8μβῶσ τῷ ἔσθε θένε νγα προφίτι Ιε-
 18 ρεμί, κῆ θότε, Ζε 8δεγῶα νδε Ραμᾶ,
 βάξε ε τε κῆαρε ε γέμε σῶμε: Ρα-
 χίλα κῆάντε διέλιμτ' ε σαῖ, εδέ νῆκε
 δόντε τε νγσῶδλόνει, σεπσέ νῆκε
 19 γάνε. Εδέ Ιρόδι σι βδίκ, γά ἐνγῆλ'
 ι Ζότιτ τεκ ι δέκετε νδ' ἐνδερε Ιο-
 20 σίπιτ νδε Εγύπτε, ε ι θότε, Νγρέ8
 ε μέρ με βέτεχε διάλεν' εδέ τ' ἐμεν'
 ε ατί, εδέ έπσε νδε δέ τε Ισραίλιτ:
 σεπσέ ατά κῆ κερκόνινε γέτεν' ε διάλιτ
 21 κάνε βδέκρε. Εδέ αὐ 8νγρίτ ε μόρι
 με βέτεχε διάλεν' εδέ τ' ἐμεν' ε ατί, εδέ
 22 έρδι νδε δέ τε Ισραίλιτ. Πό κ8ρ δεγῶι
 σε Αρχελά8 μβερετερόν νδε Ι8δέτ
 νδε βέντ τε Ιρόδιτ τέτ, πάτ φρίκε
 τε βέξε ατιέ: εδέ σι ι 8δεφτύε ατι
 νγα Περενδία νδ' ἐνδερε, ικ8 νδ' άνετ
 23 τε Γαλιλέσε. Εδέ έρδι ε νγῶλι νδε
 νῆ κυτέτ κῆ θέχετε Ναζαρέτ: κῆ
 τε μδ8ετε τῷ ἔσθε θένε νγα προ-
 φίτεριτε, σε Ναζορέας δοτε κῆδῆτε.

Κρεῖ 3.

1 Εδέ νδ' ατό δίτ βιέν Ιοάνν πα-
 γεζόριτ8κε λετσίτ8ρε νδε σκρετετίρετ
 2 τε Ι8δέσε, ε τ8κε θένε, Πενδόχι:
 σεπσέ 8αφρόα μβερετερία ε κίεγεβετ.
 3 Σεπσέ κύι έστ' αὐ κῆ 8φὸλ νγα
 προφίτι Ισαί, κῆ θότε, Ζερι ατί κῆ
 βερτέτ νδε σκρετετίρετ, βένι γατί
 8δεν' ε Ζότιτ: βένι ρδγατ' ε τι τε
 αρέιτα.
 4 Εδέ αὐ Ιοάννι κίστε τε βέσ8ριτ'
 ε τι πρέι κίμεσ καμίλεσε, εδέ
 8ρέ8 τε λεκδρετ8 περ μέζιν' ε τι:
 εδέ 8σκίμι ατί ίστε καρκαλέτσα ε
 μιάλτ' ι έγρε.
 5 Ατεχέρε δίλιτε γάστ8 τεκ αὐ Ιερ8-

- ροσόλυμα, καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ
- 6 πάντα τὰ περίχωρα τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
- 7 Ἐδὼν δὲ πολλοὺς ἐκ τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους εἰς τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς ἔδειξεν εἰς ἐσᾶς νὰ φύγητε ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; Κάμετε λοιπὸν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ μὴ φαντασθῆτε νὰ λέγητε καθ' ἑαυτοὺς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· διότι σᾶς λέγω, ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων νὰ ἀναστήσῃ τέκνα εἰς τὸν Ἀβραάμ.
- 10 Ἦδῃ δὲ καὶ ἡ ἀξίνη κεῖται πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων· πᾶν λοιπὸν δένδρον μὴ κάμνον καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Ἐγὼ μὲν σᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς μετανοίαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος εἶναι ἰσχυρότερός μου, τοῦ ὁποίου δὲν εἶμαι ἀξίος νὰ βαστάσω τὰ ὑποδήματα· αὐτὸς θέλει σᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρὶ. Ὅστις κρατεῖ τὸ πτυάριον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ θέλει διακαθαρίσει τὸ ἀλώγιον αὐτοῦ, καὶ θέλει συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην· τὸ δὲ ἄχυρον θέλει κατακάυσει ἐν πυρὶ ἀσβέστῳ.
- 13 Τότε ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, διὰ νὰ βαπτισθῆ ὑπ' αὐτοῦ.
- 14 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἐκώλυεν αὐτὸν, λέγων, Ἐγὼ χρεῖαν ἔχω νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ, καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἄφες τώρα· διότι οὕτως εἶναι πρέπον εἰς ἡμᾶς νὰ ἐκπληρώσωμεν πᾶσαν δικαιοσύνην. Τότε ἀφίνει αὐτόν.
- 16 Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ, ἠνοί-
- σαλίμι, ἐδὲ γίθη Ἰσδέα, ἐδὲ γίθη
- 6 ἀνετε κάρκ Ἰορδάνιτ: ἐδὲ παγεζόνεσινε νδε Ἰορδάν νγα αὐ, τσχε ρεφύερε φάjet' ε τύρε.
- 7 Ἐδέ κ8ρ πᾶ σε πο βίνενε σ8με βέτε νγα Φαρισέjt' ε νγα Σαδδ8-κέjtε μβε παγεζίμτ τε τί, 8 θά ατύρε, Κελύσ νεπέркаσ, τσίλι 8 δεφτέ8 j8βε τε ίκνι νγα ζεμερίμι 8 κε βιέν; Βένι πᾶ πέμε τε βεjέτ8ρα 9 περ πενδίμ. Ἐδέ μος 8 δ8κετε τε θόνι με βέτεχενε τ8αί, σε Ἄτε κέμι Ἀβραάμνε: σεπσέ πο 8 θέμ j8βε, σε Περενδία μ8ντ τε νγρέρε 10 διέlm Ἀβραάμιτ νγα κετά γ8ρε. Ἐ νδαστί ἐδέ σοπάτα ρί περμβί ρέζετ τε ἀρ8βετ: τῶ δό ἀρ8 πᾶ κε σ'δέν πέμε τε μίρε πρίτετε, ἐδέ χίδετε 11 νδε ζιάρ. Ὦν' 8 παγεζόν j8βε με 8jε περ πενδίμ: πό αὐ κε βιέν πας μέje ἔστε μῆ ι φόρτε σε 8νε, τε τσίλιτ ν8κε jάμ ι ζότι τ' ι μδᾶν κεπ8τσετε: αὐ δοτ' 8 παγεζόνε j8βε με Φρύμε τε Σέντερ8αρ' ε με ζιάρ. 12 Ἀὐ κᾶ λοπάτενε νδε δόρε τε τί, ἐδέ δοτε κερόνε λέμεν' ε τί, ἐδέ δοτε μβελέδε γρ8ριν' ε τί νδε γρ8-νᾶρτ, πό κάστενε δοτα διέγε με ζιάρ τε πασ8αρε.
- 13 Ἀτεχέρε Ἰισδῖ βιέν νγα Γαλιλέα νδε Ἰορδάν τε Ἰοάννι, κε τε παγεζόνε 14 νετε νγα αὐ. Πό Ἰοάννι ε νδαλόν ατέ, τσχε θένε, Ὦνε κάμ νεβόje τε παγεζόνεμ πρέι τέje, ε τί βιέν τεκ 15 8νε; Ἐδέ Ἰισδῖ 8περγέκ ε ι θά, Ἄε νδαστί: σεπσέ κεσ8τ8 να γᾶν νέβε τε μβ8σμε τῶ δό ἀρείτερι. Ἀτεχέρε ε λῆ ατέ.
- 16 Ἐδέ Ἰισδῖ σι 8παγεζ8α περνεχέρε δόλι νγα 8jετε: ἐδέ jά τεκ 8χᾶπνε

χθησαν εἰς αὐτόν οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡς περιστερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν.

17 Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, Οὗτος εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθην.

Κεφ. δ'.

1 ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἐφέρθη ὑπὸ τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν ἔρημον, διὰ νὰ πειρασθῆ

2 ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα, καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπεινάσε. Καὶ ἐλθὼν πρὸς αὐτόν ὁ πειράζων, εἶπεν, Ἐὰν ἦσαι Υἱός τοῦ Θεοῦ, εἰπέ νὰ γείνωσιν ἄρτοι οἱ λίθοι οὗτοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Εἶναι γεγραμμένον, Μὲ ἄρτον μόνον δὲν θέλει ζῆσαι ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ μὲ πάντα λόγον ἐξερχόμενον διὰ στόματος Θεοῦ. Τότε παραλαμβάνει αὐτόν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ στήνει αὐτόν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Ἐὰν ἦσαι Υἱός τοῦ Θεοῦ, ρίψον σεαυτὸν κάτω· διότι εἶναι γεγραμμένον, Ὅτι θέλει προστάξει εἰς τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ περὶ σου, καὶ θέλουσι σὲ σηκῶσαι ἐπὶ τῶν χειρῶν αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. Εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Πάλιν εἶναι γεγραμμένον, Δὲν θέλεις πειράσαι Κύριον τὸν Θεόν σου. Πάλιν παραλαμβάνει αὐτόν ὁ διάβολος εἰς ὄρος πολὺ ὑψηλόν, καὶ δεικνύει εἰς αὐτόν πάντα τὰ βασίλεια τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Ταῦτα πάντα θέλω σοὶ δῶσαι, ἔὰν πεσὼν προσκυνήσῃς με.

10 Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν Ὑπαγε, Σατανᾶ· διότι εἶναι γεγραμμένον, Κύριον τὸν Θεόν σου θέλεις προσκυνῆσαι, καὶ αὐτόν μόνον θέλεις

κίεжете, ἐδὲ πᾶ Φρύμεν' ε Περενδίσε τ8κε σβρίτ8ρε ποσί πελ8μπ, ε τ8κε 17 ἀρδ8ρε μι ατέ. Εδέ já τεκ 8δεγ8α νε ζε νγα κίεжете, κε θόστε, Κύι ε8στε Βίρι ίμ ι δάσ8ρι, κε ε κάμ. πελ8ύερε.

Κρεῖ 4.

1 Ατεχέρε Јисδῖ 8πρ8 νδε σκρετετίρετ νγα Φρύμα, κε τε νγίτετε πρέι

2 διαλιτ. Εδέ си αγεροῖ дуζέτ дит ε

3 дуζέτ νέт, пастаῖ ι ἐρδι 8ρι. Εδέ

4 аῦ κε νγέт ἐрди тек аῦ ε θά, Νде је ι διρ'ι Περενδίσε, θθαῖ тε бевене

5 б8ке κετά γ8ρε. Пó аῦ 8περγέκ ε θά, Ἐ8те σκрдаре, се Нерис ν8ке рón με б8ке бέтеме, пó με т8' дó фаре фиале ке дэл νγα гóј' ε

6 Περенδίσε. Ατεχέρε диали ε мέρ με бέтече νде кутэт те севтердаре, едэ ε б8ри пермбi φλέтезет те χιε-

7 рóρεсе, едэ ι θót' атi, Νде је ι διρ'ι Περенδίσε, χiδ8 πόστε: сепсэ ε8те σκрдаре, Се дот' 8рдερόне ενγэјт' ε тi пер тyi, едэ Доте νгрéне тyi мбi д8арт, ке те мос перпиéкт8 кеμбене тэнде мбε γ8р.

8 Јисдῖ ι θά атi, Персерi ε8те σκрдаре, Те мос νгат8 Зóтинε Περендинε тэнт. Персерi диали ε мέρ ме бέтече мбε νε мάλ σ8ме те лάρте, ε ι δεфтэ8 γiθε м8ερεтерiт' ε бóтес'

9 едэ лабдiν' ε атуре. ε ι θóте, Те γiθα κεтó дóте т'и άп тyi, νде

10 рéнт8 те ме фáлет8. Ατεχέρε Јисдῖ ι θót' атi, Ι'κ, Σατανά: сепсэ ε8те σκрдаре, Зóтит Перенди8ε тэнт дот' ι фáлет8, едэ

- 41 λατρεύσει. Τότε αφήνει αὐτὸν ὁ διάβολος· καὶ ἰδοὺ, ἄγγελοι προσῆλθον καὶ ὑπηρετοῦν αὐτόν.
- 42 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν
- 43 Γαλιλαίαν. Καὶ ἀφήσας τὴν Ναζαρέτ, ἦλθε καὶ κατώκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν τοῖς ὄροις Ζα-
- 44 βουλῶν καὶ Νεφθαλείμ· διὰ τὸ πληρωθῆναι τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Γῆ Ζαβουλῶν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν·
- 45 ὁ λαὸς ὁ καθημένος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ εἰς τοὺς καθημένους ἐν τῷ σκότει θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν εἰς αὐτούς.
- 47 Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ κηρύττῃ καὶ νὰ λέγῃ, Μετανοεῖτε· διότι ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
- 48 Περιπατῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε δύο ἀδελφοὺς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ῥίπτοντας δίκτυον εἰς τὴν θάλασσαν· διότι ἦσαν ἁλιεῖς. Καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Ἔλθετε ὀπίσω μου, καὶ θέλω σᾶς κάμει ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Οἱ δὲ ἀφήσαντες εὐθὺς τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτόν.
- 49 Καὶ προχωρήσας ἔκειθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφοὺς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ἐπισκευάζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, καὶ
- 50 ἐκάλεσεν αὐτούς. Οἱ δὲ, ἀφήσαντες εὐθὺς τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτόν.
- 51 Καὶ περιήρχετο ὁ Ἰησοῦς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων
- 11 βέτεμ' ατῖ δοτ' ἰ λῆτετῶ. Ατεχέρε διαλι ε λῆ ατέ: εδέ já ἐνγῆτε τεκ ἐρδε περάνε ε ἰ σερβένινε.
- 12 Εδέ Γισθῖ κερ δεγῶι σε Γιόαννι σδά νδερ δῆαρ, ἰκδ νδε Γαλιλῆτ.
- 13 Εδέ σι λά Ναζαρέτινε, ἐρδι ε νδένι νδε Καπερναῖμ κῆ ἔστε περάνε δέτιτ, νδε σινόρετ τε Ζαβδλόνιτ
- 14 εδέ τε Νεφθαλίμιτ: κῆ τε μδῶστετε τῶ' ἔστε θένε νγα προφίτι Ισαί κῆ
- 15 θότε, Δῆσ Ζαβδλόν εδέ δῆσ Νεφθαλίμ, μδ' ἔδε τε δέτιτ περτέτ Γιρδάνιτ, Γαλιλέα ε κόμβεβετ: λαῶζι κῆ ρίντε νδ' ἐρεσίρε, πᾶ δρίτε τε μάδε, εδέ μδ' ατά κῆ ρίνινε νδε βεντ ε νδε χῆτε τε βδέκερεσε λίνδι δρίτε.
- 17 Κῆ ατεχέρε Γισθῖ ζῆρι τε λῆτεσίσε ε τε θότε, Πενδόχι: σεπσέ σαφερδα μδῆρετερετ' ε κῆεβετ.
- 18 Εδέ Γισθῖ τεκ ἔτσετε περάνε δέτιτ Γαλιλέσε, πᾶ δύ βελέζερ, Σιμόνε κῆ θῆχῆι Πιέτρε, εδέ Ανδρένε τε βελᾶν' ε ατῖ, τσκε χῆδδρε ριέτε νδε
- 19 δέτ: σεπσέ ἰσινε πεσκατάρε. Εδέ σ θότ' ατύρε, Ἐϊανι πράπα μέγε, εδέ δοτ' σ βέν ἰῆβε πεσκατάρε νερεζιῶ.
- 20 Εδέ ατά περνέχῆρε λάνε ριέτατε, ε
- 21 θάνε πασ ατῖ. Εδέ σι θάτε με τῆτ, πᾶ δύ βελέζερ τε τιέρε, Ιακόβινε τε ἡρν' ε Ζεβεδέστ, εδέ Γιόαννινε τε βελᾶν' ε ατῖ, νδε λῆνδρετ βάσχε με Ζεβεδένε τ'αν' ε τύρε, τσκε νδρέκρε ριέτατ' ε τύρε, εδέ ἰ θίρι ατά.
- 22 Εδέ ατά περνέχῆρε λάνε λῆνδρεν' εδέ τ'αν' ε τύρε, εδέ θάνε πᾶσ ατῖ.
- 23 Εδέ Γισθῖ βίντε περχάρκ γίθε Γαλιλέσε, τσκε μεσῆρε νδεπερ σιναγογίτ τ'ατύρε, εδέ τσκε λῆτεσίτρε' σνγίλιν' ε μδῆρετερεσίσε, εδέ τσκε

24 πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν ἀσθένειαν με-
 24 ταξὺ τοῦ λαοῦ. Καὶ διήλθεν ἡ φήμη
 αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ ἔφε-
 ρον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς
 ἔχοντας, ὑπὸ διαφόρων νοσημάτων καὶ
 βασάνων συνεχομένους, καὶ δαιμονιζο-
 μένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ πα-
 ραλυτικούς· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.
 25 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοὶ
 ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως
 καὶ Ἰερουσαλύμων καὶ Ἰουδαίας, καὶ
 ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

Κεφ. ε.—ζ'.

1 ἸΔΩΝ δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ
 ὄρος, καὶ ἀφοῦ ἐκάθισε, προσῆλθον
 2 πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ
 ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν
 αὐτοὺς, λέγων,
 3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι·
 διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν
 4 οὐρανῶν. Μακάριοι οἱ πενθοῦντες· διό-
 5 τι αὐτοὶ θέλουσι παρηγορηθῆ. Μακάριοι
 οἱ πραεῖς· διότι αὐτοὶ θέλουσι κληρο-
 6 νομήσει τὴν γῆν. Μακάριοι οἱ πεινῶν-
 7 τες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην·
 7 διότι αὐτοὶ θέλουσι χορτασθῆ. Μακά-
 8 ριοι οἱ ἐλεήμονες· διότι αὐτοὶ θέλου-
 8 σιν ἐλεηθῆ. Μακάριοι οἱ καθαροὶ τὴν
 καρδίαν· διότι αὐτοὶ θέλουσιν ἰδεῖ τὸν
 9 Θεόν. Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί· διότι
 αὐτοὶ θέλουσιν ὀνομασθῆ υἱοὶ Θεοῦ.
 10 Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαι-
 οσύνης· διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία
 11 τῶν οὐρανῶν. Μακάριοι εἰσθε, ὅταν σᾶς
 ὀνειδίσωσι καὶ διώξωσι, καὶ εἴπωσιν
 ἐναντίον σας πάντα κακὸν λόγον ψευ-

σέρβαρε τῷ δό σεμδνδε ε τῷ δό
 24 λενγάτε νδερ λαδστ. Εδέ ι θάτε
 ζέροι ατῖ νδεπερ γίθη Συρίνε, εδέ δί-
 νινε τεκ αὐ γίθ' ατά κε κίσινε
 κέκ, περμυβάιτθρε πρέι τῷ δό φάρε
 σεμδνδασ ε μδνδίμεσ, εδέ τε δια-
 λόσθρε, ε τε ζένε νγα λενγάτ' ε
 χένεσε, ε δλόγε: εδέ ι σερδι ατά.
 25 Εδέ ι θάνε πας σδμε γένδεγε νγα
 Γαλιλέα ε νγα Δεκαπόλι ε νγα Ιε-
 ρσσαλίμι ε νγα Ισδέα, εδέ κε περτέι
 Ιορδάνιτ.

Κρεῖ 5—7.

1 Εδέ αὐ κθρ πᾶ γένδεγενε, χίπι
 νδε μάλτ, εδέ σι νδένι, ι ἐρθνε
 2 περάνε νδσένεσιτ' ε ατῖ. Εδέ ατεχέρε
 χάπι γόγεν' ε τῖ, ε ι μεσόντε, τθκε
 θένε.
 3 Ἄδμ ατά κε γάνε τε βοδέκετε
 νδε σπῖρτ: σεπσέ ε ατύρε ἔσθε
 4 μδερετερί' ε χιέγεβετ. Ἄδμ ατά κε
 βένενε θάγε: σεπσέ ατά δοτε νγθ-
 5 σθλόνενε. Ἄδμ ατά κε γάνε τε
 5 δστέ: σεπσέ ατά δοτε τρασέγόνενε
 6 δένε. Ἄδμ ατά κε κάνε θρι ε έτ
 περ δρεῖτερίνε: σεπσέ ατά δοτε νγί-
 7 νένε. Ἄδμ ατά κε γάνε τε περδε-
 λυερσίμ: σεπσέ ατά δοτε περδελέ-
 8 νενε. Ἄδμ ατά κε κάνε ζέμερε τε
 κερβαρε: σεπσέ ατά δοτε σόχενε
 9 Περενδίνε. Ἄδμ ατά κε βένενε πακτίμ:
 σεπσέ ατά δοτε κχδχενε δίι Περεν-
 10 δίε. Ἄδμ ατά κε νδίκενε περ πένε
 δρεῖτερίε: σεπσέ ε ατύρεβε ἔσθε
 11 μδερετερί' ε χιέγεβετ. Τε λδμθρε
 γένι ιδ, κθρ τ' θ σπερνδερόνεν' ε
 τ'θ νδιέκενε, ε τε θόνε κδνδρε ιδθε
 τῷ δό φάρε φιάλε τε κέκε με τε

- 12 δόμενοι, ἕνεκεν ἑμοῦ. Χαίρετε καὶ ἀγαλλιασθε, διότι ὁ μισθὸς σας εἶναι πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἐπειδὴ οὕτως ἐδώσαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.
- 13 Σεῖς εἰσθε τὸ ἄλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας διαφθαρῆ, μὲ τί θέλει ἀλατισθῆ; εἰς οὐδὲν πλέον χρησιμεύει, εἰμὴ νὰ ῥιφθῆ ἔξω, καὶ νὰ καταπα-
- 14 τῆται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Σεῖς εἰσθε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Πόλις κειμένη ἐπάνω ὄρους δὲν δύναται νὰ κρυφθῆ.
- 15 Οὐδὲ ἀνάπτουσι λύχνον καὶ θέτουσιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μῶδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν λυχνοστάτην, καὶ φέγγει εἰς πάντας
- 16 τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Οὕτως ἄς λάμψη τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ ἴδωσι τὰ καλὰ σας ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
- 17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον νὰ καταλύσω τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· δὲν ἦλθον νὰ καταλύσω, ἀλλὰ νὰ
- 18 ἐκπληρώσω. Διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἐν, ἢ μία κεραία δὲν θέλει παρέλθει ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως οὗ ἐκπλη-
- 19 ρωθῶσι πάντα. Ὅστις λοιπὸν ἀθετήσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος θέλει ὀνομασθῆ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὅστις δὲ ἐκτελέσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας θέλει ὀνομασθῆ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
- 20 οὐρανῶν. Ἐπειδὴ σᾶς λέγω, ὅτι, ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη σας πλεיותרον τῆς τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, δὲν θέλετε εἰσελθεῖ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
- 21 Ἰκούσατε ὅτι ἐρρήθη εἰς τοὺς ἀρχαίους, Μὴ φονεύσῃς· ὅστις δὲ φονεύσῃ, θέλει εἶσθαι ἔνοχος εἰς τὴν
- 22 κρίσιν. Ἐγὼ ὁμως σᾶς λέγω, ὅτι
- 12 ῥέμε περ πένε τίμε. Γεζόχι ε γασμόχι, σεπσέ πάγα j8aī ἔστε ὄδμε νδε χιέJET: σεπσέ κεστ8 νδόκνε εδε προφίτεριτε χε κένε περπάρα j8ō.
- 13 J8 jένι κρύπ' ε δεστ: πό νδε σπρίστε κρύπα, με σέ δοτε κρύπετε; ας περ φάρε γέje σ' βεjέν με, περβέτ8 τε χιδετε jάστε, εδε τε σκέ-
- 14 λειτε νγα νέρεζιτε. J8 jένι ἀρίτ' ε δότεσε. Νε χυτέτ χε ἔστε μβι μαλ
- 15 ν8χε μόντ τε φσίχετε. Ας ν8χε νδέσνεε κανδίλινε, εδε ε βένε ατέ νδενε σινίχτ, πό ε βένε μβι κανδιλέρτ, εδε νδρίτ μβε γίθ' ατά χε jάνε νδε
- 16 στεπίτ. Κεστ8 λειτε νδρίτνε ἀρίτα j8aī περπάρα νέρεζετ, χε τε σόχενε πένετε τ8αja τε μίρατε, ε τε λαδ8ρόνεν' Ἄτινε τ8aī χε ἔστε νδε χιέJET.
- 17 Μος κ8jτόνι σε ἐρδα τε πρίσ νόμνε α προφίτεριτε: ν8κ' ἐρδα τε
- 18 πρίσ, πό τε μβ8ō. Σεπσέ με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε, γερσᾶ τε σκόνε χιέλι εδε δε8, νε ιότε α νε πικε ν8χε δοτε σκόνε νγα νόμι,
- 19 γερσᾶ τε βένενε τε γίθα. Αύ πᾶ χε τε σγίθνε νε νγα κετό ποροσίτ' ε βόγελα, εδε τε μεσόνε κεστ8 νέρεζιτε, ι βόγελε δοτε χj8χετε νδε μβερετεριτ τε χιέJεβετ: πό αύ χε τε βένε ε τε μεσόνε, κύι δοτε χj8χέτ' ι μάθ νδε μβερετεριτ τε χιέ-
- 20 Jεβετ. Σεπσέ πο 8 θέμ j8βε, σε νδε μος τεπερόφτε ἀρειτερία j8aī με τέπερε σε σκρόνεσεβετ ε Φαρισέβετ, ν8χε δοτε χῦνι νδε μβερετεριτ τε χιέJεβετ.
- 21 Δεγ8ατε σε 8 ἔστε θένε τε μότ8ιμεβετ, Μος βράτ8: εδε αύ χε τε βράσε, δοτε jέτε φαjτ8αρ
- 22 νδε γῦχτ. Πό 8νε πο 8 θέμ j8βε,

- πᾶς ὁ ὀργιζόμενος ἀναιτίως κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, θέλει εἶσθαι ἔνοχος εἰς τὴν κρίσιν· καὶ ὅστις εἶπη πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ῥακά, θέλει εἶσθαι ἔνοχος εἰς τὸ συνέδριον· ὅστις δὲ εἶπη, Μωρὲ, θέλει εἶσθαι ἔνοχος εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. Ἐὰν λοιπὸν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐκεῖ ἐνθυμηθῆς, ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε, πρῶτον φιλιώθητι μετὸν ἀδελφόν σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. Εἰρήνευσον μετὸν ἀντίδικόν σου ταχέως, ἐνόσφῃ εἶσαι καθ' ὁδὸν μετ' αὐτοῦ· μήποτε σὲ παραδώσῃ ὁ ἀντίδικος εἰς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σὲ παραδώσῃ εἰς τὸν ὑπηρέτην, καὶ ῥιφθῆς εἰς φυλακὴν. Ἀληθῶς σοὶ λέγω, Δὲν θέλεις ἐξέλθει ἐκεῖθεν, ἕως οὗ ἀποδώσῃς τὸ ἔσχατον λεπτόν.
- 27 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη [εἰς τοὺς ἀρ-
28 χαίους], Μὴ μοιχεύσῃς. Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα διὰ νὰ ἐπιθυμήσῃ αὐτήν, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
- 29 Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου ὁ δεξιὸς σὲ σκανδαλίξῃ, ἔκβαλε αὐτὸν, καὶ ρίψον ἀπὸ σοῦ· διότι σὲ συμφέρει νὰ χαθῆ ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ νὰ μὴ ῥιφθῆ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς τὴν γέενναν.
- 30 Καὶ ἐὰν ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σὲ σκανδαλίξῃ, ἐκκοψον αὐτήν, καὶ ρίψον ἀπὸ σοῦ· διότι σὲ συμφέρει νὰ χαθῆ ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ νὰ μὴ ῥιφθῆ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς τὴν γέενναν.
- 31 Ἐρρέθη πρὸς τούτοις, ὅτι ὅστις χωρισθῆ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἄς δώσῃ
- σε κσδὸ ἕξ ζεμερόνετε κὸτ με τε βελαῖν' ε τῖ, δοτε jέτε φαjtταρ νδε γυῖτ: εδέ αὐ ἕξ τ' ι θότε τε βελαῖτε, Ρακά, δοτε jέτε φαjtταρ νδε βασῆενδένιετ: εδέ αὐ ἕξ τ' ι θότε, Ι μάρε, δοτε jέτε φαjtταρ περ νδε
- 23 γεχένε τε ζιάριτ. Νδε προφτῶ πρᾶ ὀδρετίνε τένδε νδε θερόρετ, εδέ ατιέ κηjtόνε, σε υτ-βελα dίτῶ' κᾶ κένδρε
- 24 τέξε, λέρ' ατιέ ὀδρετίνε τένδε περπάρα θερόρεσε, εδέ σκό ε πακτόν8 μῆ περπάρα μέ τετ-βελα, εδέ ατεχέρε σε
- 25 τε δίντῶ βιέρε ὀδρετίνε τένδε. Νδρέκ8 ὀπέιτ με κένδρε-γύκῆσινε τέντ, γερσᾶ τε jῆσ μδ' ὀδε βάσῆε με ατέ: σε κένδρε-γύκῆσι μος τ' ἀπε νδονῆ-χέρε ν' ὀδρε τε γυκτᾶριτ, εδέ γυκτᾶρι τε ἐπ ν' ὀδρε τε σερβετόριτ,
- 26 ε δοτε χίδετῶ νδε ὀδρκ. Με τε βερτέτε πο τε θέμ τυῖ, Ν8κε δοτε δάλτῶ ανδέj, γερσᾶ τε παγδαντῶ ἀσπρεν' ε φόντῶμε.
- 27 Δεγῆατε σε 8 ἔστε θένε [τε μὸτῶι-
28 μεβετ], Μος κερβερόντῶ. Πὸ ἔνε πο 8 θέμ jῆβε, σε κσδὸ ἕξ βῆ ρῆ γρῶα με δεσσερίμ, ε κᾶ κερβερδάρ'
- 29 ατέ νδε ζέμερε τε τί. Εδέ νδε τε σκανδαλίστε σῦρι ὕτ ι διάθτι, νδσίρ-ε ατέ ε χίδε πρέι τέξε: σεπσέ ἔστε μίρε περ τυῖ τε χ8μβάσε νῆ νγα τσόπατ' ε τρῆπιτ τέντ, εδέ τε μος χίδετε γίθε τρῆπι ὕτ νδε γεχένε.
- 30 Εδέ νδε τε σκανδαλίστε ὀδρα jότε ε διάθτα, πρέξε ατέ, εδέ χίδε πρέι τέξε: σεπσέ ἔστε μῆ μίρε περ τυῖ τε χ8μβάσε νῆ νγα τσόπατ' ε τρῆπιτ τέντ, εδέ τε μος χίδετε γίθε τρῆπι ὕτ νδε γεχένε.
- 31 Εδέ ἔστε θένε, σε αὐ ἕξ τε λεσόνε γρῶαν' ε τῖ, λέτ' ι ἀπε ασᾶι κάρτεν'

32 εἰς αὐτὴν διαζύγιον. Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, ὅτι ὅστις χωρισθῆ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτός λόγου πορνείας, κάμνει αὐτὴν νὰ μοιχεύηται· καὶ ὅστις λάβῃ γυναῖκα κεχωρισμένην, γίνεται μοιχός.

33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη εἰς τοὺς ἀρχαίους, Μὴ ἐπιορκήσης, ἀλλὰ ἐκπλήρωσον εἰς τὸν Κύριον τοὺς ὅρκους

34 σου. Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, νὰ μὴ ὁμόσητε μηδὲ ὅλως· μήτε εἰς τὸν οὐρανὸν, διότι εἶναι θρόνος τοῦ Θεοῦ·

35 μήτε εἰς τὴν γῆν, διότι εἶναι ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διότι εἶναι πόλις τοῦ

36 μεγάλου βασιλέως· μήτε εἰς τὴν κεφαλὴν σου νὰ ὁμόσης, διότι δὲν δύνασαι μίαν τρίχα νὰ κάμῃς λευκὴν ἢ

37 μέλαιναν. Ἄλλ' ἄς ἦναι ὁ λόγος σας, Ναί, ναί· Οὐ, οὐ· τὸ δὲ πλειότερον τούτων εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ.

38 ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόν-

39 τος. Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, νὰ μὴ ἀντισταθῆτε πρὸς τὸν πονηρὸν· ἀλλ' ὅστις σὲ ραπίσῃ εἰς τὴν δεξιάν σου

40 σιαγόνα, στρέψον εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ἄλλην· καὶ εἰς τὸν θέλοντα νὰ κριθῆ

41 μετὰ σοῦ, καὶ νὰ λάβῃ τὸν χιτῶνά σου, ἄφες εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἱμά-

42 τιον· καὶ ἂν σὲ ἀγγαρεύσῃ τις μίλιον ἔν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο. Εἰς τὸν ζητοῦντα παρὰ σοῦ δίδε· καὶ τὸν θέλοντα νὰ δανεισθῆ ἀπὸ σοῦ μὴ ἀποστραφῆς.

43 ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Θέλεις ἀγαπᾶ τὸν πλησίον σου, καὶ μισεῖ τὸν

44 ἐχθρὸν σου. Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, εὐλογεῖτε ἐκείνους οἵτινες σᾶς καταρῶνται, εὐεργετεῖτε ἐκείνους οἵτινες σᾶς μισοῦσι,

καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐκείνων οἵτινες

32 ε νάρερε σε. Πό ἔνε πο 8 θέμ j8βε, σε αὐ ἕε τε λῆσόνε γρδαν' ε τι, βέτῶ περ φιάλε κερβερίε, ε βέν ατέ τε κερβερόνε: εδέ αὐ ἕε τε μάρε γρδα τε νάρεε, κερβερόν.

33 Περσερί δεγδατε σε 8 ἔστε θένε τε μότημεβετ, Μος βέντῶ βε με τε ρέμε, πό τ'άπτῶ πράπα Ζότιτ

34 βέτ' ε τῶα. Πό ἔνε πο 8 θέμ j8βε, τε μος βένι βε φάρε: ας περ κίελινε,

35 σεπσέ ἔστε θρόν' ι Περναίσε: ας περ δένε, σεπσέ ἔστε βένδι ἕε βε κέμδετ' ε τία: ας περ Ιερβσαλίμνε,

36 σεπσέ ἔστε κυτέτ ι μβερέτιτ μάθ: ας περ κρύετ τāt τε μος βέντῶ

37 βε, σεπσέ νδκε μόντ τε βέντῶ νε κίμε τε βάρδε α τε ζέζε. Πό λετε jέτε φιάλα j8αῖ, Πό, πό: Jό, jό: σεπσέ ε τέπερα ε κετύρεβε ἔστε νγα ι λίγ8.

38 Δεγδατε σε ἔστε θένε, Σϋ νδε βέντ τε σϋριτ, εδέ δεμπ νδε βέντ

39 τε δεμδιτ. Πό ἔνε πο 8 θέμ j8βε, τε μος ι διλνι κένδρε τε λίγστ:

40 πό αὐ ἕε τε διέρε τυῖ νε ὄσπλάκε νόφδλεσε σ'άτε σε διάθτεσε, κεθέ-ι

41 ατι εδέ τιάτρενε: εδέ αὐ ἕε δό τε γυκόνετε με τυῖ, ε τε μάρε κεμί-σνε τε νδε, λέρ'-ι ατι εδέ ρόδενε:

42 εδέ αὐ ἕε τε μάρε ανγαρι τυῖ νε μίλ, έτσε δάσκε με ατέ δύ. Ἐπ-ι

43 ατι ἕε λύπεν πρέι τέγε: εδέ μος ι κεθέ φιάλενε μβε-ν'-άνε ατι ἕε δό τε χδ'χτετε πρέι τέγε.

43 Δεγδατε σε ἔστε θένε, Τε δδατῶ τε ἀφερμινε τέντ, εδέ τ' ι κεῶ μερι

44 αρεμίχστ τέντ. Πό ἔνε πο 8 θέμ j8βε, Δόνι αρεμίχτε τῶαῖ, δεκόνι ατά ἕε 8 μαλεκόνενε j8βε, βένι μίρε ατύρε ἕε 8 κάνε μερι j8βε, εδέ

σᾶς βλάπτουσι καὶ σᾶς κατατρέχουσι·
 45 διὰ νὰ γείνητε υἱοὶ τοῦ Πατρὸς σας
 τοῦ ἐν ταῖς οὐρανοῖς, διότι αὐτὸς
 ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονη-
 46 ροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δι-
 καίους καὶ ἀδίκους. Διότι ἐὰν ἀγαπή-
 σητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποῖον μι-
 47 σθὸν ἔχετε; καὶ οἱ τελῶναι δὲν κά-
 μνουσι τὸ αὐτό; Καὶ ἐὰν ἀσπασθῆτε
 τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσό-
 48 τερὸν κάμνετε; καὶ οἱ τελῶναι δὲν
 κάμνουσιν οὕτως; Ἔστε λοιπὸν σεῖς
 τέλειοι, καθὼς ὁ Πατὴρ σας ὁ ἐν ταῖς
 οὐρανοῖς εἶναι τέλειος.

1 ΚΕΦ. 6. Προσέχετε νὰ μὴ κάμνητε
 τὴν ἐλεημοσύνην σας ἔμπροσθεν τῶν
 ἀνθρώπων, διὰ νὰ βλέπησθε ὑπ' αὐτῶν·
 εἰ δὲ μὴ, δὲν ἔχετε μισθὸν πλησίον
 τοῦ Πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

2 Ὅταν λοιπὸν κάμνης ἐλεημοσύνην, μὴ
 σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, καθὼς κά-
 μνουσιν οἱ ὑποκριταὶ ἐν ταῖς συνα-
 3 γωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς, διὰ νὰ δο-
 ξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀληθῶς
 σᾶς λέγω, ἔχουσιν ἤδη τὸν μισθὸν

4 αὐτῶν. Ὅταν δὲ σὺ κάμνης ἐλεημο-
 σύνην, ἄς μὴ γνωρίσῃ ἡ ἀριστερά
 5 σου τί κάμνει ἡ δεξιὰ σου· διὰ νὰ
 ᾔηται ἡ ἐλεημοσύνη σου ἐν τῷ κρυπτῷ·
 καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ
 κρυπτῷ, αὐτὸς θέλει σοὶ ἀνταποδώσει
 ἐν τῷ φανερῷ.

6 Καὶ ὅταν προσεύχησαι, μὴ ἔσο ὡς
 οἱ ὑποκριταὶ· διότι ἀγαπῶσι νὰ προσ-
 εὔχωνται ἰστάμενοι ἐν ταῖς συναγω-
 7 γαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλα-
 τειῶν, διὰ νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀν-
 8 θρώπους· ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι ἔχου-

9 σιν ἤδη τὸν μισθὸν αὐτῶν· σὺ ὁμῶς,
 10 ὅταν προσεύχησαι, εἰσελθε εἰς τὸ
 ταμεῖόν σου, καὶ, κλείσας τὴν θύραν
 σου, προσευχήθητι εἰς τὸν Πατέρα σου

φάλι περ ἀτά ἕε 8 βένενε κέχ ε
 45 8 νδιέκενε j8βε. Κε τε βέχι τε
 δίjt' ε Ἄτιτ τῆαῖ ἕε ἔσττε νδε χιέjet,
 σεπσέ αὐ βέν διέλιν' ε τί τε λίντνε
 μβι τε λίχ ε μβι τε μίρε, εδέ λεσόν
 σίνε μβι τε δρέit' ε μβι τε στρέμβερε.

46 Σεπσέ νδε δάτσι ἀτά ἕε 8 δῶανε
 j8βε, τῷ φάρε πάγε κένι; ν8κε βένενε
 47 κετῆ εδέ κ8μερκάρετε; Εδέ νδε
 περσενδέτσι βέτεμε βελέζεριτε τῆαῖ,
 τῷ τέπερε βένι; ν8κε βένενε κεστῆ

48 εδέ κ8μερκάρετε; Βέχι πρᾶ j8 τε
 σόσ8ρε, σικδνδρε Ἄτι j8αῖ ἕε ἔσττε
 νδε χιέjet ἔστ' i σόσ8ρε.

1 Κρεῖ 6. Σικόνι τε μος βένι ελεί-
 μοσίνενε τῆαῖ περπάρα νέρεζιῶ, ἕε
 τε σίχενι νγα ἀτά: σεπσέ νδε
 κόφτε, ν8κε κένι πάγε νγα Ἄτι j8αῖ

2 ἕε ἔσττε νδε χιέjet. Κ8ρ τε βέντῶ
 πρᾶ ελειμοσίνενε, μος βερσῆλέντῶ
 περπάρα τέje, σικδνδρε βένεν' ιπο-
 κρίτεριτε νδεπερ σιναγογίτ' ε νδεπερ
 ὀδετ, ἕε τε λαβδδρόνενε νγα νέρε-
 ζιτε: με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε,
 σε ἀτά ε κάνε μάρε πάγεν' ε τύρε.

3 Πό τί κ8ρ τε βέντῶ ελειμοσίνενε,
 4 λετε μος ε μάρε βέῶ ε μένγερα jότε
 5 σε τῷ βέν ε διάθτα jότε: ἕε τε jέτε
 ελειμοσίνα jότε φσέχ8ραζι: εδέ
 6 υτ-άτε ἕε σέχ φσέχ8ραζι, αὐ δοτα
 ὀπαγδάνε τυῖ φάνεζα.

7 Εδέ κ8ρ τε φάλετῶ, μος jί ποσί
 ιποκρίτεριτε: σεπσέ ἀτά δῶανε τε
 φάλενε τ8κε νδένδρε νδεπερ σινα-
 8 γογίτ' ε νδεπερ τσέπετ τε ρδγαβετ, ἕε
 9 τε δδκενε νγα νέρεζιτε: με τε βερ-
 10 τέτε πο 8 θέμ j8βε, σε ἀτά ε κάνε

11 μάρε πάγεν' ε τύρε. Πό τί, κ8ρ τε
 φάλετῶ, χύρε νδε δόμετ τένδε, εδέ
 12 μδύλ δέρενε τένδε ε ι8φάλ τυτ-έτ

τὸν ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ Πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, θέλει σοὶ 7 ἀνταποδώσει ἐν τῷ φανερῷ. Ὅταν δὲ προσεύχησθε, μὴ βαττολογήσητε, ὡς οἱ ἔθνικοί· διότι νομίζουσιν ὅτι μὲ τὴν πολυλογίαν αὐτῶν θέλουσιν εἰσακου- 8 σθῆ. Μὴ ὁμοιωθῆτε λοιπὸν μὲ αὐτούς· διότι ἐξεύρει ὁ Πατήρ σας, τίνων ἔχετε χρείαν, πρὶν σεῖς ζητήσητε παρ' 9 αὐτοῦ. Οὕτω λοιπὸν προσεύχεσθε σεῖς,

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, 10 ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· 11 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δός εἰς 12 ἡμᾶς σήμερον· καὶ συγχώρησον εἰς ἡμᾶς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καθὼς καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμεν εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς ἡμᾶς· καὶ μὴ φέρῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ἐλευθέρωσον ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· διότι σοῦ εἶναι ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· Ἀμήν.

14 Διότι ἐὰν συγχωρήσητε εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ πταίσματα αὐτῶν, θέλει συγχωρήσει καὶ εἰς ὑμᾶς ὁ Πατήρ σας 15 ὁ οὐράνιος. Ἐὰν ὅμως δὲν συγχωρήσητε εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ πταίσματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ Πατήρ σας θέλει συγχωρήσει τὰ πταίσματα ὑμῶν.

16 Καὶ ὅταν νηστεύητε, μὴ γίνεσθε, ὡς οἱ ὑποκριταί, σκυθρωποί· διότι ἀφανίζουσι τὰ πρόσωπα αὐτῶν, διὰ νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι νηστεύουσιν· ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι 17 ἔχουσιν ἤδη τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ ὅμως, ὅταν νηστεύῃς, ἀλειψὸν τὴν κεφαλὴν σου, καὶ νίψον τὸ πρόσωπόν σου· διὰ νὰ μὴ φανῆς εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι νηστεύεις, ἀλλ' εἰς τὸν Πατέρα σου τὸν ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ Πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, θέλει σοὶ ἀνταποδώσει ἐν τῷ φανερῷ.

ἔστε φσέχσραζι: ἐδέ υτ-άτε ἔε σέχ φσέχσραζι, δοτα παγδαῖνε τυῖ 7 φάκεζα. Εδέ κερ τε φάλени, μος θόνι, φιάλε τε τέπερα, ποσί γεντάρετε: σεπσέ ατά κσγτόνενε σε με φιάλετ' ε σδμα τε τύρε δοτε δεγόνενε. 8 Μος 8 γάνι πρᾶ ατύρε: σεπσέ Ἄτι jδαι ε δί περ τσ' γε κένι νεβόζε, 9 περπάρα σε τε λύπνι προεί ατί. Πό jδ φάλι κεστδ.

Ἄτι ὕνε ἔε jε νδε χιέjet, σσέντε- 10 ρόφτ' έμερι ύт: άρθτε μβερετερία jόте: σδέφτε δαδρίμι ύт, си νде 11 χιέλ, εδέ μβε δέт: δδκενε тоне те 12 περδίτεσμεν' έп-να νέбе σот: εδέ φάλ-на φάjете тона, σικδνάρε εδέ νέбе δα φάλμε φαjτόρεβет тάνе: 13 εδέ μος να σтиέρ νде νγάσιε, πό σπετό-на νγα ι λίγδ: σεπсé jότια έσте μβερετερία ε φδχία ε λαδδία νде jέтет те jέтеβет: Амίν.

14 Σεπсé νд' δα φάλтōи νέρεζεβет φάjет' ε ατύρε, дот' δα φάλε εδέ 15 jδβε Ἄτι jδαι χιελόρι. Πό νде μος δα φάλтōи νέρεζεβет φάjет' ε ατύρε, ас Ἄτι jδαι νδке доте φάλε φάjете тδaja.

16 Εδέ κερ τ'αγερόνι, μος δέχι те брёрете, ποσί ιποκρίτεριτε: σεпсé ατά πρίσνене φάкет' ε τύρε, ἔε те δδ-кене νдеp νέρεзит се агерόνενε: με те бεpтéте по δ θέμ. jδβε, се аτά 17 ε кáne μάρε πάגעν' ε τύρε. Πό τί, κερ т' агерόνтō, λύει κρύете тат, 18 εδέ лāи φάкет' ε тδa: ἔε те μος δδкетō те νέрезит се агерόν, πό тек υт-άте ἔε έсте φсέчсραзи: εδέ υт-άте ἔε σέч φсέчсραзи, дота παγδαῖνε τυῖ φάκεζα.

19 Μὴ θησαυρίζετε εἰς ἑαυτοὺς θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σκώληξ καὶ σκωρία ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διατρύπτουσι καὶ κλέπτουσιν· ἀλλὰ θησαυρίζετε εἰς ἑαυτοὺς θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σκώληξ οὔτε σκωρία ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται δὲν διατρύπτουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. Ἐπειδὴ ὅπου εἶναι ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ θέλει εἶσθαι καὶ ἡ καρδία ὑμῶν. Ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι ὁ ὀφθαλμὸς· ἐὰν λοιπὸν ὁ ὀφθαλμὸς σου ᾖ καθαρός, ὅλον τὸ σῶμά σου θέλει εἶσθαι φωτεινόν· ἐὰν ὅμως ὁ ὀφθαλμὸς σου ᾖ πονηρός, ὅλον τὸ σῶμά σου θέλει εἶσθαι σκοτεινόν· Ἐὰν λοιπὸν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ ᾖ ἡναι σκότος, τὸ σκότος πόσον;

24 Οὐδεὶς δύναται δύο κυρίους νὰ δουλεύῃ· διότι ἢ τὸν ἓνα θέλει μισῆσαι, καὶ τὸν ἄλλον θέλει ἀγαπήσει· ἢ εἰς τὸν ἓνα θέλει προσκολληθῆ, καὶ τὸν ἄλλον θέλει καταφρονῆσαι. Δὲν δύνασθε νὰ δουλεύητε Θεὸν καὶ Μαρμωνᾶ.

25 Διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, Μὴ μεριμνᾶτε περὶ τῆς ζωῆς ὑμῶν, τί νὰ φάγητε καὶ τί νὰ πίνητε· μηδὲ περὶ τοῦ σώματος ὑμῶν, τί νὰ ἐνδυθῆτε. Δὲν εἶναι ἡ ζωὴ τιμιώτερον τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι δὲν σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ Πατήρ σας ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· σεῖς δὲν εἶσθε πολὺ ἀνώτεροι αὐτῶν; Ἀλλὰ τίς ἀπὸ σᾶς μεριμνῶν δύναται νὰ προσθέσῃ μίαν πῆχυν εἰς τὸ ἀνάστημα αὐτοῦ; Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; Παρατηρήσατε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς ἀξάνουσι· δὲν κοπιᾶζουσιν, οὐδὲ κλώθουσι. Σᾶς λέγω ὅμως ὅτι οὐδὲ ὁ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ

19 Μὸς μβελίθνι θεσάρε μβε δέτ περ j8, ατιέ κ8 κρύμβι: εδέ νδρύσκ8 ι πρίσ, εδέ ατιέ κ8 βιέδεσιτε ρεμόνεν' 20 εδέ βιέδενε: πό μβελίθνι θεσάρε νδε χιέλ περ j8, ατιέ κ8 ν8κ' ι πρισ ας κρύμπ ας νδρύσκ, εδέ ατιέ κ8 βιέδεσιτε ν8κε ρεμόνεν' ας βιέδενε. 21 Σεπσέ τεκ ἔστε θεσάρι j8αἰ, ατιέ 22 δοτε jέτε εδέ ζέμερα j8αἰ. Κανδίλ' ι τρῆπιτ ἔστε σῦρι: νδε κόφτε πρᾶ σε σῦρι ὑτ ἔστ' ι κεθιέλετε, γίθε 23 τρῆπι ὑτ δοτε jέτ' ι νδρίτσιμ: πό νδε κόφτε σε σῦρι ὑτ ἔστ' ι λίχ, γίθε τρῆπι ὑτ δοτε jέτ' ι ἐρετε. Νδε κόφτε πρᾶ σε δρίτα κε γένδετε τε τί ἔστ' ἐρεσίρε, ἐρεσίρα σᾶ ε μάδε δοτε jέτε; 24 Ασνέ σ' μντ τ' 8 σερβένε δύ ζοτερίνβε: σεπσέ α νέριτ δοτ' ι κέτε μερι, εδέ τιάτρινε δοτα δόξε: α νέριτ δοτ' ι νγίτετε πράπα, εδέ τιάτεριτ δοτ' ι κεθένε κράχετε. Ν8κε μντνι τ'ι σερβένι Περένδισε εδέ Μαρμω- 25 νάιτ. Περανδάι πο 8 θέμ j8βε, Μο8 μενδόνι περ jέτενε τῆαἰ, τῶ' τε χᾶνι α τῶ' τε πίνι: ας περ τρῆπινε τῆαἰ, τῶ' τε βίσνι. Α ν8κ' ἔστε jέτα μῆ ε νδέρτσιμε, σε σῶχίμι, εδέ τρῆπι σε τε βέσδ- 26 ριτε; Βεστρόνι σπέσετ' ε χιέλιτ, σε ν8κε μδιέλενε, ας ν8κε κόρενε, ας ν8κε μβελέδενε νδε γρδνᾶρε, εδέ Ἄτι j8αἰ χιελόρι ι σῶκέν: α ν8κε 27 νδᾶνι j8 μῆ τέπερε σε ατά; Πό τσίλι ἴγα j8 τ8κε πάσδρε κsjδέ8, μντ τε στόνε ἴε κῆτ νδε στάτ τε τί; Εδέ τῶ' μενδόνι περ τε βέ- 28 σδριτε; Βεστρόνι λῶλετ' ε ἀρεσε σι ρίτενε: ας μενδόνενε, ας ἀρέδενε. 29 Πό 8 θέμ j8βε, σε ας Σολομόνι με γίθε λαβδίν' ε τί ν8κε κέ βέσδρε

30 αὐτοῦ ἐνεδύθη ὡς ἐν τούτων. Ἄλλ' ἐὰν τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, ὅστις σήμερον ὑπάρχει καὶ αὔριον ρίπτεται εἰς κλίβανον, ὁ Θεὸς ἐνδύη οὕτω, δὲν θέλει ἐνδύσει πολλῶ μαλλον ὑμᾶς,

31 ὀλιγόπιστοι; Μὴ μεριμνήσητε λοιπὸν, λέγοντες, Τί νὰ φάγωμεν, ἢ τί νὰ

32 πῖωμεν, ἢ τί νὰ ἐνδυθῶμεν; Διότι πάντα ταῦτα ζητοῦσιν οἱ ἐθνικοί· ἐπειδὴ ἐξεύρει ὁ Πατὴρ σας ὁ οὐράνιος

33 ὅτι ἔχετε χρεῖαν πάντων τούτων. Ἄλλὰ ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ· καὶ ταῦτα

34 πάντα θέλουσι σᾶς προστεθῆ. Μὴ μεριμνήσητε λοιπὸν περὶ τῆς αὔριον· διότι ἡ αὔριον θέλει μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς· ἀρκετὸν εἶναι εἰς τὴν ἡμέραν τὸ κακὸν αὐτῆς.

1 ΚΕΦ. Ζ'. Μὴ κρίνετε διὰ νὰ μὴ

2 κριθῆτε· διότι μὲ ὁποῖαν κρίσιν κρίνετε, θέλετε κριθῆ· καὶ μὲ ὁποῖον μέτρον μετρεῖτε, θέλει ἀντιμετρηθῆ εἰς ὑμᾶς.

3 Καὶ διὰ τί βλέπεις τὸ ξυλᾶριον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δὲν

4 παρατηρεῖς; Ἡ πῶς θέλεις εἰπεῖ πρὸς τὸν ἀδελφόν σου, Ἄφες νὰ ἐκβάλω τὸ ξυλᾶριον ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, ἐνῶ ἡ δοκὸς εἶναι ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου;

5 Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε θέλεις ἰδεῖ καθαρῶς διὰ νὰ ἐκβάλῃς τὸ ξυλᾶριον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

6 Μὴ δώσητε τὸ ἅγιον εἰς τοὺς κύνας· μηδὲ ρίψητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς μὲ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ στραφέντες διασχίσωσιν ὑμᾶς.

7 Αἰτεῖτε, καὶ θέλει σᾶς δοθῆ· ζητεῖτε, καὶ θέλετε εὑρεῖ· κρούετε, καὶ

8 θέλει σᾶς ἀνοιχθῆ· διότι πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ

30 ποσί νῆ νγα κετό. Πό νδε κόφτε σε δᾶριν' ε ἀρεσε, κῆ σὸτ ἔστῃ ε νέσερε χίδετε νδε φῆρε, Περενδία ε βέσ κῆστῆ, ν8κε dot' 8 βέσε jῆβε

31 ὄδμε μῆ τέπερε, ο δεσε-πάκε; Μος μενδόχι πρᾶ, τ8κε θένε, Τῶ' τε χάμε, α τῶ' τε πῖμε, α τῶ' τε βέσμε;

32 Σεπσέ γίθε κετό ι κερκόνενε κόμδετε: σεπσέ Ἄτι jῆαῖ κιελόρι ε δί

33 σε κένι νεβόγε περ γίθε κετό. Πό κερκόνι μῆ περπάρα μδερετερίν' ε Περενδίσε, εδέ ἀρείτερίν' ε ατί: εδέ κετό τε γίθα dot' 8 ὀτόνενε jῆβε.

34 Μος μενδόχι πρᾶ περ τε νέσερμενε: σεπσέ ε νέσερμενε dotε κέτε μενδίμ περ πῆνετ' ε σᾶα: μjᾶφτ ἔστῃ μδε δίτεν' ε κέκεα ε ασᾶι.

1 Κρεῖ 7. Μος γυκόνι, κῆ τε μος

2 γυκόνενη: σεπσέ με τῶ φᾶρε γυκί γυκόνι, dotε γυκόνενη: εδέ με τῶ φᾶρε μάτεσιμάτη, dot' 8α μάσνε περσερί.

3 Εδέ περσέ ὀκόν λεμιῶτενε κῆ ἔστῃ νδε σῦτ τυτ-βελαῖ, εδέ τᾶνε κῆ

4 ἔστῃ νδε σῦτ τέντ ν8κ' ε νδιέν; Α σί dot' ι θᾶατῶ τυτ-βελαῖ, Ἄετε νδσίερ λεμιῶτενε νγα σῦρι ὑτ, εδέ jᾶ τᾶρι

5 τεκ ἔστῃ νδε σῦτ τέντ; Ἰποκρίτ, νδσίρ μῆ περπάρα τᾶνε νγα σῦρι ὑτ, εδέ ατεχέρε dotε ὀόχτῶ μίρε τε νδσιέρτῶ λεμιῶτενε νγα σῦρι τυτ-βελαῖ.

6 Μος ἐπνη γῆν' ε σεῦτερδᾶρε κένβετ: ας μος χίθνη μαργαριτᾶρετε τῆαῖ περπάρα δέραβετ, σε μος ι ὀκέλῆν' ατά με κέμδετ' ε τύρε, εδέ παστᾶῖ κῆθῆνεν' ε 8 ὀκέλῆν' εδέ jῆβε.

7 Λύπνη, εδέ dot' 8 ἐπετε jῆβε: κερκόνι, εδέ dotε γένι: τροκολίνι,

8 εδέ dot' 8 χάπετε jῆβε: σεπσέ κῆσᾶῶ κῆ λύπεν μέρ, εδέ αῦ κῆ κερκόν

- 9 εἰς τὸν κρούοντα θέλει ἀνοιχθῆ. Ἡ
 τίς ἄνθρωπος εἶναι ἀπὸ σαῶ, ὅστις,
 εἰάν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ζητήσῃ ἄρτον, μή-
 πως θέλει δώσει εἰς αὐτὸν λίθον;
- 10 καὶ εἰάν ζητήσῃ ὀψάριον, μήπως
 11 θέλει δώσει εἰς αὐτὸν ὄφιν; Ἐάν
 λοιπὸν σεῖς, πονηροὶ ὄντες, ἐξεύρητε
 νὰ δίδητε καλὰς δόσεις εἰς τὰ τέχνη-
 σας, πόσω μᾶλλον ὁ Πατὴρ σας ὁ ἐν
 τοῖς οὐρανοῖς, θέλει δώσει ἀγαθὰ εἰς
- 12 τοὺς ζητοῦντας παρ' αὐτοῦ; Λοιπὸν
 πάντα ὅσα ἂν θέλητε νὰ κάμνωσιν εἰς
 ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ σεῖς κά-
 μνετε εἰς αὐτούς· διότι οὗτος εἶναι ὁ
 νόμος καὶ οἱ προφῆται.
- 13 Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης·
 διότι πλατεῖα εἶναι ἡ πύλη, καὶ εὐ-
 ρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ φέρουσα εἰς τὴν
 ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἶναι οἱ εἰσερ-
 14 χόμενοι δι' αὐτῆς. Ἐπειδὴ στενὴ
 εἶναι ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη, ἡ ὁδὸς
 ἡ φέρουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι
 εἶναι οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν.
- 15 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπρο-
 φητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς με-
 ἐνδύματα προβάτων, ἔσωθεν ὅμως εἰ-
 16 ναι λύκοι ἄρπαγες. Ἀπὸ τῶν καρπῶν
 αὐτῶν θέλετε γνωρίσει αὐτούς· μήπο-
 τε συνάγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλᾶς,
 17 ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; οὕτω πᾶν
 δένδρον καλὸν κάμνει καλοὺς καρ-
 18 πούς· τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον κάμνει
 18 κακοὺς καρπούς. Δὲν δύναται δένδρον
 καλὸν νὰ κάμνη καρπούς κακοὺς, οὐδὲ
 δένδρον σαπρὸν νὰ κάμνη καρπούς
 19 καλοὺς. Πᾶν δένδρον μὴ κάμνον καρ-
 20 πὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ
 20 βάλλεται. Ἄρα ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐ-
 21 τῶν θέλετε γνωρίσει αὐτούς. Δὲν θέλει
 εἰσέλθει εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν
 πᾶς ὁ λέγων πρὸς ἐμὲ, Κύριε, Κύριε· ἀλλ'
 ὁ πράττων τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου
 22 τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Πολλοὶ θέλουσιν
 εἰπεῖ πρὸς ἐμὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ,
- γὲν, ἐδὲ ατὶ κῆ τροκολίν δοτ' ἰ χάπετε.
 9 Α τσίλι ἔστ' αὐ νερί νγα j8, ἰ τσίλι,
 νδε λύπτε ἰ βίρι β8κε, μος δοτ' ἰ
 10 ἀπε ατὶ γ8ρ; ἐδὲ νδε λύπτε πέσκ,
 11 μος δοτ' ἰ ἀπε ατὶ γάρπερ; Νδε
 κόφτε πρᾶ σε j8 κῆ jένι τε λικ, δίνι
 τ'8 ἐπνι δῆνα τε μίρα βίβετ τ8αι,
 σᾶ μῆ τέπερ' Ἄτι j8αι κῆ ἔσττε νδε
 κιέjet, δοτ' 8 ἀπε τε μίρα ατύρε κῆ
 12 λύπενε νγα αὐ; Γίθε σᾶ τε δόνι
 πρᾶ τ'8 βῆνενε j8βε νέρεζιτε, κῆστ8
 βῆνι ἐδὲ j8 ατύρε: σεπσέ κῆ ἔσττε
 νόμι ἐδὲ προφίτεριτε.
- 13 Χύνι νδεπερ δέρετ τε νγ8ττε:
 σεπσέ ε γέρε ἔττε δέρα, ἐδὲ ε χάπετ'
 ἔστ' 8δα κῆ σπῆ νδε τε χ8μβ8ριτε,
 ἐδὲ σ8με βῆτε jάν' ατά κῆ χύνενε
 14 νδεπερ ατέ. Σεπσέ ε νγ8ττε ἔττε
 δέρα, ἐδὲ ε στρενγ8αρ' ἔστ' 8δα κῆ
 σπῆ νδε jέτετ, ἐδὲ τε πάκε jάν'
 ατά κῆ ε γένε'ν ατέ.
- 15 Ἐδὲ ρ8χι νγα προφίτεριτ' ε ρέμ,
 τε τσίλετε βίνενε τε j8 με τε βέ-
 σ8ρα δῆν8, πό περδρένδα jάν' 8jκ
 16 κῆ ρεμβένενε. Νγά πέμετ' ε τύρε
 δοτ' ἰ νίχνι ατά: σος μβελέδενε
 ρ8σ νγα δρίζατε α φικ νγα μ8ρί-
 17 ζατε; κῆστ8 τ8' δό δρ8j' ε μίρε
 βῆν πέμε τε μίρα: πό δρ8j' ε δόβετε
 18 βῆν πέμε τε λίγα. Δρ8j' ε μίρε
 σ' μόντ τε βῆνε πέμε τε λίγα, ας
 δρ8j' ε δόβετε τε βῆνε πέμε τε
 19 μίρα. Τ8' δό δρ8 κῆ σ' βῆν πέμε τε
 μίρε, πρίτετ' ε χίδετε νδε ζιάρ.
 20 Περανδάϊ νγα πέμετ' ε ατύρε δοτ' ἰ
 21 νίχνι ατά. Ν8κε δοτε χύνε νδε μβε-
 ρετεριτ τε κιέjeβετ κ8σδ8 κῆ με θ8τε,
 Ζότ, Ζότ: πό αὐ κῆ βῆν δα88ρίμιν' ε
 22 τιμ-έτ κῆ ἔσττε νδε κιέjet. Σ8με
 βῆτε δοτε με θόνε νδ' ατέ δίτε, Ζότ,

- Κύριε, Κύριε, δὲν προεφητεύσαμεν ἐν τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξεβάλομεν δαιμόνια, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκάμομεν θαύματα πολ-
 23 λά; Καὶ τότε θέλω ὁμολογήσει πρὸς αὐτοὺς, "Ὅτι ποτὲ δὲν σᾶς ἐγνώρισαν· φεύγετε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.
 24 Πᾶς λοιπὸν ὅστις ἀκούει τοὺς λόγους μου τούτους, καὶ κάμνει αὐτοὺς, θέλω ὁμοιώσει αὐτὸν μεῖς ἄνδρα φρόνιμον, ὅστις ᾤκοδόμησε τὴν οἰκίαν
 25 αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέβαλον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ δὲν ἔπεσε· διότι ἦτο θεμελιωμένη ἐπὶ τὴν πέ-
 26 τραν. Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων τοὺς λόγους μου τούτους, καὶ μὴ κάμνων αὐτοὺς, θέλει ὁμοιωθῆ μεῖς ἄνδρα μωρὸν, ὅστις ᾤκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
 27 ἄμμον· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέβαλον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ ἔπεσε· καὶ ἦτο ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη.
 28 "Ὅτε δὲ ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήττοντο οἱ ὄχλοι
 29 διὰ τὴν διδασχὴν αὐτοῦ. Διότι ἐδίδασκεν αὐτοὺς ὡς ἔχων ἐξουσίαν, καὶ οὐχὶ ὡς οἱ γραμματεῖς.

Κεφ. 7.

- 1 "ὍΤΕ δὲ κατέβη ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοί.
 2 Καὶ ἰδοὺ, λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύνη αὐτὸν, λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι νὰ
 3 με καθαρίσῃς. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ὁ Ἰησοῦς, ἤγγισεν αὐτὸν, λέγων, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθὺς ἐκαθαρίσθη ἡ
 4 λέπρα αὐτοῦ. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Πρόσεχε μὴ εἴπῃς τοῦτο εἰς μηδένα· ἀλλ' ὕπαγε, δεῖξον σεαυτὸν

- Ζότ, ν8κ8 προφίτέπσεμ μδ' ἐμεριτ
 τέντ, εδέ μδ' ἐμεριτ τέντ νδσδαρεμ
 διάj, εδέ μδ' ἐμεριτ τέντ βέμ σδμε
 23 τσδδία; Πό ατεχέρε dot' 8 ρεφέν
 ατύρε, Σε κδρε ν8κ' 8 κάμ νόχδρε
 j8βε: ἰκνι πρέι μέje j8 κ8 κένι π8-
 νδαρ8 παδδερίνε.
 24 Κ8σδό πρᾶ κ8 δεγόν κετό φιάλετ'
 ε μία, εδέ ι βέν ατό, δοτα γάν ατέ
 με νέ νερί τε μέντσμ, κ8 νδερτοῖ
 στεπίν' ε τί μδι σκέμπ τε γδριτ:
 25 εδέ ρᾶ σ88, ε έρδε λδμερατε, ε
 φρύνε έρερατε, εδέ σπερπόκνε πας
 ασᾶι στεπία, πό ν8κ' δρεζδα: σεπσέ
 ἴσθε θεμελόσδρε μδι σκέμπτ τε γδριτ.
 26 Πό κ8σδό κ8 δεγόν κετό φιάλετ' ε
 μία, εδέ ν8κ' ι βέν, dot' ι γάνε νέ
 νερί8 τε μάρε, κ8 νδερτοῖ στεπίν' ε
 27 τί μδι ρέρετ: εδέ ρᾶ σί8, ε έρδε
 λδμερατε, ε φρύνε έρερατε, εδέ σπερ-
 πόκνε πας ασᾶι στεπία, εδέ δρεζδα:
 εδέ τε ρεζδαριτ' ε ασᾶι ἴσθε τε μάθ.
 28 Εδέ Jισδῖ κ8ρ μδαρῶι κετό φιάλε,
 γένδεja τμερόνεσινε περ μεσίμιν' ε
 29 ατί. Σεπσέ ι μεσόντε ατά σικδρ σε
 τε κίστε π8στέτ, εδέ jό σι σκρό-
 ν8σιτε.

Κρεῖ 8.

- 1 Εδέ αὐ κ8ρ σδρίτι νγα μάλι, ι
 βάνε πράπα σδμε γένδεje.
 2 Εδέ jά τεκ έρδι νέ ι κρομόσδρ' ε ι
 σφάλ ατί, τ8κε θένε, Ζότ, νδε δάτσ,
 3 μέντ τε με κερόντσ. Εδέ Jισδῖ νγάτι
 δόρενε, εδέ ε πρέκ8, τ8κε θένε, Dδα,
 κερόν8. Εδέ περνεχέρε ι δκερδα
 4 κρόμα. Εδέ Jισδῖ ι θότ' ατί, Σικό
 μος ι θδατσ νδονέιτ: πό σκό ε δεφτέ

εἰς τὸν ἱερέα, καὶ πρόσφερε τὸ δῶρον,
τὸ ὁποῖον προσέταξεν ὁ Μωϋσῆς διὰ
μαρτυρίαν εἰς αὐτούς.

- 5 Ὅτε δὲ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Κα-
περναοῦμ, προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἑκα-
6 τόνταρχος, παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ
λέγων, Κύριε, ὁ δοῦλός μου κεῖται ἐν
τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανι-
7 ζόμενος. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰη-
σοῦς, Ἐγὼ ἔλθων θέλω θεραπεύσει
8 αὐτόν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος
εἶπε, Κύριε, δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ εἰσ-
έλθῃς ὑπὸ τὴν στέγην μου· ἀλλὰ
9 ὁ δοῦλός μου. Διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι
ἄνθρωπος ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐ-
μαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω πρὸς
τοῦτον, Ὑπάγε, καὶ ὑπάγει· καὶ πρὸς
ἄλλον, Ἐρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ πρὸς
10 τὸν δοῦλόν μου, Κάμε τοῦτο, καὶ
κάνει. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύ-
μασε, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦν-
τας, Ἀληθῶς σὰς λέγω, οὐδὲ ἐν τῷ
11 Ἰσραὴλ εὔρον τοσαύτην πίστιν. Σὰς
λέγω δὲ, ὅτι πολλοὶ θέλουσιν ἔλθει
ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ θέ-
λουσι καθίσει μετὰ τοῦ Ἀβραάμ καὶ
Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
12 οὐρανῶν· οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας
θέλουσιν ἐκβληθῆ εἰς τὸ σκότος τὸ
ἐξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθ-
13 μός καὶ ὁ τριγμός τῶν ὀδόντων. Καὶ
εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν ἑκατόνταρ-
χον, Ὑπάγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας ἄς
γείνη εἰς σέ. Καὶ ἰατρεύθη ὁ δοῦλος
αὐτοῦ ἐν τῇ ᾠρᾷ ἐκείνῃ.
14 Καὶ ἔλθων ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν
τοῦ Πέτρου, εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ
κατάκοιτον καὶ πάσχουσαν πυρετόν.
15 Καὶ ἐπίασε τὴν χεῖρα αὐτῆς, καὶ ἀ-
φῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἐσηκώθη
καὶ ὑπηρετεῖ αὐτούς.

βέτεχενε τένδε τε πρίφτι, ἐδέ ὀπιέρε
δρετίνε, ἕε κα ἄρδερδαραε Μοϊσίθ
περ μαρτιρί μδ' ατά.

- 5 Ἐδέ Γισθῆ κερ χύρι νδε Καπερ-
ναόμ, ι ἐρδι περάνε νῆ ρδερ-κίνδεσ,
6 τκε λῆτρε' ατί, ε τκε θένε, Ζότ,
ῆερβετόρι ἰμ δέργετε νδε ὀτεπίτ
7 ἄλοκ, ε μδνδόνετε κέκ. Ἐδέ Γισθῆ
ι θότ' ατί, ῆνε δοτε βίν ε δοτα
8 ῆερόν. Ἐδέ ρδερ-κίνδεσι ρπεργέε ε
θά, Ζότ, νκε γάμ ι ζότι τε με
χύντῶ νδνε στρέχετ: πό θθαῖ
βέτεμε νῆ φιάλε, ἐδέ ῆερβετόρι ἰμ
9 δοτε ῆερόνετε. Σεπσέ ἐδέ ῆνε γάμ
νῆ νερί νδεν' ῆρδερε, ἐδέ κάμ νδνε
βέτεχενε τίμε ρῆτετόρε: ἐδέ ι θέμ
κετί, ῆκό, ἐδέ βέτε: ἐδέ τιάτεριτ,
Ἐγα, ἐδέ βιέν: ἐδέ ῆερβετόριτ τίμ,
10 Βέγ κετέ, ἐδέ ε βέν. Ἐδέ Γισθῆ κερ
δεγῶι ρῆσδδίτ, ε ρ θά ατύρε ἕε ι
βίννε πράπα, Με τε βερτέτε ρ θέμ
γῆβε, σε ας νδε Ἰσραῖλ νκε κάμ
11 γέτρε κάκε βέσε. Ἐδέ πο ρ θέμ
γῆβε, σε ῆμ βέτε δοτε βίννε νγα
τε λίνδριτ' ε νγα τε περνδδαραετ'
ε διέλιτ, ἐδέ δοτε ρίνε νδε μεσάλε
βάσκε με Ἀβραάμινε, ε με Ἰσαάκδν'ε
με Ἰακώβινε νδε μβερετεριτ τε κίε-
12 γεβετ: πό τε βίγτ' ε μβερετερισε
δοτε χίδνε νδ' ἐρεσίρετ τε περ-
γῆσῆτεμε: ατιέ κδ δοτε γέτε τε κάρετ'
13 ε τε κερσελίτρετ' ε δέμβεβετ. Ἐδέ
Γισθῆ ι θά ρδερ-κίνδεσιτ, ῆκό, ἐδέ
τ' ρδέφτε σικδνδρε μβεσόβε. Ἐδέ
ῆερβετόρι ατί ρῆερδα ἕε μδ' ατέ χέρε.
14 Ἐδέ Γισθῆ κερ ἐρδι νδε ὀτεπίτ τε
Πιέτριτ, πᾶ τε διέχερεν' ε ατί τε
15 πο δέργει νδερ ἕθε. Ἐδέ ε ζῆρι ατέ
περ δόρε, ἐδέ ε λᾶν' ἕθετε: ἐδέ
αγὸ ρνγρίτ ε ρ ῆερέντε ατύρε.

- 16 Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἑσπέρα, ἔφεραν πρὸς αὐτὸν δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα μὲ λόγον, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἔθε-
 17 ράπευσε· διὰ τὸ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.
- 18 Ἴδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ ἑαυτὸν, προσέταξε νὰ ἀναχωρήσωσιν εἰς τὸ πέραν.
- 19 Καὶ πλησιάσας εἰς γραμματεῦς, εἶπε πρὸς αὐτὸν, Διδάσκαλε, θέλω σοὶ
 20 ἀκολουθήσει ὅπου ἂν ὑπάγῃς. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώ-
 πεκες ἔχουσι φωλεάς, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατοικίας· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει ποῦ νὰ κλίνη τὴν κεφαλὴν.
- 21 Ἄλλος δὲ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Κύριε, συγχώρησόν μοι νὰ ὑπάγω πρῶτον καὶ νὰ θάψω
 22 τὸν πατέρα μου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἀκολουθεῖ μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς νὰ θάψωσι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.
- 23 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
 24 Καὶ ἰδοὺ, τρικυμία μεγάλη ἔγεινεν ἐν τῇ θαλάσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον ἐσκεπάζετο ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ
 25 ἐκοιμᾶτο. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξύπνισαν αὐτὸν, λέγοντες,
 26 Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, χανόμεθα. Καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Διὰ τί εἰσθε δειλοὶ, ὀλιγόπιστοι; Τότε σηκωθείς ἐπέτιμησε τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἔγεινε γαλήνη μεγάλη. Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέγοντες,
 27 Ὅποιος εἶναι οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἀνεμοὶ καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν εἰς αὐτόν!
- 28 Καὶ ὅτε ἦλθον εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ὑπήντησαν
 16 Εἰδὲ σὶ σὺγγρύς, ἰ πρῶν' ἀτὶ ὄσμμε τε διαλόσθρῃ: ἐδέ αὐ νασόρι φρούματ' ἐ νάυρα με φιάλε, ἐδέ ὄσρῶϊ γίθ' ἀτά
 17 ἕε κίσινε κέχ: ἕε τε μδῶσῆτε τῶ ἕσῆτε θένε νγα προφίτι Ισαί, ἕε θότε, Αὐ μόρι σεμδνδατε τόνα, ἐδέ μβάγι λευγάτατε.
- 18 Εἰδέ Ιισῶϊ κερ πᾶ ὄσμμε γένδε,ε περπάρα θέτεχεσε τί, σρδερῶϊ ἕε τε ὄκόννε περτέ,ε.
- 19 Εἰδέ ἕε ὄκρόνεσ σαφρῶα ε ἰ θά ατὶ, Μεσόννεσ, ὁτε βίν πράπα τέ,ε
 20 κσῶ ἕε τε βέσ. Εἰδέ Ιισῶϊ ἰ θότ' ατὶ, Δέλλπερατε κᾶνε ὄτρόφα, ἐδέ ὄπέσετ' ε κίελιτ φολέ: πό ἰ βίρ' ἰ νερίστ σ' κᾶ κσ τε πεστῆτενε κρύετε.
- 21 Παστάϊ ἕε τιάτερ νγα νασένεσιτ' ε ατὶ ἰ θότε, Ζότ, λέ-με περπάρα τε βέτε τε κλάσ νδε βάρ τεμ-άτε.
- 22 Πό Ιισῶϊ ἰ θά ατὶ, Ἐ,εα πασ μέ,ε, ἐδέ ἕερε τε βδέκρητε τε κλάσνε νδε βάρ τε βδέκρητ' ε τύρε.
- 23 Εἰδέ κερ ἕυρι νδε ἕσνδρετ, ἰ βάνε
 24 πασ νασένεσιτ' ε ατὶ. Εἰδέ ,εα τεκ σδῆ ἕε τερμέτι μάθ νδε δέτ, κᾶνε σᾶ πο μδῶλόνει ἕσνδρα νγα βάλετε:
 25 πό αὐ φλίντε. Εἰδέ νασένεσιτ' ε ατὶ ἰ ἐρθηε περᾶνε ἐδέ ε νγρίτνε ατε, τσε θένε, Ζότ, ὄπετό-να σε πο
 26 ἕσμδάσεμμε. Εἰδέ αὐ σ θότε ατύρε, Περσέ,ε,νι φρικατσάρε, ὁ θεσε-πάκε; Ατεχῆρε σὺγγρίτ ε κερτῶϊ ἐρερατ' ἐδέ δέτινε, ἐδέ σδῆ ὄσνάτσε ε μάδε.
 27 Εἰδέ νερέζιτε τῶσῶιτεσινε ε θόσινε, Τῶ φᾶρε νερίσ ἕσῆτε κύϊ, ἕε ἐδέ ἐρερατ' ἐδέ δέτι ἰ δεγόννε!
- 28 Εἰδέ αὐ κερ ἐρδι μδ' ἄνε τε τέ,ε, νδε δέτ τε Γεργεσίνεβετ, ἰ ἕδαλε

αὐτὸν δύο δαιμονιζόμενοι, ἐξερχόμενοι ἐκ τῶν μνημείων, ἄγριοι καθ' ὑπερβολὴν, ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ περάσῃ
 29 διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. Καὶ ἰδοῦ, ἔκραξαν, λέγοντες, Τί εἶναι μεταξύ ἡμῶν καὶ σοῦ, Ἰησοῦ, υἱὸς τοῦ Θεοῦ; ἦλθες ἐδῶ πρὸ καιροῦ νὰ μᾶς βυσανίσῃς;
 30 Ἦτο δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. Καὶ οἱ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες, Ἐὰν μᾶς ἐκβάλῃς, ἐπίτρεψον εἰς ἡμᾶς νὰ ἀπέλθωμεν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων.
 31 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὑπάγετε. Καὶ ἐκεῖνοι ἐξεληθόντες ὑπῆγαν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ ἰδοῦ, ὤρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων.
 32 Καὶ ἰδοῦ, πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν νὰ μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

Κεφ. 9.

1 ΚΑΙ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν.
 2 Καὶ ἰδοῦ, ἔφερον πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν κείμενον ἐπὶ κλίνης· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε πρὸς τὸν παραλυτικόν, Θάρρει, τέκνον· συγκεχωρημένα εἶναι εἰς σὲ αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ ἰδοῦ, τινὲς ἐκ τῶν γραμματέων εἶπον καθ' ἑαυτούς,
 3 Οὗτος βλασφημεῖ. Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, εἶπε, Διὰ τί σεῖς διαλογίζεσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Διότι τί εἶναι εὐκολώτερον, νὰ εἶπω, Συγκεχωρημένα εἶναι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ νὰ εἶπω,
 4 Ἐγέρθητι καὶ περιπάτει; Ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσητε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ

περπάρᾳ δύ τε διαλόσθρῃ δάλε νγα θάρρετε, φόρτ τε ἔγερε, κάκε σα σ' μόντ τε σκόντε νερί περάνε ασάι
 29 ἴδε. Ἐδέ ἰά τεκ βερτίτνε τρεκε θένε, Τσ' κέ με νέ εδέ τί, ο Ἰισθ, ι Βίρ' ι Περενδίσε; ἐρδε κερτς περπάρᾳ κόχσε
 30 κς τε να μενδόντς; Ἐδέ λάρκ ατύρε ἴσθε νῆ τέρμ' ε μάδε δέρασ τρεκε
 31 κσλότρε. Ἐδέ διάτ' ι λστεσιν' ατῖ, ε ι θόσινε, Νδε να νδσιέρτς κς κερτέτ, λῆ-να τε σκόιμε νδε τέρμετ τε δέ-
 32 ραβερ. Ἐδέ αὐ 8 θά ατύρε, Σκόνι. Ἐδέ ατά δσαλνε ε σκδανε νδε τέρμετ τε δέραβερ. Ἐδέ ἰά γίθε τέρμ' ε δέραβερ τεκ στρ νγα γρεμίνα, ε ράνε νδε δέτ, εδέ νγόρθνε νδερ
 33 ἴζερατ. Ἐδέ βαρίντε ἰκνε ε ἐρθνε νδε κυτέτ, ε δάνε ζε περ τε γίθα, εδέ
 34 περ πόνετ τε διαλόσθρεβερ. Ἐδέ ἰά γίθε κυτέτι τε δόλι περπάρᾳ Ἰισθίτ: εδέ κερ πᾶν' ατέ, ι σλδτνε ατῖ κς τε δάλε νγα σινόρετ' ε ατύρε.

Κρεῖ 9.

1 Ἐδέ αὐ σι χύρι νδε λδνδρετ σχόθ περτέτ, ε ἐρδι νδε κυτέτ τε τί.
 2 Ἐδέ ἰά τεκ ι πόνε νῆ σλόκ δέρ-γθρε μδι στράτ: εδέ Ἰισθι σι πᾶ θέσεν' ε ατύρε, ι θά σλόγστ, Μέρ ζέμερε, ο θίρ: τε ἰάνε φάλθρε φά-
 3 ἰετ' ε τσα. Ἐδέ ἰά τσα νγα σκρόνε-σιτε τε θάνε με βέτεχεν' ε τύρε,
 4 σε Κύι πο βλασφιμῖς. Ἐδέ Ἰισθι σι πᾶ μενδίμετ' ε ατύρε, θά, Περσέ μενδόχι ἰδ πόνερα τε λίγα νδερ
 5 ζέμερατ τσαἰα; Σεπσέ τσ' ἔσθε με κολαῖ τε θέμ, Τ' σφάλνε φάτ' ε τσα: ἀπό τε θέμ, Νγρέσ ε έτσε;
 6 Πό κς τα δνι σε ι Βίρ' ι νερίστ κᾶ

Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας, (τότε λέγει πρὸς τὸν παραλυτικόν,) Ἐγερθεῖς, σήκωσον τὴν κλίνην σου, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἐγερθεῖς, ἀνεχώρησεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, ὅστις ἔδωκε τοιαύτην ἐξουσίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

9 Καὶ διαβαίνων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον εἰς τὸ τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον· καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Ἀκολούθει μοι. Καὶ σηκωθείς ἠκολούθησεν αὐτόν. Καὶ ἐνῶ ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἰδοὺ, πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνεκάθητο μετὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, Διὰ τί ὁ διδάσκαλος ὑμῶν τρώγει μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν ἔχουσι χρεῖαν ἰατροῦ οἱ ὑγιαίνοντες, ἀλλ' οἱ πάσχοντες. Ὑπάγετε δὲ καὶ μάθετε τί εἶναι, Ἐλεον θέλω, καὶ οὐχὶ θυσίαν· διότι δὲν ἤλθον διὰ νὰ καλέσω δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

14 Τότε ἔρχονται πρὸς αὐτόν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου, λέγοντες, Διὰ τί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλά, οἱ δὲ μαθηταὶ σου δὲν νηστεύουσι; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς, Μήπως δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος νὰ πενθῶσιν, ἐνόσφ εἶναι μετ' αὐτῶν ὁ νυμφίος; Θέλουσιν ὅμως ἔλθει ἡμέραι, ὅταν ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε θέλουσι νηστεύσει. Καὶ οὐδεὶς βάλλει ἐπίρραμμα ἀγνάφου πανίου ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· διότι ἀφαιρεῖ τὸ ἀναπλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ γίνεται σχίσμα χειρότερον. Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον

πρὸς τὸ μῆκος τοῦ φάλαγγος, (απεχέρε ι θότ' δλόγστ,) Νγρέ8 ε μέρ μβε κράχε στράτινε τέντ, εδέ έτσε νδε στε-
 7 πίτ τένδε. Εδέ αὐ 8νγρίτ ε βάτε νδε
 8 στεπί τε τί. Εδέ γένδε jaτε κ8ρ πάνε στ88δίτνε, εδέ λαβδ8αν8 Περενδίνε, χ8 8 δά νέρεζετ τε τίλε π88τέτ.
 9 Εδέ τ8κε 8κ8αρ8 Jισ8ί ανδ8έj, π8 ν8 νερί χ8 θ8χέι Ματθέ, τ8κε νδέ- ν8ρε νδε κ8μερ8κ: εδέ ι θότ8, Έja πα8 μέje. Εδέ αὐ 8νγρίτ ε ι βάτε
 10 πα8. Εδέ κ8ρ πο ρίντε νδε με8άλε νδε στεπί, ja τεκ έρθνε 88με κ8- μερ8άρ8 ε φαjτόρ8, εδέ ρίννε νδε με8άλε βά8κε με Jισ8νε εδέ με
 11 νδ8ένεσιτ' ε ατί. Εδέ Φαρι8έντε κ8ρ πάνε, 8 θάνε νδ8ένεσεβετ ατί, Περ8έ με8όνεσι jaϊ χ8 βά8κε
 12 με κ8μερ8άρ8 ε με φαjτόρ8; Πό Jισ8ί κ8ρ δεγ8οι 8 θά ατύρε, Ατά χ8 jaνε τε 8ενδ88ε 8'κάνε νεβ8jε περ μιέκε8, πό ατά χ8 κάνε κέχ.
 13 Εδέ 8κόνι ε με8όνι τ8' έ8τε, D8α περδελίμ, ε jό κ8ρδάν: σεπ8έ 8' κάμ άρδ8ρε τε θερ8ε8 τε άρείτε νδε πενδίμ, πό φαjτόρ8.
 14 Ατεχέρε8 βίννε8 τεκ αὐ νδ8ένεσιτ' ε Jοάννιτ, ε ι θόνε, Περ8έ νά εδέ Φαρι8έντ' άγερόjμε 88με, πό νδ8ένε-
 15 σιτ' ε τ8 ν8κ' άγερόννε8; Εδέ Jισ8ί 8 θά ατύρε, Σο8 μ8ντ τε μδάννε8 ζι διέλμτ' ε στεπίσε δένδερίτ γερ 8ά τε jέτε δένδερί βά8κε με ατά; πό δοτε βίννε8 δίτ, κ8ρ τε χίικετ8
 16 δένδερί νγα ατά, εδέ ατεχέρε δοτ' άγερόννε8. Εδέ ασνδον8 ν8κε β8 άρνε πελχ8ρε τε ρε μδι ρόδε τε βιέτερε: σεπ8έ χέχ τε μδ88οριτ' ε ασ8ί νγα ρόδεja, εδέ τε γρί8οριτε
 17 βένετε με τε κέχ. Εδέ α8 ν8κε βένε

εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μὴ, σχίζονται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχέεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ φθείρονται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς νέους, καὶ ἀμφοτέρωθεν διατηροῦνται.

- 18 Ἐνῶ αὐτὸς ἐλάλει ταῦτα πρὸς αὐτοὺς, ἰδοὺ, ἄρχων τις ἐλθὼν προσεκύνη αὐτὸν, λέγων, Ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἐτελεύτησε πρὸ ὀλίγου· ἀλλὰ ἐλθέ καὶ βάλε τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, καὶ θέλει ζῆσαι. Καὶ σηκωθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτὸν, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
- 20 Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, πλησιάσασα ὀπισθεν, ἤγγισε τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. Διότι ἔλεγε καθ' ἑαυτήν, Ἐὰν μόνον ἐγγίσω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, θέλω σωθῆ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν αὐτήν, εἶπε, Θάρρει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέ ἔσωσε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
- 23 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητάς, 24 καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, λέγει πρὸς αὐτούς, Ἀναχωρεῖτε· διότι δὲν ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ κοιμᾶται.
- 25 Καὶ κατεγέλων αὐτόν. Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐπίασε τὴν χεῖρα αὐτῆς· καὶ ἐσηκώθη τὸ κοράσιον.
- 26 Καὶ διεδόθη ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.
- 27 Καὶ ἐνῶ ἀνεχώρει ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἠκολούθησαν αὐτὸν δύο τυφλοὶ, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, 28 υἱὲ τοῦ Δαβὶδ. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐπλησίασαν εἰς αὐτὸν οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς, Πιστεῦετε ὅτι δύναμαι νὰ κάμω τοῦτο; Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Ναί, Κύριε. Τότε ἤγγισε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-

βέρει τε ρε νδε κατσέκε τε βιέτερει· σεπσέ νδε βέντσινε, κατσέκετε τσίρενε, εδέ βέρα δέρδετε, εδέ κατσέκετε βδίρενε· πό βένε βέρει τε ρε νδε κατσέκε τε ρίγ. εδέ κερστέ ρόχενε τε δύγα.

- 18 Τε πο 8 φλίστε αὐ ατύρε κερτό, γά τεκ ἐρδι νξ ι πάρε, εδέ ι φάλει ατί, τσχε θένε, Σε ιμε-βίγε βδίκ νδαστί· πό έγα ε βέρει δόρενε τένδε 19 μβι ατέ, εδέ δοτε ρόνε. Εδέ Ιισθί σνγρίτ ε βάτε πράπα ατί, βάτκε με νασένεσιτ' ε ατί.
- 20 Εδέ γά νξ γρδα κε ι ρίθτε γάκ νγα βέτεχεγα du-μβε-δίετε βιέτ, σαφρδα πράπα, ε πρέκ8 τσέπιν' ε 21 ρόβεσ' ατί. Σεπσέ θόσθε με βέτεχεν' ε σαί, σε Βέτεμε νδε πρέκτσα 22 ρόβεν' ε ατί, δοτε σερόνεμ. Εδέ Ιισθί κερ σκεθύε, ε πᾶ ατέ, θά, Κιγ ζέμερε, ο βίγε: βέσα γότε τε σπε-τῶι. Εδέ γρδαγα σπετῶι κε μδ' ατέ χέρει.
- 23 Εδέ Ιισθί πασσί ἐρδι νδε στερπίτ τε πάριτ, εδέ πᾶ ατά κε 8 βίνινε φύεjet, εδέ γένδεjενε τσχε βέρει 24 γέμε, 8 θότ' ατύρε, Ἴκνι: σεπσέ βάσξζα σ' κᾶ βδέκρε, πό πο φλέ. 25 Πό ατά ε περκέσνιν' ατέ. Εδέ γένδεjα σι δσαλ γάσθε, χύρι εδέ ε ζδρι 26 περ δόρε: εδέ βάσξζα σνγρίτ. Εδέ κύι ζε δόλι νδεπερ γίθ' ατέ δε.
- 27 Εδέ Ιισθί τσχε ίκερ' ανδέj, ι βάνε πράπα αὐ τε βέρδρε, τσχε κλίθερ' ε τσχε θένε, Περδέλέ-να, ο δίρ' ι 28 Δαβίδιτ. Εδέ αὐ κερ ἐρδι νδε στερπίτ, ι ἐρθνε περᾶν' ατί τε βέρδριτε, εδέ Ιισθί 8 θότ' ατύρε. Μβεσόνι σε μέντ τα βέν κερτέ ενε; Ατά ι θόν' 29 ατί, Πό, Ζότ. Ατεχέρει πρέκ8 σῦτ'ε

- τῶν, λέγων, Κατὰ τὴν πίστιν σας ἄς
 30 γείνη εἰς ὑμᾶς. Καὶ ἠνοίχθησαν αὐ-
 τῶν οἱ ὀφθαλμοί. Προσέταξε δὲ αὐτοὺς
 ἐντόνως ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Προσέχετε
 31 ἄς μὴ ἐξεύρη τοῦτο μηδεὶς. Ἄλλ' ἐ-
 κείνοι ἐξεληθόντες διεφθίμισαν αὐτὸν ἐν
 ὄλῃ τῇ γῆ ἐκείνῃ.
 32 Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ ἐξήρχοντο, ἰδοὺ, ἔφε-
 ραν πρὸς αὐτὸν ἄνθρωπον κωφὸν δαι-
 33 μονιζόμενον. Καὶ ἀφοῦ ἐξεβλήθη τὸ
 δαιμόνιον, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ
 ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, Ὅτι
 ποτὲ δὲν ἐφάνη τοιοῦτον ἐν τῷ Ἰσραήλ.
 34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, Διὰ τοῦ ἄρ-
 χοντος τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ
 δαιμόνια.
 35 Καὶ περιήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὰς πό-
 λεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων
 ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύτ-
 των τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ
 36 θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
 ἀσθένειαν ἐν τῷ λαῷ. Ἰδὼν δὲ τοὺς
 ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη δι' αὐτούς· διότι
 ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐσκορπισμένοι ὡς
 37 πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. Τότε
 λέγει πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Ὁ
 μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἔργαται
 38 ὀλίγοι· παρακαλέσατε λοιπὸν τὸν κύ-
 ριον τοῦ θερισμοῦ, διὰ νὰ ἀποστείλῃ
 ἔργατας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

Κεφ. 1.—1ά.

- 1 ΚΑΙ προσκαλέσας τοὺς δώδεκα μα-
 θητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἐξου-
 σίαν κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε
 νὰ ἐκβάλλωσιν αὐτὰ, καὶ νὰ θεραπεύ-
 ωσι πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν ἀσθένειαν.
 2 Τὰ δὲ ὀνόματα τῶν δώδεκα Ἀπο-
 στόλων εἶναι ταῦτα· πρῶτος, Σίμων
 ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ

- ατύρεβε, τσκε θένε, Πας βέσεσε τσαῖ
 30 σδέφτε μδε j8. Εδέ σγάπνε σῦτ' ε
 ατύρεβε. Εδέ Jισθῖ ι ποροσίτι ατά
 στρηνγδαρσίμ, τσκε θένε, Σικόνι μος
 31 τα μάρε βέσ νερι κετέ. Πό ατά ποσά
 δδαλνε δάνε ζε περ ατέ νδεπερ γίθ'
 ατέ δε.
 32 Εδέ ατά κερ πο δίλινε, jά τεκ
 ι πρδν' ατί νε νερι σδρθ τε δια-
 33 λόσδρε. Εδέ διαλι σι σνδσδαρ, φόλι
 σδρδι: εδέ γένδε ja στσδδίτνε, τσκε
 θένε, Σε κδρε νδονεχέρε νσκ' εστε
 34 πάρε κεστς νδε Ισραήλ. Πό Φαρι-
 σέντε θόσινε, σε Με άνε τε πάριτ
 διάjβετ νδσίερ διάjτε.
 35 Εδέ Jισθῖ σκόντε περκάρκ γίθε
 κυτέτεβετ ε κρυε-φσάτεραβετ, τσκε
 μεσδαρε νδεπερ σιναγογίτ τ' ατύρε,
 εδέ τσκε λετσίτδρ' σνγίλιν' ε μδε-
 ρετερίσε, εδέ τσκε σερδαρε τσ' δό
 σεμδνδε ε τσ' δό λενγάτε νδε
 36 γένδε jετ. Εδέ κερ πᾶ γένδε jενε, ι
 σδέμπ περ ατά; σεπσέ ίσινε λδδδρ'
 ε περνδάρε ποσί δέν κε σ' κάνε
 37 βαρί. Ατεχέρε σ θότε νδσένεσεβετ
 τί. Τε κόρετ' εστε σδμε, πό πδνε-
 38 τόρετε jάνε τε πάκε: λδτδνι πρᾶ τε
 ζότιτ τε κόριτ, κε τε νδσιέρε
 πδνετόρε περ τε κόριτ τε τί.

Κρεῖ 10—11.

- 1 Εδέ σι θίρι τε δυ-μδε-δίετε
 νδσένεσιτ' ε τί, σ δά ατύρε πδστέτ
 περμυί φρύματ' ε νδύρα, κε τ' ι
 νδσιέρεν' ατό, εδέ τε σερδόνενε τσ' δό
 σεμδνδε ε τσ' δό λενγάτε.
 2 Εδέ έμερατ' ε τε δυ-μδε-δίετ'
 Αποστόjβετ jάνε κετά: ι πάρι, Σιμόνι
 κε θσχετε Πιέτρε, εδέ Ανδρέσ ι

- ἀδελφός αὐτοῦ· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφός αὐτοῦ.
- 3 Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος· Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Λεβθαῖος ὁ ἐπονομασθεὶς Θαδδαῖος· Σίμων ὁ Κανανίτης, καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὅστις καὶ παρέδωκεν αὐτόν.
- 5 Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτούς, λέγων, Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ὑπάγητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε· ὑπάγετε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ.
- 7 Καὶ ὑπάγοντες κηρύττετε, λέγοντες, Ὅτι ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπρούς καθαρίζετε, νεκρούς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε, ὄψωρα ἐλάθετε, ὄψωρα δότε. Μὴ ἔχετε χρυσόν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν· μὴ σακκίον διὰ τὴν ὁδόν, μηδὲ ὄψωρον, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ ῥάβδον· διότι ὁ ἐργάτης εἶναι ἄξιός τῆς τροφῆς αὐτοῦ.
- 11 Εἰς ὁποίαν δὲ πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς εἶναι ἄξιός ἐν αὐτῇ, καὶ ἐκεῖ μείνατε ἕως οὗ ἐξέλθητε.
- 12 Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, χαιρετήσατε αὐτήν. Καὶ ἐὰν μὲν ἡ οἰκία ᾖ ἄξια, ὡς ἔλθη ἡ εἰρήνη σας ἐπ' αὐτήν· ἀλλ' ἐὰν δὲν ᾖ ἄξια, ἡ εἰρήνη σας ἐπιστρέψω εἰς ὑμᾶς. Καὶ ὅστις δὲν σᾶς δεχθῆ, μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας, ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν σας.
- 15 Ἀληθῶς σᾶς λέγω, Ἐλαφρότερα θέλει εἶσθαι ἡ τιμωρία ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως εἰς τὴν γῆν τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρρων, παρά εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην.
- βελθαῖ ατῖ: Ἰακὼβι ἡ υἱοῦ Ζεβεδεῆστ, 3 ἐδέ Ἰοάννι ἡ βελθαῖ ατῖ. Φιλίππι, ἐδέ Βαρθολομέσ: Θωμαῖ, ἐδέ Ματθέ κσημερχάρι: Ἰακὼβι ἡ υἱοῦ Ἀλφέστ, ἐδέ Λεβθέσ ἡε δὲχθαῖτι περμυδιέμερε 4 Θαδδῆ: Σιμόν Κανανίτι, ἐδέ Ἰδδῆ Ἰσκαριότι, αὐ ἡε ε τραθητοῖ ατῖ.
- 5 Κετὰ τε αυ-μβε-διετε δεργοῖ Ἰισθῖ, πασσί ἡ ποροσίτι ατά, τκε θενε, Μοσ σκόνι μβ' ἴδε γεντάρεσ, ἐδέ μοσ χύνι νδε κυτέτ Σαμαριτέσ: 6 πό με τέπερε σκόνι νδεπερ δέντ τε 7 χσμδρα τε στεπίσε Ἰσραῖλιτ. Ἐδέ τκε θάτρε, λεσίτινι, τκε θενε, Σε σαφρῶα μβερετερί' ε χιέγεβετ.
- 8 Σερόνι τε σεμδρε, κερόνι τε κρομόσρε, νγάλνι τε βδέκρε, νδσίρνι διάj: δδρετί μσαρτε, δδρετί ἐπνι.
- 9 Μοσ κίνι ἄρ, ας αργέντ, ας ράμε 10 νδεπερ βρέζατ τσαῖ: μοσ κίνι τράστε μβ' ἴδε, ας δῦ ρόβε, ας κηπέτσε, ας στάπ: σεπσέ πδνετόρι ε βεjέν σθίμιν' ε τί.
- 11 Ἐδέ μβε τσ' δό κυτέτ α κρue-φσάτ ἡε τε χύνι, βεσγόνι τσίλι ἔστ' ἡεjέτρε νδ' ατέ: ἐδέ jίτνι ατιέ γερ 12 σα τε δίλνι. Ἐδέ κερ τε χύνι νδε 13 ὄτεπίτ, περσενδέτνι ατέ. Ἐδέ νδε κόφτε ὄτεπία ε βεjέτρε, πακτίμι jθαῖ λετε βίνε μβ' ατέ: πό νδε μοσ κόφτε ε βεjέτρε, πακτίμι jθαῖ δε- 14 θέφτε μβε jθ. Ἐδέ αὐ ἡε τε μοσ δ πρέσε jθβε, ας τε μοσ δεγόνε φιάλετε τσαjα, κερ τε δίλνι πρέι ασαῖ ὄτεπία, α πρέι ατῖ κυτέτι, σκέντνι πλσχσριν' ε κέμβεβετ τσαjα.
- 15 Με τε βερτέτε πο δ θέμ jθβε, σε Μεῖ δδρδαρσίμ δοτε jέτε μδνδίμι μβε δῆ τε Σοδόμεβετ ε τε Γομόρρεβετ νδε δίτε τε γύκτι, σε μβ' ατέ κυτέτ.

16 Ἴδου, ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω ὡς πρό-
 17 βατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε λοιπὸν
 18 φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀπλοῖ ὡς αἱ
 19 περιστεραὶ. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν
 20 ἀνθρώπων· διότι θέλουσι σᾶς παραδώ-
 21 σει εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγω-
 22 γαῖς αὐτῶν θέλουσι σᾶς μαστιγῶσαι·
 23 καὶ ἐνώπιον ἔτι ἡγεμόνων καὶ βασι-
 24 λέων θέλετε φερθῆ ἕνεκεν ἐμοῦ, πρὸς
 25 μαρτυρίαν εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ ἔθνη.
 26 Ὅταν δὲ σᾶς παραδίδωσι, μὴ μερι-
 27 μνήσητε πῶς, ἢ τί θέλετε λαλήσει·
 28 διότι θέλει σᾶς δοθῆ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
 29 τί πρέπει νὰ λαλήσητε. Ἐπειδὴ σεῖς
 30 δὲν εἴσθε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα
 31 τοῦ Πατρὸς ὑμῶν, τὸ ὁποῖον λαλεῖ ἐν
 32 ὑμῖν. Θέλει δὲ παραδώσει ἀδελφὸς ἀ-
 33 δελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον·
 34 καὶ θέλουσιν ἐπαναστῆ τέκνα κατὰ γο-
 35 νέων, καὶ θέλουσι θανατώσει αὐτούς.
 36 Καὶ θέλετε εἶσθαι μισούμενοι ὑπὸ
 37 πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπο-
 38 μείνας ἕως τέλους, οὗτος θέλει σωθῆ.
 39 Ὅταν δὲ σᾶς διώκωσιν ἐν τῇ πόλει
 40 ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην· διότι
 41 ἀληθῶς σᾶς λέγω, Δὲν θέλετε τελειώ-
 42 σει τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἕωσ' οὗ
 43 ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.
 44 Δὲν εἶναι μαθητὴς ἀνώτερος τοῦ δι-
 45 δασκάλου, οὐδὲ δοῦλος ἀνώτερος τοῦ
 46 κυρίου αὐτοῦ. Ἄρκετόν εἶναι εἰς τὸν
 47 μαθητὴν νὰ γείνη ὡς ὁ διδάσκαλος αὐ-
 48 τοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ.
 49 Ἐὰν τὸν οἰκοδεσπότην ὠνόμασαν Βε-
 50 ελζεβούλ, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς
 51 αὐτοῦ; Μὴ φοβηθῆτε λοιπὸν αὐτούς·
 52 διότι δὲν εἶναι οὐδὲν κεκαλυμμένον,
 53 τὸ ὁποῖον δὲν θέλει ἀνακαλυφθῆ· καὶ
 54 κρυπτὸν, τὸ ὁποῖον δὲν θέλει γνωσθῆ.
 55 Ὅ, τι σᾶς λέγω ἐν τῷ σκότει, εἴπατε

16 Ἰὰ τε πο 8 δεργόν 8νε j8βε ποσί
 17 δέν νδε μέσ τε 8jχερετ: βέχι πρᾶ
 18 τε 8ρτε ποσί γαρπίντε, εδέ τε 88τε
 19 ποσί πελδύβατε. Εδέ ρέχι νγα νέρε-
 20 ζιτε: σεπσέ δοτ' 8 ἀπενε j8βε νδε
 21 δδαρ νδεπερ βασχε-νδένιε, εδέ
 22 δοτ' 8 ράχενε νδεπερ σιναγογίτ τε
 23 τύρε: εδέ δοτ' 8 νδσιέρνε j8βε περ
 24 π8νε τίμε περπάρα τε πάρεσ ε
 25 περπάρα μβερέτερισ, περ ματρι
 26 μδ' ατά εδέ μβε κόμδετ. Πό κ8ρ
 27 τ' 8 ἀπενε j8βε νδερ δδαρ, μος κίνι
 28 κ8jδές σε κύσ, α σε σί δοτε
 29 φλίσι: σεπσέ δοτ' 8 έπετε j8βε
 30 νδ' ατέ όρε τσ' δοτε φλίσι.
 31 Σεπσέ ν8χε jένι j8 ατά κε φλίσι,
 32 πό Φρϋμ' ε Άτιτ τ8αϊ κε φλέτ
 33 νδερ j8. Εδέ βελαϊ δοτ' άπε ν'όορε
 34 τε βελάνε περ τε βράρε, εδέ ι άτι
 35 τε 8ίρε: εδέ 8ίjτε δοτε νγρένε κρύε
 36 κ8νδρε περίνδεβετ, ε δοτ' ι βράσενε.
 37 Εδέ δοτ' 8 κένε μερί j8βε τε γίθε
 38 περ έμερινε τίμ: εδέ άύ κε τε δ8-
 39 ρόνε γερ νδε φ8ντ, κύϊ δοτε σπε-
 40 τόνε. Πό κ8ρ τ' 8 νδιέκενε j8βε νγα
 41 κύϊ κυτέτ, ίκνι μβε τίάτρινε: σεπσέ με
 42 τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε, σε Ν8χε
 43 δοτ' ι μβαρόνι κυτέτετ' ε Ισραϊλιτ,
 44 γερσᾶ τε 8ίνε ι 8ίρ' ι νερίστ.
 45 Ν8χ' έ8τε νδσένεσι περμδί με-
 46 σόνεσινε, ας σερβετόρι περμδί τε
 47 ζόνε. Μjάφτ έ8τε περ νδσένεσινε τε
 48 βένετε σι μεσόνεσι τί, εδέ σερβε-
 49 τόρι σι ι ζότι. Νδε κόφτε σε τε
 50 ζόν' ε στεπίσε ε κj8αϊτνε Βεελζεβδλ,
 51 σᾶ με σ8με στεπιάχεσιτ' ε τί; Μος
 52 ι κίνι φρίκε πρᾶ ατά: σεπσέ ν8χ'
 53 έ8τε γε ε μδ8λδαρε κε ν8χε δοτε
 54 σδ8λόνετε: εδέ γε ε φσέχ8ρε κε
 55 ν8χε δοτε δίχετε. Ατέ κε πο 8 θέμ

- ἐν τῷ φωτί· καὶ ὅ,τι ἀκούετε εἰς τὸ ὠτίον, κηρύξατε ἐπὶ τῶν ὀρωμάτων.
- 28 Καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων νὰ ἀποκτίνωσι· φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα νὰ ἀπολέσῃ ἐν τῇ γεέννῃ.
- 29 Δύο στρουθία δὲν πωλοῦνται δι' ἐν ἀσάριον; καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν δὲν θέλει πέσει ἐπὶ τὴν γῆν, ἄνευ τοῦ θελήματος
- 30 τοῦ Πατρὸς σας. Ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς εἶναι πᾶσαι ἡριθμημέναί.
- 31 Μὴ φοβηθῆτε λοιπόν· πολλῶν
- 32 στρουθίων διαφέρετε σεῖς. Πᾶς λοιπὸν ὅστις μὲ ὁμολογήσῃ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, θέλω ὁμολογήσει καὶ ἐγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ
- 33 ἐν οὐρανοῖς. Ὅστις δὲ μὲ ἀρνηθῆ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, θέλω ἀρνηθῆ αὐτὸν καὶ ἐγὼ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
- 34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον νὰ βάλω εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· δὲν ἦλθον νὰ
- 35 βάλω εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. Διότι ἦλθον νὰ διαχωρίσω ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ
- 36 τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. Καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου θέλουσιν εἶσθαι οἱ οἰκιακοὶ αὐ-
- 37 τοῦ. Ὅστις ἀγαπᾷ πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, δὲν εἶναι ἄξιος ἐμοῦ· καὶ ὅστις ἀγαπᾷ υἴον ἢ θυγατέρα ὑπὲρ
- 38 ἐμέ, δὲν εἶναι ἄξιος ἐμοῦ. Καὶ ὅστις δὲν λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, δὲν εἶναι ἄξιος
- 39 ἐμοῦ. Ὅστις εὕρη τὴν ζωὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ δι' ἐμέ, θέλει εὕρει αὐτήν.
- 40 Ὅστις δέχεται ἑσᾶς, ἐμέ δέχεται· καὶ ὅστις δέχεται ἐμέ, δέχεται τὸν ἄ-
- 41 ἴθροισιν ἐρεσίρετ, θόγενι νδε δρίτετ: εδέ ατέ κε δεγόνοι νδερ θέσ, λετσί-
28 τενι περμπί ὅτεπίτ. Εδέ μος κίνι φρίκε νγα ατά κε βράσενε τρέπινε, ε ὅπρίτινε σ' μόντ τα βράσενε: πό κίνι φρίκε με ὅμε νγα αύ κε μόντ τε χῆμβάσε νδε γεχένε
29 εδέ ὅπρίτινε εδέ τρέπινε. Νδε σί-
30 τενε δύ ζόχ περ νε ἄσπρε; πό νε νγα ατά νδε δοτε διέρε με δετ,
31 πα ὀρδερν' ε Ἄτιτ τέαι. Πό ἴθε εδέ γίθε χίμετ' ε κρέσε ἴανε νδε-
31 ράρε. Μος κίνι φρίκε πᾶ: σεπέ ἴθ
32 νδάνι νγα ὅμε ζόχ. Κ8δὸ πᾶ κε τε με ρεφένε περπᾶρα νέρεζεβετ,
εδέ ὄνε δοτα ρεφέν ατέ περπᾶρα
33 τιμ-έτι κε ἔστε νδε χίέτετ. Πό κ8θ τε με μοχόνε περπᾶρα νέρεζεβετ,
δοτα μοχόν εδέ ὄν' ατέ περπᾶρα τιμ-έτι κε ἔστε νδε χίέτετ.
34 Μος κ8ἵτόνι σε κάμ ἄρδερε τε βε πακτίμ με δι δετ: σ' κάμ ἄρδερε
35 τε βε πακτίμ. πό θίκε. Σεπέ κάμ ἄρδερε τε νδάν νέρίνε κένδρε τέτ,
εδέ δίενε κένδρε σ'έμεσε, εδέ ν8-
36 σενε κένδρε σε διέχερεσε. Εδέ αρε-
μίκτ' ε νέρίστ δοτε ἴνε ὅτεπιάκεσιτ'
37 ε τί. Αύ κε δὸ τ'άνε α τ' ἔμενε με τέπερε σε μᾶ, νδε ἔστ' ι βε ἴε-
τρε περ μᾶ: εδέ αύ κε δὸ δίρ ε δίε με τέπερε σε μᾶ, νδε ἔστ'
38 ι βε ἴετρε περ μᾶ. Εδέ αύ κε νδε μέρ κρύκιν' ε τί, ε νδε βιέν πας μέε, νδε ἔστ' ι βε ἴετρε περ
39 μᾶ. Αύ κε γέτι ἴετν' ε τί, δοτα χῆμβάσε: εδέ αύ κε τε χῆμβάσε ἴετν' ε τί περ πνε τίμε, δοτα γένε ατέ.
40 Αύ κε 8 πρέτ ἴθε, με κᾶ πρί-
τρε μᾶ: εδέ αύ κε με πρέτ μᾶ,

41 ποστείλαντά με. Ὁ δεχόμενος προφή-
την εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προ-
φήτου θέλει λάβει· καὶ ὁ δεχόμενος
42 δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δι-
καίου θέλει λάβει. Καὶ ὅστις ποτίσῃ
ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον μό-
νον ψυχροῦ ὕδατος εἰς ὄνομα μαθητοῦ,
ἀληθῶς σὰς λέγω, δὲν θέλει χάσει τὸν
μισθὸν αὐτοῦ.

4 ΚΕΦ. ια'. Καὶ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ
Ἰησοῦς διατάττων εἰς τοὺς δώδεκα μα-
θητὰς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν, διὰ τὴν
διδάσκη καὶ τὴν κηρύττη ἐν ταῖς πό-
λεσιν αὐτῶν.

2 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δε-
σμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, ἔπεμ-
3 ψε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ εἶπε
πρὸς αὐτὸν, Σὺ εἶσαι ὁ ἐρχόμενος, ἢ
4 ἄλλον προσδοκῶμεν; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὑπάγετε καὶ
ἀπαγγείλατε πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὅσα
5 ἀκούετε καὶ βλέπετε· τυφλοὶ ἀναβλέ-
πουσι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι· λεπροὶ
καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσι· νε-
κροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελί-
6 ζονται. Καὶ μακάριος εἶναι ὅστις δὲν
σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

7 Ἐνῶ δὲ οὗτοι ἀνεχώρουν, ἤρχισεν
ὁ Ἰησοῦς τὴν λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους
περὶ τοῦ Ἰωάννου, Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν
ἔρημον τὴν ἰδοῦτε; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου
8 σαλευόμενον; Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε τὴν
ἰδοῦτε; ἄνθρωπον ἐνδεδυμένον μαλακὰ
ἱμάτια; ἰδοῦ, οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες
ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εὐρί-
9 σκονται. Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε τὴν ἰδοῦτε;
προφήτην; ναί, σὰς λέγω, καὶ περισ-
40 σσότερον προφήτου· διότι οὗτος εἶναι
περὶ τοῦ ὁποίου εἶναι γεγραμμένον,
Ἰδοῦ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν

κἄ πρότερον' ἀτὲ καὶ μετὰ κἄ δεργάρε
41 μῶσα. Αὐτὸ καὶ πρὸς προφίτι μὲν ἔμερε
προφίτι, δοτὲ μάρτυρα πάγε προφίτι:
εδέ αὐτὸ καὶ πρὸς τὴν ἀρείτη μὲν ἔμερε
τὴν ἀρείτη, δοτὲ μάρτυρα πάγε τὴν ἀρείτη.
42 Εδέ αὐτὸ καὶ τὴν ἀπέ νῆ καὶ πῆ δῆγε τὴν
φτόχετε νδονέριτ νγα κετὰ τὴν
βέγγελιτε βέτεμε μὲν ἔμερε νδσένεσι,
με τὴν βερτέτε πο δ θέμ jδβε, σε
νδκε δοτὲ χσμβάσε πάγεν' ε τί.

1 Κρεῖ 11. Εδέ Jισθι κερ μβαροῖ
τσκε ποροσίτρε τὴν δυ-μβε-δίετε
νδσένεσιτ' ε τί, ἰκσ ανδέj, καὶ τὴν
μεσόνε ε τὴν λειτόισε νδεπερ κυτέ-
τετ τ' ατύρε.

2 Εδέ Jοάννι κερ δεγῶι πένερατ' ε
Κρίστιτ νδε βδργστ, δεργῶι δύ νγα
3 νδσένεσιτ' ε τί, ε ι θά ατί, Τί jε
αὐτὸ καὶ κἄ περ τ' ἀρδρε, ἀπό πρέσμε
4 τιάτρε; Εδέ Jισθι ἔπεργέκ ε δ θά
ατύρε, Σκόνι ε ἐπνι ζε Jοάννιτ περ
5 ατό καὶ δεγῶνι ε σίχνι: τὴν βέρδρε
σόχενε, ε τὴν τῶαλε ἐτσεένε: τὴν κρο-
μόσρε κερρόνε, ε τὴν σδρδρε δε-
γόνε: τὴν βδέκρε νγάλενε, ε τὴν
6 βοδέγεβετ δ ρεφένετ' ἐν γίλι. Εδέ ι
λδμσρ' ἐστ' αὐτὸ καὶ τὴν μος σκαν-
δαλίσετε μβε μῶσα.

7 Εδέ κετὰ τὴν πο σκόνινε, Jισθι ζδρι
τ'ι θότε γένδεjεσε περ Jοάννινε,
Τῶ' δδάλτε τὴν βίνι ρε νδε σκρετε-
τίρετ; καλάμ καὶ τδνδετε νγα ἐρα;
8 Πό τῶ' δδάλτε τὴν σίχνι; νερὶ βέ-
σδρε με ρόβε τὴν βδτα; jά ατά καὶ
κάνε βέσδρε ρόβε τὴν βδτα, τε jάνε
9 νδεπερ στεπιάτ τὴν μβερέτερετ. Πό
τῶ' δδάλτε τὴν σίχνι; προφίτ; με τὴν
βερτέτε πο δ θέμ jδβε, εδέ με
10 τέπερε σε προφίτ: σεπσέ κύι ἐστ' αὐτὸ
καὶ ἐστὲ σκρδρε περ ατέ, Jά δνε

- μου πρὸ προσώπου σου, ὅστις θέλει κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου. Ἄληθῶς σὰς λέγω, μεταξὺ τῶν γεννηθέντων ὑπὸ γυναικῶν δὲν ἡγέρθη μεγαλύτερος Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ· πλὴν ὁ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, εἶναι μεγαλύτερος αὐτοῦ.
- 12 Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἕως τοῦ νῦν, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ οἱ βιασταὶ ἀρπάξουσιν αὐτήν. Διότι πάντες οἱ προφηταὶ καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου προεφήτευσαν. Καὶ ἂν θέλητε νὰ δεχθῆτε τοῦτο, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἡλίας, ὅστις ἔμελλε νὰ ἔλθῃ. Ὁ ἔχων ὦτα διὰ νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ. Ἀλλὰ μὲ τί νὰ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; εἶναι ὁμοία μὲ παιδάκια καθήμενα ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ φωνάζοντα πρὸς τοὺς συντρόφους αὐτῶν, καὶ λέγοντα, Αὐτὸν σὰς ἐπαίξαμεν, καὶ δὲν ἐχορευσατε· σὰς ἐθρηνησάμεν, καὶ δὲν ἐκλαύσατε. Διότι ἦλθεν ὁ Ἰωάννης μῆτε τρώγων, μῆτε πίνων· καὶ λέγουσι, Δαιμόνιον ἔχει.
- 19 Ἦλθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τρώγων καὶ πίνων· καὶ λέγουσιν, Ἴδου ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς.
- 20 Τότε ἤρχισε νὰ ὀνειδίξῃ τὰς πόλεις, ἐν αἷς ἔγειναν τὰ πλείοτερα θαύματα αὐτοῦ, διότι δὲν μετενόησαν. Οὐαὶ εἰς σέ, Χοραζὶν, οὐαὶ εἰς σέ, Βηθσαιδάν· διότι, ἐὰν τὰ θαύματα τὰ γενόμενα ἐν ὑμῖν ἐγίνοντο ἐν τῇ Τύρῳ καὶ Σιδῶνι πρὸ πολλοῦ ἤθελον μετανοήσει ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ. Πλὴν σὰς λέγω, εἰς τὴν Τύρον καὶ Σιδῶνα ἐλαφροτέρα θέλει εἶσθαι ἡ τιμωρία ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ ἐν τῇ Τύρῳ καὶ Σιδῶνι· διότι ἐκεῖ ἦν ἡμεῖς καὶ οὐκ ἐποιήσατε τὸ ἐπιτελεῖν τὰς ἐπιταγὰς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· οὐκ ἐποιήσατε τὸ φοβεῖσθαι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἐποιήσατε τὸ φοβεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον.
- 11 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν υἱόν μου ἔμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι. Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἐμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι. Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἐμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι.
- 12 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἐμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι.
- 13 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἐμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι.
- 14 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἐμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι.
- 15 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἐμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι.
- 16 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἐμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι.
- 17 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἐμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι.
- 18 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἐμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι.
- 19 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἐμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι.
- 20 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἐμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι.
- 21 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἐμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι.
- 22 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν ἐμπροσθέν μου, ὃς ἐκλεξάμενος ἔστ' ἐμὸς μαρτυρῆσαι τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως πάντες ἴσως ἔσονται ἕτοιμοι.

- 23 σεως, παρὰ εἰς ὑμᾶς. Καὶ σὺ, Καπερ-
ναοῦμ, ἡ ὑψωθεῖσα ἕως τοῦ οὐρανοῦ,
θέλεις καταβιβασθῆ ἕως ἄβου· διότι, ἐάν
τὰ θαύματα τὰ γενόμενα ἐν σοὶ ἐγίνοντο
ἐν Σοδόμοις, ἤθελον μείνει μέχρι τῆς
24 σήμερον. Πλήν σᾶς λέγω, ὅτι εἰς τὴν
γῆν τῶν Σοδόμων ἐλαφροτέρα θέλει
εἶσθαι ἡ τιμωρία ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,
παρὰ εἰς σέ.
- 25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπε, Δοξάζω σε, Πάτερ, Κύ-
ριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέ-
κρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν,
26 καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ εἰς νῆπια. Ναί,
ὦ Πάτερ, διότι οὕτως ἔγεινεν ἀρεστὸν
ἐμπροσθέν σου.
- 27 Πάντα παρεδόθησαν εἰς ἐμὲ ἀπὸ τοῦ
Πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς γινώσκει τὸν
Υἱὸν, εἰμὴ ὁ Πατήρ· οὐδὲ τὸν Πατέ-
ρα γινώσκει τις, εἰμὴ ὁ Υἱὸς, καὶ εἰς
ὄντινα θέλη ὁ Υἱὸς νὰ ἀποκαλύψῃ
αὐτόν.
- 28 Ἔλθετε πρὸς με, πάντες οἱ κοπιῶν-
τες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ ἐγὼ θέλω
29 σᾶς ἀναπαύσει. Ἄρατε τὸν ζυγὸν μου
ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ· διότι
πρᾶος εἶμαι καὶ ταπεινὸς τὴν καρδίαν·
καὶ θέλετε εὐρεῖ ἀνάπαυσιν ἐν ταῖς
30 ψυχαῖς ὑμῶν. Διότι ὁ ζυγὸς μου εἶναι
καλὸς, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν.

Κεφ. 12.

- 1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύετο ὁ
Ἰησοῦς διὰ τῶν σπαρτῶν ἐν σαββάτῳ·
οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπέινασαν, καὶ
ἤρχισαν νὰ ἀνασπῶσιν ἀστάχυα καὶ
2 νὰ τρώωσιν. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες
εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἰδοὺ, οἱ μαθηταὶ

- 23 μὲ jδ. Εδέ τί Καπερναῦμ, ἡ jέ
νγρίτρῃ λάρτ γερ μβε χιέλτ, δοτε
σβρέτῳ γερ νδε χάδῃ: σεπσέ κετό
τῳsdί ἡ jάνε βέρε τε τί, νδε
βένεσινε νδε Σοδόμῃ, κίσινε περ τε
μδέτρῃ γερ μβε δίτε τε σότιμε.
24 Βέτῳ πο s θέμ jδβε, σε μβε δέ τε
Σοδόμῃβετ μῃ i δερδάρσιμ δοτε
jέτε μσνδίμ νδε δίτε τε γύχίτ, σε
μβε τυῖ.
- 25 Nd' ατέ κόχῃ Jισδί σπεργέχ ε θά,
Τε λαβδδρόν τυῖ, ο Ἄτε, Ζότ i
χιέλίτ εδέ i δέστ, σε σα φσέχε
κετό πβνε τε δίτρῃβετ ε τε μέντ-
σιμῃβετ, εδέ σα σβδλόβε από φόσ-
26 νεβετ. Πό, ο Ἄτε, σεπσέ κεστῃ
σπελχύε περπάρα τέγε.
- 27 Τε γίθαμ' s δάνε ν' δόρε νγα ιμ-άτε:
εδέ ασνδονῃ νσκ' ε νέχ Βίρινε, βέτῳ
Ἄτι: εδέ ας Ἄτεν' ε νέχ νερί, βέτῳ
Βίρι, εδέ αῦ, τε τσίλίτ τε δόγε i
Βίρι τ' ια σβδλόνε.
- 28 Ἐjανι τεκ βνε γίθε σᾶ jένι τε
λόδδρ' ε τε νγαρχδαρῃ, εδέ βνε
29 δοτ' s πρέν jδβε. Νγρίνι σγέδενε
τίμε μβε χάφρετ τῳαῖ, εδέ νδσένι πρέι
μέγε: σε jάμ i βδτε, εδέ i βνγετε
νδε ζέμερετ: εδέ δοτε jένι τε
30 πρέjτρῃ νδε σπίρτερατ τῳαῖ. Σεπσέ
σγέδα ίμε ἔστ' ε μίρε, εδέ βάρα
ίμε ἔστ' ε λέχτε.

Κρεῖ 12.

- 1 Nd' ατέ κόχῃ Jισδί σκόντε νδεπερ
τε μδιέλα περ δίτε τε σῃτδνασ:
εδέ νδσένεσεβετ τί s έρδι βρι, εδέ
ζβνε τε σκόκινε κάλεζα, ε τε χάνε.
2 Εδέ Φαρισέντε κερ πάνε i θάν' ατί,
Jά νδσένεσιτ' ε τῳ τε βένεν' ατέ

σου πράττουσιν ὅ, τι δὲν συγχωρεῖται
 3 νὰ πράττηται τὸ σάββατον. Ὁ δὲ εἶπε
 πρὸς αὐτοὺς, Δὲν ἀνεγνώσατε τί ἔ-
 πραξεν ὁ Δαβὶδ, ὅτε ἐπέινασεν αὐτὸς
 4 καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς εἰσῆλθεν εἰς
 τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔφαγε τοὺς
 ἄρτους τῆς προθέσεως, τοὺς ὁποίους
 δὲν ἦτο συγκεχωρημένον εἰς αὐτὸν νὰ
 φάγη, οὔτε εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ, εἰμὴ
 5 εἰς τοὺς ἱερεῖς μόνους; Ἡ δὲν ἀνε-
 γνώσατε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἐν τοῖς σάβ-
 βασιν οἱ ἱερεῖς βεβηλώνουσι τὸ σάβ-
 βατον ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶναι ἁθῶοι;
 6 Σὰς λέγω δὲ, ὅτι ἐδὼ εἶναι μεγαλή-
 7 τερος τοῦ ἱεροῦ. Ἐὰν ὅμως ἐγνωρίζετε
 τί εἶναι, Ἡ ἐλεον θέλω καὶ οὐχὶ θυ-
 σίαν, δὲν ἠθέλετε καταδικάσει τοὺς
 8 ἁθῶους. Διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 εἶναι κύριος καὶ τοῦ σαββάτου.

9 Καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς τὴν
 10 συναγωγὴν αὐτῶν. Καὶ ἰδοὺ, ἦτο ἄν-
 θρωπος ἔχων τὴν χεῖρα ξηράν· καὶ
 ἤρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, Συγχωρεῖ-
 ται τάχα νὰ θεραπεύη τις ἐν τῷ σαβ-
 βάτῳ; διὰ νὰ κατηγορήσωσιν αὐτόν.
 11 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τίς ἄνθρω-
 πος ἀπὸ σὰς θέλει εἶσθαι, ὅστις ἔχων
 πρόβατον ἓν, ἐὰν τοῦτο πέσῃ ἐν
 τῷ σαββάτῳ εἰς λάκκον, δὲν θέλει
 12 πιάσει καὶ σηκώσει αὐτό; πόσον λοι-
 πὸν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου! ὥστε
 συγχωρεῖται ἐν τῷ σαββάτῳ νὰ ἀγα-
 13 θοποιῇ τις. Τότε λέγει πρὸς τὸν ἄν-
 θρωπον, Ἡ ἐκτεινον τὴν χεῖρά σου. Καὶ
 ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιής ὡς
 14 ἡ ἄλλη. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἐξεληθόντες,
 συνεβουλεύθησαν κατ' αὐτοῦ, διὰ νὰ
 ἀπολέσωσιν αὐτόν.

15 Ἡ ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς νοήσας, ἀνεχώρησεν
 ἐκεῖθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι

καὶ νῆκ' ἔστ' εἰ δὲσε τα βένενε περ
 3 τε σετάνε. Πό αὐ 8 θά ατύρε, Ν8κε
 κένι κενάδαρε τῷ βέρι Δαβίδι, κ8ρ ι
 ἐρδι 8ρῖ ατῖ ἐδέ ατύρε καὶ ἰσινε βάσκη
 4 με ατέ; κύσ χῦρι νδε στέπιτ τε
 Περενδίσε, ἐδέ χέγγρι β8κετ' ε
 παραβένε, σεσε, καὶ ἀπό ν8κ' ἰστε ε
 8δσεσε τ' ἰ χάε αὐ, ας ατά κα ἰσινε
 βάσκη με ατέ, πό πρίφτεριτε βέτεμε;
 5 Ἀπό ν8κε κένι κενάδαρε νδε νόμτ,
 σε περ δίτε τε σετάνασ πρίφτεριτε
 πεγέρινε τε σετάνε νε χιερόρετ,
 6 ἐδέ γάνε τε πα-φάε; Ἐδέ πο 8 θέμ.
 γ8βε, σε κετ8 ἔστε νέ με ἰ μάθ σε
 7 χιερόρεγα. Ἐδέ τ' α κίσιτε δίτρε
 τῷ ἔστε, Δ8α περδελίμ, ε γό κ8ρ-
 βάν, ν8κε δοτ' ἰ κίσιτ βέρε φαγ-
 8 τóre τε πα-φάετε. Σεπέ ἰ Βίρ' ἰ
 νερι8τ ἔστ' ἰ ζότι ἐδέ σε σετάνεσε.

9 Ἐδέ σι ἰκ8 ανδέγ, ἐρδι νδε σι-
 10 ναγογίτ τ' ατύρε. Ἐδέ γά τεκ ἰστε
 νέ νερι κα κίστε δόρενε τε θάρε:
 ἐδέ ε πύετνε ατέ, τ8κε θένε,
 Νδ' ἔστ' ε 8δσεσε τε σερόνε νερι περ
 τε σετάνε; κα τα περφλίσιν' ατέ.
 11 Ἐδέ αὐ 8 θά ατύρε, Τσίλι νερι νγα
 γ8 δοτε γέτ' αὐ, κα δοτε κέτε νέ
 δέλε, ἐδέ νδε ρέντε κε γό νδε γρόπε
 περ δίτε τε σετάνασ, ν8κε δοτα
 12 ζέρε ε τα νγρέρε ατέ; σά με τέπερε
 πρᾶ νδᾶν νερι8 νγα δέλεγα! περαν-
 δάϊ ἔστ' ε 8δσεσε τε βένε μίρε νερι8
 13 περ τε σετάνε. Ἀτεχέρε ἰ θότε νε-
 ρί8τ, Στρί δόρενε τένδε. Ἐδέ αὐ ε
 στρίτι, ἐδέ 8δε ε σεναόσε ποσι
 14 τιάτερα. Πό Φαρισέντε δ8αλνε ε
 βένε κεσίλε κένδαρε ατῖ, κα τα
 πρίσννε.

15 Πό Ιισδῖ σι ε κ8πετῖ ἰκ8 ανδέγ:
 ἐδέ ἰ βάνε πας ατῖ σ8με γένδε, σε,

- πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάν-
 16 τας. Καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ἀ-
 στηρῶς διὰ νὰ μὴ φανερώσωσιν αὐτόν.
 17 διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου
 18 τοῦ προφήτου, λέγοντος, Ἴδοὺ ὁ δοῦ-
 λός μου, τὸν ὁποῖον ἐξέλεξα· ὁ ἀγαπη-
 τός μου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ψυχὴ μου
 εὐηρεστήθη· θέλω θέσει τὸ Πνεῦμά μου
 ἐπ' αὐτόν, καὶ θέλει ἐξαγγεῖλει κρίσιν
 19 εἰς τὰ ἔθνη. Δὲν θέλει ἀντιλογηθεῖς,
 οὐδὲ κραυγάζει· οὐδὲ θέλει ἀκούσει τις
 τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐν ταῖς πλατείαις.
 20 Κάλαμον συντετριμμένον δὲν θέλει θλά-
 σει, καὶ λινάριον καπνίζον δὲν θέλει
 σθέσει, ἕως οὗ ἐκφέρῃ εἰς νίκην τὴν
 21 κρίσιν. Καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ θέ-
 λουσιν ἐλπίσει τὰ ἔθνη.
- 22 Τότε ἐφέρθη πρὸς αὐτόν δαιμονιζό-
 μενος, τυφλὸς καὶ κωφός· καὶ ἐθερά-
 πευσεν αὐτόν, ὥστε ὁ τυφλὸς καὶ κω-
 23 φός καὶ ἐλάλει καὶ ἔβλεπε. Καὶ ἐξε-
 πλήττοντο πάντες οἱ ὄχλοι, καὶ ἐλε-
 γον, Μήπως εἶναι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ
 24 Δαβὶδ; Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες
 εἶπον, Οὗτος δὲν ἐκβάλλει τὰ δαιμό-
 νια, εἰμὴ διὰ τοῦ Βεελζεβούλ τοῦ ἄρ-
 χοντος τῶν δαιμονίων.
- 25 Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογι-
 σμούς αὐτῶν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Πᾶσα
 βασιλεία διαιρεθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, ἐρη-
 μοῦται· καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία διαι-
 ρηθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, δὲν θέλει σταθῆ.
- 26 Καὶ ἂν ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκ-
 βάλλῃ, διηρέθη καθ' ἑαυτοῦ· πῶς λοι-
 πὸν θέλει σταθῆ ἡ βασιλεία αὐτοῦ;
- 27 Καὶ ἂν ἐγὼ διὰ τοῦ Βεελζεβούλ ἐκ-
 βάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ σας διὰ
 τίνος ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ θέ-
 28 λουσι εἰσθαι κριταὶ σας. Ἄλλ' ἐὰν ἐγὼ
 διὰ Πνεύματος Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαι-
 μόνια, ἄρα ἐφθασεν εἰς ὑμᾶς ἡ βασι-
- 16 ἐδέ ἰ σερῶϊ ἀτά τε γίθη. Ἐδέ ἰ πο-
 ροσίτι ἀτά στρονγῶσαρ, τε μος τα
 17 δεφτένεν' ἀτέ: κῆ τε μδῶστετε τῶ'
 ἔσττε θένε νγα προφίτι Ισαί, κῆ θότε,
 18 Já σερβετόρι ἰμ, κῆ ε σγόδα: ἰ
 δάσθρι ἰμ, κῆ ε πελκῆεσ σπίρτι ἰμ:
 19 δοτε βῆ Φρύμενε τίμε μδ' ἀτέ, ἐδέ
 20 δοτε δεφτένε γυκ μβε κόμδετε. Νσκη
 δοτε βένε φιάλε, ας νσκη δοτε
 δερτάσε: ας νσκη δοτε δεγόνε νδουῆ
 21 ζέν' ε ατί νδεπερ ῥόγατ. Καλάμ τε
 θύερε νσκη δοτε σχύενε, ἐδέ λι τε
 νδέζσρε νδερ βέτεχε νσκη δοτε
 σδάνε, γερσᾶ τε διέρε γύκινε νδε
 21 μδνδε γε. Ἐδέ κόμδετε δοτε σπε-
 ρένενε μδ' ἐμσριτ τ' ατί.
- 22 Ατεχέρε ἰ πρῶνε γῆ τε διαλόσθρε,
 τε βέρβδρ' ἐδέ σδρθ: ἐδέ ε σερῶϊ
 23 ἀτέ, κάκῆ σα ἰ βέρβδρι ἐδέ σδρδι
 φλίστε ἐδέ σίχτε. Ἐδέ γίθη γένδε ja
 χαβίτεσιν' ε θόσινε, Μος ἔσττε κύι ἰ
 24 δίρ' ἰ Δαβίδιτ; Πό Φαρισέντε κσρ
 δεγδάνε θάνε, Κύι νσκη νδσίερ
 διάχτε, βέτῶ με άνε τε Βεελζεβδλίτ
 τε πάριτ διάχβετ.
- 25 Ἐδέ Ιισῶι σινόχ8 μενδίμετ' ε ατύ-
 ρεβε, 8 θά ατύρε, Τῶ' δό μβερετερί
 νδε σνδάφτε κένδρε βέτεχεσε σαῖ,
 σκρετόνετε: ἐδέ τῶ' δό κυτέτ α
 26 στέπι νδε σνδάφτε κένδρε βέτεχεσε
 σαῖ νσκη δοτε κενδρόνε. Ἐδέ Σα-
 τανᾶί νδε νδσιέρτε Σατανάνε, σνδᾶ
 κένδρε βέτεχεσε τί: κύσ δοτε κεν-
 27 δρόνε πρᾶ μβερετερί' ε ατί; Ἐδέ
 νδε κόφτε σε σνε νδσίερ διάχτε με
 άνε τε Βεελζεβδλίτ, δίχτε τσαι με
 τῶ' άνε ἰ νδσιέρνε; περανδάί ἀτά
 28 δοτε jένε γυκτάρετε τσαι. Πό νδε
 κόφτε σε σνε νδσίερ διάχτε με άνε
 τε Φρύμσε Περνδίσε. βάλε ἀρίθ

- 29 λεία τοῦ Θεοῦ. Ἡ πῶς δύναται τις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δυνατοῦ, καὶ νὰ διαρπάσῃ τὰ σκεύη αὐτοῦ, εἰάν πρῶτον δὲν δέσῃ τὸν δυνατὸν, καὶ τότε θέλει διαρπάσει τὴν οἰκίαν αὐτοῦ;
- 30 Ὅστις δὲν εἶναι μετ' ἐμοῦ, εἶναι κατ' ἐμοῦ· καὶ ὅστις δὲν συνάγει μετ' ἐμοῦ,
- 31 σκορπίζει. Διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία θέλει συγχωρηθῆ εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ἡ κατὰ τοῦ Πνεύματος ὅμως βλασφημία δὲν θέλει συγχωρηθῆ εἰς τοὺς ἀνθρώ-
- 32 πους. Καὶ ὅστις εἶπη λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, θέλει συγχωρηθῆ εἰς αὐτόν· ὅστις ὅμως εἶπη κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, δὲν θέλει συγχωρηθῆ εἰς αὐτόν, οὔτε ἐν τούτῳ τῷ
- 33 αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. Ἡ κάμετε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν· ἢ κάμετε τὸ δένδρον σαπρὸν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρὸν· διότι ἐκ τοῦ καρποῦ γνωρίζεται τὸ δένδρον. Γεννήματα ἐχιδνῶν,
- 34 πῶς δύνασθε νὰ λαλήτε καλὰ, ὄντες πονηροί; διότι ἐκ τοῦ περισσεύματος
- 35 τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα. Ὁ καλὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ καλοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας ἐκβάλλει τὰ καλὰ· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θη-
- 36 σαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. Σᾶς λέγω δὲ, ὅτι διὰ πάντα λόγον ἄργον, τὸν ὁποῖον ἤθελον λαλήσει οἱ ἄνθρωποι, θέλουσιν ἀποδώσει λόγον δι' αὐτόν ἐν
- 37 ἡμέρᾳ κρίσεως. Διότι ἐκ τῶν λόγων σου θέλεις δικαιωθῆ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου θέλεις καταδικασθῆ.
- 38 Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν νὰ ἴδωμεν σημεῖον ἀπὸ σοῦ.
- 39 Ἐκεῖνος δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς αὐτούς, Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς
- 29 μὲ j8 μβερετερί' ε Περενάισε. Α χύσ μόντ τε χύνε νδονέ νδε στεπίτ τε φόρτιτ, ε τε ρεμβένε ένετ' ε ατί, νδε μος λίθητε με περπάρα τε φόρτινε, εδέ ατεχέρε δοτε ρεμβένε
- 30 στεπίν' ε ατί; Αύ χε ν8κ' έστε βάσχε με μάα, έστε κένδρε μέγε: εδέ αύ χε ν8κε μβελέθ βάσχε με
- 31 μάα, περνάαν. Περνανάϊ 8 θέμ j8βε, σε τσ' δό φάj ε τσ' δό βλασφιμί δοτ' 8 νδεjένετε νερέζεβετ: πό βλασφιμία κένδρε Φρύμεσε Σέντερδρε ν8κε
- 32 δοτ' 8 νδεjένετε νερέζεβετ. Εδέ ατί χε τε θότε φιάλε κένδρε τε Βίριτ νερίστ, δοτ' ι νδεjένετε: πό ατί χε τε θότε φιάλε κένδρε Φρύμεσε Σέντερδρε, ν8κε δοτ' ι νδεjένετε, ας μβε
- 33 κετέjέτε, ας μβ' ατέ χε βιέν. Α βένι δρδνε τε μίρε, εδέ πέμεν' ε ασάι τε μίρε: α βένι δρδνε τε λίγε, εδέ πέμεν' ε ασάι τε λίγε: σεπσέ δρδja
- 34 νίχετε νγα πέμα. Κελύσ νεπέркаσ, χύσ μόντ τε φλίσι τε μίρα, τ8κε χένε τε λίχ; σεπσέ γόja φλέτ νγα
- 35 τεπερίτσ' ε ζέμερεσε. Νερί8 ι μίρε νδσίερ τε μίρατε νγα θεσαρ' ι μίρε ι ζέμερεσε: εδέ νερί8 ι λίχ νδσίερ
- 36 τε λίγα νγα θεσαρ' ι λίχ. Εδέ πο 8 θέμ j8βε, σε τσ' δό φιάλε τε νγέσιμε, νδε ε φόλσινε νερέζιτε, δοτ' άπενε φιάλε περ ατέ νδε δίτε
- 37 τε γύχιτ. Σεπσέ νγα φιάλετ' ε τ8α δοτε δάλτσ ι δρείτε, εδέ νγα φιάλετ' ε τ8α δοτε γυκόνεσ περ ι λίχ.
- 38 Ατεχέρε 8περγέχνε τ8α νγα σκρόνεσιτ' ε νγα Φαρισέντε, τ8κε θένε, Μεσόνε8, δ8αμε τε σόχεμε σένε πρέι τέγε.
- 39 Εδέ αύ 8περγέχ, ε 8 θά ατύρε, Βρέζ' ι λίχ εδέ κερβαρ λύπεν σένε: εδέ

σημεῖον ζητεῖ· καὶ σημεῖον δὲν θέλει
δοθῆ εἰς αὐτήν, εἰμὴ τὸ σημεῖον Ἰω-
40 νᾶ τοῦ προφήτου. Διότι ὡς ὁ Ἰωνᾶς
ἦτο ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς
ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτω θέλει
εἶσθαι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ
καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς
41 νύκτας. Ἄνδρες Νινευῖται θέλουσιν ἀ-
ναστηθῆ ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς
ταύτης, καὶ θέλουσι κατακρίνει αὐτήν·
διότι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ
Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ, πλειότερον τοῦ Ἰωνᾶ
42 εἶναι ἐδώ. Ἡ βασιλίσσα τοῦ Νότου
θέλει σηκωθῆ ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς
γενεᾶς ταύτης, καὶ θέλει κατακρίνει
αὐτήν· διότι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων
τῆς γῆς, διὰ τὴν ἀκούσῃ τὴν σοφίαν
τοῦ Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ, πλειότερον
τοῦ Σολομῶντος εἶναι ἐδώ.

43 Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐ-
ξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι'
ἀνύδρων τόπων, καὶ ζητεῖ ἀνάπαυσιν,
44 καὶ δὲν εὐρίσκει. Τότε λέγει, Ἄς ἐ-
πιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐ-
ξῆλθον. Καὶ ἐλθὼν, εὐρίσκει αὐτὸν κε-
νὸν, σεσαρωμένον καὶ ἐστολισμένον.
45 Τότε ὑπάγει καὶ παραλαμβάνει μεθ'
ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἄλλα πνεύματα πονηρό-
τερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοι-
κοῦσιν ἐκεῖ· καὶ γίνονται τὰ ἔσχατα
τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειρότερα τῶν
πρώτων. Οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ εἰς
τὴν γενεὰν ταύτην τὴν πονηράν.

46 Ἐνῶ δὲ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι πρὸς τοὺς
ὄχλους, ἰδοὺ, ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ, ἴσταντο ἔξω, ζητοῦντες νὰ λα-
47 λήσωσι πρὸς αὐτόν. Εἶπε δὲ τις πρὸς
αὐτόν, Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀ-
δελφοὶ σου ἴστανται ἔξω, ζητοῦντες νὰ

48 λαλήσωσι πρὸς σέ. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
πρὸς τὸν εἰπόντα τοῦτο πρὸς αὐτόν,
εἶπε, Τίς εἶναι ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνας

σένε ν8κxε δοτ' ιέπετ' ατί, περβέτᾶ
40 σένεσε προφίτιτ Jonā. Σεπσέ σικδνδρε
Jonāi ἴστε νδε βάρκxε τε βίσεσε τρί δίτ
ε τρί νέτ, κxεστῆ δοτε jέτε εδέ ι
Bίρ' ι νερίστ νδε ζέμερετ τε δέστ
41 τρί δίτ ε τρί νέτ. Bῆρα Νινεβίτε
δοτε νγάλενε νδε δίτε τε γύκιτ βάσχε
με κxετέ βρέc, εδέ δοτα γυκόνενε
περ τε λίx: σεπσέ σπενδάνε νδε
τε λeτσίτxριτ τε Jonāit: εδέ jά
κxετῆ τεx ἔστe μῆ τέπερε νγα Jonāi.
42 Mῆερετερέσ' ε Ἄνεσε Μεσδίτεσε
δοτε νγάλετε βάσχε με κxετέ βρέc
νδε δίτε τε γύκιτ, εδέ δοτα γυκόνε
περ τε λίx: σεπσέ ἐρδι νγα άνετ' ε
φῆνδιτ δέστ, τε δεγόνε διτxρίν' ε
Σολομόνιτ: εδέ jά κxετῆ τεx ἔστe μῆ
τέπερε σε Σολομόνι.

43 Εδέ φρύμ' ε πεγέρε κxρ δέλ νγα
νερίc, σκόν νδεπερ βένδε τε πα-δjε,
τxκε κxρκxαρε τε πρέjτxρε, ε ν8κxε
44 γέν. Ατεχέρε θότε, Λετε κxεθένεμ
νδε ὅτεπίτ τίμε, ανδέj νγα δόλα.
Εδέ σι βιέν, ε γέν ατέ σβράζετε,
45 φσίρε ε στολίcσρε. Ατεχέρε βέτε ε
μέρ με βέτεχε ὅτάτε φρύμα τε
τιέρα μῆ τε λίγα σε βέτεχεν' ε σαῖ,
εδέ χύνεν' ε ρίνε ατιέ: εδέ τε πα-
στάίμετ' ε ατί νερίc βένενε μῆ τε
κxεχία σε τε πάρατε. Κxεστῆ δοτε
jέτ' εδέ μῆ κxετέ βρέc τε λίx.

46 Εδέ αὐ κxρ ἴστε πο τxκε φό-
λxρε γένδεjεσε, jά ε ἔμα εδέ τε
βελέζεριτ' ε ατί, τε πο ρίννε jάστe,
ε κxρκόννε τε φλίσιννε με ατέ.
47 Ατεχέρε νῆ νερί ι θά ατί, Jά jοτ-έμε
εδέ τετ-βελέζερε τε πο ρίννε jάστe,
48 ε κxρκόννε τε φλάσνε με τυῖ. Πό
αὐ σπεργέx ε ι θά ατί xε θά κxετέ,
Τσίλα ἔστ' ιμ-μῆ, εδέ τσίλετε jάνε

49 εἶναι οἱ ἀδελφοὶ μου; Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπεν, Ἴδου ἡ μήτηρ μου καὶ 50 οἱ ἀδελφοὶ μου. Διότι ὅστις κάμῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτὸς μου εἶναι ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ.

Κεφ. ιγ'.

4 ἘΝ ἐκείνῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἐκάθητο πλησίον τῆς θαλάσσης. Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ἐκάθητο· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἴστατο ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς πολλὰ διὰ παραβολῶν, λέγων.

Ἴδου, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων διὰ νὰ 4 σπείρῃ. Καὶ ἐνῶ ἔσπειρεν, ἄλλα μὲν ἔπεσον παρὰ τὴν ὁδὸν· καὶ ἦλθον τὰ 5 πετεινὰ, καὶ κατέφαγον αὐτά. Ἄλλα δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου δὲν εἶχον γῆν πολλήν· καὶ εὐθύς ἀνεφύησαν, ἐπειδὴ δὲν εἶχον βάθος γῆς· καὶ 6 ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐκαυματίσθησαν, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον ρίζαν, ἐξηράνθησαν. Ἄλλα δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὰς 7 ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἀκάνθαι, καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. Ἄλλα δὲ ἔπεσον 8 ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδον καρπὸν, τὸ μὲν ἑκατὸν, τὸ δὲ ἐξήκοντα, τὸ δὲ τριάκοντα. Ὁ ἔχων ὧτα 9 διὰ νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ.

Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταί, εἶπον 10 πρὸς αὐτὸν, Διὰ τί λαλεῖς πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβολῶν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Διότι εἰς ὑμᾶς ἐδόθη 11 νὰ γνωρίσητε τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, εἰς ἐκείνους ὅμως δὲν ἐδόθη. Διότι ὅστις ἔχει, ἔτι 12 θέλει δοθῆναι εἰς αὐτὸν, καὶ θέλει περισ-

49 τεμ-βελέζερε; Ἐδέ ὀτρίτι δόρεν' ε τῖ μδι νασένεσιτ' ε τῖ, ε θά, Já 50 ιμ-μῆ, εδέ τεμ-βελέζερε. Σεπσέ κ8σ τε δένε δασθρίμιν' ε τιμ-έτι κῆ ἔστε νδε κίέjet, αὐ με ἔστε βελα ε μότερ' ε μέμε.

Κρεῖ 13.

1 Ἐδέ μδ' ατέ δίτε σι δόλι Γι8ῖ 2 νγα ὀτεπῖα, ρίντε περάνε δέτιτ. Ἐδέ 3 δμβελόθνε τεκ αὐ ὄ8με γένδεje, κάκῆ σα αὐ χύρι νδε λδνδρετ ε ρίντε: εδέ γίθε γένδεja ρίντε δ8ζε 3 δέτιτ. Ἐδέ 8 φόλι ατύρε ὄ8με με παραβολῖ, τ8κε θένε,

Ἰά μδιέλεσι τε δόλι τε μδιέλε. 4 Ἐδέ αὐ τε πο μδίλτε, τσά ράνε περάνε 8δεσε: εδέ ἐρθνε ὀπέσετε, ε 5 ι χένγρεν τε γίθα. Ἐδέ τε τίερα ράνε μδε γ8ρίστέτ, τε σ' κίστε δῆ ὄ8με: εδέ περῖνεχέρε δίνε, σεπσέ 6 σ' κίστε δῆ τε θέλε: πό κ8ρ λίνδε διέλι, 8δόννε, εδέ πασί ν8κε κί- 7 ὀνε ρένε, 8θάνε. Ἐδέ τε τίερα ράνε μδε δρίζατ, εδέ 8ρίτνε δρίζατε, ε ι 8 μδύτνε ατό. Ἐδέ τε τίερα ράνε μδε δῆ τε μίρε: εδέ ἐπνινε πέμε, νῆρα νῆ κίντ, ε τιάτερα γαστε-δίετε, ε 9 τιάτερα τρι-δίετε. Κ8σ κᾶ βέσε περ τε δεγδαρε, λετε δεγόνε:

Ἐδέ νασένεσιτ' ἐρθνε περάνε ε ι θάν' ατί, Περσέ 8 φλέτ ατύρε με 11 παραβολῖ; Ἐδέ αὐ 8περγέκ ε 8 θά ατύρε, Σεπσέ μδε j8 ἔστε δένε τε μέρνε βέσ τε φσέχ8ρατ' ε μδερετε-ρίσε κίέjeβετ, πό μδ' ατά ν8κ' ἔστε 12 δένε. Σεπσέ αὐ κῆ κᾶ, δοτ' ιέπετε εδέ μῆ, εδέ δοτε τεπερόνε: πό αὐ κῆ

- σευθῆ· ὅστις ὁμως δὲν ἔχει, καὶ ὁ, τι
 13 ἔχη θέλει ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτοῦ. Διὰ
 τοῦτο λαλῶ πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβο-
 λῶν, διότι βλέποντες δὲν βλέπουσιν,
 καὶ ἀκούοντες δὲν ἀκούουσιν, οὐδὲ νο-
 14 οῦσι. Καὶ ἐκπληροῦται ἐπ' αὐτῶν ἡ
 προφητεία τοῦ Ἡσαΐου, ἡ λέγουσα,
 Μὲ τὴν ἀκοὴν θέλετε ἀκούσει, καὶ δὲν
 θέλετε ἐννοήσει· καὶ βλέποντες θέλετε
 15 ἰδεῖ, καὶ δὲν θέλετε καταλάβει. Διότι
 ἐπαχύνθη ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου,
 καὶ μὲ τὰ ὦτα βαρέως ἤκουσαν, καὶ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔκλεισαν, μή-
 ποτε ἰδῶσι μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ
 ἀκούσωσι μὲ τὰ ὦτα, καὶ νοήσωσι μὲ
 τὴν καρδίαν, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ
 16 ἰατρεύσω αὐτούς· Ὑμῶν δὲ οἱ ὀ-
 φθαλμοὶ εἶναι μακάριοι, διότι βλέπουσιν·
 17 καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, διότι ἀκούουσιν. Ε-
 πειδὴ ἀληθῶς σας λέγω, ὅτι πολλοὶ
 προφητῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν νὰ
 ἰδῶσιν ὅσα βλέπετε, καὶ δὲν εἶδον· καὶ
 νὰ ἀκούσωσιν ὅσα ἀκούετε, καὶ δὲν ἤ-
 κουσιν.
- 18 Ὑμεῖς λοιπὸν ἀκούσατε τὴν παραβο-
 19 λὴν τοῦ σπείροντος. Παντὸς ἀκούοντος
 τὸν λόγον τῆς βασιλείας, καὶ μὴ νο-
 οῦντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς, καὶ ἀρπάζει
 τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
 οὗτος εἶναι ὁ σπαρθεὶς παρὰ τὴν ὁδόν.
 20 Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρθεὶς, οὗτος
 εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λόγον, καὶ εὐθὺς
 21 μετὰ χαρᾶς δεχόμενος αὐτόν· δὲν ἔχει
 ὁμως ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλ' εἶναι πρόσ-
 καιρος· ὅταν δὲ γείνη θλίψις ἢ διωγμὸς
 διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται.
 22 Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρθεὶς, οὗτος
 εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λόγον· ἔπειτα ἡ
 μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀ-
 πάτη τοῦ πλοῦτου συμπνίγει τὸν λό-
 13 νον καὶ, ἐδέ τῷ τῆ κέτε δοτε μέ-
 13 ρετε νγα αὐ. Περανδάϊ 8 φλάς
 ατύρε με παραβολί, σεπσέ τσχε
 πάρε νσχε σόχενε, ἐδέ τσχε δεγῆ-
 14 αρε νσχε δεγόνενε, ας νσχε κσπε-
 14 τόνενε. Εδέ μδῶτετε μδ' ατά προ-
 φιτ' ε Ισαίσε, ἕε θότε, Με τῆ
 δεγῆαρε δοτε δεγόνι, πό νσχε δοτε
 μέρνι βέσ: ἐδέ τσχε πάρε δοτε σί-
 15 χνι, πό νσχε δοτε κσπετόνι. Σεπσέ
 στράσ ζέμερ' ε κετὶ λαῶζι, ἐδέ δε-
 γῆανε ρένδε με βέσσετ' ε τύρε, ἐδέ
 μδύλνε σῦτ' ε τύρε, ἕε τε μος σόχενε
 νδονῆ χέρε με σῦτ, ἐδέ τε δε-
 γόνενε με βέσσετ, ἐδέ τε κσπετόνενε
 με ζέμερνε, ἐδέ τε κεθένενε, ε τ' ε
 16 σερὸν ατά. Πό jῆβε 8 jάνε τε
 λῆμδρε σῦτε, σε σόχενε: ἐδέ βέσσετε
 17 τῆαϊ, σε δεγόνενε. Σεπσέ με τε
 εσρτέτε πο 8 θέμ jῆβε, σε σῆμε
 προφίτερ' ἐδέ τε ἀρείτε δεσσερῆανε
 τε σόχενε σᾶ σίχνι jῆ, ἐδέ νσχε
 πάνε: ἐδέ τε δεγόνενε σᾶ δεγόνι
 jῆ, ἐδέ νσχε δεγῆανε.
- 18 Jῆ πρᾶ δεγόνι παραβολῖν' ε μδιέ-
 19 λεσιτ. Κσσῶδὸ ἕε δεγόν φιάλεν' ε
 μδερετερῖσε, ἐδέ νσκ' ε κσπετόν, διέν
 ε λίγ8, ἐδέ ρεμβέν ατέ ἕε ἔσσε μδιέλε
 νδε ζέμερε τ' ατῖ: κύϊ ἔσσε σι αjό
 20 φᾶρα ἕε σμδῶαλ περᾶν' ἔδσεε. Εδέ τῷ
 σμδῶαλ μδε γσρίσσετ, κύϊ ἔστ' αὐ
 ἕε δεγόν φιάλενε, ἐδέ περνεχέρε ε
 21 μέρ με γεζίμ: πό σ' κα ρένε νδε
 βέτεχετ τε τί, ανδάϊ ἔσσε περ πάκ
 κόχε: σεπσέ κσρ τε βένετε στρηνγίμ
 α τε νδιέκσρε περ φιάλενε, περνε-
 22 χέρε σκανδαλῖσετε. Εδέ τῷ σμδῶαλ
 νδερ ἀρίζατ' κύϊ ἔστ' αὐ ἕε δεγόν
 φιάλενε: πό κσjδέσι ε κεσαϊ jέτε,
 ἐδέ γεγίμι ε γεσε μδύτ φιάλενε,

- 23 γον, καὶ γίνεται ἄκαρπος. Ὁ δὲ σπαρ-
θεὶς ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν, οὗτος
εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λόγον, καὶ νοῶν·
ὅστις καὶ καρποφορεῖ, καὶ κάμνει, ὁ
μὲν ἑκατὸν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριά-
κοντα.
- 24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν εἰς
αὐτοὺς, λέγων,
Ὁμοιωθῆ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
μὲ ἄνθρωπον, ὅστις ἔσπειρε καλὸν
- 25 σπóρον ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ἀλλ' ἐνῶ
ἐκοιμῶντο οἱ ἄνθρωποι, ἦλθεν ὁ ἐχ-
θρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνά
- 26 μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀνεχώρησεν. Ὅτε
δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος, καὶ ἔκαμε
καρπὸν, τότε ἐφάνησαν καὶ τὰ ζιζά-
- 27 νια. Προσελθόντες δὲ οἱ δούλοι τοῦ
οἰκοδεσπότη, εἶπον πρὸς αὐτὸν, Κύ-
ριε, καλὸν σπóρον δὲν ἔσπειρας ἐν τῷ
ἀγρῷ σου; πόθεν λοιπὸν ἔχει τὰ ζιζά-
- 28 νια; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐχθρὸς
ἄνθρωπος ἔκαμε τοῦτο. Οἱ δὲ δούλοι
εἶπον πρὸς αὐτὸν, Θέλεις λοιπὸν νὰ
ὑπάγωμεν καὶ νὰ συλλέξωμεν αὐτά;
- 29 Ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχί, μήποτε συλλέγον-
τες τὰ ζιζάνια ἐκρῖνίζώσητε μετ' αὐτῶν
- 30 τὸν σῖτον· ἀφήσατε νὰ συναυξάνωσιν
ἀμφοτέρα μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν
τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ θέλω εἰπεῖ
πρὸς τοὺς θεριστὰς, Συλλέξατε πρῶτον
τὰ ζιζάνια, καὶ δέσατε αὐτὰ εἰς δέ-
σμας, διὰ νὰ κατακαύσητε αὐτά· τὸν
δὲ σῖτον συνάξατε εἰς τὴν ἀποθήκην
μου.
- 31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν εἰς
αὐτοὺς, λέγων,
Ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν μὲ κόκκον σινάπεως, τὸν ὁποῖον
λαβῶν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ
- 32 αὐτοῦ· τὸ ὁποῖον εἶναι μὲν μικρότερον
πάντων τῶν σπερμάτων· ὅταν ὅμως
ἀύξηθῆ, εἶναι μεγαλύτερον τῶν λαχά-
νων, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἔρ-
- 23 ἐδὲ βένετε ἰ πα-πέμε. Ἐδέ τῶ' 8-
μβάλαλ μβε δε τε μίρε, κύϊ ἔστ' αὐ
ἕε δεγόν φιάλενε, ἐδέ-ε κ8πετόν·
περανδαῖ αὐ δίε πέμε, ἐδέ βέν,
νέρι νῆ χίντ, ε τιάτερι γαστε-δίετε,
ε τιάτερι τρι-δίετε.
- 24 Νῆ τιάτερε παραβολῆ 8 πρῶρι
ατύρε, τ8κε θένε,
Μβερετερεῖ' ε χιέγεβετ γᾶ8 με νῆ
νερι ἕε μβόλι φάρε τε μίρε νδ' ἀρε
- 25 τε τί: πό κ8ρ φλίνινε νέρεζιτε, ἐρδι
αρεμίκ8 ἰ ατί, ε μβόλι ἔγερ νδερ
- 26 μέστ τε γρῶριτ, ἐδέ ἰκ8. Ἐδέ κ8ρ
δί8 δᾶρι, ε βέρι πέμε, ατεχέρε
- 27 δαδκ ἐδέ ἔγερι. Ἐδέ σερβετόρετ'
ἐρθνε περάνε τε ζότιτ στεπίσε, ε
ἰ θάνε, Ζότ, ν8κε μβόλε τί φάρε
τε μίρε νδ' ἀρετ τένδε; νγα δόλι
- 28 πρᾶ ἔγερι; Ἐδέ αὐ 8 θά ατύρε,
Νδονῆ νερι αρεμίκ ε κᾶ βέρε κετῆ.
Ἐδέ σερβετόρετ' ἰ θάν' ατί, Δό πρᾶ
- 29 τε βέμι ε τα μβελέδεμ' ατέ; Πό
αὐ θά, Ιό: σεπσέ τ8κε μβελέδερ'
ἔγερινε μος σκδλνι γρῶρετε δᾶσκε
- 30 με ατέ: λέρνι τε ρίτενε τε δύ
δᾶσκε γερ μβε τε κόρετ: ἐδέ νδε
κόχε τε κόριτ δοτ' 8 θέμ κόρεσεβετ,
Μβελίθνι μῆ περπᾶρα ἔγερινε, ἐδέ
ε λίθνι δόραζε, περ τε διέγ8ρ' ατέ
ἐδέ γρῶρετ' ε μβελίθνι νδε γρδνᾶρτ
τίμ.
- 31 Νῆ τιάτερε παραβολῆ 8 πρῶρι α-
τύρε, τ8κε θένε,
Μβερετερεῖ' ε χιέγεβετ γᾶν με νῆ
κόκε σινάπι, τε τσίλεν' ε μόρι νῆ
- 32 νερι ἐδέ ε μβόλι νδ' ἀρετ τε τί: αἰό
ἔσττε μῆ ε βόγελε σε γίθε φάρατε:
πό κ8ρ ρίτετε, ἔσττε μῆ ε μά-
δε σε λάκερατε, ἐδέ βένετε δρδ,

- χονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦσιν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.
- 33 Ἄλλην παραβολὴν εἶπε πρὸς αὐτούς.
Ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ προζύμιον, τὸ ὁποῖον λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς τρία μέτρα ἀλεύρου, ἕως οὗ ἔγεινεν ὅλον ἔνζυμον.
- 34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς διὰ παραβολῶν πρὸς τοὺς ὄχλους, καὶ χωρὶς παραβολῆς δὲν ἐλάλει πρὸς αὐτούς· διὰ τὸ πληρωθῆναι τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, Θέλω ἀνοίξει ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου· θέλω ἀπαγγεῖλαι πράγματα κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.
- 35 36 Τότε ἀφήσας τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰησοῦς, καὶ προσῆλθον πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ἐξήγησον εἰς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὁ σπείρων τὸν καλὸν σπῆρον εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ δὲ ἀγρὸς εἶναι ὁ κόσμος· ὁ δὲ καλὸς σπῆρος, οὗτοι εἶναι οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια εἶναι οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ· ὁ δὲ ἐχθρὸς, ὅστις ἔσπειρεν αὐτὰ, εἶναι ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς εἶναι ἡ συντέλεια τοῦ αἰῶνος· οἱ δὲ θεριστὰι εἶναι οἱ ἄγγελοι. Καθὼς λοιπὸν συλλέγονται τὰ ζιζάνια καὶ κατακαίονται ἐν πυρὶ, οὕτω θέλει εἶσθαι ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. Θέλει ἀποστείλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ θέλουσι συλλέξει ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα, καὶ τοὺς πράττοντας τὴν ἀνομίαν· καὶ θέλουσι ρίψει αὐτούς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων. Τότε οἱ δίκαιοι θέλουσιν ἐκλάμψει ὡς ὁ ἥλιος, ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς αὐ-

- κάθε σὰ βίνενη σπέσετ' ε κίελιτ, ε ρίνε νδενε δέγατ τ'ασαί.
- 33 Ἡε τιάτερε παραβολί 8 φόλι ατύρε,
Μβερετερετ' ε κίεγεβετ γάν με δρδμε, τε τσίλιν' ε μόρι νε γρδα, εδέ ε φσέχ8 νδε τρι μάσα μίελι, γερσα δμδρδίτ γίθε.
- 34 Κετό τε γίθα 8α φόλι Ιισδῆ γένδεγεσε με ποραβολία, εδέ πα
- 35 παραβολί ν8κ' 8 φλίστε ατύρε: κε τε μδδσεταιε τσ' ἔσττε θένε νγαπροφίτι, κε θότε, Δοτε χάπ γόγενε τίμε με παραβολία: δοτε φλάσ τε φσέχ8ρα κε κ8ρ ἔσττε νγρέχ8ρε δότα.
- 36 Ατεχέρε Ιισδῆ λά γένδεγεν' ε έρδι νδε στεπίτ, εδέ νδσένεσιτ' ε ατί έρθνε περάνε, ε ιθάνε, Σγίθ-να
- 37 παραβολίν' ε έγεραβετ άρεσε. Εδέ αυ 8περγέκ ε 8 θά ατύρε, Αύ κε μδίελ φάρεν' ε μίρε έστ' ι Βίρ'
- 38 ι νεριστ: εδέ άρα έσττε δότα: εδέ φάρ' ε μίρε jάνε τε δίjt' ε μβερετερίσε: εδέ έγερατε jάνε τε
- 39 δίjt' ε τε λίγστ: εδέ αρεμίκ8 κε μδόλι ατά, έσττε διαλι: εδέ τε κόρετε έσττε τε μδαρδαραετ' ε jέτεσε:
- 40 εδέ κόρεσιτε jάνε ένγεjτε. Σικδνδρε πρᾶ μδελίδεν' έγερατε, εδέ δίγενε νδε ζιάρ, κεστ8 δοτε jέτε μδε τε
- 41 μδαρδαραετ τε κεσαί jέτε. Ι Βίρ' ι νεριστ δοτε δεργόνε ένγεjτ' ε τι, εδέ δοτε μδελέδενε νγα μβερετερετ' ε ατί γίθε σκανδαλίτε, εδέ ατά κε
- 42 δένενε πα-8δερίνε: εδέ δοτ' ι χέδεν' ατά νδε φδρε τε ζιάριτ: ατιέ δοτε jέτε τε χjάρετ' ε τε κερτσελίτδριτ'
- 43 ε δέμδεβετ. Ατεχέρε τε αρείτετε δοτε νδρίτνενε σι διέλι νδε μδε-

- τῶν. Ὁ ἔχων ὧτα διὰ τὴν ἀκούην, ὡς ἀκούη.
- 44 Πάλιν, ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ θησαυρὸν κεκρυμμένον ἐν τῷ ἀγρῷ, τὸν ὁποῖον εὐρῶν ἄνθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πωλεῖ πάντα ὅσα ἔχει, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.
- 45 Πάλιν, ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ ἄνθρωπον ἔμπορον, ζη-
- 46 τοῦντα καλοὺς μαργαρίτας· ὅστις εὐρῶν ἓνα πολύτιμον μαργαρίτην, ὑπῆγε καὶ ἐπώλησε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.
- 47 Πάλιν, ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ δίκτυον, τὸ ὁποῖον ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ συνήγαγεν ἀπὸ
- 48 παντὸς εἴδους· τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ ἐγεμίσθη, ἀνεβίβασαν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, καὶ καθήσαντες, συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ ἀχρεῖα ἐρρίψαν ἔξω.
- 49 Οὕτω θέλει εἶσθαι ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· θέλουσιν ἐξέλθει οἱ ἄγγελοι, καὶ θέλουσιν ἀποχωρίσει τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, καὶ θέλουσι ρίψει αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.
- 51 Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐνοήσατε ταῦτα πάντα; Λέγουσι πρὸς
- 52 αὐτόν, Ναί, Κύριε. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὰ περὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν εἶναι ὁμοίος μὲ ἄνθρωπον οἰκοδομητήν, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ νέα καὶ παλαιά.
- 53 Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν.
- 54 Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐξεπλήττοντο καὶ ἔλεγον, Πόθεν εἰς τοῦτον ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ
- 55 δυνάμεις; Δὲν εἶναι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ
- ρετερίτ τ' Ἀτσεσε τύρε. Αὐ καὶ καὶ βέσε τε δεγόνε, λετε δεγόνε.
- 44 Περσερί, μβερετερί' ε χιέγεβετ γᾶν με νῆ θεσᾶρ φσέχρε νδ' ἀρετ, ατέ κερ ε γέτι νῆ νερί ε φσέχ8: εδέ νγα γεζίμ' ι τῖ βέτε ε σέτ γίθε σε τσ' κα, εδέ βλέν ατέ ἀρε.
- 45 Περσερί μβερετερί' ε χιέγεβετ γᾶν με νῆ νερί τρεγετᾶρ κα κερκόντε μαργαριτᾶρ τε μίρε: ιτσιλικερ γέτι νῆ μαργαριτᾶρ σ8με τε βεζέτρε, βάτε ε σίτι γίθε σα κίστε, εδέ ε βλέ8 ατέ.
- 47 Περσερί, μβερετερί' ε χιέγεβετ γᾶν με νῆ ριέτε, κα 8χόθ νδε δέτ, ε μβελόδι τσ' δό φᾶρε γῆγε: εδέ σι 8μβ8σ, ε νδσᾶρε ατέ νδε β8ζε τε δέτιτ, εδέ νδένεν' ε μβελόθνε τε μίρατε νδ' ἐνε, εδέ τε λίγατ' ι
- 49 χόθνε γᾶττε. Κεστ8 δοτε γέτε μβε τε μβαρδᾶρετ τε γέτεσε: δοτε δάλεν' ἐνγεγτε, ε δοτε νδάνενε τε λικτε
- 50 νγα τε ἀρείτετε, εδέ δοτ' ι χέδεν' ατά νδε καμίνε τε ζιάριτ: ατιέ τοτε γέτε τε χῆᾶρετ' ε τε κερτσελίτρετ' ε δέμβεβετ.
- 51 Ὁ θότ' ατύρε Γισδῖ, Α ι κ8πετ8-ατε κετό τε γίθα; Ι θόν' ατί, Πό, Ζότ. Εδέ αὐ 8 θά ατύρε, Περανδᾶι τσ' δό σκρόνε8 κα κα μβεσᾶρε π8νετ' ε μβερετερίσε χιέγεβετ γᾶν με νῆ νερί ζοτ-στέπτε, κα νδσίερ νγα θεσᾶρι τῖ γῆ τε ρῆγα εδέ τε βιέτερα.
- 53 Εδέ Γισδῖ σι μβαρδῖ κετό παραβολία, ικ8 ανδῆγ. Εδέ σι ἐρδι νδε δέτ τε τί, ι μεσόντε ατά νδε σιναγογίτ τ' ατύρε, κάκε σα τσ8-δίτεσῖν' ατά ε θόσινε, Νγά ι ἐρδι
- 55 κετί κεγῶ διτρε, ε κετό φ8κία; Α

τέκτονος; ἡ μήτηρ αὐτοῦ δὲν λέγεται
 Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκω-
 θος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας;
 56 Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ δὲν εἶναι πᾶ-
 σαι παρ' ἡμῖν; πόθεν λοιπὸν εἰς τοῦ-
 57 τον ταῦτα πάντα; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο
 ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐ-
 τοὺς, Δὲν εἶναι προφήτης ἄνευ τιμῆς,
 εἰμὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ
 58 οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ δὲν ἔκαμεν ἐκεῖ πολ-
 λὰ θαύματα διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Κεφ. ιδ'.

1 ΚΑΤ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἤκουσεν
 Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὴν φήμην τοῦ
 2 Ἰησοῦ, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς δούλους
 αὐτοῦ, Οὗτος εἶναι Ἰωάννης ὁ Βαπτισ-
 τῆς· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν,
 καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις
 ἐν αὐτῷ.
 3 Διότι ὁ Ἡρώδης συλλαβὼν τὸν Ἰω-
 ἀννην, ἔδωκεν αὐτὸν, καὶ ἔβαλεν ἐν
 φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα
 4 Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· διότι ἔ-
 λεγε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰωάννης, Δὲν σοὶ
 εἶναι συγκεχωρημένον νὰ ἔχῃς αὐτήν.
 5 Καὶ θέλων νὰ θανατώσῃ αὐτὸν ἐφοβή-
 θη τὸν ὄχλον· διότι εἶχον αὐτὸν ὡς
 6 προφήτην. Ὅτε δὲ ἐτελοῦντο τὰ γενέ-
 θλια τοῦ Ἡρώδου, ἐχώρευεν ἡ θυγά-
 τερ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ
 7 ἤρρεσεν εἰς τὸν Ἡρώδη. Ὅθεν μεθ'
 ὅρκου ὁμολόγησεν εἰς αὐτήν νὰ δώσῃ
 8 ὃ, τι ἂν ζητήσῃ. Ἡ δὲ παρακινήθεισα
 ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, λέγει,
 ἐδώ ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου
 9 τοῦ Βαπτιστοῦ. Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασι-
 λεύς· διὰ τοὺς ὅρκους ὅμως καὶ τοὺς
 10 συγκαθημένους προσέταξε νὰ δοθῇ. Καὶ

νσκ' ἔστῃ κύϊ ι διρ' ι μιέστεριτ; ε
 ἔμ' ε ατί α νσκῃ θδέχεται Μαριάμ,
 εδέ τε βελέζεριτ' ε ατί Ιακόβ, εδέ
 56 Ιοσῆ, εδέ Σιμόν, εδέ Ιῶδῃ; Εδέ τε
 μοτερατ' ε ατί α νσκῃ γάνῃ τε γίθα
 νδερ νε; νγα ι ἐρθνε κετί πρᾶ κετό
 57 τε γίθα; Εδέ σκανδαλίσεσινῃ μδ' ατέ.
 Πό Ιιοῆι σ θά ατύρε, Νσκ' ἔστῃ
 προφίτ πα νδερ, περβέτσ νδε πα-
 58 τριδῃ τε τί ε νδε ὄτρεπί τε τί. Εδέ
 νσκῃ βέρι ατιέ ὄσμῃ τῶσδία, περ
 πα-βεσερίν' ε ατύρεβε.

Κρεῖ 14.

1 Νδ' ατέ κόχῃ Ιρόδι κατρδερσι
 2 δεγῶι ζέριν' ε Ιιοῆιτ, εδέ σ θά
 ὄερεβτόρεβετ τί, Κύϊ ἔστῃ Ιοάνν
 παγεζόρι: αὐ ἔστῃ νγάλσερ νγα τε
 βδέκσεριτε, εδέ περανδάϊ πσνόνενε
 τῶσδία νγα αὐ.
 3 Σεπσέ Ιρόδι ζέρι Ιοάννινε, εδέ ε
 λίδι, εδέ ε βέρι νδε βέρκ, περ Ιροδι-
 ἀδενῃ γρδαν' ε Φιλίππιτ τε βελάτ:
 4 σεπσέ Ιοάννι ι θόστῃ ατί, σε Νσκ'
 5 ἔστ' ε ὄδεσε τα κέσ τῃ ατέ. Εδέ
 δόντε τα βρίστε ατέ, πό κίστε
 φρίκε γένδε, ενε: σεπσέ ε κίσινῃ περ
 6 προφίτ. Εδέ κσερ βένει τε φεστδαρῆτ'
 ε δίτεσε τε λίνδεριτ Ιρόδιτ, ε διῆα
 ε Ιροδιάδεσε καρδσές νδε μέστ,
 7 εδέ ι πελκέσ Ιρόδιτ. Περανδάϊ ι
 σζοτῆα ασᾶι με βέ τ' ι ἀπε τῶ τε
 8 λύπτε. Εδέ αῖό, σι δεμῆσδα πρέι
 σ' ἔμῃσε, θότῃ, Ἐπ-με κρύετ' ε
 Ιοάνν παγεζόριτ κετῆ μδε κετέ τα-
 9 λῆρε. Εδέ μδερέτιτ ι ἐρδι κέκ: πό
 περ βέτε κῃ βέρι, εδέ περ ατά κῃ
 ἰσινῃ νδένσερ νδε μεσαλε βάσκε με
 10 ατέ, σρδερῶι τ'ι ἔπετε. Εδέ δεργῶι

- πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν
 41 τῇ φυλακῇ. Καὶ ἐφέρθη ἡ κεφαλὴ αὐ-
 τοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη εἰς τὸ κο-
 42 ράσιον· καὶ ἔφερεν αὐτὴν πρὸς τὴν
 μητέρα αὐτῆς. Καὶ προσελθόντες οἱ
 μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐσήκωσαν τὸ σῶμα,
 καὶ ἔθαψαν αὐτό· καὶ ἐλθόντες ἀπήγ-
 γειλαν τοῦτο εἰς τὸν Ἰησοῦν.
- 43 Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν
 ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον
 κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι
 ἠκολούθησαν αὐτὸν πεζοὶ ἀπὸ τῶν πό-
 λεων.
- 44 Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς, εἶδε πο-
 λὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγγνίσθη δι' αὐ-
 τοὺς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους
 αὐτῶν.
- 45 Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἐσπέρα, προσῆλθον
 πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγον-
 τες, Ἐρημος εἶναι ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥ-
 ρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχ-
 λους, διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰς κώμας
- 46 καὶ ἀγοράσωσιν εἰς ἑαυτοὺς τροφάς. Ὁ
 δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Δὲν ἔ-
 χουσι χρεῖαν νὰ ὑπάγωσι· σεῖς δότε
- 47 εἰς αὐτοὺς νὰ φάγωσιν. Οἱ δὲ λέ-
 γουσι πρὸς αὐτὸν, Δὲν ἔχομεν ἐδῶ εἰ-
 48 μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ὀψάρια. Ὁ
 δὲ εἶπε, Φέρετέ μοι αὐτὰ ἐδῶ.
- 49 Καὶ προστάξας τοὺς ὄχλους νὰ κα-
 θίσωσιν ἐπὶ τὰ χόρτα, καὶ λαβὼν
 τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ δύο ὀψάρια,
 ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε·
 καὶ κόψας ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς
 τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ εἰς τοὺς
- 20 ὄχλους. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορ-
 τάσθησαν· καὶ ἐσήκωσαν τὸ περισ-
 σευμα τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφί-
 21 νους πλήρεις. Οἱ δὲ τρώγοντες ἦσαν
 ἕως πεντακισχίλιοι ἄνδρες, ἐκτὸς γυ-
 ναικῶν καὶ παιδίων.
- 22 Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς
 μαθητὰς αὐτοῦ νὰ ἔμβωσιν εἰς τὸ
 εἰ πρὸς κρύετ'ε Ἰοάννιτ νδε β8ργ8τ.
 11 Εδέ κρύετ' ε ατὶ 8πρ8 μβε νῆ τα-
 λ8ρε, εἰ 8δὰ βάσσεσε: εδέ αἰό ια
 12 πρ8ρι σ' ἔμμεσε. Εδέ ἐρθνε νασέ-
 νεσιτ' ε ατὶ, ε νγρίτνε τρ8πινε, εδέ
 ε κάλνε νδε βάρ: παστὰί ἐρθνε ε
 ε δάνε ζε Ἰισ8ῖτ.
- 13 Εδέ Ἰισ8ῖ, κ8ρ δεγ8ῖ, ικ8 ανδέῃ
 με λ8νδρε μβε νῆ βέντ τε 8κρέτε
 βετ8άνε: εδέ γένδεῃα κ8ρ δεγ8ανε
 ε βάνε πράπα κέμβε νγα κυτέτετε.
- 14 Εδέ Ἰισ8ῖ κ8ρ δόλι, πᾶ 88με
 γένδεῃε, εδέ ε 8δῆμπ περ ατά, εδέ
 8ερ8ῖ τε σεμ8ρετ' ε ατύρε.
- 15 Εδέ σι 8νγρὺς, ε ἐρθνε περάνε
 νασένεσιτ' ε ατὶ, ε ε θάνε, σε
 Βένδι ἔστ' ε 8κρέτε, εδέ κόχα
 νδα8τί κᾶ 8κ8αρ8: λε8ό γένδεῃενε,
 κε τε βένε νδεπερ κρουε-φ8άτερατ
 τε δλένενε τε νγρένα περ βέτεχεν'
 16 ε τύρε. Πό Ἰισ8ῖ 8 θά ατύρε, Ν8κε
 κάνε νεβόῃε τε βένε: ἐπ8νι ῃ8
 17 ατύρε τε χάνε. Εδέ ατά ε θόν' ατὶ,
 Ν8κε κέμι κετ8 βέτ8 πέσε δ8κε,
 18 εδέ δύ πῖ8κ. Εδέ αὐ θά, Βίμινι
 μ8α ατό κετ8.
- 19 Εδέ 8ρδερ8ῖ γένδεῃενε τε ρίνε
 περμβί βάρερατ, εδέ μόρι πέσε
 δ8κετ' ε δύ πῖ8κίτε, εδέ νγρίτι
 σῦτε περπιέτε νδε κίέλ ε δεκ8ῖ:
 εδέ πασσί ε θέ8, 8 δά δ8κετε
 νασένεσεβετ, εδέ νασένεσιτε γένδε-
 20 ῃεσε. Εδέ χένγρε τε γίθε, ε 8νγί-
 νενε: εδέ νγρίτνε τεπερίτσην' ε
 τ8όπαβετ, du-μβε-δίετε κόσα πλότ.
- 21 Εδέ ατά κε χένγρε ἰσινε σινδονά
 πέσε μίῃε δ8ρα, βέτ8 γράβετ ε
 τ88ναβετ.
- 22 Εδέ περνέχέρε Ἰισ8ῖ 8τρηνγῖ
 νασένεσιτ' ε τί τε χύνενε νδε

πλοῖον, καὶ νὰ ὑπάγωσι πρὸ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν, ἕωσθ' ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. Καὶ ἀφοῦ ἀπέλυσε τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν, διὰ νὰ προσευχηθῆ. Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἑσπέρα, ἦτο μόνος ἐκεῖ.

24 Τὸ δὲ πλοῖον ἦτο ἤδη ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης, βασιανίζομενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· διότι ἦτο ἐναντίος ὁ ἄνεμος.

25 Ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ὑπῆγε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα, ἐταράχθησαν, λέγοντες, Ὅτι φάντασμα εἶναι· καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. Εὐθὺς δὲ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θαρσεῖτε, ἐγὼ εἶμαι· μὴ φοβεῖσθε.

28 Ἀποκριθεὶς δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, ἐὰν ἦσαι σὺ, πρόσταξόν με νὰ ἔλθω πρὸς σὲ ἐπὶ τὰ ὕδατα.

29 Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐλθέ. Καὶ καταβάς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος, περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, διὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Βλέπων ὅμως τὸν ἄνεμον δυνατὸν, ἐφοβήθη· καὶ ἀρχίσας νὰ καταποντίζηται, ἔκραξε, λέγων, Κύριε, σῶσόν με. Καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χειρὰ, ἐπίασεν αὐτὸν, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; Καὶ ἀφοῦ εἰσῆλθον εἰς τὸ πλοῖον, ἔπαυσεν ὁ ἄνεμος. Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτὸν, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς εἶσαι.

34 Καὶ διαπεράσαντες ἤλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ. Καὶ γνωρίσαντες αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου ἐκείνου, ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ ἔφεραν πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς πάσχοντας. Καὶ παρεκάλουν αὐτὸν νὰ ἐγγίσωσι μόνον τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· ὅσοι δὲ ἤγγισαν, ἰατρεύθησαν.

Ἰησοῦς, ἐδέ τε σκόνενε περτέῃ μὲ περπάρᾳ σε αὐ, γερσᾶ τε λῆσόνε 23 γένδεῃνε. Ἐδέ σι λῆσῶϊ γένδεῃνε, χίπι νδε μάλτ βετῶάνε, κῆ τε φάλετε. Ἐδέ σι σνγγρός, ἴστε βέτεμ' ατιέ.

24 Ἐδέ Ἰησοῦς ἴστε νδαστί νδε μέστ τε δέτιτ, τκε περπιέκρε νγα βάλετε: σεπσέ έρα ἴστε κένδρε. Ἐδέ μδε τε κάτερτενε ρθαίτιεν' ε νάτεσε 25 Γιωδῖ βάτε τεκ ατά, τκε έτσρε 26 περμδί δέτ. Ἐδέ νδσένεσιτε κερ ε πάνε τκε έτσρε περμδί δέτ, στρέμπνε, ε θάνε, Σε έσττε χίῃε: εδέ 27 νγα φρίκα βερτίτνε. Πό Γιωδῖ περνεχέρε 8 φύλι ατύρε, τκε θένε, Κίνι ζέμερε: σνε γάμ: μος σφρικεσόνι.

28 Ἐδέ Πιέτρι σπεργέκ ε ι θά, Ζότ, νδε γέ τί, σρδερό-με τε βίν τε τί 29 μδι σγερᾳτ. Ἐδέ αὐ θά, Έῃα. Ἐδέ Πιέτρι σβρίτι νγα Ἰησοῦς, ε έτσι μδι σγερᾳτ, κῆ τε βίνε τε Γιωδῖ.

30 Πό κερ πᾶ έρενε τε φόρτε, σφρικεσᾳ: εδέ σι ζέρι τε κριδέτε, βερτίτι, 31 τκε θένε, Ζότ, σπετό-με: Ἐδέ Γιωδῖ περνεχέρε νγάτι δόρενε, εδέ ι θά, Ο βεσε-πάκ, περσέ κῆ με δῶ 32 μένδεῃε; Ἐδέ ατά σι χύνε νδε 33 Ἰησοῦς, πσῶϊ έρα. Ἐδέ ατά κῆ ἴσινε νδε Ἰησοῦς έρθνε ε ι σφάλνε ατί, τκε θένε, Με τε βερτέτε γέ Βίρ Περενδίε.

34 Ἐδέ σι σκᾳάνε περτέῃ έρθνε νδε 35 δέτ Γεννισαρέτ. Ἐδέ νέρεζιτ' ε ατί βένδι, κερ ε νόχνε, δεργᾳάνε νδεπεργίθ' ατό άνε, εδέ ι πρᾳνε γίθ' ατά 36 κῆ κίσινε κέκ. Ἐδέ ι Ἰησοῦς' ατί τε πρέκενε τσέπιν' ε ρόδεσ' ατί βέτεμε: εδέ σᾳ βέτε ε πρέκνε, σσε-ρᾳάνε.

Κεφ. ιε'.

- 1 Τότε προσέρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ
- 2 Φαρισαῖοι, λέγοντες, Διὰ τί οἱ μαθηταὶ σου παραβαίνουνσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; διότι δὲν νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν τρώωσιν ἄρτον. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς αὐτούς, Διὰ τί καὶ σεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσίν σας; Διότι ὁ Θεὸς προσέταξε, λέγων, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· καὶ, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, ἐξάπαντος νὰ θανατώνηται.
- 3 Σεῖς ὅμως λέγετε, "Ὅστις εἶπη πρὸς τὸν πατέρα, ἢ πρὸς τὴν μητέρα, Δῶρον εἶναι ὃ, τι ἠθελῆς ὠφεληθῆ ἕξ ἐμοῦ, ἀρκεῖ, καὶ δύναται νὰ μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ.
- 4 Καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσίν σας. Ὑποκριταί, καλῶς προεφήτευσε περὶ ὑμῶν ὁ Ἡσαΐας, λέγων, Ὁ λαὸς οὗτος μὲ πλησιάζει μὲ τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ μὲ τὰ χεῖλη μὲ τιμᾶ· ἡ δὲ καρδία αὐτῶν, μακρὰν ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. Εἰς μάτην δὲ μὲ σέβονται, διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.
- 5 Καὶ προσκαλέσας τὸν ὄχλον, εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἀκούετε καὶ νοεῖτε. Δὲν μολύνει τὸν ἄνθρωπον τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα, ἀλλὰ τὸ ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο μολύνει τὸν ἄνθρωπον.
- 6 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ἐξεύρεις ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον τοῦτον ἐσκανδαλίσθησαν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Πᾶσα φυτεία, τὴν ὁποίαν δὲν ἐφύτευσεν ὁ Πατὴρ μου ὁ οὐράνιος, θέ-

Κρεῖ 15.

- 1 Ατεχέρε βίνενε τε Γιισθῖ σκρόνεσιτ' ἐδέ Φαρισέντε νγα Ιερ8σαλίμι,
- 2 ε ι θόνε, Περσέ νασένεσιτ' ε τ8 σκέλενε φιάλενε κε κάνε λένε πλέχτε; σεπσέ σ' λάνενε δ8αρτ' ε
- 3 τύρε, κ8ρ χάνε δ8κε. Πό αὐ 8περγέχ ε 8 θά ατύρε, Περσέ ἐδέ j8 σκέλνι ποροσίν' ε Περενδίσε περ
- 4 φιάλενε κε κένι λένε; Σεπσέ Περενδία ποροσίτι, τ8κε θένε, Νδερό τετ-άτε ε τετ-έμε: ἐδέ, Αὐ κε φλέτ κέχ περ τ'άνε α περ τ'έμενε
- 5 λετε βρίτετε. Πό j8 θόνι, σε Κ8σ τ' ι θότε τ' έτ, α σ' έμεσε, σε τσ' δό τε μίρε κε τε σόχτ8 πρέι μέγε, έστε Δ8ρετῖ μjάφτ ἐδέ μ8ντ τε μος νδερόνε τ' άνε α τ' έμενε.
- 6 Εδέ σ' μβαίτιτε ποροσίν' ε Περενδίσε περ φιάλενε κε κένι λένε j8.
- 7 Ιποκρίτερε, μίρε προφιτέπσι Ισαΐα 8 περ j8, τ8κε θένε, Κύι λαός [με αφερόνετε με γόjεν' ε τί, ἐδέ] με νδερόν με δ8ζετ: πό ζέμερ' ε
- 9 ατύρε έστε λάρχ πρέι μέγε. Εδέ κότ με νδερόνενε, τ8κε μεσ8αρε μεσίμε κε jάνε ποροσία νερεζισ8.
- 10 Εδέ σι θίρι γένδεjενε 8 θά, Δε- 11 γόνι ἐδέ κ8πετόνι. Τσ' χύν νδε γόjετ ν8κε πεγέρ νερίνε, πό τσ' δέλ νγα γόjα, κεjό πεγέρ νερίνε.
- 12 Ατεχέρε σαφερδανε νασένεσιτ' ε ατί, ε ι θάνε, Α ε δί σε Φαρισέντε κ8ρ δεγδανε κετέ φιάλε 13 σκανδαλίσνε; Εδέ αὐ 8περγέχ ε θά, Τσ' δό δίμε, κε ν8κ' ε κᾶ μδιέλε ιμ-άτε κιελδρι, δοτε σκ8λετε.

14 λει ἐκριζωθῆ. Ἀφήσατε αὐτούς· εἶναι ὁδηγοὶ τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὀδηγῆ, ἀμφοτέροι εἰς βόθρον θέλουσι πέσει.

15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἐξήγησον εἰς ἡμᾶς τὴν παρα-

16 βολὴν ταύτην. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν,

17 Ἔτι καὶ σεῖς ἀσύνητοι εἴσθε; Δὲν ἐννοεῖτε ἔτι, ὅτι πᾶν τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα καταβαίνει εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ ἐκβάλλεται εἰς ἀφεδρῶνα;

18 Τὰ δὲ ἐξερχόμενα ἐκ τοῦ στόματος, ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχονται, καὶ ἐκεῖνα

19 μολύνουσι τὸν ἄνθρωπον. Διότι ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροὶ, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί,

20 ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. Ταῦτα εἶναι τὰ μολύνοντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ νὰ φάγη τις μὲ ἀνύπτους χεῖρας δὲν μολύνει τὸν ἄνθρωπον.

21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος.

22 Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ Χανααναία ἐξεληθούσα ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων ἐκραύγασε πρὸς αὐτὸν, λέγουσα, Ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβὶδ· ἡ θυγάτηρ

23 μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ δὲν ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὴν λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες, Ἀπόλυσον αὐ-

24 τὴν· διότι κράζει ὀπισθεν ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Δὲν ἀπεστάλην, εἰμὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα

25 τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ. Ἡ δὲ ἐλθούσα προσεκύνει αὐτὸν, λέγουσα, Κύριε, βο-

26 ἤθει μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Δὲν εἶναι καλὸν νὰ λάβῃ τις τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ νὰ ρίψῃ εἰς τὰ κυ-

27 νάρια. Ἡ δὲ εἶπε, Ναί, Κύριε· ἀλλὰ καὶ τὰ κυνάρια τρώγουσιν ἀπὸ τῶν

14 Ἄνι ατά: σε γάνε τε βέρβρε κε 8 χέκιν' ὄδενε τε βέρβρεβρε: εδέ νδε κόφτε σε ι βέρβρε ι χέκ ὄδενε τε βέρβρετ, τε δύ δοτε βιενε νδε γρόπετ.

15 Εδέ Πιέτρι σπεργέκ ε ι θά ατί,

16 Δεφτέ-να κετέ παραβολί. Εδέ Ιισδί

17 θά, Εδέ πο πα-μέντ γένι γέ; Εδέ

νσκε πο κσπετόνι, σε τσ' δό γέ

κε χύν νδε γόγρετ, σβρέτ νδε βάρ-

κστ' εδέ νασίρετε νδε τε δάλδρετ;

18 Πό από κε δάλενε νγα γόγα, δά-

λενε νγα ζέμερα, εδέ από νδύνε

19 νερίνε. Σεπσέ νγα ζέμερα δάλενε

μενδίμε τε λίγα, βράσιε, νδυρεσία,

κσρβερία, βιέδε γα, μαρτιρί τε

20 βέμε, βλασφιμία. Κετό γάνε από κε

νδύνε νερίνε: πό τε χάγε νδονε

με δσαρ τε πα-λάρα νσκε νδύν

νερίνε.

21 Εδέ Ιισδί δόλι ανδέγ, ε ικσ νδε

άνετ τε Τύρεσ' ε τε Σιδόνεσε.

22 Εδέ γά νε γρσα Χανανέ τε δόλι

νγα ατά σινόρε, ε ι βερτίστε, τσκε

θένε. Περαδέλέ-με, ο Ζότ, βίρ' ι

Δαβιδιτ: σε ιμε-βίγε μσνδόνετε

23 κέκ πρέι διάλιτ. Πό από νσκ' ι

σπεργέκ ασάι νδονε φιάλε. Εδέ

νδσένεσιτ' ε ατί έρνε περάνε ε ι

λδτεσινε, τσκε θένε, Λεσό-γε ατέ,

24 σεπσέ πο βερτέτ πράπα νέσ. Πό

αύ σπεργέκ ε θά, Νσκε σδεργάσε

νγετιδ, βέτσ τε δέντ' ε χδμδρα τε

25 στεπίσε Ισραίλιτ. Παστάι από έρδι

ε ι φάλει ατί, τσκε θένε, Ζότ,

26 νδίχ-με. Πό από σπεργέκ ε θά, Νσκ'

έσττε μίρε τε μάρε νεργ δδκεν' ε

διέλμαβετ, ε τ' σα χέδε κελύσβετ

27 κένεβετ. Εδέ από θά, Πό, Ζότ: σε-

πσέ εδέ κελύστ' ε κένεβετ χάνε

- 28 ψυχῶν τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τρα-
 πέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. Τότε ἀπο-
 κριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν,
 ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· ἄς
 γείνη εἰς σέ, ὡς θέλεις. Καὶ ἰατρεύθη
 ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
- 29 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς,
 ἦλθε παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλι-
 λαίας· καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος, ἐκά-
 θητο ἐκεῖ.
- 30 Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολ-
 λοὶ, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς, τυ-
 φλοὺς, κωφοὺς, κουλλοὺς, καὶ ἄλλους
 πολλοὺς· καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τοὺς
 πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐθεράπευσεν
- 31 αὐτούς· ὥστε οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν
 βλέποντες κωφοὺς λαλοῦντας, κουλλοὺς
 ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας, καὶ
 τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν
 Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ.
- 32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας τοὺς μα-
 θητάς αὐτοῦ, εἶπε, Σπλαγχνίζομαι διὰ
 τὸν ὄχλον, διότι τρεῖς ἡδὴ ἡμέρας μέ-
 νουσι πλησίον μου, καὶ δὲν ἔχουσι τι
 νὰ φάγωσι· νὰ ἀπολύσω δὲ αὐτοὺς
 νήστεις δὲν θέλω, μήποτε ἀποκάμωσι
- 33 καθ' ὁδόν. Καὶ λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ
 μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν εἰς ἡμᾶς ἐν τῇ
 ἐρημίᾳ ἄρτοι τόσοι, ὥστε νὰ χορτά-
- 34 σωμεν τόσον ὄχλον; Καὶ λέγει πρὸς
 αὐτούς, ὁ Ἰησοῦς, Πόσους ἄρτους ἔχετε;
 Οἱ δὲ εἶπον, Ἐπτὰ καὶ ὀλίγα ὀψαρά-
- 35 κια. Καὶ προσέταξε τοὺς ὄχλους νὰ
 36 καθήσωσιν ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ λαβὼν
 τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τὰ ὀψάρια, ἀ-
 φοῦ εὐχαρίστησεν, ἔκοψε, καὶ ἔδωκεν
 εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ
- 37 εἰς τὸν ὄχλον. Καὶ ἔφαγον πάντες,
 καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἐσήκωσαν τὸ
 περισσεύμα τῶν κλασμάτων ἑπτὰ σπυ-
- 38 ρίδας πλήρεις. Οἱ δὲ τρώγοντες ἦσαν
 τετρακισχίλιοι ἄνδρες, ἐκτὸς γυναικῶν
 καὶ παιδίων.
- 28 νγα θερίμετε καὶ βίενε νγα τρηβέζ'
 ε ζοτερίνβετ. Ατεχέρε Γισθῖ σπερ-
 γέκ ε ι θά ασαῖ, Ο Γρσα, βέσα
 jότε ἔστ' ε μάδε: τ' σβέφτε σι δό:
 Εδέ ε βίja σσερσα κα μβ' ατέ χέρε.
- 29 Εδέ Γισθῖ ίκs ανδέj, ε έρδι περάνε
 δέτιτ Γαλιλέσε: εδέ χίπι νδε μάλτ,
 ε ρίντε ατιέ.
- 30 Εδέ έρθνε τεκ αύ σδμε γένδεje,
 κα κίσινε με βέτεχε τε τσάλε, τε βέρ-
 δρε, τε σδρδερε, δοράτσε, εδέ σδμε
 τε τιέρε: εδέ ι χόθνε περάνε κέμβεβετ
- 31 Γισθῖτ, εδέ αύ ι σερδῖ: κάκε σα
 στσδδίτνε γένδεja κερ πάνε τε σδρ-
 δερε τε φλάσενε, δοράτσε τε σενδό-
 σδρε, τε τσάλε τε έτσεένε, εδέ τε βέρ-
 δρε τε σόχενε: εδέ λαδδρδανε Πε-
 ρενδίν' ε Ισραήλιτ.
- 32 Ατεχέρε Γισθῖ θίρι περάνε νδσένε-
 σιτ' ε τί, ε θά, Με δέμβετε περ
 γένδεjeνε, σεπσέ κάνε τρί δίτ νδαστί
 κα μβέσενε περάνε μέje, ε σ' κάνε
 τσ' τε χάνε: εδέ ν8κε δ8α τ' ι
 λεσδόν ατά πα νγρένε, σε μος λόδενε
- 33 μδ' εδε. Εδέ νδσένεσιτ' ε ατί ι
 θόν' ατί, Κs να γένδενε κετ8 νδε
 σκρετετίρετ κακε β8κε, σα τε νγι-
- 34 νενε κάκε γένδεje; Εδέ Γισθῖ σ θά
 ατύρε, Σα β8κε κένι; Εδέ ατά θάνε.
 Στάτε, εδέ πάκ πίσκε τε βέγελε,
- 35 Εδέ αύ σρδερδῖ γένδεjeνε τε δνγένε
- 36 περ δέ. Εδέ σι μόρι τε στάτε β8-
 κετε εδέ πίσκίτε, πασι σφάλ νδέρσε,
 ι θέ8, ε σα δά νδσένεσεβετ τί, εδέ
- 37 νδσένεσιτε γένδεjeσε. Εδέ χένγρε
 τε γίθε, ε δνγίνεν, εδέ νγρίτνε τεπε-
 ρίτσεν' ε τσόπαβετ, στάτε σπόρτα
- 38 πλότ. Εδέ ατά κα χένγρέν ίσινε
 κάτρε μίje βδρα, βέτσ γράβετ ε
 τσδναβετ βέγελε.

39 Ἀφοῦ δὲ ἀπέλυσε τοὺς ὄχλους, ἐ-
σῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς
τὰ ὄρια Μαγδαλά.

Κεφ. 15'.

1 ΚΑΙ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ
οἱ Σαδδουκαῖοι, πειράζοντες αὐτὸν, ἐζή-
τησαν νὰ δεῖξῃ εἰς αὐτοὺς σημεῖον ἐκ
2 τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε
πρὸς αὐτοὺς, Ὅταν γείνη ἑσπέρα, λέ-
γετε, Καλωσύνη· διότι κοκκινίζει ὁ
3 οὐρανός. Καὶ τὸ πρωῖ, Σήμερον χει-
μῶν· διότι κοκκινίζει σκυθρωπάζων ὁ
οὐρανός. Ὑποκριταί, τὸ μὲν πρόσωπον
τοῦ οὐρανοῦ ἐξεύρετε νὰ διακρίνητε,
τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν δὲν δύνασθε;
4 Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον
ζητεῖ· καὶ σημεῖον δὲν θέλει δοθῆ εἰς
αὐτήν, εἰμὴ τὸ σημεῖον Ἰωῶ τοῦ
προφήτου. Καὶ ἀφήσας αὐτοὺς ἀνεχώ-
ρησε.

5 Καὶ ἔλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς
τὸ πέραν, ἐλησμόνησαν νὰ λάβωσιν ἄρ-
6 τούς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς,
Βλέπετε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύ-
μης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.
7 Καὶ ἐκεῖνοι διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς,
λέγοντες, Ὅτι ἄρτους δὲν ἐλάβομεν.
8 Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς,
Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπι-
9 στοι, ὅτι ἄρτους δὲν ἐλάβετε; Ἐπι-
δὲν καταλαμβάνετε, οὐδὲ ἐνθυμεῖσθε
τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχι-
λίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε;
10 Οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισ-
χιλίων, καὶ πόσας σφυρίδας ἐλάβετε;
11 Πῶς δὲν καταλαμβάνετε ὅτι περὶ ἄρτου
δὲν σᾶς εἶπον νὰ προσέγητε ἀπὸ τῆς
ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδου-
12 καίων; Τότε ἐνόησαν ὅτι δὲν εἶπε νὰ
προσέχωσιν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου,

39 Εδέ σι λῆσῶι γένδε γενε, γύρι νδε
λῆνδρετ, εδέ ἐρδι νδε σινόρετ τε
Μαγδαλάσε.

Κρεῖ 16.

1 Εδέ ἐρθηε περάνε Φαρισέντε εδέ
Σαδδδσκέντε, εδέ τσχε νγάρ' ατέ,
κερκόνινε τ' σ δεφτέντε ατύρε σένε
2 νγα κίελι. Πό αὐ σπεργέχ ε σ θά
ατύρε, Κ8ρ δένετε μδρέμειε, θόνι σε
δοτε βένετε κόχ' ε μίρε: σεπσέ κίελι
3 ἔστ' ι κδχ. Εδέ νδε μενγές, σε Σότ
δοτε βένετε κόχ' ε λίγε: σεπσέ κίελι
ἔστ' ι κδχ ε βρέρετε. Ἰποκρίτερε,
φάκεν' ε κίελιτ δίνι τα σχάσνι, πό
σένετ' ε κόχεραβετ νσχε μδντι;
4 Βρέζ' ι λίχ εδέ κ8ρβάρ κερκόν σένε:
εδέ σένε νσχε δοτ' ι έπετ' ατί,
περβέτσ σένεσε προφίτιτ Ιονά. Εδέ
ι λά ατά ε ίκ8.

5 Εδέ νδσένεσιτε σι ἐρθηε περτέj,
6 χαρδάνε τε μάρνε δέκε. Εδέ Ιισδῖ
8 θά ατύρε, Ρδχι εδέ κίνι κ8jδές
νγα δρδμι ι Φαρισέβετ ε Σαδδδσκέ-
7 βετ. Εδέ ατά μενδόνεσινε με βέτε-
χεν' ε τύρε, τσχε θένε, Σε νσχε
8 μδαρεμ δέκε. Εδέ Ιισδῖ σι ε κ8πε-
τῶι, σ θά ατύρε, Τσ' μενδόχι με
βέτεχενε τσαῖ, ο δεσε-πάκε, σε
9 νσχε μδαρτε δέκε; Εδέ νσχε πο
κ8πετόνι, ας νσχε μδάινι μέντ πέσε
δέκετ' ε πέσε μίγεβετ, εδέ σα κόσα
10 μδαρτε; Ας στάτε δέκετ' ε κάτρε
μίγεβετ, εδέ σα σπόρτα μδαρτε;
11 Κύσ νσχε κ8πετόνι σε νσχ' σ θάσσε
jδβε περ δέκε, τε ρδχι νγα δρδμι ι
12 Φαρισέβετ ε Ζαδδδσκέβετ; Ατεχέρε
ε κ8πετδάνε, σε νσχ' σ θά τε ρδ-

ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδασχῆς τῶν Φαρισαίων
καὶ Σαδδουκαίων.

- 13 Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέ-
ρη τῆς Καισαρείας τῆς Φιλίππου, ἡ-
ρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων,
Τίνα μὲ λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἶ-
14 μαι ἐγὼ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; Οἱ δὲ
εἶπον, Ἄλλοι μὲν Ἰωάννην τὸν Βα-
πτιστήν· ἄλλοι δὲ Ἡλίαν· καὶ ἄλλοι
15 Ἰερεμίαν, ἢ ἓνα τῶν Προφητῶν. Λέγει
πρὸς αὐτοὺς, Ἀλλὰ σεῖς τίνα μὲ λέ-
16 γετε ὅτι εἶμαι; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σί-
μων Πέτρος, εἶπε, Σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς,
17 ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Καὶ ἀ-
ποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν,
Μακάριος εἶσαι, Σίμων υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ,
διότι σὰρξ καὶ αἷμα δὲν σοὶ ἀπεκάλυψε
18 τοῦτο, ἀλλ' ὁ Πατὴρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐ-
ρανοῖς. Καὶ ἐγὼ δὲ σοὶ λέγω, Ὅτι σὺ
εἶσαι Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς πέ-
τρας θέλω οἰκοδομήσει τὴν ἐκκλησίαν
μου· καὶ πύλαι ᾄδου δὲν θέλουσιν ἰσχύ-
19 σει κατ' αὐτῆς. Καὶ θέλω σοὶ δῶσει τὰ
κλειδιά τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν·
καὶ ὅ,τι ἐὰν δέσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, θέλει
εἶσθαι δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ
ὅ,τι ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, θέλει εἶ-
20 σθαι λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Τότε
παρήγγειλεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
να μὴ εἴπωσι πρὸς μηδένα, ὅτι αὐτὸς
εἶναι Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς.
- 21 Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ
δεικνύῃ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ὅτι
πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ
νὰ πάθῃ πολλὰ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων
καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ νὰ
θανατωθῇ, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν νὰ
22 ἀναστηθῇ. Καὶ παραλαβὼν αὐτὸν ὁ
Πέτρος κατ' ἰδίαν, ἤρχισε νὰ ἐπιτιμᾷ
αὐτόν, λέγων, Γενοῦ ἴλεως εἰς σεαυτὸν,
Κύριε· δὲν θέλει γέιναι τοῦτο εἰς σέ.
23 Ἐκεῖνος δὲ στραφεὶς εἶπε πρὸς τὸν
Πέτρον, Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ,

χενε νγα ἄρῃμι ι ὄκχεσε, πό νγα
μεσίμι ι Φαρισεέβετ ε Σαδδουκέβετ.

- 13 Εδέ Ιισθῖ κερ ἐρδι μδ' ἀνετ τε
Κεσαρίσε Φιλίππιτ, πύεστε νδσένε-
σιτ' ε τί, τσχε θένε. Τσίλι θόνε νέρε-
14 ζιτε σε jáμ ἄν' ι Βίρ' ι νεριστ; Εδέ
ατά θάνε, Τσά θόνε Ιοάνν Παγε-
ζόρι: ε τε τιέρε Ιλία: ε τε τιέρε
Ιερεμία, α νέ νγα Προφίτεριτε.
15 Ὡ θότ' ατύρε, Πό jε τσίλι θόνε
16 σε jáμ ἄνε; Εδέ Σιμόν Πιέτρι
σπεργέχ ε θά, Τί jε Κρίστι, ι Βίρ'
17 ι Περενδίσε γάλε. Εδέ Ιισθῖ σπερ-
γέχ ε ι θά, Ι λδμυρε jε τί Σιμόν
δίρι Ιοναίτ, σεπέ μίτ εδέ γάκ
νσχε τα σδλδῖ τυῖ κρετέ, πό ιμ-άτε
18 κε ἔστε νδε κίεjet. Εδέ ἄνε πο
τε θέμ, Σε τί jε Πιέτερ [σκέμπ
γδρι], εδέ περμδί κρετέ σκέμπ γδρι
δοτε νδερτόν κίσενε τίμε: εδέ άύερτ'
ε χάδιτ νσχε δοτε κένε φ8κί περ-
19 μδί ατέ. Εδέ δοτ' άπ τυῖ κjύτσετ'
ε μδερετρίσε κίεjeβετ: εδέ τσ' τε
λίθτσ μδί δετ, δοτε jετε λίδσρε
νδε κίεjet: εδέ τσ' τε σγίθτσ μδί
δετ δοτε jετε σγίδσρε νδε κίεjet.
20 Ατεχέρε ποροσίτι νδσένεσιτ' ε τί,
τε μος ι θόνε ασνδονέριτ, σε άύ
ἔστε Ιισθ-Κρίστι.
- 21 Κε ατεχέρε Ιισθῖ ζέρι τ'8 δεφ-
τένε νδσένεσεβετ τί, σε δέχτετε τε
βέje νδε Ιερσσαλίμ, εδέ τε πεσόνε
σδμε νγα πλέκτ' ε νγα κρυε-πρίφτε-
ριτ' ε νγα σκρόνεσιτε, εδέ τε βρί-
τετε, εδέ τε τρέτενε δίτε τε νγά-
22 λετε. Ατεχέρε Πιέτρι ε μόρι μδ-
νάνε, ε ζέρι τα κερτόνε, τσχε θένε,
Λετε δέμβετε βέτεχεja jότε, Ζότ:
23 μος σδέφτε κε jό τε τί. Πό άύ σχε-
θύε ε ι θά Πιέτριτ, Ἰκ πρέι μέje,

σκάνδαλόν μου εἶσαι· διότι δὲν φρο-
νεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀν-
θρώπων.

24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς μα-
θητὰς αὐτοῦ, Ἐὰν τις θέλῃ νὰ ἔλθῃ
ὀπίσω μου, ἅς ἀπαρνηθῆ ἑαυτὸν, καὶ
ἅς σηκώσῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ

25 ἅς μὲ ἀκολουθῆ. Διότι ὅστις θέλει νὰ
σώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέ-
σει αὐτήν· καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν
ζωὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ, θέλει εὕρεϊ

26 αὐτήν. Ἐπειδὴ τί ὠφελεῖται ἄνθρω-
πος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ,
τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῆ; ἢ τί
θέλει δώσει ἄνθρωπος εἰς ἀνταλλαγὴν

27 τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Διότι μέλλει ὁ Υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ
τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων
αὐτοῦ· καὶ τότε θέλει ἀποδώσει εἰς

28 ἕκαστον κατὰ τὴν πράξιν αὐτοῦ. Ἀ-
ληθῶς σὰς λέγω, εἶναί τινες τῶν ἐδῶ
ἱσταμένων, οἵτινες δὲν θέλουσι γευθῆ
θάνατον, ἕωσού ἴδωσι τὸν Υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ
αὐτοῦ.

Κεφ. 17.

1 ΚΑΙ μεθ' ἡμέρας ἐξ παραλαμβάνει
ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον, καὶ Ἰάκωβον,
καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ
ἀναβιβάζει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν

2 κατ' ἰδίαν. Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν
αὐτῶν· καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐ-
τοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ

3 ἔγειναν λευκά ὡς τὸ φῶς. Καὶ ἰδοῦ,
ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς Μωϋσῆς καὶ Ἡ-

4 λίας συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ. Ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε πρὸς τὸν
Ἰησοῦν, Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ ἦμεθα

Σατανᾶ, σε μετ' ἐμοῦ σκανδάλῳ: σεπσέ
σ' κὲ νὰερ μέντ πένετ ε Περενδίσε,
πό πένετ' ε νέρεζεβετ.

24 Ατεχέρε Γισδι 8 θά νασένεσεβετ
τι, Κ8σ τε δόξε τε βίνε πράπα
μέξε, λετε μοχόνε βέτεχεν' ε τι,
εδέ λετε νγρέρε κρύκιν' ε τι, εδέ

25 λετε βίνε πας μέξε. Σεπσέ αὐ κε
τε δόξε τε σπετόνε γέτεν' ε τι,
δοτα χσμβάσε ατέ: εδέ αὐ κε τε
χσμβάσε γέτεν' ε τι περ πένε τίμε:

26 δοτα γένε ατέ. Σεπσέ τσ' δοβι κᾶ
νερί8, νδε φιτόφτε γίθε βότενε, ε
τε δεμετόνε σπίρτιν' ε τι; α πό τσ'
δοτ' ἀπε νερί8 περ κεμβύερε τε

27 σπίρτιν' τι; Σεπσέ κᾶ περ τ' ἀρδερ'
ι Βίρ' ι νερίστ νδε λαβδί τ' Ἀτεσε τι
βάσχε με ἐνγεjt' ε τι: εδέ ατεχέρε
δοτ' ια σπαγσάνε γίθε-σε-τσιλιτ

28 πας πένεσ' ατί. Με τε βερτέτε 8
θέμ j8βε, σε jάνε τσά νγα ατά
κε ρίνε κστ8, τε τσίλετε νδε δοτε
νγερόνενε βδέκεξε, γερσᾶ τε σόχενε
τε Βίρ' ε νερίστ τ8κε ἀρδερε νδε
μδερετερι τε τι.

Κεφ. 17.

1 Εδέ πας γάστε δίτσ Γισδι μέρ
με βέτεχε Πιέτριν' εδέ Ιακόβιν'
εδέ Ιοάννινε τε βελᾶν' ε ατί, εδέ
ι νγίτ μβε νῆ μάλ τε λάρτε βετσ-

2 άνε. Εδέ νδεροῖ φυτύρενε περπάρα
ατύρε: εδέ φάκεja ε ατί νδρίτι
ποσί διέλι, εδέ ρόβατ' ε ατί σβένε

3 τε βάρδα ποσί δρίτα. Εδέ jά τεκ
σδάνε ατύρεβε Μοϊσί8 εδέ Ιλία

4 τ8κε φόλ8ρε δάσχε με ατέ. Εδέ
Πιέτρι 8περγέχ ε ι θά Γισδιτ, Ζότ,

- 30 αὐτοῦ ἐνεδύθη ὡς ἐν τούτων. Ἄλλ' εἰάν τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, ὅστις σήμερον ὑπάρχει καὶ αὔριον ρίπτεται εἰς κλίβανον, ὁ Θεὸς ἐνδύη οὕτω, δὲν θέλει ἐνδύσει πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς,
- 31 ὀλιγόπιστοι; Μὴ μεριμνήσητε λοιπὸν, λέγοντες, Τί νὰ φάγωμεν, ἢ τί νὰ
- 32 πῖωμεν, ἢ τί νὰ ἐνδυθῶμεν; Διότι πάντα ταῦτα ζητοῦσιν οἱ ἐθνικοί· ἐπειδὴ ἐξεύρει ὁ Πατὴρ σας ὁ οὐράνιος
- 33 ὅτι ἔχετε χρεῖαν πάντων τούτων. Ἄλλὰ ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ· καὶ ταῦτα
- 34 πάντα θέλουσι σᾶς προστεθῆ. Μὴ μεριμνήσητε λοιπὸν περὶ τῆς αὔριον· διότι ἡ αὔριον θέλει μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς· ἀρκετὸν εἶναι εἰς τὴν ἡμέραν τὸ κακὸν αὐτῆς.
- 1 ΚΕΦ. Ζ'. Μὴ κρίνετε διὰ νὰ μὴ
- 2 κριθῆτε· διότι μὲ ὁποῖαν κρίσιν κρίνετε, θέλετε κριθῆ· καὶ μὲ ὁποῖον μέτρον μετρεῖτε, θέλει ἀντιμετρηθῆ εἰς ὑμᾶς.
- 3 Καὶ διὰ τί βλέπεις τὸ ξυλάριον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δὲν
- 4 παρατηρεῖς; Ἡ πῶς θέλεις εἰπεῖ πρὸς τὸν ἀδελφόν σου, Ἄφες νὰ ἐκβάλω τὸ ξυλάριον ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, ἐνῶ ἡ δοκὸς εἶναι ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου;
- 5 Ὑποκριτά, ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε θέλεις ἰδεῖ καθαρῶς διὰ νὰ ἐκβάλῃς τὸ ξυλάριον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.
- 6 Μὴ δώσητε τὸ ἅγιον εἰς τοὺς κύνας· μηδὲ ρίψητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς μὲ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ στραφέντες διασχίσωσιν ὑμᾶς.
- 7 Αἰτεῖτε, καὶ θέλει σᾶς δοθῆ· ζητεῖτε, καὶ θέλετε εὐρεῖ· κρούετε, καὶ
- 8 θέλει σᾶς ἀνοιχθῆ· διότι πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει, καὶ
- 30 ποσὶ νῆ νγα κετό. Πό νδε κόφτε σε δᾶριν' ε ἀρεσε, κῆ σὸτ ἔστε ε νέσερε χίδετε νδε φῆρε, Περενδία ε βέσ κῆστῆ, νδεκῆ δοτ' ὁ βέσε jῆβε
- 31 ὄσμε μῆ τέπερε, ο δεσε-πάκε; Μος μενδόχι πρᾶ, τδεκε θένε, Τῷ τε χάμε, α τῷ τε πῖμε, α τῷ τε βέσμε;
- 32 Σεπσέ γίθε κετό ι κερκόνενε κόμδετε: σεπσέ Ἄτι jῆαῖ κιελόρι ε δί
- 33 σε κένι νεβόξε περ γίθε κετό. Πό κερκόνι μῆ περπᾶρα μδερετερίν' ε Περενδίσε, εδέ ἀρείτερίν' ε ατί: εδέ κετό τε γίθα δοτ' ὁ ὀτόνενε jῆβε.
- 34 Μος μενδόχι πρᾶ περ τε νέσερμενε: σεπσέ ε νέσερμενε δοτε κέτε μενδίμ περ πᾶνετ' ε σᾶκα: μjᾶφτ ἔστε μδε δίτεν' ε κέκενε ε ασᾶι.
- 1 Κρεῖ 7. Μος γυκόνι, κῆ τε μος
- 2 γυκόνενε: σεπσέ με τῷ φᾶρε γυκί γυκόνι, δοτε γυκόνενε: εδέ με τῷ φᾶρε μάτεσιμάτνι, δοτ' ὁα μάσενε περσερί.
- 3 Εδέ περσέ σικόν λεμιῶτενε κῆ ἔστε νδε σῦτ τυτ-βελαῖ, εδέ τᾶνε κῆ
- 4 ἔστε νδε σῦτ τέντ νδεκ' ε νάιεν; Α σί δοτ' ι θῆατῶ τυτ-βελαῖ, Ἄετε νδσίερ λεμιῶτενε νγα σῦρι ὑτ, εδέ jᾶ τᾶρι
- 5 τεκ ἔστε νδε σῦτ τέντ; Ἰποκριτ, νδσίερ μῆ περπᾶρα τᾶνε νγα σῦρι ὑτ, εδέ ατεχέρε δοτε ὀχτῶ μίρε τε νδσιέρτῶ λεμιῶτενε νγα σῦρι τυτ-βελαῖ.
- 6 Μος ἐπνι γῆν' ε σεῦτερῆαρε κένβετ: ας μος χίθνι μαργαριτᾶρετε τῆαῖ περπᾶρα ἀεράβετ, σε μος ι ὀκέλινεν' ατά με κέμδετ' ε τύρε, εδέ παστᾶῖ κῆθένεν' ε ὁ ὀκέλινεν' εδέ jῆβε.
- 7 Ἄπνι, εδέ δοτ' ὁ ἐπετε jῆβε: κερκόνι, εδέ δοτε γέννι: τροκολίνι,
- 8 εδέ δοτ' ὁ χᾶπετε jῆβε: σεπσέ κῆσῶδᾶ κῆ λῦπεν μέρ, εδέ αῦ κῆ κερκόν

- κριθείς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν, Ὡ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε θέλω εἶσθαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε θέλω ὑποφέρει ὑμᾶς; φέρετέ μοι αὐτὸν ἐδῶ.
- 18 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἑθεραπεύθη τὸ παιδίον ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
- 19 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν κατ' ἰδίαν, εἶπον, Διὰ τί ἡμεῖς δὲν ἡδυνήθημεν νὰ ἐκβάλωμεν αὐτό;
- 20 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Διὰ τὴν ἀπιστίαν σας· διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω, Ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, θέλετε εἰπεῖ πρὸς τὸ ὄρος τοῦτο, Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ θέλει μεταβῆ, καὶ δὲν θέλει εἶσθαι οὐδὲν ἀδύνατον εἰς ἐσᾶς. Τοῦτο δὲ τὸ γένος δὲν ἐξέρχεται, εἰμὴ διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας.
- 22 Καὶ ἐνῶ διέτριβον ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπε πρὸς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς, Μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ παραδοθῆ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων· καὶ θέλουσι θανατώσει αὐτόν, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν θέλει ἀναστῆθῆ. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.
- 24 Ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὴν Καπερναοῦμ, προσῆλθον πρὸς τὸν Πέτρον οἱ λαμβάνοντες τὰ δίδραχμα, καὶ εἶπον, Ὁ διδάσκαλός σας δὲν πληροῖνε τὰ δίδραχμα;
- 25 Λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν, προσέλαβεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοὶ φαίνεται, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι φόρους, ἢ δασμόν; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ξένων;
- 26 Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Πέτρος, Ἀπὸ τῶν ξένων. Εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ἄρα ἐλεύθεροι εἶναι οἱ υἱοί. Πλὴν διὰ νὰ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, ὕπαγε εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ρίψον
- 18 Ἰσοῦ δὲ πὲρ γέγχε ε θά, Ο ὄρες ι πα-
βέσε εδέ ι ὄτρεμβερε, γερ κέρ
δοτε ἰέμ δάσχε με ἰῆ; γερ κέρ
δοτ' ε δερὸν ἰῆβε; δίμενι μῆα ατέ
κετῆ. Εδέ Ἰσοῦ ε κερτοῖ ατέ, εδέ
διαλι δόλι νγα αῦ, εδέ τῶνι δῶε-
ρῶα κῆ μβ' ατέ χέρε.
- 19 Ατεχέρε νασένεσιτ' ἐρθνε περάνε
Ἰσοῦτ βετῶνε, ε θάνε, Περσέ νέβε
νσκε μόντμε τα νασιέρμ. ατέ;
- 20 Εδέ Ἰσοῦ ε θά ατύρε, Περ πα-βεσε-
ρίνε τῶι: σεπσέ με τε βερτέτε πο
ε θέμ ἰῆβε, σε Νδε πάτσι βέσε σα
νῆ κόχε σινάπι, δοτ' ι θόνι κερτί
μάλι, Σδρίτ κερτέἰ ε ὄκο ατιέ, εδέ
δοτε σδρέσε, εδέ νσκε δοτε ἰέτε
γῆ κῆ τε μος μόντι ἰῆ τα βῆνι.
- 21 Εδέ κερῶ φάρε νσκε δέλ τιέ-
τραξι, βέτῶ με τε φάλδρ' ε με
αγερῶμ.
- 22 Εδέ ατά τε πο σίλεσινε περχάρκ
Γαλιέσε, Ἰσοῦ ε θά ατύρε, Ι Βίρ'
ι νερῖστ δοτ' ἐπετε νδε δῶαρ τε
νέρεζεβετ: εδέ δοτα βράσεν' ατέ,
εδέ τε τρέτενε δίτε δοτε νγάλετε.
Εδέ ατύρε ε ἐρδι κέχ φόρτ.
- 24 Εδέ ατά κερ ἐρθνε νδε Καπερ-
ναῶμ, ἐρθνε περάνε Πιέτριτ ατά κῆ
μάρνε παγέσε δυ-δραχμίτε, εδέ ι
θάνε, Α νσκε παγῶαν τε δυ-δραχμίτε
- 25 μεσόνεσι ἰῆαῖ; Αῦ θότε, Πό. Εδέ κερ
χύρι νδε ὄτεπίτ, Ἰσοῦ ε πρίτι, τσκε
θῆνε, Σί τε δῶκετε, Σιμόν; νγα
τσίλετε μάρνε παγέσα, α τε δῆνα
μβερέτεριτ' ε δῆστ; νγα βῖτ' ε
- 26 τύρε, ἀπό νγα τε χῶαἰτε; Πιέτρι
θότ' ατι, Νγα τε χῶαἰτε. Ἰσοῦ ι
θά ατι, Βάλε βῖτε ἰάνε τε ἰίρε.
- 27 Πό κῆ τε μος σκανδαλίσεμ ατά,
ὄκο νδε δῆτ, ε χίθ νῆ γρέπ, εδέ

ἄγκιστρον, καὶ τὸ πρῶτον ὄψάριον, τὸ ὁποῖον ἀναβῆ, λάβε, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, θέλεις εὐρεῖ στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς εἰς αὐτοὺς δι' ἐμὲ καὶ σέ.

Κεφ. ιη.

- 1 ἘΝ ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, λέγοντες, Τίς ἄρα εἶναι μεγαλήτερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; Καὶ προσκαλέσας ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς σὰς λέγω, ἐὰν δὲν ἐπιστρέψῃτε, καὶ γείνητε ὡς τὰ παιδιά, δὲν θέλετε εἰσελθεῖ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὅστις λοιπὸν ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτος εἶναι ὁ μεγαλήτερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· καὶ ὅστις δεχθῆ ἐν τοιοῦτον παιδίον εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐμὲ δέχεται. Ὅστις ὅμως σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμὲ, συμφέρει εἰς αὐτὸν νὰ κρεμασθῆ μύλου πέτρα ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ νὰ καταποντισθῆ εἰς τὸ πέλαγος τῆς θαλάσσης.
- 7 Οὐαὶ εἰς τὸν κόσμον διὰ τὰ σκάνδαλα· διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔλθωσι τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁποῖου τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. Καὶ ἐὰν ἡ χεὶρ σου ἢ ὁ ποῦς σου σέ σκανδαλίξῃ, ἔκοψον αὐτὰ, καὶ ρίψον ἀπὸ σοῦ· καλῆτερόν σοι εἶναι νὰ εἰσελθῃς εἰς τὴν ζωὴν χωλὸς ἢ κουλλὸς· παρὰ ἔχων δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας νὰ ριφθῆς εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμὸς σου σέ σκανδαλίξῃ, ἔκβαλε αὐτὸν, καὶ ρίψον ἀπὸ σοῦ· καλῆτερόν σοι εἶναι

νγρέ πέσκον' ε πάρε κε τε ἀάλε, εδέ σι τ' ι χάπτω γόγενε, δότε γέντῶ νῆ στατῆρ: μέρ-ε, ε ἔπθα ατύρε περ μ.8α εδέ περ τυῖ.

Κρεῖ 18.

- 1 ΝΔ' ατέ ὀρε ἐρθνε νδσένεσιτε τε Γισδι, ε ι θάνε, Βάλε τσίλι ἔστε με ι μάθ νδε μβερετερίτ τε χιέ- 2 γεβετ; Εδέ Γισδι θίρι περάνε βέτε- χεσε τί νῆ τῶν τε βόγελε, εδέ ε 3 κενάρῳι ατέ νδε μέστ τ' ατύρε, ε θά, Με τε βερτέτε πο 8 θέμ. j8βε, νδε μος 8κεθέψι, ε τε βένενοι ποσί τῶνατ' ε βέγγελε, ν8κε δοτε χῦνι 4 νδε μβερετερίτ τε χιέγεβετ. Κ8σ τε 8νγῆνε πρᾶ βέτεχεν' ε τί ποσί κύι τῶν ι βόγγελε, κύι ἔστε με ι μάθ 5 νδε μβερετερίτ τε χιέγεβετ: εδέ κ8σ τε πρέσε νῆ τε τίλε τῶν τε βόγγελε μδ' ἐμεριτ τίμ, με κᾶ πρί- 6 τρε μ8α. Πό κ8σ τε σκανδαλίσνε νῆ νγα κετά τε βέγγελιτε κε με μδεσόνενε, ἔστε μίρε περ ατέ τ' ι βά- ρετε νῆ γ8ρ μ8λίρι μ.βι κάφετ τ' ατί, εδέ τε κρέδετε νδε φ8ντ τε δέτιτ.
- 7 Μιέρ δότα νγα σκανδαλίτε: σε- πσέ ἔστε νεβόξε τε βίνενε σκανδα- λίτε: πό μιέρ αῦ νερί, πρέι τε τσί- 8 λιτ βιέν σκανδαλία. Εδέ νδε τε σκανδαλίστε δόρα jότε α κέμδα jότε, πρέ-ι, εδέ χίδι πρέι τέξε: ἔστε με μίρε περ τυῖ τε χῦντῶ νδε jέτετ ι τῶάλε α δοράτσ· σε τε κῆσ δῦ δ8αρ α δῦ κέμδε, ε τε 9 χίδετῶ νδε ζιάρ τε πα-σός8ρε. Εδέ νδε τε σκανδαλίστε σῦρι ὑτ, νδσίρ-ε ατέ, ε χίδε πρέι τέξε: με μίρε

μονόφθαλμος νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν, παρὰ ἔχων δύο ὀφθαλμούς νὰ ριφθῆς εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

10 Προσέχετε, μὴ καταφρονήσητε ἓνα τῶν μικρῶν τούτων· διότι σὰς λέγω, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς διαπαντός βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ

11 Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ἐπειδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθε διὰ νὰ

12 σώσῃ τὸ ἀπολωλός. Τί σὰς φαίνεται; εἰάν ἄνθρωπός τις ἔχῃ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῆ ἐν ἓξ αὐτῶν, δὲν ἀφίνει τὰ ἑννεήκοντα ἑννέα, καὶ ὑπάγων

13 ἐπὶ τὰ ὄρη ζητεῖ τὸ πλανώμενον; Καὶ εἰάν συμβῆ νὰ εὑρῆ αὐτὸ, ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι χαίρει δι' αὐτὸ μᾶλλον παρὰ διὰ τὰ ἑννεήκοντα ἑννέα τὰ

14 μὴ πεπλανημένα. Οὕτω δὲν εἶναι θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς σας τοῦ ἐν οὐρανοῖς, νὰ ἀπολεσθῆ εἰς τῶν μικρῶν τούτων.

15 Ἐάν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὑπάγε, καὶ ἐλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου· εἰάν σοῦ

16 ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου· εἰάν ὁμως δὲν ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἓτι ἓνα ἢ δύο, διὰ νὰ βεβαιωθῆ πᾶς λόγος ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων

17 ἢ τριῶν. Καὶ εἰάν παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπέ τοῦτο πρὸς τὴν ἐκκλησίαν· ἀλλ' εἰάν καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἄς

εἶναι εἰς σὲ ὡς ὁ ἐθνικός καὶ ὁ τε-

18 λώνης. Ἀληθῶς σὰς λέγω, Ὅσα εἰάν δέσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, θέλουσιν εἶσθαι δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ὅσα εἰάν λύσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, θέλουσιν εἶσθαι

19 λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. Πάλιν σὰς λέγω, ὅτι εἰάν δύο ἀπὸ σὰς συμφω-

ἔσῃτε περ τοῦ ἑνὸς ἡμῶν νὰς ἰέτε με ἢ σὺ βέτεμε, σε τῆ κέσθ δὺ σὺ, ε τῆ χίδεσ νὰς γεχένε τῆ ζιάριτ.

10 Σικόνι, μος δένη περ ασγῆ ἢ νγα κετὰ τῆ βέγελιτε: σεπσέ πο σ θέμ ἰσβε, σε ἐνγέιτ' ε ατύρε νὰς κίεjet σόχενε γιθενῆ φάκεν' ε τίμ-

11 ἐτι κῆ ἔστῆ νὰς κίεjet. Σεπσέ ι Βιρ' ι νερίστ ἐρδι τῆ σπετόνε τῆ χδ-

12 μδσρινε. Τσ' σ δάκετε ἰσβε; νὰς πάστε νδονῆ νερί ἢ κίντ δέν, εδέ τ' ι χσμβάσε ἢ νγα ατό, α νδκε λῆ τῆ νεντε-διετ' ε νέντατε, ε βέτε νδεπερ μάλετ τῆ κερκόνε τῆ χδμδσρινε;

13 Εδέ νὰς κόφτε σε ε γέν, με τῆ βερτέτε πο σ θέμ ἰσβε, σε γεζό-νετε με τέπερε περ ατέ, σε περ τε νεντε-διετ' ε νέντατ κῆ σ' κάνε

14 χδμδσρε. Κεστς νδκ' ἔστ' ε δάσδρε περπαρα Ἄτιτ τσάι κῆ ἔστῆ νὰς κίεjet, τῆ χδμβάσε ἢ νγα κετὰ τῆ βέγελιτε.

15 Εδέ νὰς βέφτε φάῖ ὑτ-βελαῖ, σκό εδέ κερτόγε νὰς μέστ τέγε εδέ ατί βέτεμε: νὰς τῆ δεγόφτε, ε φι-

16 τόβε τετ-βελαῖ: πό νὰς μος τῆ δε-γόφτε, μέρ με βέτεχε εδέ ἢ α δὺ βέτε, κῆ τῆ κενδρόνε τσ' δὺ φιάλε νὰς γόγε δὺ α τρέ μαρτίρεβε.

17 Εδέ νὰς μος σ δεγόφτε ατύρε, θδσaja κετῆ κίσεσε: εδέ νὰς μος ι δεγόφτ' εδέ κίσεσε, ατεχέρε αὐ λετε ἰέτε ποσί γεντᾶρι εδέ κδμερ-

18 κᾶρι. Με τῆ βερτέτε σ θέμ ἰσβε, Τσ' τῆ λίθνι μβι δετ, δοτε ἰένε λί-δσρε νὰς κίεlt: εδέ τσ' τῆ σγίθνι μβι δετ, δοτε ἰένε σγίδσρε νὰς κίεlt.

19 Περσερί πο σ θέμ ἰσβε, σε νὰς κόφσινε μβι δετ δὺ βέτε νγα ἰδ με

- νήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς, περὶ παντὸς πράγματος, περὶ τοῦ ὁποίου ἤθελον κάμει αἵτησιν, θέλει γείνει εἰς αὐτοὺς παρὰ τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
- 20 Διότι ὅπου εἶναι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐκεῖ εἶμαι ἐγὼ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν.
- 21 Τότε προσελθὼν πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος, εἶπε, Κύριε, ποσάκις ἀνάρτησή εἰς ἐμέ ὁ ἀδελφός μου θέλω συγχωρήσει αὐτόν; ἕως ἐπτάκις; Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Δὲν σοὶ λέγω, ἕως ἐπτάκις· ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις
- 23 ἐπτά. Διὰ τοῦτο ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὁμοιώθη μὲ ἀνθρωπον βασιλέα, ὅστις ἠθέλησε νὰ θεωρήσῃ λογαριασμὸν μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ἤρχισε νὰ θεωρῆ, ἐφέρθη πρὸς αὐτόν εἰς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε νὰ ἀποδώσῃ, προσέταξεν ὁ κύριος αὐτοῦ νὰ πωληθῆ αὐτός, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ νὰ ἀποδοθῆ τὸ ὀφειλόμενον.
- 26 Περὶ τῶν λοιπῶν ὁ δοῦλος προσεκύνη αὐτόν, λέγων, Κύριε, μακροθύμησον εἰς ἐμέ, καὶ πάντα θέλω σοὶ ἀποδώσει. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου, ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν εἰς αὐτόν. Ἄφου ὁμῶς ἐξῆλθεν ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, εὗρεν ἓνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὅστις ἐχρεώσται εἰς αὐτόν ἑκατὸν δηνάρια· καὶ πιάσας αὐτόν, ἔπνιγε, λέγων,
- 29 Ἀπόδος μοι ὅτι χρεωστεῖς. Περὶ τῶν λοιπῶν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτόν λέγων, Μακροθύμησον εἰς ἐμέ, καὶ πάντα θέλω σοὶ ἀποδώσει. Ἐκεῖνος ὁμῶς δὲν ἤθελεν, ἀλλ' ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτόν εἰς φυλακὴν, ἕως οὗ ἀποδώσῃ τὸ ὀφειλόμενον. Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ἔλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες ἐφανέρωσαν πρὸς τὸν
- νῆ φιάλῃ περὶ τῶ' δὲ φάρῃ γέγε καὶ τε λύπνευε, δοτ' 8 βένετ' ατύρε νγα
- 20 ιμ-άτε καὶ ἔστε νδε κίεjet. Σεπσέ κ8 τε jένε δύ α τρέ βέτε μβελέ-δ8ρε μβ' ἐμεριτ τίμ, ατιέ jάμ. εδέ 8νε νδε μέστ τ' ατύρε.
- 21 Ατεχέρε ι ἐρδι περάνε Πιέτρι, ε θά, Ζότ, νδε με φε jέφτε ιμ-βελα, σα χέρε δοτ' ια φάλ ατί; γερ μβε
- 22 ὄτάτε χέρε; Jισθί ι θότ, ατί, Ν8κε τε θέμ, γερ μβε ὄτάτε χέρε: πό γερ μβε ὄτατε-δίετε χέρε νγα
- 23 ὄτάτε χέρε. Περανδάϊ' μβερετερί' ε κίεγεβετ γά8 με νῆ νερί μβερέτ, κα δέσι τε βένε λογαρί με σερβετόρετ'
- 24 ε τί. Εδέ κ8ρ ζ8ρι τε βένε λογαρί, ι π8νε νῆ δετ8κρ κα ι κίστε δε-
- 25 τύρε δίετε μίε ταλάνδα. Εδέ αὐ πασί ν8κε κίστε τ' ι λάνε, ι ζότι σ8δεροῖ τε σίτετ' αὐ, εδέ γράα' ε ατί, εδέ τε βίjτε, εδέ γίθε σε τῶ' κίστε, εδέ τε λάχετε δετύρα. Πό σερβετόρ' ι ρά νδερ κέμβε, ε ι λ8τεϊ, τ8κε θένε, Ζότ, βέν8 ζεμερε-γέρε μβε μ8α, εδέ δοτε τ' ι λάν τε
- 27 γίθα. Εδέ τε ζότ σι ι σ8έμπ αὐ σερβε-τόρι, ε λ8σῶι, εδέ ια λά δετύρενε.
- 28 Πό αὐ σερβετόρι σι δόλι, γέτι νῆ νγα σερβετόρετε σόκετ' ε τί, κα ι κίστε δετύρε ατί νῆ κίντ δινάρε: εδέ σι ε ζ8ρι, ε μδύστε, τ8κε θένε, Λά-με
- 29 τῶ' δετύρε με κέ. Ατεχέρε πρᾶ σερβετόρι σόκι τί ι ρά νδερ κέμβε, ε ι λ8τεϊ, τ8κε θένε, βέν8 ζεμερε-γέρε μβε μ8α, εδέ δοτε τ' ι λάν τε
- 30 γίθα. Εδέ αὐ ν8κε δόντε, πό σκῶι εδέ ε β8ρι νδε β8ρκ, γερσᾶ τ' ι λάνε δετύρενε. Εδέ σερβετόρετε σόκετ' ε ατί κ8ρ πάνε σε τῶ' σ8ῆ, σ8ελμ8ανε φόρτ: εδέ ἐρθη, ε ι

κύριον αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα.

32 Τότε προσκαλέσας αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει πρὸς αὐτὸν, Δοῦλε πονηρῆ, πᾶν τὸ χρέος ἐκεῖνο σοὶ ἀφῆκα, ἐπειδὴ

33 μὲ παρεκάλεσας· δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ ἐλεήσης τὸν σύνδουλόν σου, καθὼς

34 καὶ ἐγὼ σὲ ἠλέησα; Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τοὺς βασανιστὰς, ἕως οὗ ἀποδώσῃ πᾶν τὸ

35 ὀφειλόμενον εἰς αὐτόν. Οὕτω καὶ ὁ Πατὴρ μου ὁ ἐπουράνιος θέλει κάμει εἰς ἐσᾶς, ἐὰν δὲν συγχωρήσητε ἐκ καρδίας σας ἕκαστος εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὰ πταίσματα αὐτῶν.

Κεφ. ιθ'.—κ'.

1 Καὶ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια τῆς

2 Ἰουδαίας, πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοί· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

3 Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, πειράζοντες αὐτόν, καὶ λέγοντες πρὸς αὐτόν, Συγχωρεῖται εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ χωρισθῇ τὴν γυναῖκα

4 αὐτοῦ διὰ πᾶσαν αἰτίαν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν ἀνεγνώσατε, ὅτι ὁ πλάσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν

5 καὶ θῆλυ ἔπλασεν αὐτούς; Καὶ εἶπεν, Ἔνεκεν τούτου θέλει ἀφήσει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ θέλει προσκολληθῆ εἰς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ θέλουσιν εἶσθαι οἱ δύο εἰς

6 σάρκα μίαν; Ὡστε δὲν εἶναι πλέον δύο, ἀλλὰ μία σὰρξ. Ἐκεῖνο λοιπὸν τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος ἅς μὴ χωρίζῃ.

7 Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Διὰ τί λοιπὸν ὁ Μωϋσῆς προσέταξε νὰ δώσῃ ἔγγραφον διαζυγίου, καὶ νὰ χωρισθῇ αὐτήν;

8 Λέγει πρὸς αὐτούς, Διότι ὁ Μωϋσῆς

ἀεφτύενε τὴ ζότι γίθη σα ἄβένε.

32 Ατεγέρε ι ζότι ε θίρι περάνε, ε ι θά, Σερβετόρ' ι λίχ, γίθ' ατέ δετύρε

33 τα λάσσε τυϊ, σεπσέ μ'σλῆτε: ν8κε δέχειι εδέ τί τε περδέλένε σερβε-
τόρινε σόκνε τέντ, σικένδρε τε

34 περδέλέβα εδέ ἄνε τυϊ; Εδέ ι ζότι ἄζεμερδα, εδέ ε δά νδερ δάαρ τ'α-
τύρε ἄε μ8νδόνενε, γερσα τε λάνε

35 γίθη δετύρενε ἄε ι κίστε ατί. Κεστῆ εδέ μ-άτε ἄιελόρι δοτ' σα βένε ἰ8βε, νδε μος σα φάλτσι με γίθη ἄεμερατ τῆαα γίθη-σε-τσιλι τε βελατ τί φάγετ' ε ατύρε.

Κρεῖ 19—20.

1 Εδέ Ιισθι κ8ρ μβαροῖ κετό φιάλε, σνγρίτ νγα Γαλιλέα, εδέ ἐρδι νδε σινόρετ τε Ι8δέσε, περτέῖ Ιορδάνιτ.

2 Εδέ ι βάνε πασ ατί σῆμε γένδεγε: εδέ σεροῖ ατά ατιέ.

3 Εδέ ἐρθηε τεκ αὐ Φαρισέῖτε, τ8κε νγάρε ατέ, ε τ8κε θένε ατί, Νδε ι ἔστ' ε ἄδεσε νερίστ τε λῆσόνε γρδαν'

4 ε τί περ τῶ' δό φάρε σκάκ8; Εδέ αὐ σπεργέχ ε 8 θά ατύρε, Ν8κε κένι κενάδαρε, σε αὐ ἄε βέρι ατά ἄε νδε κρύετ τε χέρεσε, ι βέρι

5 ατά μάσκ8λ εδέ φέμερε; Εδέ θά, Περ κετέ π8νε νερί8 δοτε λέρε τ'άτεν' ε τ'έμενε, εδέ δοτε νγίτετε πασ γρδασε τί, εδέ τε δύ δοτε

6 ἰένε νῆ μί8; Κάκῆ σα ν8κε ἰάνε μῆ δύ, πό νῆ μί8. Ατέ πῶ ἄε Περενδία ε βέρι πάρ, νερί8 λετε μος ε νδάνε.

7 Ι θόν' ατί, Περσε πῶ Μοῖσί8 κᾶ ποροσίτ8ρε τ' ι ἔπετε κάρτ' ε νδᾶ-
8 ριεσε, εδέ τε λῆσόνετε; Ὡ θότ' α-

- διὰ τὴν σκληροκαρδίαν σας συνεχώρη-
 σεν εἰς ἐσᾶς νὰ χωρίζησθε τὰς γυ-
 ναϊκάς σας· ἀπ' ἀρχῆς ὁμῶς δὲν ἔ-
 9 γεινεν οὕτω. Σᾶς λέγω δὲ, ὅτι ὅστις
 χωρισθῆ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἐκτὸς διὰ
 πορνείαν, καὶ νυμφευθῆ ἄλλην, γίνε-
 ται μοιχός· καὶ ὅστις νυμφευθῆ γυναῖκα
 κεχωρισμένην, γίνεται μοιχός.
- 10 Λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐ-
 τοῦ, Ἐὰν οὕτως ἔχη ἡ ὑποχρέωσις
 τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν γυναῖκα, δὲν
 11 συμφέρει νὰ νυμφευθῆ. Ὁ δὲ εἶπε
 πρὸς αὐτοὺς, Δὲν δύνανται πάντες νὰ
 δεχθῶσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' εἰς
 12 ὅσους εἶναι δεδομένον. Διότι εἶναι εὐ-
 νοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεν-
 νήθησαν οὕτω· καὶ εἶναι εὐνοῦχοι, οἵ-
 τινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων·
 καὶ εἶναι εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνούχισαν
 ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
 Ὅστις δύναται νὰ δεχθῆ τοῦτο, ἄς
 δεχθῆ.
- 13 Τότε ἐφέρθησαν πρὸς αὐτὸν παιδιά,
 διὰ νὰ ἐπιθέσῃ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ,
 καὶ νὰ εὐχθῆ· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπέπλη-
 14 ξαν αὐτά. Πλὴν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀ-
 φήσατε τὰ παιδιά, καὶ μὴ ἐμποδίζετε
 αὐτὰ νὰ ἔλθωσι πρὸς ἐμέ· διότι τῶν
 τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
 15 νῶν. Καὶ ἀφοῦ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὰ τὰς
 χεῖρας, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν.
- 16 Καὶ ἰδοὺ, προσελθὼν τις εἶπε πρὸς
 αὐτὸν, Διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί καλὸν νὰ
 17 πράξω διὰ νὰ ἔχω ζωὴν αἰώνιον; Ὁ
 δὲ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τί μὲ λέγεις ἀ-
 γαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰμὴ εἷς, ὁ Θεός.
 Ἄλλ' ἐὰν θέλῃς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν
 18 ζωὴν, φύλαξον τὰς ἐντολάς. Λέγει
 πρὸς αὐτὸν, Ποίας; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε,
 Τὸ Μὴ φονεύσης· Μὴ μοιχεύσης· Μὴ

- τύρε, Σεπσέ Μοῖσίδ 8α λά j8βε τε
 λεσόνι γραῖτε τῶαα περ ζεμερ-
 ἀσπερενε τῶαj: πό νδε κρούετ τε
 9 χέρεσε σ' κᾶ κῆνε κεστῆ. Εδέ πό
 8 θέμ j8βε, σε αὐ κῆ τε λεσόνε
 γρῶαν' ε τί, περβέτῶ περ πῆνε
 κερβερίε, εδέ τε μαρτόνετε με τιά-
 τερε, κερβερόν: εδέ αὐ κῆ τε μαρ-
 τόνετε με γρῶα τε λεσῶαρε, κερβερόν.
- 10 Νδσῆνεσιτ' ε τί ι θόνε, Νδε κόφτε
 κεστῆ πῆν' ε νερίστ με γρῶανε, ν8κ'
- 11 ἔσττε μίρε τε μαρτόνετε. Εδέ αὐ 8
 θότ' ατύρε, Ν8κε μῆντ τα κ8πε-
 τόνενε κετῆ φιάλε τε γίθε, πό ατύ-
 12 ρεβε κῆ 8 ἔσττε δῆνε. Σεπσέ κᾶ τε
 δρέδ8ρε, κῆ κᾶνε λίνδ8ρε κεστῆ κῆ
 νγα βάρκ8 ι σ' ἔμσε: εδέ κᾶ τε
 δρέδ8ρε, κῆ 8δρόθνε νγα νέρεζιτε:
 εδέ κᾶ τε δρέδ8ρε, κῆ δρόθνε βέτε-
 χεν' ε τύρε περ μβερετερίν' ε χιέ-
 jεβετ. Αὐ κῆ μῆντ τα κ8πετόνε κετῆ,
 λετα κ8πετόνε.
- 13 Ατεχέρε ι 8πρῶν' ατῆ τῶα τῶνα
 τε βέγῆλε, κῆ τε βῆρε δῶαρτε περ-
 μβί ατά, ε τ' ι βεκόνε: εδέ νδσῆνε-
 14 σιτ' ι κερτῶανε. Πό Jισδῆ θά, Λίνι
 τῶνατ' ε βέγῆλε, εδέ μος ι νδάλνι
 τε βίνενε τεκ ῶνε: σεπσέ περ τε
 τίλε ἔσττε μβερετερί' ε χιέjεβετ.
- 15 Εδέ σι β8ρι δῶαρτε μβι ατά, ικ8
 ανδέj.
- 16 Εδέ jά τεκ ι ἐρδι περάνε νῆ
 νερί, ε ι θά, Μεσόνε8 ι μίρε, τῶ τε
 μίρε τε βῆν κῆ τε κέμ jέτε τε πα-
 17 σόσ8ρε; Εδέ αὐ ι θά, Τῶ' με θῶα
 ι μίρε; Ασνδονῆ σ' ἔστ' ι μίρε βέτῶ
 νῆ, Περνεδία. Πό νδε δό τε χῦντῶ
 18 νδε jέτετ, ρῶαj ποροσίτε. Ι θότ'
 ατῆ, Τσίλατε; Εδέ Jισδῆ ι θά, κετό,
 Μος βράτῶ: Μος κερβερόντῶ: Μος

19 κλέψης· Μὴ ψευδομαρτυρήσης· Τίμα
τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· καὶ
θέλεις ἀγαπᾶ τὸν πλησίον σου ὡς
20 σεαυτὸν. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νεανί-
σκος, Πάντα ταῦτα ἐφύλαξα ἐκ νεό-
21 τητός μου, τί μοὶ λείπει ἔτι; Εἶπε
πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν θέλῃς νὰ
ἦσαι τέλειος, ὕπαγε, πώλησον τὰ ὑ-
πάρχοντά σου, καὶ δὸς εἰς πτωχοὺς·
καὶ θέλεις ἔχει θησαυρὸν ἐν οὐρανῶ·
22 καὶ ἔλθε ἀκολούθει μοι. Ἀκούσας δὲ ὁ
νεανίσκος τὸν λόγον, ἀνεχώρησε λυ-
πούμενος· διότι εἶχε κτήματα πολλά.

23 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς μα-
θητάς αὐτοῦ, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι
δυσκόλως θέλει εἰσελθεῖ πλούσιος εἰς
24 τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Καὶ πάλιν
σᾶς λέγω, Εὐκόλωτερον εἶναι νὰ
περάσῃ κάμηλος διὰ τρυπήματος βελό-
νης, παρά πλούσιος νὰ εἰσελθῇ εἰς
25 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἀκούσαντες
δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐξεπλήττοντο
σφόδρα, λέγοντες, Τίς λοιπὸν δύναται
26 νὰ σωθῆ; Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε
πρὸς αὐτούς, Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀ-
δύνατον εἶναι, παρὰ τῷ Θεῷ ὅμως τὰ
πάντα εἶναι δυνατά.

27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, εἶπε πρὸς
αὐτὸν, Ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα
καὶ σοὶ ἠκολουθήσαμεν· τί λοιπὸν θέ-
28 λει εἶσθαι εἰς ἡμᾶς; Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἀληθῶς σᾶς λέγω,
ὅτι σεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ
παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ Υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης
αὐτοῦ, θέλετε καθίσει καὶ σεῖς ἐπὶ
δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα

29 φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ πᾶς ὅστις ἀ-
φῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς,
ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ

διέθῃ: Μος ἀπτῶ μαρτιρὶ τε ρέμε:
19 Νδερό τετ-άτ' ε τετ-έμε: εδέ
Τε δάατῶ τ'άφερμινε τέντ ποσί
20 βέτεχενε τένδε. Διαλόσι ι θότ' ατῖ,
Τε γίθα κετό ι κάμ ρβαῖτρε κε
μδε τε ρίτ τίμ, πό τῶ' με μδέτετε
21 μῆ; Γισθῖ ι θά ατῖ, Νδε δό τε βέ-
νετῶ' ι σόσρε, ὄκό ε σίτ γῆνε
τένδε, εδέ ἐπδα τε βοδέχβετ: εδέ
δοτε κῆσ θεσᾶρ νδε κιέλ: εδέ ἐја,
22 ε νγίτ-μ8 παс. Πό διαλόσι κ8ρ δε-
γῶι κετέ φιάλε, ικ8 ι χελμδаре:
σεπσέ κίστε σῆμε γῆ.

23 Εδέ Γισθῖ 8 θά νδσένσεβετ τί,
Με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε, σε
νερῖ8 ι πάσρε μεζί δοτε χῦνε νδε
24 μδερετερῖτ τε κιέεβετ. Εδέ περσερῖ
πο 8 θέμ j8βε, σε Μῆ κολαῖ ἔσθε
τε ὄκόνε καμίλεја νδεπερ βρίμετ τε
γῆλπέρεσε,σε τε χῦνε ι πάσρι νδε
25 μδερετερῖτ τε Περενδῖσε.Εδέ νδσένε-
σιτ' ε τί κ8ρ δεγῶανε, τμερόνεσῖνε
φῶρτ, ε θόσῖνε, Βάλε τσίλι μῆντ τε
26 ὄπετόνε; Πό Γισθῖ ὄτύρι σῦτε μδ'ατά
ε 8 θά ατύρε, Τε νέρεζῖτε κε jό ἔσθε
πῶνε κε σ' μῆντ τε βένετε, πό τε
Περενδῖα τε γίθα μῆντ τε βένενε.

27 Ατεχέρε 8περγῆχ Πιέτρι ε ι θά
ατῖ, Jά νῆ τε λάμ τε γίθα, εδέ
έρθμε πράπα τέje: βάλε τῶ' δοτε
28 jέτε μδε νέ; Εδέ Γισθῖ 8 θά ατύρε,
Με τε βερτέτε πο 8 θέμ j8βε, σε
j8 κε με έρθτε παс, νδε κριέσετ
τε ρῆ, κ8ρ τε ρίje ι Βῖρ' ι νερῖδτ
μδῖ θρόν τε λαβδῖσε τί, δοτε ρῖνι
εδέ j8 μδε ду-μδε-δίετε θρόνε,
τ8κε γυκδаре τε ду-μδε-δίετε φά-
29 ρατ' ε Ισραῖλιτ. Εδέ κ8σῶό κε λά
ὄτεπῖ, α βελέζερε, α μότερα, α άτε,
α ἔμε, α γρῶα, α δίj, α άρα, περ

τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἐνεκεν τοῦ ὀνόματος μου, ἑκατονταπλάσια θέλει λάβει, καὶ ζωὴν αἰώνιον θέλει κληρονομήσει.

30 Πολλοὶ ὅμως πρῶτοι θέλουσιν εἶσθαι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

- 1 ΚΕΦ. κ'. Διότι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶναι ὁμοία μὲ ἄνθρωπον οἰκοδεσπότην, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα τῷ πρῶτῷ διὰ τὴν μισθώσῃ ἐργάτας διὰ τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ· ἀφοῦ δὲ συνεφώνησε μετὰ τῶν ἐργατῶν πρὸς ἓν δηνάριον τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. Καὶ ἐξελθὼν περὶ τὴν τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἰσταμένους ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργοὺς. Καὶ πρὸς ἐκείνους εἶπεν, Ὑπάγετε καὶ σεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὅ,τι εἶναι δίκαιον θέλω σᾶς δώσει. Καὶ ἐκεῖνοι ὑπήγγον.
- 5 Πάλιν ἐξελθὼν περὶ τὴν ἕκτην καὶ ἕννατην ὥραν ἔκαμεν ὡσαύτως. Περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν, εὔρεν ἄλλους ἰσταμένους ἀργοὺς, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τί ἰστασθε ἐδῶ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; Λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Διότι οὐδεὶς ἐμίσησεν ἡμᾶς. Λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὅ,τι εἶναι δίκαιον, θέλετε λάβει. Ἀφοῦ δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος πρὸς τὸν ἐπίτροπον αὐτοῦ, Κάλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος εἰς αὐτοὺς τὸν μισθὸν, ἀρχίσας ἀπὸ τῶν ἔσχατων ἕως τῶν πρῶτων. Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν μισθωθέντες, ἔλαβον ἀνά ἓν δηνάριον.
- 10 Ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι θέλουσι λάβει πλεονέκτημα· ἔλαβον ὅμως καὶ αὐτοὶ ἀνά ἓν δηνάριον. Καὶ λαθόντες, ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότην, λέγοντες, Ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἔκαμον, καὶ ἔκαμες αὐτοὺς ἴσους μὲ ἡμᾶς, οἵτινες ἐβαστάσαμεν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ

πῆνε τ' ἐμέριτ τίμ, δοτε μάρε νῆ χίντ περ νῆ, ἐδέ δοτε τρασεγόνε 30 γετε τε πα-σόσρε. Πό σῆμε τε πάρε δοτε γένε τε πράπσεμ, ἐδέ τε πράπσεμ τε πάρε.

- 1 Κρεῖ 20. Σεπσέ μβερετερι' ε χιέ-γεβει γάν με νε νερί ζοτ ὅτεπίε, ι τσίλι δόλι ὅπείτ με νάτε τε παγ- 2 τόνε πνετόρε περ βῆστίν' ε τί: ἐδέ σι παγτῶι πνετόρετε νγα νῆ διναρ νδε δίτετ, ι δεργῶι νδε βῆσττε τε 3 τί. Πασταίι δόλι μβε τρί ὄρε, πᾶ τε τιέρε τρε νδένδρε πα-πῆνε νδε 4 τρέκτ. Ὡ θότ' ἐδέ ατύρε, Σκόνι ἐδέ γῆ νδε βῆσττε, ἐδέ δοτ' 8 ἀπ ἐδέ γῆβε τῶ' τε γέτε ε ὀδεσε. Εδέ ατά 5 βάνε. Περσερι' δόλι μβε γάστ' ἐδέ μβε νέντ' ὄρε, ἐδέ βῆρι πο κρεστῆ. 6 Εδέ σι δόλι μβε νε-μβε-δίετ' ὄρε, γέτι τε τιέρε τρε νδένδρε πα-πῆνε, 8 θότ' ἐδέ ατύρε, Περσέ ρίνι κρετῆ 7 γίθε δίτενε πα-πῆνε; Ι θόν' ατί, Σεπσέ ασνδονῆ σ' να παγτῶι. Ὡ θότ' ατύρε, Σκόνι ἐδέ γῆ νδε βῆσττε, ἐδέ δοτε μέρνε τῶ' τε γετε ε ὀδεσε. 8 Εδέ σι σνγρύς, ι ζότι βῆσττι ι θότε κρηδεστᾶριτ τί, Θίρε πνετόρετε, ἐδέ λάι-8 πάγενε ατύρε, τρε ζένε νγα τε πράπσεμιτε γερ μβε τε 9 πάρετ. Εδέ ἐρθηνε ατά κε ἴσινε παγτῆρε μβε νε-μβε-δίετ' ὄρε, ἐδέ 10 μδαρνε νγα νῆ διναρ. Εδέ κρη ἐρθηνε τε πάρετε, κρητῆνε σε δοτε μάρνε με σῆμε: πό ἐδέ ατά μδ- 11 αρνε νγα νῆ διναρ. Εδέ σι μδαρνε, κρηχέσινε μβε τε ζόν' ε ὅτεπίσε, 12 τρε θένε, Σε κρετά τε πράπσεμιτε βῆνε νῆ ὄρε, ἐδέ ι βῆρε σινε νῆ με νε κε μδᾶγτεμ τε ρένδεν' ε δίτεσ'

13 τὸν καύσωνα. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς ἓνα ἐξ αὐτῶν, Φίλε, δὲν σὲ ἀδικῶ· δὲν συνεφώνησας ἐν δηνάριον
14 μετ' ἐμοῦ; λάβε τὸ σὸν, καὶ ὕπαγε· θέλω δὲ νὰ δώσω εἰς τοῦτον τὸν ἔ-
15 σχατον, ὡς καὶ εἰς σέ. Ἡ δὲν ἔχω τὴν ἐξουσίαν νὰ κάμω ὅ,τι θέλω εἰς τὰ ἐμά; ἢ ὁ ὀφθαλμὸς σου εἶναι πο-
16 νηρὸς, διότι ἐγὼ εἶμαι ἀγαθός; Οὕτω θέλουσιν εἶσθαι οἱ ἔσχατοι πρῶτοι, καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι· διότι πολλοὶ εἶναι οἱ κεκλημένοι, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί.

17 Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητάς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδοῦ, καὶ εἶπε
18 πρὸς αὐτοὺς, Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει παραδοθῆ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς, καὶ θέλουσι καταδικάσει
19 αὐτὸν εἰς θάνατον· καὶ θέλουσι παραδώσει αὐτὸν εἰς τὰ ἔθνη διὰ νὰ ἐμπαίξωσι καὶ μαστιγώσωσι καὶ σταυρώσωσι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ θέλει ἀναστηθῆ.

20 Τότε προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνούσα, καὶ ζητοῦ-
21 σά τι παρ' αὐτοῦ· Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτήν, Τί θέλεις; Λέγει πρὸς αὐτὸν, Εἶπέ νὰ καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ μου, εἰς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἰς ἐξ
22 ἀριστερῶν, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε, Δὲν ἐξεύρετε τί ζητεῖτε· δύνασθε νὰ πίνετε τὸ ποτήριον, τὸ ὁποῖον ἐγὼ μέλλω νὰ πῶ, καὶ νὰ βαπτισθῆτε τὸ βάπτισμα, τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι; Λέγουσι πρὸς
23 αὐτὸν, Δυνάμεθα. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Τὸ μὲν ποτήριόν μου θέλετε πίνει, καὶ τὸ βάπτισμα, τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι, θέλετε βαπτισθῆ· τὸ νὰ κα-

13 ἐδέ βάπενε. Πό αὐ σπεργέκ εἰ θά νέριτ νγα ατά, Μίχ, ν8κε τε βέν κέχ: α ν8κε βέρε φιάλε με μ8α νέ
14 δινᾶρ; μέρ τένδινε, ἐδέ ἰχ: ἐδέ κετῖ τε πράπσεμιτ δοτ' ἰ ἀπ σι
15 ἐδέ τυῖ. Από σ' μ8ντ 8νε τε βέν τῶ' τε δ8α νδε π8νετ τίμε; ἀπό σῦρι ὑτ ἐστ' ἰ λῖχ, σεπσέ 8νε jάμ.
16 ἰ μίρε; Κεστ8 δοτε jένε τε πράπσεμιτε τε πάρε, ἐδέ τε πάρετε τε πράπσεμ: σεπσέ ὄ8με βέτε jάνε τε θίρ8ρε, πό τε πάκε τε σγέδ8ρε.

17 Ἐδέ Γι8θῖ τ8κε χίπ8ρε νδε Jερσαλίμ, μ8ρι με βέτεχε τε δουβε-δίετε νδσένεσιτε μβε-ν'-άνε
18 μδ' 8δε, ἐδέ 8 θά ατύρε. Jά τε πο χίπεjμε νδε Jερσαλίμ, ἐδέ ἰ Βίρ' ἰ νερι8τ δοτ' ἐπετε νδε δ8αρ τε κρουε-πρίφτερετ ἐδέ ὄκρόνεσσετ, ἐδέ
19 δοτα δενόνενε περ δάκεjε: ἐδέ δοτα ἀπεν νδε δ8αρ τε κόμδεβετ κ8 τα περχέ8εν' ε τα ράχεν' ε τα κρουκ8ζόνενε: ἐδέ τε τρέτενε δίτε δοτε νγάλετε.

20 Ἀτεχέρε ἰ ἐρδι περάνε ε ἔμ' ε τε βίjβετ Ζεβεδέστ δάσκε με τε βίjτ, τ8κε λ8τ8ρε, ε τ8κε λύ-
21 π8ρε νέ γε νγα αὐ. Ἐδέ αὐ ἰ θά ασᾶ, Τῶ' δό; Αjό ἰ θότ' ατῖ, Θ8αj τε ρίνε κετά τε δύ βίjτ' ε μῖ νέρι μβε τε διάθτενε τένδε, ε νέρι μβε τε μένγερενε νδε μβερετερίτ τένδε.
22 Πο Γι8θῖ σπεργέκ ε θά, Ν8κε δῖνι σε τῶ' λύπνι: μ8ντ τε πῖνι κ8πενε, κ8 δοτε πῖ 8νε, ἐδέ τε παγεζόνενι με παγεζίμνε κ8 δοτε παγεζόνεμ
23 8νε; ατά ἰ θόν' ατῖ, Μ8ντμε. Ἐδέ αὐ 8 θότ' ατύρε, Κ8πενε τίμε δότα πῖνι, ἐδέ με παγεζίμνε κ8 παγεζόνεμ 8νε, δοτε παγεζόνενι: πό τε ρῖνι

θίσητε ὅμως ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἀριστερῶν μου, δὲν εἶναι ἐμοῦ νὰ δώσω, εἰμὴ εἰς ὅσους εἶναι ἡτοιμασμένον ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου.

- 24 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας αὐτοὺς εἶπεν, Ἐξεύρετε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτὰ, καὶ οἱ μεγάλοι
- 25 κατεξουσιάζουσιν αὐτὰ· οὕτως ὅμως δὲν θέλει εἶσθαι ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅστις θέλη νὰ γείνη μέγας ἐν ὑμῖν, ἄς ᾗναι
- 26 ὑπηρετὸς ὑμῶν· καὶ ὅστις θέλη νὰ ᾗναι πρῶτος ἐν ὑμῖν, ἄς ᾗναι δοῦλος
- 27 ὑμῶν· καθὼς ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦλθε διὰ νὰ ὑπηρετηθῆ, ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ, καὶ νὰ δώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

- 29 Καὶ ἐνῶ ἐξήρχοντο ἀπὸ τῆς Ἱεριχώ, ἠκολούθησεν αὐτὸν ὄχλος πολὺς.
- 30 Καὶ ἰδοὺ, δύο τυφλοὶ καθημένοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι ὁ Ἰησοῦς διαβαίνει, ἔκραξαν, λέγοντες, Ἐλέησον
- 31 ἡμᾶς, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβίδ. Ὁ δὲ ὄχλος ἐπέπληξεν αὐτοὺς διὰ νὰ σιωπήσωσιν· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔκραζον δυνατώτερα, λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβίδ. Καὶ σταθεὶς ὁ Ἰησοῦς, ἔκραξεν αὐτοὺς, καὶ εἶπε, Τί
- 32 θέλετε νὰ σᾶς κάμω; Λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Κύριε, νὰ ἀνοιχθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς, ἤγγισε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν· καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν.

Κεφ. κα'. κβ'.

- 1 ΚΑΙ ὅτε ἐπλησίασαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγῆ πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητάς, λέγων πρὸς αὐ-

μὲ τε διάθτενε τίμε ἐδέ μὲ τε μὲνγερνε τίμε, ν8κ' ἔστε νδε δόρε τίμε τα ἀπ, πό δοτ 8 ἐπετ' ατύρε κ8 8 ἔστε βέρε γατὶ νγα ιμ-άτε.

- 24 Εδέ τε διέτετε κ8ρ δεγδανε, 8ξμερδανε περ ατά τε δύ βελέξε-
- 25 ριτ. Πό Γι8δι ι θίρι ατά ε θά, Ε δνι σε τε πάρετ' ε κόμβεβετ κάνε π8στέτ μδι ατά, ἐδέ τε μεδέντε ι
- 26 8ρδερόνεν' ατά: πό κ8στ8 ν8κεδοτε 8έτε νδερ 88: πό κ8σ τε δόξε τε βένετ' ι μάθ νδερ 88, λετε 8έτε
- 27 8ερβετόρι 88αῖ: ἐδέ κ8σ τε δόξε τε 8έτ' ι πάρε νδερ 88, λετε 8έτε
- 28 8ερβετόρι 88αῖ: σικ8νδρε ι Βίρ' ι νερι8τ ν8κ' ἐρδι κ8 τε 8ερβένετε, πό τε 8ερβένε, ἐδέ τ' ἀπε 8έτεν' ε τί 8περβλίμ περ 88με βέτε.

- 29 Εδέ ατά τε πο δίνινε νγα 8ε-ριχόα, ι βάνε πασ ατί 88με
- 30 γένδεξε. Εδέ 8ά δύ τε βέρδερ νδένδρε μδ' 8δε, κ8ρ δεγδανε σε πο 8κόντε Γι8δι, βερτίνε, τ8κε θένε, Περδελέ-να, ο Ζότ, βίρ' ι Δαβίδιτ.
- 31 Εδέ γένδεξα ι κερτῶι ατά, τε π8-σόννε: πό ατά βερτίσιννε με φόρτ, τ8κε θένε, Περδελέ-να, ο Ζότ, βίρ' ι Δαβίδιτ. Εδέ Γι8δι κενδρῶι ε ι θίρι ατά, ἐδέ θά, Τ8' δόνι τ' 8 βέν 88βε; Ι θόνε, Ζότ, τε να χάπνε
- 34 σῦτε. Εδέ Γι8διτ σι ι 8δέμπ, πρέκ8 σῦτ' ε ατύρε: ἐδέ περνεχέρε 8 χάπνε σῦτ' ε ατύρε, ε ι βάνε πασ ατί.

Κρεῖ 21—22.

- 1 Εδέ κ8ρ 8αφερδανε νδε 8ερ8αλίμ, ἐδέ ἐρθνε νδε Βιθφαγί νδά8 μάλιτ 8λίνβετ, ατεχέρε Γι8δι δεργῶι δύ

- 2 τοὺς, Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθὺς θέλετε εὐρεῖ ὄνον δεδεμένην, καὶ πωλᾶριον μετ' αὐ-
- 3 τῆς· λύσατε, καὶ φέρετέ μοι. Καὶ ἐὰν τις σᾶς εἴπη τι, θέλετε εἰπεῖ, ὅτι ὁ Κύριος ἔχει χρεῖαν αὐτῶν· καὶ εὐθὺς θέλει ἀποστείλει αὐτά.
- 4 Τοῦτο δὲ ὄλον ἔγεινε, διὰ νὰ πληρωθῆ τὸ ρηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, Εἶπατε πρὸς τὴν θυγατέρα Σιών, Ἰδοὺ, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται πρὸς σὲ πραῦς, καὶ καθήμενος ἐπὶ ὄνου, καὶ πώλου υἱοῦ ὑποζυγίου.
- 6 Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ἔφεραν τὴν ὄνον καὶ τὸ πωλᾶριον, καὶ ἔβαλον ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισαν αὐτὸν ἐπάνω αὐτῶν. Ὁ δὲ περισσώτερος ὄχλος ἔστρωσαν τὰ ἱμάτια ἑαυτῶν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἔστρωνον εἰς τὴν ὁδόν. Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προπορευόμενοι καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, Ὡσαννά τῷ υἱῷ Δαβὶδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.
- 10 Ὡσαννά ἐν ταῖς ὑψίστοις. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις, λέγουσα, Τίς εἶναι οὗτος; Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, Οὗτος εἶναι Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας.
- 12 Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν ἀργυραμοιβῶν ἀνέτρεψε, καὶ τὰ καθίσματα τῶν πωλοῦντων τὰς περιστεράς· καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Εἶναι γεγραμμένον, Ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς θέλει ὀνο-
- 2 νασένεσ, τσχε 8 θένε ατύρε, Σχόνι μβ' ατέ φσάτ κε ἔσττε περκσνδρβελ j8βε: εδέ περνεχέρε δοτε γένη νῆ γομάρε λίδσρε, εδέ νῆ πσλίστ βάσχε
- 3 με ατέ: σγίδινη, ε μ' ι δίνι. Εδέ νδε 8 θέντε γῆ j8βε νδονῆ νερε, ι θόνι, σε Ζότι κᾶ νεβόχε περ ατέ: εδέ περνεχέρε δοτ' ι δεργόνε ατά.
- 4 Εδέ γίθε κε jό σδῆ, κε τε μδσσετε τσ' ἔσττε θένε νγα προφίτι, κε
- 5 θόττε, Θόνι σε δίχεσε Σιόνεσε, Jά μδερέτι ὑτ τε πο τε βιέν ι δόττε, εδέ χίπρε μβι γομάρε, εδέ μβι πσλίστ βίρ ὄττεσε.
- 6 Εδέ νασένεσιτε σι βάνε, εδέ δένε σικδνδρε ι κρδεροῖι ατά Jισδῖ,
- 7 πρβνε γομάρεν' εδέ πσλίστννε, εδέ βδνε μβι ατά ρόβετ' ε τύρε, εδέ ε
- 8 χίπνε ατέ σίπερ ατύρε. Εδέ μέ ε ὄσμ' ε γένδεjεσε ὄτρδανε ρόβετ' ε τύρε μδ' δδε: εδέ τε τίερε κεπστννε δέγα κρδσ, ε ι ὄτρόννε μδ'
- 9 δδε. Εδέ γένδεjα κε ὄχόννε περπάρα εδέ ατά κε ι βίννε πράπα, δερτίσννε, τσχε θένε, Ὡσαννά μδε τε βίριν' ε Δαβίδιτ: ι δεκδάρ' ἔστ' αὐ κε βιέν μδ' ἔμεριτ Ζότιτ: Ὡσαννά μδε τε λάρτατε. Εδέ αὐ κερ χῦρι νδε Jερσσαλίμ, στέντ γίθε κυτέτι, τσχε θένε, Τσίλι
- 11 ἔσττε κύι; Εδέ γένδεjα θόσννε, Κύι ἔσττε Jισδῖ προφίτι, κε ἔσττε νγα Ναζαρέτι ι Γαλιλέσε.
- 12 Εδέ Jισδῖ χῦρι νδε χιερόρετ τε Περενδίσε, εδέ νδσόρι jάσττε γίθ' ατά κε ὄσννιν' ε δλίννε νδε χιερόρετ' εδέ περμδύσι τρσβεζατ' ε τρσβεζάρεβετ, εδέ φρόνετ' ε ατύρε
- 13 κε ὄσνννε πελδμδατε: εδέ 8 θότ' ατύρε, Ἐσττε ὄκρδρε, Στεπία ἰμε

- μάζεσθαι· ὑμεῖς δὲ ἑκάματε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν.
- 14 Καὶ προσῆλθον πρὸς αὐτὸν τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια τὰ ὁποῖα ἔκαμε, καὶ τοὺς παῖδας κρίζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας, Ὁσταννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ, ἠγανάκτησαν,
- 15 καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ἀκούεις τί λέγουσιν οὗτοι; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς, Ναί· ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε, Ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων ἠτοιμάσας αἴνεσιν;
- 17 Καὶ ἀφήσας αὐτούς, ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ διενυκτέρευσεν ἐκεῖ.
- 18 Ὅτε δὲ τὸ πρωὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πόλιν, ἐπέινασε· καὶ ἰδὼν μίαν συκῆν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθε πρὸς αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὔρεν ἐπ' αὐτήν, εἰμὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει πρὸς αὐτήν, Νὰ μὴ γείνη πλέον ἀπὸ σοῦ καρπὸς εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ παρευθὺς ἐξηράνθη ἡ συκῆ.
- 20 Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες, Πῶς παρευθὺς ἐξηράνθη ἡ συκῆ! Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ δὲν διστάσητε, οὐχὶ μόνον τὸ τῆς συκῆς θέλετε κάμει, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ὅρος τοῦτο ἂν εἶπητε, Σηκώθητι καὶ ῥίφθητι εἰς τὴν θάλασσαν, θέλει γείνει. Καὶ πάντα ὅσα ἂν ζητήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, ἔχοντες πίστιν, θέλετε λάβει.
- 23 Καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς τὸ ἱερόν, προσῆλθον πρὸς αὐτὸν, ἐνῶ ἐδίδασκεν, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, λέγοντες, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττεις
- δοτε κῆρ χετε ὅτεπί λῆτεγε: ἐδέ γε ε βῆτ' ατέ, ὅπέλε βιέδεσιῶ.
- 14 Ἐδέ ι ἐρθηε περάνε τε βέρβερ' ε τε τῶάλε νδε χιερόρετ: ἐδέ ι σερῶι ατά. Πό κρue-πρίφτεριτ' ἐδέ ὄκρόνεσιτε κερ πάνε τῶσδίρατε κε βέρι, ἐδέ τῶσνατε τκε βερτίτρε νδε χιερόρετ, ε τκε θένε, Χοσαννά μδε τε δίριν' ε Δαβίδιτ, ὄζεμερδανε, ἐδέ ι θάν' ατί, Δεγόν σε τῶ' θόνε κετά; Ἐδέ Γισῶι ὄ θότ' ατύρε, Πό: κῆρε σ' κένι κενάδαραε, Σε νγα γόγ' ε φῶσνεβετ ἐδέ νγα γόγ' ε ατύρε κε πίνε σίσε βέρε γατί λαβδίμ.;
- 17 Ἐδέ σι ι λά ατά, δόλι γᾶστε κυτέτιτ νδε Βιθανί, ἐδέ ὄκοι νάτεν' ατιέ.
- 18 Ἐδέ νδε μενγέε κερ ὄκεθύε νδε κυτέτ, ι ἐρδι ὄρι: ἐδέ κερ πᾶ νῆ ἀρῶ φίκε μδ' ὄδε, ἐρδι μδ' ατέ, πό νκε γέτι γῆ μδ' ατέ, βέτῶ φλετε βέτεμε: ἐδέ ι θότε, Μοε ὄβῆφτε με πέμε πρέι τέγε περ γίθε γέτενε. Ἐδέ ἀρῶγ' ε φίκετ περνεχέρε ὄθα.
- 20 Ἐδέ νδεσνεσιτε κερ πάνε, ὄτῶσδίτνε, ε θάνε, Κύτ ὄθα ἀρῶγ' ε φίκετ περνεχέρε! Ἐδέ Γισῶι ὄπεργέκ ε ὄ θά ατύρε, Με τε βερτέτε πο ὄ θέμ γῶβε, νδε πάτῶι βέσε, ἐδέ τε μοε γένι με δῦ μένδεγε, γῶ βέτεμε κετέτε ἀρῶσε φίκετ κένι περ τε βέρε, πό ἐδέ κετι μάλι νδε ι θέντῶι, Νγρέε ἐδέ βιέρε νδε δέτ, δοτε βῆνετε. Ἐδέ γίθε ὄα τε λύπνι νδε λῆτεγετ, τκε πάσρε βέσε, δοτ' ι μέρνι,
- 23 Ἐδέ κερ ἐρδι νδε χιερόρετ, ι ἐρθηε περάν' ατί, ατιέ κε μεσόντε, κρue-πρίφτεριτ, ἐδέ πλέκτ' ε λαδζιτ, ε θῶσινε, Με τῶ' φάρε πῶστέτι

ταῦτα; καὶ τίς σοὶ ἔδωκε τὴν ἐξου-
 24 σίαν ταύτην; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
 εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Θέλω σὰς ἐρωτήσῃ
 καὶ ἐγὼ ἓνα λόγον, τὸν ὁποῖον ἐὰν
 μοὶ εἴπητε, καὶ ἐγὼ θέλω σὰς εἰπεῖ
 25 ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττω ταῦτα. Τὸ
 βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου πόθεν ἦτο; ἐξ
 οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Καὶ ἐκεῖνοι
 διελογίζοντο καθ' ἑαυτοὺς, λέγοντες,
 Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, θέλει εἰπεῖ
 πρὸς ἡμᾶς, Διὰ τί λοιπὸν δὲν ἐπι-
 26 στεύσατε εἰς αὐτόν; Ἐὰν δὲ εἴπωμεν,
 Ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον·
 διότι πάντες ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς
 27 προφήτην. Καὶ ἀποκριθέντες πρὸς τὸν
 Ἰησοῦν, εἶπον, Δὲν ἐξεύρομεν. Εἶπε
 πρὸς αὐτοὺς καὶ αὐτὸς, Οὐδὲ ἐγὼ λέ-
 γω πρὸς ὑμᾶς ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράτ-
 τω ταῦτα.
 28 Ἀλλὰ τί σὰς φαίνεται; Ἄνθρωπός
 τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ ἔλθων πρὸς
 τὸν πρῶτον, εἶπε, Τέκνον, ὕπαγε σή-
 μερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου.
 29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Δὲν θέλω· Ὑ-
 30 στερον ὅμως μετανοήσας, ὑπῆγε. Καὶ
 ἔλθων πρὸς τὸν δεύτερον, εἶπεν ὡσαύ-
 τως· Καὶ ἐκεῖνος ἀποκριθεὶς εἶπεν,
 Ἐγὼ ὑπάγω κύριε· καὶ δὲν ὑπῆγε.
 31 Τίς ἐκ τῶν δύο ἔκαμε τὸ θέλημα τοῦ
 πατρὸς; Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Ὁ πρῶ-
 τος. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἀ-
 ληθῶς σὰς λέγω, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ
 αἱ πόρνοι ὑπάγουσι πρότεροι ὑμῶν εἰς
 32 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Διότι ἦλθε
 πρὸς ὑμᾶς ὁ Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιο-
 σύνης, καὶ δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν·
 οἱ τελῶναι ὅμως καὶ αἱ πόρνοι ἐπί-
 στευσαν εἰς αὐτόν· σεῖς δὲ ἰδόντες,
 δὲν μετεμελήθητε ὕστερον, ὥστε νὰ
 πιστεύσητε εἰς αὐτόν.
 33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε· Ἦτο
 ἄνθρωπός τις οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύ-
 τευσεν ἀμπελῶνα, καὶ περιέβαλε εἰς
 αὐτόν φραγμὸν, καὶ ἔσκαψεν ἐν αὐτῷ

δὲν κετό; ἐδέ κῶσ τα κα δένε κετέ
 24 πῶστέτι; Ἐδέ Γιῶσδι σπεργέκ ε θά
 ατύρε, Δοτ' σ πύες ἐδέ ἔνε γῶβε
 νῆ φιάλε, κῆ νδε μα θέντῃ, ἐδέ ἔνε
 δοτ' σ θέμ γῶβε με τῶ φάρε πῶ-
 25 στέτι δὲν κετό. Παγεζίμ' ι Γιῶννιτ
 νγα ἴστε; νγα κίελι, α νγα νέρεζιτε;
 Ἐδέ ατά μενδόνεσινε με βέτεχεν'
 ε τύρε, τσκε θένε, Νδε θέντῃμ,
 Νγα κίελι, δοτε να θότε, Περσέ
 26 νσκ' ι μβεσάτε πῶ; Ἐδέ νδε θέντῃμ,
 Νγα νέρεζιτε, κέμι φρίκε γένδεγενε:
 σεπσέ τε γίθε ε κάνε Γιῶννινε περ
 27 προφίτ. Ἐδέ ι σπεργέκνε Γιῶσδιτ ε
 θάνε, Νσκ' ε δίμε. Ἐδέ αὐ σ θά
 ατύρε, Ας ἔνε σ' σ θέμ γῶβε με
 τῶ φάρε πῶστέτι δὲν κετό.
 28 Ἐδέ κύσ σ ἀσκετε γῶβε; Νῆ νερί
 κίστε δύ βίγ: ἐδέ ἐρδι τεκ ι πάρι
 ε ι θά, Βίρ, σκό σότ ε πσνὸ νδε
 29 βῆστέ τιμ. Ἐδέ αὐ σπεργέκ ε θά,
 Νσκε ἀσα: πό παστὰγ σπενδάα, ἐδέ
 30 βάτε. Ἐδέ ἐρδι τεκ ι δύτι, ε ι θά
 πο αστέ: ἐδέ αὐ σπεργέκ ε θά,
 Ὑνε βέτε, ζότ: ἐδέ νσκε βάτε.
 31 Τσίλι νγα κετά τε δύ βῆρι δασῶ-
 ρίμιν' ε τ' ἐτ; Ι θόνε, Ι πάρι. Γι-
 σδι σ θότ' ατύρε, Με τε βερτέτε
 πο σ θέμ γῶβε, σε κῶμερχάρετ' ἐδέ
 κῶβατε βένε μῆ περπάρα σε γῶ
 32 νδε μβερετερίτ τε Περενδίσε. Σεπσέ
 Γιῶννι ἐρδι τε γῶ νδε ἔδε ἀρεϊτερίε,
 ἐδέ νσκ' ι μβεσάτε: πό κῶμερ-
 χάρετ' ε κῶβατ' ι μβεσάνε: ἐδέ
 γῶ σι πᾶτε, νσκ' σπενδάτε παστὰγ,
 κῆ τ' ι μβεσόνι.
 33 Δεγόνι νῆ τιάτερε παραβολῆ: Νῆ
 νερί ἴστε ζότ στεπίε, ι τσίλι μῶβλι
 νῆ βῆστέ, ἐδέ ε θῶρι με γάρθ, ἐδέ
 ρεμῶι μῶ' ατέ νῆ τίρε, ἐδέ νδερετῶι

ληνόν, καὶ ὠκοδόμησε πύργον· καὶ ἐμισθώσεν αὐτὸν εἰς γεωργοὺς, καὶ ἀ-
 34 πεδήμησεν. Ὅτε δὲ ἐπλησίασεν ὁ και-
 ρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δού-
 λους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς, διὰ
 35 νὰ λάβωσι τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. Καὶ
 πιάσαντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους
 αὐτοῦ, ἄλλον μὲν ἔδειραν, ἄλλον δὲ
 ἐφόνευσαν, ἄλλον δὲ ἐλιθοβόλησαν.
 36 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους
 πλειοτέρους τῶν πρώτων· καὶ ἕκαμον
 37 εἰς αὐτοὺς ὡσαύτως. Ὑστερον δὲ ἀπέ-
 στειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ,
 λέγων, Θέλουσιν ἐντραπῆ τὸν υἱὸν μου.
 38 Ἄλλ' οἱ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν,
 εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Οὗτος εἶναι ὁ
 κληρονόμος· ἔλθετε, ἃς φονεύσωμεν
 αὐτὸν, καὶ ἃς κατακρατήσωμεν τὴν
 39 κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ πιάσαντες αὐ-
 τὸν, ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, καὶ
 40 ἐφόνευσαν. Ὅταν λοιπὸν ἔλθῃ ὁ κύ-
 ριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί θέλει κάμει
 εἰς τοὺς γεωργοὺς ἐκείνους;
 41 Λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Κακοὺς κακῶς
 θέλει ἀπολέσει αὐτούς· καὶ τὸν ἀμπε-
 λῶνα θέλει μισθώσει εἰς ἄλλους γεωρ-
 γοὺς, οἵτινες θέλουσιν ἀποδώσει εἰς
 αὐτὸν τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς
 αὐτῶν.
 42 Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ποτὲ
 δὲν ἀνεγνώσατε ἐν ταῖς γραφαῖς, Ὁ-
 λίθος, τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν οἱ
 οἰκοδομοῦντες οὗτος ἔγεινε κεφαλὴ
 γωνίας· παρὰ Κυρίου ἔγεινεν αὕτη καὶ
 εἶναι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;
 43 Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ὑμᾶς, ὅτι θέλει
 ἀφαιρεθῆ ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ
 Θεοῦ, καὶ θέλει δοθῆ εἰς ἔθνος κάμνον
 44 τοὺς καρποὺς αὐτῆς. Καὶ ὅστις πέσῃ
 ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον, θέλει συντριφθῆ·
 εἰς ὄντινα δὲ ἐπιπέσῃ, θέλει κατασυν-
 τρίψῃ αὐτόν.
 45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
 Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ, ἐνόη-

νέ πύργ: ἐδέ ε δά ἀτέ νδερ βδζκ,
 34 ἐδέ ικ8 νδε δε τε γδαιε. Εδέ κ8ρ
 8αφερ8α κόχ' ε πέμεβετ, δεργοῖ
 σερβετόρετ' ε τί τε βδζκίτε, κε τε
 35 μάρενε πέμετ' ε ατί. Εδέ βδζκίτε
 ζ8νε σερβετόρετ' ε ατί, ε νέριν' ε
 ράχνε, ε τίετριν' ε βράνε, ε τίε-
 36 τρινε ε βράνε με γ8ρε. Περσερί
 δεργοῖ τε τίερε σερβετόρε, με τέ-
 περε σε τε πάρετε: πό α8τ8 8α
 37 βένε ἐδέ ατύρε. Εδέ παστάι δεργοῖ
 τε δίρε τεκ ατά, τ8κε θένε, σε Τιμ-
 38 δίριτ δοτ' ι κένε τ8ρπ. Πό βδζκίτε
 κ8ρ πάνε τε δίρινε, θάνε νέρι τιά-
 τριτ, Κύι ἔ8τε τρασεγμτᾶρι: ἔ8ανι τα
 βράσεμε, ἐδέ τε μβάζεμε τρασε-
 39 γίμιν' ε ατί. Εδέ σι ε ζ8νε, ε νδσ8-
 αρνε γά8τε βέ8τιτ, ἐδέ ε βράνε.
 40 Κ8ρ τε βίνε πρᾶ ι ζοτι βέ8τιτ,
 τ8' δοτ' 8 βένε ατύρε βδζκβε;
 41 Ι θόνε, Κέκ ε με κέκ δοτ' ι
 πρί8νε: ἐδέ βέ8τινε δοτ' 8α ἀπε τε
 τίερεβε βδζκβε, τε τσίλετε δοτ' ι
 ἀπενε πέμετε νδε κόχε τ' ατύρε.
 42 Ιισ8ι 8 θότ' ατύρε, Κ8ρε σ' κένι
 κενδ8αρε νδε σκρόνατ, Ατέ γ8ρ
 κε σ' ε πελχύν' ατά κε νδερτόνενε,
 κύι 8βε περ κρύε τσέπι: νγα Ζοτι
 8βε κεζό, ἐδέ ἔ8τ' ε τ88δί8τιμε
 43 νδερ σῦτ τ'άνε; Περανδάι πό 8
 θέμ γ8βε, σε μβερετερί' ε Περεν-
 δίσε δοτε μέρετε νγα γ8, ἐδέ δοτ'
 ἔπετε μβε νέ κομπ κε βέν πέμετ'
 44 ε ασάι. Εδέ αύ κε τε βίερε μβι
 κετέ γ8ρ, δοτε τσοπετόνετε: ἐδέ μβι
 ατέ κε τε βίερε, δοτα δερμόνε.
 45 Εδέ κρουε-πρίφτεριτ' ἐδέ Φαρι-
 σέιτε κ8ρ δεγδανε παραβολίατ' ε

46 σαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει· καὶ ζη-
τοῦντες νὰ πιάσωσιν αὐτὸν, ἐφοβήθη-
σαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ εἶχον αὐτὸν
ὡς προφήτην.

1 ΚΕΦ. κβ'. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
πάλιν εἶπε πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβο-
λῶν, λέγων,

2 Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν μὲ ἀνθρωπον βασιλέα, ὅστις ἔκαμε

3 γάμους εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ ἀπέ-
στειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ νὰ καλέ-
σωσι τοὺς προσκεκλημένους εἰς τοὺς
γάμους· καὶ δὲν ἤθελον νὰ ἔλθωσι.

4 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέ-
γων, Εἶπατε πρὸς τοὺς προσκεκλημέ-
νους, Ἴδού, τὸ γεῦμά μου ἡτοίμασα·
οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ θροπτὰ εἶναι
ἐσφαγμένα, καὶ πάντα εἶναι ἕτοιμα·

5 ἔλθετε εἰς τοὺς γάμους. Ἐκεῖνοι ὁμῶς
ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν
ἀγρὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον

6 αὐτοῦ· αἱ δὲ λοιποὶ, πιάσαντες τοὺς
δούλους αὐτοῦ, ὕβρισαν καὶ ἐφόνευσαν.

7 Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη· καὶ
πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, ἀπώ-
λεσε τοὺς φονεῖς ἐκεῖνους, καὶ τὴν

8 πόλιν αὐτῶν κατέκαυσε. Τότε λέγει
πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, Ὁ μὲν γά-
μος εἶναι ἕτοιμος, οἱ δὲ προσκεκλη-

9 μένοι δὲν ἦσαν ἄξιοι. Ὑπάγετε λοιπὸν
εἰς τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους
ἂν εὑρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους.

10 Καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς
τὰς ὁδοὺς, συνήγαγον πάντας ὅσους
εὔρον, κακοὺς τε καὶ καλοὺς· καὶ ἐγε-
μίσθη ὁ γάμος ἀπὸ ἀνακεκλημένων.

11 Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς διὰ νὰ θεω-
ρήσῃ τοὺς ἀνακεκλημένους, εἶδεν ἀν-
θρωπον μὴ ἐνδεδυμένον ἐνδυμα γάμου·

12 καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Φίλε, πῶς εἰ-
σῆλθες ἐνταῦθα μὴ ἔχων ἐνδυμα γά-

ατί, ε κ8πετδανε σε θότε περ ατά:
46 εδέ κερκδανε τα ζενε, πό πάτνε
φρίκε γένδεjενε, σεπσέ ε κίσινε σι
προφίτ.

1 Κρεϊ 22. Εδέ Jισδϊ σπεργέκ
περσερί ε 8 θά ατύρε με παρα-
βολία, τ8κε θένε,

2 Μβερετερί' ε κίεjεβετ γά8 με νέ
νερι μβερέτ, ι τσίλι βέρι δάσμε

3 περ τε βίρ' ε τί: εδέ δεργοϊ σερβετό-
ρετ' ε τί τε θερέσεν' ατά κε κένε
φτδανε νδε δάσμε: πό ν8κε δέσνε

4 τε βίνενε. Περσερί δεργοϊ τε τιέρε
σερβετόρε, τ8κε θένε, Θόνι ατύρε
κε jάνε φτδανε, Jά τε βέρα γατί

δρέκενε τίμε: κέτ' ε μϊ εδέ βέρατ'
ε σ8χύερε jάνε θέρδρε, εδέ τε γίθα

5 jάνε γατί: έjανι νδε δάσμε. Πό
ατά περτδαν' ε σκδανε, νέρι νδ'
άρε τε τί, ε τιέτερι νδε τρεγέτι τε

6 τί: εδέ τε τιέρετε ζ8νε σερβετόρετ'

7 ε ατί, ε ι σάνε, ε ι βράνε. Πό
μβερέτι κ8ρ δεγοϊ 8ζεμερδά: εδέ
δεργοϊ σ8τερίν' ε τί, εδέ πρίσι ατά

8 ατύρε. Ατεχέρε 8 θότε σερβετόρε-
βετ τί, Δάσμα έ8τε γατί, πό ατά
κε κένε φτδανε ν8κ' ίσινε τε βεjέ-

9 τ8ρε. Σκόνι πρά νδεπερ τε δάλδ-
ρατ τε 8δεβετ, εδέ σα τε γένη, ι

10 φτόνι νδε δάσμε. Εδέ ατά σερβε-
τόρετε δάανε νδεπερ 8δετ, ε
μβελόθνε γίθε σα γέτνε, τε λίκ ε

τε μίρε: εδέ δάσμα 8μδδσ με
11 νέρες κε ρίνε νδε μεσάλετ. Εδέ
μβερέτι κ8ρ χῦρι τε σόχε ατά κε

ρίνε νδε μεσάλε, πᾶ ατιέ νέ νερι
κε σ' κίστε βέσ8ρε ρόδε δάσμε:

12 εδέ ι θότ' ατί, Μικ, σί χύρε κετδ

- 13 μου; Ὁ δὲ ἀπεστομώθη. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς ὑπηρέτας, Δέσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας, σηκώσατε αὐτὸν, καὶ ρίψατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.
- 14 Διότι πολλοὶ εἶναι οἱ κεκλημένοι, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί.
- 15 Τότε ὑπῆγον οἱ Φαρισαῖοι καὶ συν-εβουλεύθησαν πῶς νὰ παγιδεύσωσιν αὐτὸν ἐν λόγῳ. Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτὸν τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν, λέγοντες, Διδάσκαλε, ἐξεύρομεν ὅτι ἀληθὴς εἶσαι, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ δὲν σὲ μέλλει περὶ οὐδενός· διότι δὲν βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπου.
- 17 Εἰπέ λοιπὸν πρὸς ἡμᾶς, Τί σοὶ φαίνεται; εἶναι συγκεχωρημένον νὰ δώσωμεν δασμὸν εἰς τὸν Καίσαρα, ἢ οὐκ;
- 18 Γνωρίσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν, εἶπε, Τί μὲ πειράζετε, ὑποκριταί; Δείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ δασμοῦ. Οἱ δὲ ἔφερον πρὸς αὐτὸν δηνάριον. Καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Τίνος εἶναι ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Τοῦ Καίσαρος.
- 21 Τότε λέγει πρὸς αὐτούς, Ἀπόδοτε λοιπὸν τὰ τοῦ Καίσαρος εἰς τὸν Καίσαρα, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν· καὶ ἀφήσαντες αὐτὸν ἀνεχώρησαν.
- 23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον πρὸς αὐτὸν Σαδδουκαῖοι, οἱ λέγοντες ὅτι δὲν εἶναι ἀνάστασις· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, Διδάσκαλε, ὁ Μωϋσῆς εἶπεν, Ἐὰν εἷς ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, θέλει νυμφευθῆ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ θέλει ἀναστήσει σπέρμα εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῶν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος ἀφοῦ ἐνυμφεύθη,
- πα πάσρῃ ρόβῃ δάσμε: Πό αὐ μβετῶέλι γόμνε. Ατεχέρε μβερέτι 8 θά πνετόρεβετ, Λίδετι ατέ πρέι κέμβεσ ε πρέι δάρεσ, εδέ νγρίνετι, εδέ ε χίθνι νδ' ερεσίρετ τε περτζά-στέμε: ατιέ δοτε jέτε τε χjάρετ' ε 14 τε κερτσελίτρεπ' ε δέμβεβετ. Σε-πσέ σδμε βέτε jάνε τε θίρδρε, πό τε πάκε τε σγέδδρε.
- 15 Ατεχέρε Φαρισέjτε βάν' ε βένε κεσίλε σί τα ζένε νδε λάκ με 16 φιάλε. Εδέ δεργόνενε τεκ αὐ νδσένεσιτ' ε τύρε δάσκε με Ιροδι-άνετε, τσκε θένε, Μεσόνεσ, ε δίμε σε jε ι βερτέτε, εδέ μεσόν δδεν' ε Περενδίσε με τε βερτέτε, εδέ ν8κε δό τε δίσ ας περ νδονέ: σεπσέ ν8κε βε ρε μβε φάκε νέρεζισ.
- 17 Θδajνα πρᾶ, Τσ' τε δέκετε; έστ' ε δδεσε τ' ι άπεμε παγέσε Κέσαριτ, 18 από jό; Πό Jισδι σι νόχ8 διαλεζίν' ε ατύρε, θά, Τσ' με νγίσι, ιπο- 19 κρίτερε; Δεφτέμενι μονέδεν' ε πα- γέσεσε. Εδέ ατά ι πρδνε νέ δινᾶρ. 20 Εδέ αὐ 8 θότ' ατύρε, Ε κδίτ έστε κεjό φυτύρε, εδέ κεjό περμδισκρόνε; 21 Ατά ι θόνε, Ε Κέσαριτ. Ατεχέρε 8 θότ' ατύρε, Λάνι πρᾶ Κέσαριτ τσ' jάνε τε Κέσαριτ, εδέ Περενδίσε 22 τσ' jάνε τε Περενδίσε. Εδέ ατά κερ δεγδανε στσδδίτνε: εδέ ε λᾶν' ατέ, ε ίκνε.
- 23 Νδ' ατέ δίτε ι έρθνε περᾶνε Σαδδδκέj, τε τσίλετε θόνε σε ν8κε κᾶ τε νγάλδρε: εδέ ε πύετνε, τσκε 24 θένε, Μεσόνεσ, Μοΐσι8 θά, Νδε βδέκτε νδονέ πα πάσρῃ βίj, ι βε- λᾶι δοτε μαρτόνετε με γρδαν' ε ατί, εδέ δοτ' ι νγαλνε φάρε τε βε- 25 λᾶιτ τί. Εδέ ίσινε νδερ νε στάτε

ἔτελεύτησε· καὶ μὴ ἔχων τέκνον, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτὰ· Ὑστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή· Ἐν τῇ ἀναστάσει λοιπὸν τίνος τῶν ἑπτὰ θέλει εἶσθαι γυνή; διότι πάντες ἔλαβον αὐτήν.

29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Πλανᾶσθε, μὴ γνωρίζοντες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.
30 Διότι ἐν τῇ ἀναστάσει οὔτε νυμφεύονται, οὔτε νυμφεύουσιν, ἀλλ' εἶναι ὡς
31 ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν οὐρανῷ. Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, δὲν ἀνεγνώσατε τὸ ῥηθὲν πρὸς ἑσᾶς ὑπὸ τοῦ
32 Θεοῦ, λέγοντος, Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαάκ, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ; Δὲν εἶναι ὁ Θεὸς Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων.

33 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, ἐξεπλήττοντο διὰ τὴν διδαχὴν αὐτοῦ.
34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἀπεστόμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ὁμοῦ. Καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν, νομικὸς, ἠρώτησε πειράζων αὐτὸν, καὶ λέγων, Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ εἶναι
35 μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Θέλεις ἀγαπᾶ Κύριον τὸν Θεὸν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου. Αὕτη εἶναι
36 πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῆς, Θέλεις ἀγαπᾶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν. Ἐν ταύταις ταῖς δύο ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται.
41 Καὶ ἐνῶ ἦσαν συνηγμένοι οἱ Φαρισαῖοι, ἠρώτησεν αὐτούς ὁ Ἰησοῦς,

βελέξερες: ἐδέ ἰ πάρι σι δμαρτῆα, βδίδιχ: ἐδέ πασσι ν8κε κίστε δῖρ, ἰα
26 λᾶ γρῶαν' ε τῖ τε βελαῖτ τῖ: κεστῆ
εδέ ἰ δύτι, ἐδέ ἰ τρέτι, γερ μβε τε
27 ὄτάτε. Εδέ με πασταῖ νγα τε γίθη
28 βδίδιχ ἐδέ γρῶαῖα. Μβε τε νγάδριτ
πρᾶ, τσίλι νγα κετᾶ τε ὄτάτε δοτα
κέτε γρῶα; σεπσέ τε γίθ' ε πάννε
μάρε ατέ.

29 Εδέ Ιισδῖ σπεργέχ ε σ θά ατύρε, Jένι γεγύερε, πασσί σ' δῖνι ὄκρόνατ'
30 ας φσῆίν' ε Περενδῖσε. Σεπσέ μβε
τε νγάδριτ ας μαρτόνενε, ας μαρτόνενε, πό jάνε ποσί ἐνγέjτ' ε
31 Περενδῖσε νδε κῖελ. Εδέ περ τε νγάδριτ' ε τε βδέκρεβετ, α σ' κένι κενδᾶραε τῷ' 8 ἔστε θένε jῆβε πρέι
32 Περενδῖσε, κερ θότε, ἔνε jάμ Περενδῖα ἰ Αβραάμιτ, ἐδέ Περενδῖα ἰ Ισαάκστ, ἐδέ Περενδῖα ἰ Ιακόβιτ; Περενδῖα ν8κ' ἔστε Περενδῖ τε βδέκτρισ, πό τε γάλεσ.

33 Εδέ γένδεjα κερ δεγῶανε, τμερόνεσινε περ μεσίμιν' ε ατί.
34 Πό Φαρισέjτε κερ δεγῶανε σε 8 μβετσέλι γόjενε Σαδδ8κέβετ, δμβε-
35 λόθνε βᾶσκε. Εδέ νῆ νομτᾶρ νγα ατά ε πύετι τ8κε νγάρε ατέ,ε τ8κε
36 θένε, Μεσόνεε, τσίλα ποροσί ἔστ' ε
37 μάδε νδε νόμτ; Εδέ Ιισδῖ ἰ θά ατί, Τε δῶατῷ Ζότινε Περενδῖνε τέντ με γίθη ζέμερενε τένδε, ἐδέ με γίθη σπῖρτινε τέντ, ἐδέ με γίθη
38 μένδεjενε τένδε. Κεjό ἔστε ποροσί ε πάρε ἐδέ ε μάδε. Εδέ ε δῶτα
39 κε ἔστε σινένε με ατέ ἔστε, Τε δῶατῷ τε ἀφερμινε τέντ ποσί βέτε-
40 χενε τένδε. Γίθη νόμι ἐδέ προφῖτε-
41 Εδέ τεκ ἰσινε μβελέδρε Φαρι-

42 λέγων, Τί σᾶς φαίνεται περὶ τοῦ
Χριστοῦ; τίνος υἱὸς εἶναι; λέγουσι πρὸς
43 αὐτὸν, Τοῦ Δαβίδ. Λέγει πρὸς αὐτούς,
Πῶς λοιπὸν ὁ Δαβὶδ διὰ Πνεύματος
44 ὀνομάζει αὐτὸν Κύριον, λέγων, Εἶπεν
ὁ Κύριος πρὸς τὸν Κύριόν μου, Κάθου
ἐκ δεξιῶν μου, ἕωσοῦ θέσω τοὺς ἐχ-
θρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;
45 Ἐὰν λοιπὸν ὁ Δαβὶδ ὀνομάζῃ αὐτὸν
46 Κύριον, πῶς εἶναι υἱὸς αὐτοῦ; Καὶ οὐ-
δεὶς ἠδύνατο γ' ἀποκριθῆ πρὸς αὐτὸν
λόγον· οὐδ' ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης
τῆς ἡμέρας νὰ ἐρωτήσῃ πλέον αὐτόν.

Κεφ. κγ'.

4 ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς τοὺς
ὄχλους καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
2 λέγων, Ἐπὶ τῆς καθέδρας τοῦ Μωϋ-
σέως ἐκάθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
3 Φαρισαῖοι· πάντα λοιπὸν ὅσα ἂν εἴπω-
σι πρὸς ὑμᾶς νὰ φυλάττητε, φυλάτ-
τετε καὶ πράττετε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα
αὐτῶν μὴ πράττετε· ἐπειδὴ λέγουσι,
4 καὶ δὲν πράττουσι. Διότι δένουσι φορ-
τία βαρέα καὶ δυσβάστακτα, καὶ ἐπι-
θέτουσιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώ-
πων· δὲν θέλουσιν ὅμως οὐδὲ διὰ τοῦ
δακτύλου αὐτῶν νὰ κινήσωσιν αὐτά.
5 Πράττουσι δὲ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν,
διὰ νὰ βλέπωνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων·
καὶ πλατύνουσι τὰ φυλακτήρια αὐτῶν,
καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱ-
6 ματίων αὐτῶν· καὶ ἀγαπῶσι τὸν πρῶ-
τον τόπον ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς
πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς,
7 καὶ τοὺς ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς,
καὶ νὰ ὀνομάζωνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώ-
8 πων, Ῥαββί, Ῥαββί. Σεῖς ὅμως μὴ
ὀνομασθῆτε Ῥαββί· διότι εἷς εἶναι ὁ
καθηγητὴς ὑμῶν, ὁ Χριστός· πάντες δὲ
9 σεῖς ἀδελφοὶ εἴσθε. Καὶ πατέρα σας
μὴ ὀνομάσητε ἐπὶ τῆς γῆς· διότι εἷς

42 σέјте, Јисѡѡи πύети, тѡκε θѡνε, Тѡ' 8
ἀσκετε jββε περ Κρίστине; ι διρι
43 κѡит ѣσте; ι θόνε, Ι Δαβίδιτ. Ѣ
θότ' ατύρε, Κύѡ прѡ Δαβίδι με
44 Φρύμε ε χjβαν Ζόт, тѡκε θѡνε, Ι
θά Ζόти Ζόтит т'им, Рi μβε те
διάθтет т'име, γερсѡ те бѣ ареміікт'
ε тѡ νѡνεχѣμβие те кѣμβѣбет тѡа;
45 Nде κόφτε прѡ се Δαβίδи ε χjβαν
46 Ζόт, сі ѣст' ι διри αті; Eде ασνδονѣ
νѡке μѡнт т'ι περγѣγѣи νδονѣ φiάλε:
ас νѡке κѡдѡѡи νδονѣ кѣ μδ' атѣ
δίте та пύесе атѣ мѣ.

Κρεῖ 23.

1 Ατεχέρε Јисѡѡи ι φόλι γѣνδѣјесе
2 едѣ νдсѣνεσεбет тi, тѡке θѡνε,
Ѣκρόнесит' едѣ Фарисѣјте νдѣнне
3 μbι θρόнт те Моісіст: γiθε сѡ т'8
θόνε прѡ jββε т' ι рѡани, рѡани
едѣ бѣни: πό пас пѡνεραбет ατύре
4 ѡνε. Σεпсѣ λίθνε бѡре те рѣнда
кѣ νѡке μбѡχене, едѣ ι бѣне перμbи
κѡρίст те νѣреζεбет: πό ме γiσтин'
ε туре νѡке дѡане т' ι лѡанене.
5 Eдѣ γiθε пѡнет' е туре ι бѣнне
кѣ те дѡкене νдѣр νѣрезит: едѣ сѣ-
рόνне рѡаітејет' е туре, едѣ
мадόνне тсѣпат' е рѡебет туре:
6 едѣ дѡане κрует' е месѡлесе νдѣ-
пер дѡркат, едѣ бѣндет' е пѡра
7 νдѣпер синагогiт, едѣ те персѣн-
дѣтрате νдѣпер трѣгет, едѣ те
χjбχене νга νѣрезитѣ, Раbбi, Раbбi.
8 Пѡ jѡ мос χjбχi Раbбi: сепсѣ нѣ
ѣстѣ месόνнеси jѡаi, Кρίстi: Eдѣ те
9 γiθε jѡ јѣни бѣлѣзере. Eдѣ мос
χjβани νдѡнѣ атѣ пер jѡ μbи дѣт: се-

εἶναι ὁ Πατήρ σας, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
 10 Μηδὲ ὀνομασθῆτε καθηγηταί· διότι εἰς
 11 εἶναι ὁ καθηγητὴς ὑμῶν, ὁ Χριστός. Ὁ
 δὲ μεγαλύτερος ἀπὸ σᾶς, θέλει εἶσθαι
 12 ὑπηρετὴς ὑμῶν. Ὅστις δὲ ὑψώσῃ ἑαυ-
 τὸν, θέλει ταπεινωθῆ· καὶ ὅστις τα-
 πεινώσῃ ἑαυτὸν, θέλει ὑψωθῆ.

13 Ἄλλ' οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ
 Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι κλείετε
 τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν
 τῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ σεῖς δὲν εἰσερ-
 χεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίνε-
 τε νὰ εἰσέλθωσιν.

14 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ φα-
 ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι κατατρώγετε
 τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ τοῦτο ἐπὶ
 προφάσει ὅτι κάμνετε μακρὰς προσευ-
 χὰς· διὰ τοῦτο θέλετε λάβει μεγαλη-
 τέραν καταδίκην.

15 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
 ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι περιέρχεσθε
 τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν, διὰ νὰ
 κάμητε ἓνα προσήλυτον· καὶ ὅταν γεί-
 νῃ, κάμνετε αὐτὸν υἱὸν τῆς γεέννης
 διπλότερον ὑμῶν.

16 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ
 λέγοντες, Ὅστις ὁμόση ἐν τῷ ναῷ,
 εἶναι οὐδέν· ὅστις ὁμῶς ὁμόση ἐν τῷ

17 χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὑποχρεοῦται. Μωροὶ
 καὶ τυφλοὶ, διότι τίς εἶναι μεγαλή-
 τερος, ὁ χρυσός, ἢ ὁ ναός ὁ ἀγιαζῶν

18 τὸν χρυσόν; Καί, Ὅστις ὁμόση ἐν τῷ
 θυσιαστηρίῳ εἶναι οὐδέν· ὅστις ὁμῶς
 ὁμόση ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ,

19 ὑποχρεοῦται. Μωροὶ καὶ τυφλοὶ, διότι τί
 εἶναι μεγαλύτερον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυ-

20 σιαστήριον τὸ ἀγιαζῶν τὸ δῶρον; Ὁ
 ὁμόσας λοιπὸν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὁ-

πσέ νῆ ἔστ' Ἄτι ἰθαῖ, αὐ κε ἔστε
 10 νας κίεῖετ. Ἀς μος ἰθῆχι μεσόνες:
 σεπσέ νῆ ἔστε μεσόνεσι ἰθαῖ, Κρί-
 11 στι. Πό με ἰ μάδι πρέι ἰθῆ, δοτε
 12 ἰέτε πηνετόρι ἰθαῖ. Ἐδέ κσῶ τε
 λαρτεσόνε βέτεχεν' ε τί, δοτ' ἰ-
 νγете: εδέ κσῶ τε ἰνγῆνε βέτεχεν' ε
 τί, δοτε λαρτεσόνετε.

13 Πό μίερετ ἰθῆ ἰκρόνες εδέ Φα-
 ρισέν, ἰποκρίτερε: σεπσέ μβύλνι
 μδερετερίν' ε κίεῖεβετ περπάρα νέ-
 ρεζεβετ: σεπσέ νσκε χῦνι ἰθῆ, νσκε
 λῆνι τε χῦνεν' ας ατά κε χῦνενε.

14 Μίερετ ἰθῆ ἰκρόνες εδέ Φαρισέν,
 ἰποκρίτερε: σεπσέ χᾶνι ὀτεπίατ' ε
 τε βέῖαβετ, εδέ κσετῆ ε βῆνι με ὀκάκ
 σε βῆνι τε φάλδρα τε γάτα: περ-
 ανδάι δοτε μέρνι με τέπερε μσν-
 δίμ.

15 Μίερετ ἰθῆ ἰκρόνες εδέ Φαρισέν,
 ἰποκρίτερε: σε κερκόνι δέτιν' εδέ
 τόκενε, περ τε βῆρε νῆ τε κεθύερε:
 εδέ σί τε βῆνετε, ε βῆνι ατέ βῆρ γε-
 χένε δῦ πίεςε με τέπερε σε βέτε-
 χενε τῆαῖ.

16 Μίερετ ἰθῆ ἰδε-χέκεε τε βέρβερε,
 κε θόνι, σε κσῶ τε βῆνε βῆ περ
 τέμπελινε, νσκ' ἔστε γῆ: πό κσῶ
 τε βῆνε βῆ περ ἄριν' ε τέμπελνι, βῆ-

17 νετε δειτῆαρ. Τε μάρε εδέ τε βέρ-
 βερε, σεπσέ τσίλι ἔστε με ἰ μάθ,
 ἄρι, ἀπό τέμπελνι κε ὀεντερόν ἄρινε;

18 Ἐδέ κσῶ τε βῆνε βῆ περ θερόρενε,
 νσκ' ἔστε γῆ: πό κσῶ τε βῆνε βῆ
 περ ὀδρετίνε κε ἔστε μβί ατέ, βῆ-

19 νετε δειτῆαρ. Τε μάρε εδέ τε βέρ-
 βερε, σεπσέ τσίλα ἔστε με ἰ μάδε,
 ὀδρετία, ἀπό θερόρεῖα κε ὀεντερόν

20 ὀδρετίνε; Αὐ πρᾶ κε τε βῆνε βῆ
 περ θερόρενε, βῆν βῆ περ ατέ, εδέ

μνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπά-
 21 νω αὐτοῦ. Καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ ναῷ,
 ὁμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι
 22 αὐτόν. Καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ,
 ὁμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν
 τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

23 Οὐαὶ εἰς ἐσαῶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
 ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι ἀποδεκατίζε-
 τε τὸ ἰδύοσμον, καὶ τὸ ἄνηθον, καὶ τὸ
 κύμινον· καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα
 τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον
 καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα ἔπρεπε νὰ πράτ-
 24 τητε, καὶ ἐκεῖνα νὰ μὴ ἀφίγητε. Ὁδη-
 γοὶ τυφλοὶ, οἵτινες διῦλίζετε τὸν κώ-
 νωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνετε.

25 Οὐαὶ εἰς ἐσαῶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
 ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι καθαρίζετε
 τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πινα-
 κίου, ἔσωθεν ὅμως γέμουσιν ἐξ ἀρπα-
 26 γῆς καὶ ἀκρασίας. Φαρισαῖε τυφλὲ,
 καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ πο-
 τηρίου καὶ τοῦ πινακίου, διὰ νὰ γεί-
 νη καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρὸν.

27 Οὐαὶ εἰς ἐσαῶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
 ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι παρομοιάζετε
 μὲ τάφους ἀσβεστωμένους, οἵτινες ἔ-
 ξωθεν μὲν φαίνονται ὠραῖοι, ἔσωθεν
 ὅμως γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν, καὶ
 28 πάσης ἀκαθαρσίας. Οὕτω καὶ σεῖς, ἔ-
 ξωθεν μὲν φαίνεσθε εἰς τοὺς ἀνθρώπους
 δίκαιοι, ἔσωθεν ὅμως εἴσθε πλήρεις
 ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.

29 Οὐαὶ εἰς ἐσαῶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
 ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι οἰκοδομεῖτε
 τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ στο-
 30 λίζετε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων· καὶ
 λέγετε, Ἐὰν ἡμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις
 τῶν πατέρων ἡμῶν, δὲν ἠθέλομεν εἶ-
 σθαι συγχωινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι

περὶ γίθ' ἀτὸ καὶ ἰάνε περμιβί ατέ.
 21 Εδέ αὐ κα τε βένε βε περ τέμπ8-
 λινε, βέν βε περ ατέ, εδέ περ ατέ
 22 κα ρί να' ατέ. Εδέ αὐ κα βέν βε
 περ κιέλτ, βέν βε περ θρόντ τε
 Περενδίσε, εδέ περ ατέ κα ρί μβί
 ατέ.

23 Μιέρετ ἰθ σκρόνες εδέ Φαρισέν,
 ἱποκρίτερε: σεπσέ ἐπνι τε δίετην' ε
 μένδρεσε ε μαραῖτ ε κίμινόνιτ: εδέ
 κένι λένε με τε ρένδατ' ε νόμιτ,
 γυῖν' εδέ περδελίμιν' εδέ θέσενε:
 24 κετό γᾶν τ' ι βένι, εδέ ἀτό μος
 τ' ι λίνι. Ὑδε-χέεκες τε βέρβερε, κα
 ὄτρύθνι μισκόνενε, εδέ καμίλεν' ε
 περπίνι.

25 Μιέρετ ἰθ σκρόνες εδέ Φαρισέν,
 ἱποκρίτερε: σεπσέ κερρόνι τε περῖά-
 ὄτεμεν' ε ποτίριτ εδέ τε κέπεσε,
 πό περβρένδα ἰάνε πλότ με ρε-
 μδύερεε εδέ με τε πα-μβάητρε
 26 βέτεχενε. Φαρισεῖ ι βέρβερε, κερρό
 με περπάρα τε περβρέντσίμεν' ε πο-
 τίριτ εδέ τε κέπεσε, κα τε βένετ' ε
 κερδαρα εδέ ε περῖάῶτεμεῖα ε ατύρε.

27 Μιέρετ ἰθ σκρόνες εδέ Φαρισέν,
 ἱποκρίτερε: σεπσέ γᾶνι με βάρε τε
 λυερε με κελλέρε, τε τσίλετε περ-
 ῖάῶτα δέκενε τε βέκρε, πό περ-
 βρένδα ἰάνε πλότ με ἔστρε τε
 βδέκρησ, ε τῶ' δο φάρε ναυρεσίρε.
 28 Κεῶτῶ εδέ ἰθ, περῖάῶτα δέκενι τε
 δρέιτε τε νέρεζιτε, πό περβρένδα
 ἰένι πλότ με ἱποκρισί ε με πανομί.

29 Μιέρετ ἰθ σκρόνες εδέ Φαρισέν,
 ἱποκρίτερε: σεπσέ ναερτόνι βάρετ' ε
 προφίτεβετ, εδέ στολίσνι μνιμόρετ'
 30 ε τε δρέιτεβετ: εδέ θόνι, Νδε κόφτε
 σε ἰσεμ νε ναε δίτ τε ἀτερεβετ
 τένε, νδεκε δοτε ἰσεμ πιεσετάρε με

- 31 τῶν προφητῶν. Ὅστε μαρτυρεῖτε εἰς ἑαυτοὺς, ὅτι εἴσθε υἱοὶ τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας. Ἀναπληρώσατε καὶ σεῖς τὸ μέτρον τῶν πατέρων σας.
- 32 Ὅφεις, γεννήματα ἔχιδνῶν, πῶς θέλετε φύγει ἀπὸ τῆς καταδίκης τῆς γενένης;
- 33 Διὰ τοῦτο, ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ἑσᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς· καὶ ἐξ αὐτῶν θέλετε θανατώσει καὶ σταυρώσει, καὶ ἐξ αὐτῶν θέλετε μαστιγῶσει ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν, καὶ διώξει ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· διὰ τὸ ἐλθῆναι ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον, ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ τοῦ δικαίου, ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου, υἱοῦ Βαραχίου, τὸν ὁποῖον ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, Πάντα ταῦτα θέλουσιν ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην.
- 34 Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ, ἡ φονεύουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς σέ, ποσάκις ἠθέλησα νὰ συνάξω τὰ τέκνα σου, καθ' ὃν τρόπον συνάγει ἡ ὄρνις τὰ ὀρνίθια ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ δὲν ἠθέλησατε; Ἰδοὺ, ἀφίεται εἰς ἑσᾶς ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. Διότι σᾶς λέγω, Δὲν θέλετε μεῖναι εἰς τὸ ἐξῆς, ἕως οὗ εἶπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Κεφ. κδ'.—κε.

1 ΚΑΙ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρει ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ διὰ τὸ ἐπιδειξώσιν εἰς

- 31 ατά νδε γάκ τε προφίτεβετ. Κάχε σα μαρτιρίσινι περ βέτεχενε τσαῖ, σε ἵνι τε βίτ' ε ατύρε κε βράνε προφίτεριτε. Μδδσνι εδέ ἵδ μάσεν' ε ατέρεβετ τσαῖ. Γαρπίν, κελύσ νεπέρκασ, κύσ δοτ' ἵκνι νγα δενίμι γέχενεσε;
- 32 Περανδάϊ, ἵα ἔνε τε δοτε δεργόν τε ἵδ προφίτερε, εδέ τε δίτρε, εδέ σκρόνες: εδέ τσά νγα ατά δοτ' ι βρίσινι ε δοτ' ι κρυκέζονι, εδέ τσά νγα ατά δοτ' ι ρίχνι νδεπερ σιναγογίτ τσαῖ, εδέ δοτ' ι νδίνι πρέϊ νέ κυτέτι μδε τιάτρινε κυτέτ: κε τε βίνε μδε ἵδ τσ' δό γάκ ι δρέϊτε κε ἔστε δέρδδρε μδι δέτ, κε νγα γάκ ι Αβέλιτ δρέϊτε, γερ μδε γάκτ τε Ζαχαρίσε, τε δίριτ Βαραχίδτ, τε τσίλιν' ε βράτε νδε μέστ τε τέμπελιτ εδέ τε θερόρεσε. Με τε βερτέτε πο σ θέμ ἵδβε, Γίθε κετό δοτε βίνενε περμυβί κετέ βρες.
- 33 Ἱερσαλίμ, Ἱερσαλίμ, κε βρέτ προφίτεριτε, εδέ ρέχ με γδρ' ατά κε ἵανε δεργδρε τε τί, σα χέρε δέσα τε μδελέθ βίτ' ε τδ, σικδνδρε πδλα μδελέθ ζόκτ' ε σαῖ νδενε πενδετ, πό νδκε δέστε; Ἰά στεπία ἵσαῖ τε πο σ λίχετ' ε σκρέτε. Σεπέ πο σ θέμ ἵδβε, Νδκε δοτε με σίχνι πασκετάϊ, γερσα τε θόνι, Ι δεκδαρ' ἔστ' αὐ κε βιέν μδ' ἔμεριτ τε Ζότιτ.

Κρεῖ 24—25.

1 Εδέ Ἰισδῖ δόλι ε ἵκν νγα χιερόρεῖα: εδέ νδσένεσιτ' ε ατί ἕρθνε περάνε κε τε ι δεφτένε νδερτέ-

2 αὐτὸν τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Δὲν βλέπετε πάντα ταῦτα; ἀληθῶς σὰς λέγω, δὲν θέλει ἀφεθῆ ἑδῶ λίθος ἐπὶ λίθον, ὅστις δὲν θέλει κατακρημνισθῆ.

3 Καὶ ἐνῶ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, προσῆλθον πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες, Εἶπε πρὸς ἡμᾶς, πότε θέλουσι γείνει ταῦτα; καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς παρουσίας σου, καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος;

4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Βλέπετε μὴ σὰς πλανήσῃ τις· διότι πολλοὶ θέλουσιν ἔλθεῖ ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, Ἐγὼ εἶμαι ὁ Χριστός· καὶ πολλοὺς θέλουσι πλανή-

6 σει. Θέλετε δὲ ἀκούσει πολέμους καὶ φήμας πολέμων· προσέχετε, μὴ ταραχθῆτε· ἐπειδὴ πάντα ταῦτα πρέπει νὰ γείνωσιν· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἔτι τὸ τέλος.

7 Διότι θέλει ἐγερθῆ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ θέλουσι γείνει πείναι καὶ λοιμοὶ, καὶ

8 σεισμοὶ κατὰ τόπους. Πάντα δὲ ταῦτα

9 εἶναι ἀρχὴ ὠδίνων. Τότε θέλουσι παραδώσει ἡμᾶς εἰς θλίψιν, καὶ θέλουσι θανατώσει ἡμᾶς· καὶ θέλετε εἶσθαι μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά

10 μου. Καὶ τότε θέλουσι σκανδαλισθῆ πολλοί· καὶ θέλουσι παραδώσει ἀλλήλους, καὶ θέλουσι μισήσει ἀλλήλους.

11 Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφήται θέλουσιν ἐ-

12 γερθῆ, καὶ πλανήσει πολλούς· καὶ ἐπειδὴ θέλει πληθυνθῆ ἡ ἀνομία, ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν θέλει ψυχρανθῆ.

13 Ὁ δὲ ὑπομείνας ἕως τέλους, οὗτος θέ-

14 λει σωθῆ. Καὶ θέλει κηρυχθῆ τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλη τῇ οἰκουμένῃ, πρὸς μαρτυρίαν εἰς πάν-

2 σατ' ε χιερόρεσε. Πό Ιισθῖ 8 θά ατύρε, Α ν8κε σίχνι γίθε κετό; Με τε βερτέτε πο 8 θέμ. j8βε, σε ν8κε δοτε μβέσε κετ8 γ8ρ μβι γ8ρ κ8 τε μος ρεζόχεταιε.

3 Εδέ αὐ κ8ρ ἰσ τ8κε νδέν8ρε μβι μάλτ τ' ὄλίνβετ, νδσένεσιτ' ι 8αφερδαν8 μβ8-ν'-άνε, τ8κε θένε, Θ8αj-να, κ8ρ δοτε βένενε κετό; εδέ τσίλα ἔσ8ε σέν' ε τε ἀρδ8ριτ τέντ, εδέ σε μβαρδαρ8σε jέτεσε;

4 Εδέ Ιισθῖ 8περγέκ ε 8 θά ατύρε, Σικόνι μος 8 γενένε j8βε νδονέ:

5 σεπσέ σ8με βέτε δοτε βίνενε μβ'έμεριτ τίμ, τ8κε θένε, σε ὄνε jάμ Κρίστῖ: εδέ δοτε γενένενε σ8με βέτε.

6 Εδέ δοτε δεγόνι λ8φτερα ε ζερα λ8φτερασ: σικόνι, μος τ8β8δλόχι: σεπσέ τε γίθα κετό γάν τε βένε-

7 νε: πό φ8νδι εδέ ν8κ' ἔσ8ε. Σεπσέ δοτε νγρίχεταιε κόμπ κένδρε κόμβι, εδέ μβερτερεῖ κένδρε μβερτερεῖ: εδέ δοτε jένε ζῖρα ε μ8ρτάjα, εδέ τερμέτερα βέντ μβ8βέντ.

8 Πό γίθε κετό jάνε τε νίσ8ριτ' ε τε

9 δέμβ8ραβετ. Ατεχέρε dot' 8 άπενε j8βε νδερ δ8αρ περ σ8ρενγίμ, εδέ dot' 8 βράσενε j8βε: εδέ dot' 8 κένε μερῖ j8βε γίθε κόμβεταιε περ

10 έμερινε τίμ. Εδέ ατεχέρε δοτε σκανδαλίσενε σ8με βέτε: εδέ dot' άπενε νδερ δ8αρ νέρι τιάτρινε, εδέ dot' ι

11 κένε μερῖ νέρι τιάτριτ. Εδέ σ8με προφίτερε τε ρέμ δοτε νγρίχενε,

12 εδέ δοτε γενένενε σ8με βέτε: εδέ πασί τε σ8μόνετε πανομία, δασ8ριτ' ε τε σ8μεβετ δοτε φτό-

13 χεταιε. Πό κ8σ τε δ8ρόνε γερ

14 μβ8 φ8ντ, κύι δοτε σπετόνε. Εδέ

τα τὰ ἔθνη· καὶ τότε θέλει ἔλθεῖ τὸ τέλος.

15 Ὅταν λοιπὸν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ λαληθὲν διὰ τοῦ προφήτου Δανιὴλ, ἱστάμενον ἐν τῷ τόπῳ τῷ ἁγίῳ, (ὁ ἀναγινώσκων ἄς

16 ἐννοῇ·) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἄς φυ-
17 γωσιν εἰς τὰ ὄρη· ὅστις εὗρεθῆ ἐπὶ τοῦ δώματος, ἄς μὴ καταβῆ διὰ νὰ λάβῃ

18 τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ. Καὶ ὅστις εὗρεθῆ ἐν τῷ ἀγρῷ ἄς μὴ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω διὰ νὰ λάβῃ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

19 Οὐαὶ δὲ εἰς τὰς ἐγκυμονούσας, καὶ τὰς θηλαζούσας ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ-
20 ραις. Προσεύχεσθε δὲ διὰ νὰ μὴ γείνη ἡ φυγὴ ὑμῶν ἐν χειμῶνι, μηδὲ ἐν
21 σαββάτῳ. Διότι τότε θέλει εἶσθαι θλίψις μεγάλη, ὅποια δὲν ἔγεινεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ θέλει

22 γείνει· καὶ ἂν δὲν συνετέμοντο αἱ ἡμέραι ἐκείναι, δὲν ἤθελε σωθῆ οὐδεμία σὰρξ· διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς ὁμοῦς θέλουσι συντηθῆ αἱ ἡμέραι ἐκείναι.

23 Τότε ἐάν τις εἴπῃ πρὸς ὑμᾶς, Ἴδου, ἐδῶ εἶναι ὁ Χριστὸς, ἢ ἐδῶ, μὴ πι-

24 στεύσητε. Διότι θέλουσιν ἐγερθῆ ψευδοχριστοὶ καὶ ψευδοπροφήται, καὶ θέλουσι δεῖξει σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε νὰ πλανήσωσιν, εἰ δυνατόν,

25 καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς. Ἴδου, προεῖπα

26 πρὸς ὑμᾶς. Ἐάν λοιπὸν εἴπωσι πρὸς ὑμᾶς, Ἴδου, ἐν τῇ ἐρήμῳ εἶναι, μὴ ἐξέλθητε· Ἴδου, ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ

27 πιστεύσητε. Διότι, καθὼς ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

κὺι δὲν γίλ' ἰμβερετερίσε δοτε λεισί-
τετε νδεπερ γίθε βότενε, περ μαρ-
τιρὶ μβε γίθε κόμβετ: εδέ ατεχέρε
δοτε βίνε φῆνδι.

15 Κερ τε σίχνι πρᾶ τε νδῦρετ' ε
σχερετῆρεσε, κε ἔστε θένε νγα
προφίτι Δανιῆλ, νδένδρε νδε βέντ
τε σέντερσаре, (αὐ κε κενδόν λετα
16 κσπετόνε:) ατεχέρε ατά κε γάνε νδε
17 Ιδῆτ λετε ἰκεννε νδεπερ μάλετ

17 κσῶ τε γέτε μδί κσλμιτ, λετε μος
σδρέσε τε μάρε γῆ νγα στεπί' ε τι.

18 Εδέ κσῶ τε γένδετε νδ' ἀρε λετε μος
κεθένετε πράπα τε μάρε ρόβετ' ε

19 τίγα. Εδέ μίερ ατό κε γάνε με
δάρε, ε ατό κε κάνε φόσνε μβε γῆ

20 νδ' ατό δίτ. Εδέ φάλι, κε τε μος
βένετε τε ἰκσριτε τσαῖ νδε δίμερε,

21 ας περ τε σετίνε. Σεπσέ ατεχέρε
δοτε γέτε στρενγίμ ἰ μάθ, κε νδκ'

ἔστε βέρε ἰ ατίλε κε κερ σε ἔστε
ζένε φίλ βότα γερ νδαστί, ας νδκ'

22 ἔστε περ τε βέρε: εδέ τε μος σκερ-
τόνεσιν' ατό δίτ, νδκε δοτε σπε-

τόντε ας νδονέ τρῆπ: πό ατό δίτ
δοτε σκερτόνενε περ τε σγέδδριτ.

23 Ατεχέρε νδε σ θέντε γῆβε νδονέ,
14 τεκ ἔστε κετῶ Κρίστι, α ατύ: μος

24 μβεσόνι. Σεπσέ δοτε νγρίχενε Κρί-
στρε τε ρέμ, εδέ προφίτερε τε ρέμ,

εδέ δοτε βένενε σένε τε μεδᾶ εδέ
τῶσδίρα, κάκε σᾶ δοτε γένένεν'

εδέ τε σγέδδριτε, νδε μέντῶινε.

25 Ια τεκ σ θάσε γῆβε μέ περπάρα.

26 Νδε σ θέντῶινε πρᾶ γῆβε, Ια τεκ
ἔστε νδε σκχερετῆρετ μος δίλνι:

27 Ιά νδε δόματ, μος μβεσόνι. Σεπσέ
σικάνδρε βετῆτιμα δέλ νγα λίντ
διέλι, εδέ δέκετε γερ τε περενδόν,
κεστῶ δότε γέτε εδέ τ' ἀρδδριτ' ε

- 28 Διότι ὅπου εἶναι τὸ πτώμα, ἐκεῖ θέλουσι συναχθῆ οἱ ἄστοί.
- 29 Εὐθύς δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος θέλει σκοτισθῆ, καὶ ἡ σελήνη δὲν θέλει δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες θέλουσι πέσει ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν θέλουσι σαλευθῆ.
- 30 Καὶ τότε θέλει φανῆ τὸ σημεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ τότε θέλουσι θρηνήσαι πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ θέλουσιν ἰδεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. Καὶ θέλει ἀποστείλει τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ θέλουσι συναῖξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσαρῶν ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν.
- 31 Ἄπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολὴν· ὅταν ὁ κλάδος αὐτῆς γείνη ἤδη ἀπαλός, καὶ ἐκβλαστάνῃ τὰ φύλλα, γνωρίζετε ὅτι πλησιάζει τὸ θέρος.
- 32 Οὕτω καὶ σεῖς, ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα, ἐξεύρετε ὅτι πλησίον εἶναι, ἐπὶ τὰς θύρας. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν θέλει παρέλθει ἡ γενεὰ αὕτη, ἕωσού γείνωσι πάντα ταῦτα. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θέλουσι παρέλθει, οἱ δὲ λόγοι μου δὲν θέλουσι παρέλθει. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς γινώσκει, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰμὴ ὁ Πατήρ μου ὁ μόνος.
- 33 Καὶ καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Διότι καθὼς ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἦσαν τρώγοντες καὶ πίνοντες, νυμφεύμενοι καὶ νυμφεύοντες, ἕως τῆς ἡμέ-
- 28 τῆς Βίριτ νεριίστ. Σεπσέ κ8 τῆς ἵετῆ κέρμα, ατιέ δοτῆ μβεῖλιδενε σῆιπό-νατῆ.
- 29 Εδὲ περνεχέρε πας ὅτρενγίμιτ ατύρε δίτε, διέλι δοτ' ἐρετε, εδὲ χῆνα ν8κῆ δοτ' ἀπε νδριτσῖμιν' εσαῖ, εδὲ ὕετῆ δοτῆ βιενε νγα χιέλι, εδὲ φ8κίαιτ' ε χιέεβετ δοτῆ τῆν-δενε. Εδὲ ατεχέρε δοτῆ δῆκετῆ σέν' ε τῆς Βίριτ νεριίστ νδε χιέλ: εδὲ ατεχέρε γίθε φάρατ' ε δῆστ δοτῆ βῆενε βάε, εδὲ δοτῆ σόχενε τῆς Βίριν' ε νεριίστ τ8κε ἀρδ8ρε μι ρῆτ τῆς χιέλιτ με φ8κί ε με λαδδί σῆμε. Εδὲ δοτῆ δεργόνε ἐνγῆετ' ε τί με τρεμβέτῆ κῆ νδσίερ ζῆ τῆς μάθ, εδὲ δοτῆ μβεῖλέδενε τῆς σῆ-δ8ριτ' ε ατί νγα τῆς κάτρε ἐρερατῆ, πρέι φ8νδιτ ἀνεβετ χιέεβετ ἕερ μβε φ8ντ τῆς ἀνεβετ ατύρε.
- 30 Εδὲ μέρνε βῆσ παραβολίνε νγα ἀρδ8ρι ε φίκ8τ: κ8ρ τῆς βῆνετῆ νδαστί δέγ' ε ατί ε β8τῆ, εδὲ τῆς νδσιέρε φλέτετῆ τα δίνι σε τῆς κόρετ' ἐστ' ἀφερε. Κεστῆ εδὲ ἵ8, κ8ρ τῆς σῆχνι γίθε κετό, τα δίνι σε ἐστ' ἀφερε νδερ δύερ. Με τῆς βερετέτῆ πο 8 θέμ ἵ8βε, κῆ βῆε8 ν8κῆ δοτῆ σκόνε, γερσᾶ τῆς βῆνενε κετό τῆς γίθα. Κιέλι εδὲ δῆ8 δοτῆ σκόνενε, πό φιάλετ' ε μίεα ν8κῆ δοτῆ σκόνενε. Εδὲ περ ατέ δίτε, εδὲ περ ατέ ὄρε, ασνδονέ σ' ε δί, ας ἐνγῆετ' ε χιέεβετ, βῆεσῆ-άτε βῆετῆμε.
- 31 Εδὲ σικδνδρε ἴσινε δίττ' ε Νόεσε, κεστῆ δοτῆ ἵετῆ εδὲ τ' ἀρδ8ριτ' ε τῆς Βίριτ νεριίστ. Σεπσέ σικδνδρε ἴσινε νερεζιτε νδ' ἀτό δίτ περπᾶρα περμδύτε ἵεσε, κῆ χάνιν' ε πίνινε, μαρτόνεσῖν' ε μαρτόνινε, ἕερ

ρας καθ' ἣν ὁ Νῶε εἰσῆλθεν εἰς τὴν
 39 κιβωτόν· καὶ δὲν ἐνόησαν, ἐωσοῦ ἦλθεν
 ὁ κατακλυσμὸς, καὶ ἐσῆκωσε πάντας·
 οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρουσία τοῦ
 40 Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Τότε δύο θέλουσιν
 εἶσθαι ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἰς παραλαμ-
 41 βάνεται, καὶ ὁ εἰς ἀφίνεται. Δύο
 γυναῖκες θέλουσιν ἀλέθει ἐν τῷ μύλῳ·
 μία παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίνεται.
 42 Ἀγρυπνεῖτε λοιπὸν, διότι δὲν ἐξεύ-
 ρετε ἐν ποίᾳ ὥρᾳ ἔρχεται ὁ Κύριος ὑμῶν.
 43 Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι ἐὰν ἤξου-
 ρεν ὁ οἰκοδεσπότης ἐν ποίᾳ φυλακῇ τῆς
 νυκτὸς ἔρχεται ὁ κλέπτης, ἤθελεν ἀ-
 γρυπνήσει, καὶ δὲν ἤθελεν ἀφήσει νὰ
 44 διορυχθῇ ἡ οἰκία αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ
 σεῖς γίνεσθαι ἔτοιμοι· διότι καθ' ἣν
 ὥραν δὲν στοχάζεσθε, ἔρχεται ὁ Υἱὸς
 45 τοῦ ἀνθρώπου. Τίς λοιπὸν εἶναι ὁ πι-
 στὸς καὶ φρόνιμος δοῦλος, τὸν ὁποῖον
 ὁ κύριος αὐτοῦ κατέστησεν ἐπὶ τῶν
 ὑπηρετῶν αὐτοῦ, διὰ νὰ διδῇ εἰς αὐ-
 46 τοὺς τὴν τροφήν ἐν καιρῷ; μακάριος
 ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον, ὅταν
 ἔλθῃ ὁ κύριος αὐτοῦ, θέλει εὐρεῖ πράτ-
 47 τοντα οὕτως. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι
 θέλει καταστήσει αὐτὸν ἐπὶ πάντων
 48 τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ εἴπῃ
 ὁ κακὸς ἐκεῖνος δοῦλος ἐν τῇ καρδίᾳ
 αὐτοῦ, Βραδύνει νὰ ἔλθῃ ὁ κύριός μου·
 49 καὶ ἀρχίσῃ νὰ δέρῃ τοὺς συνδούλους,
 νὰ τρώγῃ δὲ καὶ νὰ πίνῃ μετὰ τῶν
 50 μεθυόντων, θέλει ἐλθεῖ ὁ κύριος τοῦ
 δούλου ἐκείνου καθ' ἣν ἡμέραν δὲν προσ-
 μένει, καὶ καθ' ἣν ὥραν δὲν ἐξεύρει·
 51 καὶ θέλει ἀποχωρίσει αὐτὸν, καὶ τὸ
 μέρος αὐτοῦ θέλει θέσει μετὰ τῶν ὑ-
 ποκριτῶν· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθ-
 μὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

1 ΚΕΦ. κε'. Τότε θέλει ὁμοιωθῇ ἡ βα-

μδ' ατέ δίτε καὶ χῦρι Νόεζα νδ' ἀρκετι·
 39 εδέ ν8κ' ε κ8πετδανε, γερσα ἔρδι
 περμδύτεζα, εδέ νγρίτι τε γίθε·
 κεστδ δοτε ζέτε εδέ τ' ἀρδ8ριτ' ε
 40 τε Βίριτ νερίστ. Ατεχέρε δύ θέτε δοτε
 ζένε νδ' ἄρε· νέρι μέρετε, ε τιέτερι λί-
 41 χετε. Δύ γρᾶ δοτε βλδάνενε νδε
 μ8λί· νέρα μέρετε, ε τιάτερα λίχετε.
 42 Ρίνι σχδारे πρᾶ, σεπσέ ν8κε δίνι
 43 μδε τσ' ὀρε βιέν Ζότι· ζῶτι. Πό κετέ
 δίνιε, σε τα δίντε ι ζότι στεπίσε,
 μδε τσ' φάρε κόχε τε νάτεσε βιέν
 βιέδεσι, δοτε ρίντε σχδारे, εδέ ν8κε
 δοτε λίντε τε τσπόνει στεπῖ ε ατί,
 44 Περανδάϊ εδέ j8 βέχι γατί· σεπσέ
 ι Βίρ' ι νερίστ βιέν μδ' ατέ ὀρε, κα
 45 ν8κ' 8α πρέτ μένδεζα j8βε. Βάλε
 τσίλι ἔστ' αὐ σερβετδαρ βεσετᾶρ
 εδέ ι μέντσιμ, τε τσίλινε ι ζότι
 ε β8ρι περμδί π8νετόρετ τε τί,
 κα τ' 8 ἄπε ατύρε σ8κίμνε νδε
 46 κόχε; λδμ αὐ σερβετδαρ, κ8ρ
 τε βίνε ι ζότι, τα γένε τ8κε
 47 βέρε κεστδ. Με τε βερτέτε πο
 8 θέμ j8βε, σε δότα βέρε περμδί
 48 τε γίθε γέν' ε τί. Εδέ αὐ σερβε-
 τὸρ' ι λίχ νδε θέντε νδε ζέμερε τε
 49 τί, σε Ιμ-ζότ μενόν τε βίνε· εδέ
 ζε τε ράχε σερβετόρετε σόκετ' ε
 τί, εδέ τε χάξε ε τε πίξε βάσχε
 50 με τε δέιτ8ριτ, ι ζότι ατί σερβε-
 τὸρι δοτε βίνε νδ' ατέ δίτε κα αὐ
 ν8κ' ε πρέτ, εδέ νδ' ατέ ὀρε κα
 51 ν8κ' ε δί· εδέ δότα νδάνε μδε-
 ν' ἄνε, εδέ δοτε βέρε πιέσεν' ε ατί
 βᾶσχε με υποκρίτεριτ· ατιέ δοτε
 ζέτε τε χῆρετ' εδέ τε κερτσελίτ8-
 ριτ' ε δέμδεβετ.

1 Κρεῖ 25. Ατεχέρε μδερετερι' ε

- σιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ δέκα παρθένοὺς, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. Πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν φρόνιμοι, καὶ πέντε μωραί. Αἵτινες μωραί, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν, δὲν ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· αἱ φρόνιμοι ὁμῶς ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ νυμφίος ἐβράδυνεν, ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκοιμῶντο. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς νυκτὸς ἔγεινε κραυγὴ, Ἴδού, ὁ νυμφίος ἔρχεται· ἐξέλθετε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. Τότε ἐσηκώθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἤτοιμασαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. Καὶ αἱ μωραὶ εἶπον πρὸς τὰς φρονίμους, Δότε εἰς ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐλαίου σας· διότι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβύνονται. Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι, Μήποτε δὲν ἀρκέσῃ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς ἐσᾶς· ὅθεν ὑπάγετε κάλλιον πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἀγοράσατε εἰς ἑαυτάς. Ἐνῷ δὲ ἀπῆρχοντο νὰ ἀγοράσωσιν, ἦλθεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἑτοιμοὶ εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. Ὑστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι, Κύριε, Κύριε, ἄνοιξον εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν σᾶς γνωρίζω. Ἀγρυπνεῖτε λοιπὸν, διότι δὲν ἐξεύρετε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Διότι θέλει ἐλθεῖ ὡς ἄνθρωπος, ὅστις ἀποδημῶν, ἐκάλεσε τοὺς δούλους αὐτοῦ, καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· καὶ εἰς ἄλλον μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, εἰς ἄλλον δὲ δύο, εἰς ἄλλον δὲ ἓν· εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν
- κίεζεβεν δοτε γάνε με δίετε βεργερρέσα, τε τσίλατε μδαρνε δρίτατ' ε τύρε, ε δδάλνε τε πρέσενε δένδε-
 2 ρινε. Εδέ νγα από ίσινε πέσε τε
 3 μέντσίμε, εδέ πέσε τε μάρα. Από
 τε μάρατε κερ μδαρνε δρίτατ' ε
 τύρε, νσκε μδαρνε βάj βάσκε με
 4 βέτεχε: πό τε μέντσίμετε μδαρνε
 βάj νδ' ένετ τε τύρε βασκε με
 5 δρίτατ' ε τύρε. Εδέ δένδερί σι με-
 νόϊ, ι ζσρι γδμι τε γίθα εδέ φλί-
 6 νινε. Εδέ νδε μέσ τε νάτεσε δδε
 νέ τε θίρρε, Jά δένδερί τε πο-
 βιέν: δίλνι περ τε πρίττρ' ατέ.
 7 Ατεχέρε γίθ' από βεργερρέσατ' εν-
 γρίτνε, εδέ νδρέκνε δρίτατ' ε τύρε.
 8 Πό τε μάρατ' 8 θάνε τε μέντσί-
 μεβεν. Ἐπνани νγα βάjι jδαι: σε-
 9 πσέ πο να σδχενε δρίτατε. Εδέ τε
 μέντσίμετ' σπεργέκνε τσκε θένε,
 Μος νσκε δοτε να χάρίε νέβε εδέ
 jδβε: πό μέ μίρε σκόνι τεκ ατά
 χε σέσενε, εδέ δλίνι περ βέτεχενε
 10 τσαϊ. Εδέ κερ βάνε τε δλένενε,
 δένδερί έρδι: εδέ από χε ίσινε γατί
 χύνε βασκε με ατέ νδε δάσμε,
 11 εδέ σμδύλ δέρα. Πό πασταϊ βίνεν'
 εδέ βεργερρέσατ' ε τίερα, ε θόνε,
 12 Ζότ, ζότ, χάπ-να. Πό αύ σπεργέχ
 ε θά, Με τε βερτέτε πο 8 θέμ
 jδβε, σε νσκ' 8 νόχ jδβε.
 13 Ρίνι σάσαρε πρᾶ, σεπσέ νσκ' ε
 δίνι δίτεν' ασ όρενε, κερ βιέν ι
 Βίρ' ι νερίστ.
 14 Σεπσέ δοτε βίνε ποσί νέ νερί, ι τσίλι
 κερ δοτ' ίκτε νδε δέ τε χδaj,
 θίρι σερβετόρετ' ε τί, ε 8 δά ατύρε
 15 γεν' ε τί: εδέ νέριτ ι δά πέσε τα-
 λάνδα, ε τιάτεριτ δυ, ε τιάτεριτ
 νέ: γίθε-σε-τσίλιτ πας φδχίσε τί:

- 16 ἰδίαν αὐτοῦ ἰκανότητα· καὶ ἀπεδήμη-
 16 σεν εὐθύς. Ὑπῆγε δὲ ὁ λαβὼν τὰ
 πέντε τάλαντα, καὶ ἐργαζόμενος δι'
 αὐτῶν, ἔκαμεν ἄλλα πέντε τάλαντα.
 17 Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ
 18 αὐτὸς ἄλλα δύο. Ὁ δὲ λαβὼν τὸ ἓν,
 ὑπῆγε καὶ ἔσκαψεν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔ-
 κρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ.
 19 Μετὰ δὲ καιρὸν πολλὸν ἔρχεται ὁ κύ-
 ριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ θεωρεῖ
 20 λογαριασμὸν μετ' αὐτῶν. Καὶ ἐλθὼν
 ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα, προσέφε-
 ρεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, Κύ-
 ριε, πέντε τάλαντα μοὶ παρέδωκας·
 ἰδοὺ, ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα
 21 ἐπ' αὐτοῖς. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ
 κύριος αὐτοῦ, Εὐγε, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ
 πιστέ· εἰς τὰ ὀλίγα ἐστάθης πιστὸς,
 ἐπὶ πολλῶν θέλω σὲ καταστήσει· εἰς-
 ελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
 22 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ λαβὼν τὰ δύο τάλ-
 λαντα, εἶπε, Κύριε, δύο τάλαντα μοὶ
 παρέδωκας· ἰδοὺ, ἄλλα δύο τάλαντα
 23 ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Εἶπε πρὸς αὐτὸν
 ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὐγε, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ
 πιστέ· εἰς τὰ ὀλίγα ἐστάθης πιστὸς,
 ἐπὶ πολλῶν θέλω σὲ καταστήσει· εἰς-
 ελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
 24 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ λαβὼν τὸ ἓν τάλ-
 λαντον, εἶπε, Κύριε, σὲ ἐγνώρισα ὅτι
 εἶσαι σκληρὸς ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου
 δὲν ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν δὲν
 25 δισκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς ὑπῆγα καὶ
 ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῆ· ἰ-
 26 δοὺ, ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
 κύριος αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτὸν, Πονηρὲ
 δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ἤξευρες ὅτι θερίζω
 ὅπου δὲν ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν
 27 δὲν δισκόρπισα· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ
 βάλῃς τὸ ἀργύριόν μου εἰς τοὺς τρα-
 16 εδὲ περὶ ἐξέρε ἐκ8 νδε δὲ τε χ8αj.
 16 Ατεχέρε αὐ ἕε μόρι πέσε τάλαν-
 दाते θάτε ε π8νδοῖ με ατό, εδέ
 17 βέρι πέσε τάλανδα τε τιέρα. Κεστ8
 εδέ αὐ ἕε μόρι δῦ, φιτοῖ εδέ αὐ
 18 δῦ τε τιέρα. Πό αὐ ἕε μόρι νῆ-
 ρενε, θάτε ε ρεμοῖ νδε δέτ, εδέ
 19 φσέχ8 ἀργένδιν' ε τε ζότ. Εδέ πα8
 σ8με κόχε θιέν ι ζότι ατύρε σερβε-
 τόρεβε, εδέ θῆ ρε λογαρί με ατά.
 20 Εδέ σι ι ἐρδι περάνε αὐ ἕε πάτ
 μάρε πέσε τάλανδατε, πρ8ρι πέσε
 τάλανδα τε τιέρα, τ8κε θῆνε, Ζότ,
 πέσε τάλανδα με δὲ νδε δόρε: jά
 τε φιτόθα πρέι ατύρε πέσε τάλανδα
 21 τε τιέρα. Εδέ ι ζότι ι θά, Τε λ8μ-
 τε, σερβετόρ' ι μίρε εδέ δεσετάρ:
 μδε τε πάκα ἕε δεσετάρ, μδι τε
 σ8μα δοτε θῆ: χύρε νδε γεζίμτ
 22 τυτ-ζότι. Ἐρδι περάνε εδέ αὐ ἕε
 πάτ μάρε δῦ τάλανδατε, εδέ θά,
 Ζότ, δῦ τάλανδα με δὲ νδε δόρε:
 jά τε φιτόθα πρέι ατύρε δῦ τα-
 23 λάνδα τε τιέρα. Ι Ζότι ι θά, Τε
 λ8μτε, σερβετόρ' ι μίρε εδέ δεσε-
 τάρ: μδε τε πάκα ἕε δεσετάρ.
 μδί τε σ8μα δοτε θῆ: χύρε νδε
 24 γεζίμτ τυτ-ζότι. Ἐρδι περάνε
 εδέ αὐ ἕε πάτ μάρε νῆ τάλανδε,
 ε θά, Ζότ, τε δίναμ σε jε νερί ι
 ἄσπερε, ἕε κόρ τε ν8κε μδόλε, εδέ
 25 μδελέθ τε ν8κε περνάβε: εδέ πα8-
 σί πάτ8 φρίκε, θάιτα ε φσέχα τα-
 λάνδενε τένδε νδε δέτ: jά τεκ ε
 26 κῆ τένδενε. Εδέ ι ζότι σπεργέχ ε ι
 θά, Σερβετόρ' ι λίχ εδέ ι περτ8αρ-
 σιμ, τί ε δίνε σε δνε κόρ τε ν8κε
 μδόλα, εδέ μδελέθ τε ν8κε περνάβα:
 27 δ8χῆι πρᾶ τε βῆρε ἀργένδινε τίμ
 τε τ8βεζάρετε: εδέ κ8ρ τε θίναμ

πεζίτας· και ἔλθων ἐγὼ, ἤθελον λάβει
 28 τὸ ἐμὸν μετὰ τόκου. Λάβετε λοιπὸν
 ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, και δότε εἰς
 29 τὸν ἔχοντα τὰ δέκα τάλαντα. Διότι
 εἰς πάντα τὸν ἔχοντα θέλει δοθῆ, και
 περισσευθῆ· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος,
 και ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἔχει, θέλει ἀφαι-
 30 ρεθῆ ἀπ' αὐτοῦ. Και τὸν ἀχρεῖον δοῦ-
 λον ρίψατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον·
 ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς και ὁ
 τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
 που ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, και πάντες οἱ
 ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε θέλει
 καθίσει ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης αὐ-
 32 τοῦ. Και θέλουσι συναχθῆ ἔμπροσθεν
 αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη· και θέλει χω-
 ρίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, καθὼς ὁ
 ποιμὴν χωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν
 33 ἐριφίων· και θέλει στήσει τὰ μὲν πρό-
 βατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ
 ἀριστερῶν.

34 Τότε ὁ βασιλεὺς θέλει εἰπεῖ πρὸς
 τοὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Ἔλθετε, οἱ
 εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονο-
 μήσατε τὴν ἡτοιμασμένην εἰς ἑσᾶς

35 βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Δι-
 ὅτι ἐπέいなσα, και μοι ἐδώκατε νὰ
 φάγω· ἐδίψησα και με ἐποτίσατε· ξέ-
 36 νος ἤμην, και με ἐφιλοξενήσατε· γυ-
 μνὸς, και με ἐνεδύσατε· ἡσθένησα, και
 με ἐπεσκέφθητε· ἐν φυλακῇ ἤμην, και
 37 ἦλθετε πρὸς ἐμέ. Τότε θέλουσιν ἀπο-
 κριθῆ πρὸς αὐτὸν οἱ δίκαιοι, λέγοντες,
 Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα, και
 ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, και ἐποτίσα-

38 μεν; πότε δὲ σὲ εἶδομεν ξένον, και
 ἐφιλοξενήσαμεν; ἢ γυμνὸν, και ἐνεδύ-
 39σαμεν; πότε δὲ σὲ εἶδομεν ἀσθενῆ, ἢ

ἄνε, δότε μέρναμ τίμενε βάσκη με
 28 οζόρενε. Μέρνι πρᾶ πρέι ατὶ τα-
 λάνδενε, ἐδέ ἐπιανι ατὶ ἕε κᾱ δίετε
 29 τάλάνδατε. Σεπσέ κσιτδό ἕε κᾱ
 δοτ' ι ἐπετε, ἐδέ δοτ' ι τεπερόνε·
 ἐδέ πρέι κσιτδό ἕε σ' κᾱ, ἐδέ ατέ
 ἕε τε κέτε, δότε μέρετε νγα αὐ.
 30 Εδέ σερβετόριν' ε πα-βε̄ γέτρε χί-
 δени να' ἐρεσίρετ τε περjάστμε·
 ατιέ δότε γέτε τε χjάρετ' ε τε
 κερτσελίτρετ' ε δέμβεβε.

31 Εδέ κερ τε βίνε ι βίρ' ι νερίστ
 ναε̄ λαβδί τε τί, ἐδέ γίθ' ἐνγέjt'
 ε σεντερδαρε̄ βάσκη με ατέ, ατε-
 χέρε δότε ρίξε̄ μβι θρόντ τε λαβ-
 32 δίσε τί. Εδέ δότε̄ μβελίδενε περ-
 πάρα ατὶ γίθε̄ κόμβετε· ἐδέ δοτ' ι
 ναάνε̄ ατά νερίνε νγα τιάτερι, σι-
 κένδρε̄ βαρίσ ναάν̄ δέντε νγα κέ-
 33 δατε· ἐδέ δότε̄ βέρε̄ δέντε μβ' άνε
 τε σε̄ διάθτεσε̄ τί, ἐδέ κέδατε̄
 μβ' άνε̄ τε μένγερε̄.

34 Ατεχέρε̄ μβερέτι δοτ' 8 θότ' α-
 τύρε̄ ἕε ρίνε̄ μβ' άνε̄ τε σε̄ διάθτεσε̄
 τί, Ἐjανι τε̄ δεκδαρετ' ε̄ τιμ-έτι,
 τρασε̄γόνι μβερετερίνε̄ ἕε̄ ἔσττε̄ βέρε̄
 γατί̄ περ jδ̄ ἕε̄ κερ̄ σε̄ ἔσττε̄ νγρέ-
 35 χρε̄ βότα. Σεπσέ̄ πάτᾱ σρι, ε̄ με̄
 δάτε̄ τε̄ χjά· πάτᾱ ἐτ' ε̄ με̄ δάτε̄
 τε̄ πι· ῑ χjαj̄ jέσε̄, ἐδέ̄ με̄ μδαρτε̄
 36 ναε̄ στεπί· σβέσρε̄, ἐδέ̄ με̄ βέσε̄τε·
 σσεμδρτσε̄, ἐδέ̄ ἐρθτε̄ τε̄ με̄ σίχνι·
 jέσε̄ ναε̄ βόρκ, ε̄ ἐρθτε̄ τεκ̄ ἄνε̄.

37 Ατεχέρε̄ τε̄ ἀρέιτετε̄ δοτ' ῑ περγί-
 γενε̄, τσκε̄ θένε̄, Ζότ, κερ̄ τε̄ πᾶμ
 τυῖ τσκε̄ πάσρ' σρι, ε̄ τε̄ σδχύεμε̄;
 ᾱ τσκε̄ πάσρ' ἐτ, ε̄ τε̄ δάμ τε̄
 38 πισ̄; ἐδέ̄ κερ̄ τε̄ πᾶμ τε̄ χjαj̄, ε̄
 τε̄ μδαρμε̄ ναε̄περ̄ στεπίατ; ᾱ τε̄
 39 σβέσρε̄, ε̄ τε̄ βέσε̄μ; ἐδέ̄ κερ̄ τε̄

ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σέ; 40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς, θέλει εἰπεῖ πρὸς αὐτοὺς, Ἄληθῶς σᾶς λέγω, καθ' ὅσον ἐκάμετε εἰς ἓνα τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, εἰς ἐμὲ ἐκάμετε.

41 Τότε θέλει εἰπεῖ καὶ πρὸς τοὺς ἐξ ἀριστερῶν, Ὑπάγετε ἀπ' ἐμοῦ, οἱ κατατηραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἠτοιμασμένον διὰ τὸν διάβολον καὶ

42 τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ. Διότι ἐπεινάσα, καὶ δὲν μοι ἐδώκατε νὰ φάγω· ἐδίψησα,

43 καὶ δὲν μὲ ἐποίησατε ξένος ἡμῶν, καὶ δὲν μὲ ἐφιλοξενήσατε· γυμνός, καὶ δὲν μὲ ἐνεδύσατε· ἀσθενής καὶ ἐν φυ-

44 λακῇ, καὶ δὲν μὲ ἐπεσκέφθητε. Τότε θέλουσιν ἀποκριθῆ πρὸς αὐτὸν καὶ αὐτοὶ, λέγοντες, Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ δὲν

45 σὲ ὑπηρετήσαμεν; Τότε θέλει ἀποκριθῆ πρὸς αὐτοὺς, λέγων, Ἄληθῶς σᾶς λέγω, καθ' ὅσον δὲν ἐκάμετε εἰς ἓνα τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ εἰς ἐμὲ ἐκάμετε.

46 Καὶ θέλουσιν ἀπέλθει οὗτοι μὲν εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Κεφ. κς'.

1 ΚΑΙ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Ἐξεύρετε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας γίνεται τὸ πάσχα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίεται διὰ νὰ σταυρωθῆ. Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ

πᾶμ τε σεμῶρε, α νδε ὄρκ, εδέ 40 ἐρθμε τε τί; Εδέ μβερέτι δοτε περγίγεται' ε δοτ' σ θότ' ατύρε, Με τε βερτέτε πο σ θέμ jββε, σαδό κε ι βέτε νέριτ νγα κετά βελέζεριτ' ε μι με τε βέγελιτε, μα κένι βέρε μδα.

41 Ατεχέρε δοτ' σ θότ' εδέ ατύρε κε ρίνε μδ' άνε τε μένγερε, Ἰκνι πρέι μέγε, τε μαλεχάρετε, νδε ζιάρ τε πασόσρε, κε ἔστε βέρε γατι περ διαλιν' εδέ περ ἐνγελιτ' ε ατι.

42 Σεπσέ πάτῶ ρρι, ε σ' με δάτε τε χᾶ: πάτῶ έτ, ε σ' με δάτε τε πι:

43 jέσ' ι χδaj, ε νδκε με μδαρτε περ- βρένδα: ι σβέσρε, ε νδκε με βέ- σετε: ι σεμῶρ' εδέ νδε ὄρκ, εδέ

44 νδκ' ἐρθτε τε με σίχνι. Ατεχέρε δοτ' ι περγίγεται' εδέ ατά, τσκε θένε, Ζότ, κερ τε πᾶμ τυϊ τσκε πάσρ' ρρι, α τσκε πάσρ' έτ, α τε χδaj, α τε σβέσρε, α τε σεμῶρε, α νδε

45 ὄρκ, εδέ νδκε τε σερβύεμε; Ατε- χέρε δοτ' σ περγίγεται' ε δοτ' σ θότ' ατύρε, Με τε βερτέτε πο σ θέμ jββε, σαδό νδκ' ι βέτε νέριτ νγα κετά με τε βέγελιτε, ας μδα νδκε μα βέτε.

46 Εδέ κετά δοτε βένε νδε μσνδίμ τε πασόσρε: εδέ τε δρέιτετε νδε jέτετ τε πασόσρε.

Κρεῖ 26.

1 Εδέ Jισδῖ κερ μδαροῖ γίθε κετό 2 φιάλε, σ θά νδσένεσεβει τί, Ε δίνι σε πας δῶ δίτῶ ἔστε πάσκα, εδέ ι Βίρ' ι νέριστ έπετε νδερ δδαρ περ 3 τε κρυκεζάρε. Ατεχέρε σμβελόθνε κρυε-πρίφτεριτ' εδέ σκρόνεσιτ' εδέ

ἀρχιερέως, τοῦ λεγομένου Καϊάφα·
 4 Καὶ συνεβουλεύθησαν νὰ συλλάβωσι
 τὸν Ἰησοῦν μὲ δόλον, καὶ νὰ θανα-
 5 τώσωσιν. Ἔλεγον δὲ, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ,
 διὰ νὰ μὴ γείνη θόρυβος ἐν τῷ λαῷ.
 6 Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἐν Βηθανίᾳ,
 7 ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, προσ-
 ἤλθε πρὸς αὐτὸν γυνὴ ἔχουσα ἀλά-
 θαστρον μύρου βαρυτίμου, καὶ κατέ-
 χρεεν αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐνῶ
 8 ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν. Ἰδόντες δὲ
 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἠγανάκτησαν, λέ-
 9 γοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; Διότι
 ἡδύνατο τοῦτο τὸ μύρον νὰ πωληθῇ
 μὲ πολλὴν τιμὴν, καὶ νὰ δοθῇ εἰς
 10 τοὺς πτωχοὺς. Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς,
 εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τί ἐνοχλεῖτε
 τὴν γυναῖκα; διότι ἔργον καλὸν ἔ-
 11 πραξεν εἰς ἐμὲ. Διότι τοὺς πτωχοὺς
 πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν· ἐμὲ ὅμως
 12 πάντοτε δὲν ἔχετε. Ἐπειδὴ χύσασα
 αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός
 13 μου, ἔκαμε τοῦτο διὰ τὸν ἐνταφιασμὸν
 μου. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅπου ἐὰν κη-
 ρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ
 κόσμῳ, θέλει λαληθῇ καὶ τοῦτο τὸ ὅ-
 ποῖον ἔπραξεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐ-
 τῆς.
 14 Τότε ὑπῆγεν εἰς τῶν δώδεκα, ὁ λε-
 γόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς
 15 τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ εἶπε, Τί θέλετε
 νὰ μοὶ δώσητε, καὶ ἐγὼ θέλω σᾶς
 παραδώσει αὐτόν; Καὶ ἐκεῖνοι ἔδωκαν
 16 εἰς αὐτὸν τριάκοντα ἀργύρια. Καὶ ἀπὸ
 τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν διὰ νὰ παραδώ-
 σῃ αὐτόν.
 17 Τὴν δὲ πρώτην τῶν ἀζύμων προσ-
 ἤλθον οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν,
 λέγοντες πρὸς αὐτόν, Ποῦ θέλεις νὰ
 σοὶ ἐτοιμάσωμεν διὰ νὰ φάγῃς τὸ πά-

πλέκτ' ε λαζίζιτ νδε αβλίτ τε κρυε-
 4 πρίφτιτ κε θόχρει Καϊάφε: εδέ βέ-
 ἔνε κεσίλε κε τα ζένε Ιισθνε με
 5 κοβίμ, εδέ τα βράσενε. Εδέ θόσινε,
 Ιό περ τε κρέμτε, σε μος βένετε
 τραζύρε νδε γένδεjet.
 6 Εδέ Ιισθί κερ ἴστε νδε Βιθανί,
 νδε ὄτεπίτ τε Σιμόνιτ κρομό-
 7 σερε, ἐρδι περάν' ατί νέ γρδα κε
 κίστε νέ αλαβάστρε με βάj ἐρε
 ὄδμε τε ὄτρέντε, εδέ ε δέρθε μδι
 κρύετ τ' ατί τεκ ἴστε νδένδρε νδε
 8 μεσάλε. Εδέ νδσένεσιτ' ε ατί κερ
 πάνε, σζεμερδανε, ε θάνε, Περ τῶ
 9 πένε τε χσμβάσε κε jό γε; Σεπσέ κύι
 βάj ἐρε μδντ τε σίτεϊ με ὄδμε νδερ,
 10 εδέ τ' ἐπεϊ νδεπερ τε βοδέγιτ. Εδέ
 Ιισθί σι κερπετῶι σ θά ατύρε, Περσέ
 ι ἐπνι μδνδίμε κεσσί γρδαje; σεπσέ
 κεjό βέρι πένε τε μίρε τεκ δνε.
 11 Σεπσέ τε βοδέγιτ' ι κένι περχέρε
 με βέτεχενε τδαϊ: πό μδα νδκε με
 12 κένι περχέρε. Σεπσέ κεjό κερ δέρδι
 κετέ βάj ἐρε μδι τδπτ τίμ, ε βέρι
 κετέ περ τε κάλδρε μδα νδε βάρ.
 13 Με τε βερτέτε πο σ θέμ. jδβε, κερ-
 δό κε τε λεισίτετε κύι δνγίλ νδε
 γίθε βότετ, δοτε φλίτετ' εδέ σε τῶ
 πένε βέρι κεjό, κε τε μδάχετε μέντ.
 14 Ατεχέρε νέ νγα τε δυ-μδε-διε-
 τετε, αύ κε κjδχρει Ιδδε Ισκαριότι,
 15 βάτε τε κρυε-πρίφτεριτ' ε θά, Τῶ
 δότε μ' ἐπνι, εδέ δνε τ' σ άπ jδβε
 ατέ νδερ δδαρ; Εδέ ατά ι δάνε τρι-
 16 διέτ' αργένδα. Εδέ κε μδ' ατέ χέρε
 κερκόντε κόχε τα έπτε νδερ δδαρ.
 17 Εδέ δίτεν' ε πάρε ε τε πα-δρδ-
 μιεβετ, νδσένεσιτ' ἐρθνε περάνε Ιι-
 σθίτ ε ι θάνε, Κδ δό τε βέjμε
 γατί περ τῶι τε χᾶτῶ πάσκενε;

- 18 σχα; Καὶ ἐκεῖνος εἶπεν, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἶπατε πρὸς αὐτὸν, Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ὁ καιρὸς μου ἐπλησίασεν· ἐν τῇ οἰκίᾳ σου θέλω κάμει τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. Καὶ ἕκαμον οἱ μαθηταὶ καθὼς παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα.
- 19 20 Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ τῶν δώδεκα· καὶ ἐνῶ ἔτρωγον, εἶπεν, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν θέλει μὲ παραδώσει. Καὶ λυπούμενοι σφόδρα, ἤρχισαν νὰ λέγωσι πρὸς αὐτὸν ἕκαστος αὐτῶν, Μήπως ἐγὼ εἶμαι, Κύριε; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ πινακίῳ τὴν χεῖρα, οὗτος θέλει μὲ παραδώσει. Ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς εἶναι γεγραμμένον περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται· καλὸν ἦτο εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ἂν δὲν ἤθελε γεννηθῆ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰούδας, ὅστις παρέδιδεν αὐτὸν, εἶπε, Μήπως ἐγὼ εἶμαι, Ῥαββί; Λέγει πρὸς αὐτὸν, Σὺ εἶπας.
- 26 Καὶ ἐνῶ ἔτρωγον, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον, καὶ εὐλογήσας, ἔκοψε, καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητάς, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς, λέγων, Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· διότι τοῦτο εἶναι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ ὑπὲρ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Σᾶς λέγω δὲ, ὅτι δὲν θέλω πίνει εἰς τὸ ἐξῆς ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν πίνω αὐτὸ νέον μεθ' ὑμῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς μου.
- 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29
- 18 Εἰς αὐτὸν θά, Σῆκόνι νδε κυτέτ τεκ ακ τσίλι, εδέ ι θόνι, Μεσόνεσιθότε, Κόχα ἴμε ἔστ' ἀφερρε: δοτε βέν πάσκενε τε τί βάσκε με νασένεσιτ ε μί. Εδέ νασένεσιτε βένε σικένδρε ι ποροσίτι Γισῆι, εδέ βένε γατί πάσκενε,
- 20 Εδέ κερ σνγρός, ἴστε τσκε νδέ- ἴδρε νδε μεσάλε βάσκε με τε
- 21 αῦ-μδε-δίετρετ: εδέ ατά τεκ ἴσινε τσκε νγρένε, θά, Με τε βερτέτε πο σ θέμ jδβε, σε νέ νγα jδ, δοτε με
- 22 τραθτόνε. Εδέ ατά σ χελμδανε φόρτ, ε ζδνε τ' ι θόνε γιθε-σε-τσίλι νγα
- 23 ατά, Ζότ, μος jάμ δνε; Εδέ αὐ σπεργέκ ε θά, Αὐ κε νγέσ δόρενε νδε κέπετ βάσκε με μδα, κύι δοτε
- 24 με άπε νδερ δδαρ. Ι Βίρ' ι νερίστ βέτε σικένδρε ἔστε σκρδαρ περ ατέ: πό μιέρ αὐ νερί, πρέι τε τσί- λιτ έπετε νδερ δδαρ ι Βίρ' ι νε- ρίστ ἔστε μίρε περ ατέ νερί, τε μος
- 25 κίστε λίνδρε. Εδέ Jδδα, αὐ κε σ τραθτόι, σπεργέκ ε θά, Μος jάμ δνε, Ραββί; Ι θότ' ατί, Τί πο θδα.
- 26 Εδέ ατά κερ ἴσινε τσκε νγρένε, Γισῆι μόρι δσκενε, εδέ σι ε δεκῶι, ε θέσ, ε σα δά νασένεσεβετ, εδέ θά, Μέρνι ε χάνι: κύι ἔστε τρέπι ἴμ.
- 27 Εδέ μόρι ποτίρινε, εδέ σι σφάλ νδέρσε, σα δά ατύρε, τσκε θένε,
- 28 Πίνι τε γίθε πρέι κρετί: σεπσέ κύι ἔστε γάκ8 ἴμ ι διάτρεσ ρε, κε δέρ- δετε περ σδμε, περ νδε jέσεν' ε φά- jεβετ. Εδέ πο σ θέμ jδβε, σε νσκε κάμ περ τε πίρε κε νδαστί ε τδτje νγα κε jό πέμε κε πιελ χερδία, γερ μδ' ατέ δίτε, κερ τα πί τε ρε βάσκε με jδ νδε μδερετερίτ τε τιμ-έτι.

- 30 Καὶ ἀφοῦ ὕμνησαν, ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
- 31 Τότε λέγει πρὸς αὐτοὺς, ὁ Ἰησοῦς, Πάντες ὑμεῖς θέλετε σκανδαλισθῆ ἔν μοι τὴν νύκτα ταύτην· διότι εἶναι γεγραμμένον, θέλω πατάξει τὸν ποιμένα, καὶ θέλουσι διασκορπισθῆ τὰ πρόβατα τῆς ποιμνῆς· ἀφοῦ δὲ ἀναστηθῶ, θέλω ὑπάγει πρότερον ὑμῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε πρὸς αὐτὸν, Καὶ ἂν πάντες σκανδαλισθῶσιν ἐν σοὶ, ἐγὼ ποτὲ δὲν θέλω σκανδαλισθῆ. Εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς σοὶ λέγω, ὅτι ταύτην τὴν νύκτα πρὶν φωνάξῃ ὁ ἀλέκτωρ, τρίς θέλεις μὲ ἀπαρνηθῆ.
- 35 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος, Καὶ ἂν γείνη χρεῖα νὰ ἀποθάνω μετὰ σοῦ, δὲν θέλω σὲ ἀπαρνηθῆ. Ὁμοίως εἶπον καὶ πάντες οἱ μαθηταί.
- 36 Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ· καὶ λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς, Καθίσατε αὐτοῦ, ἕως οὗ ὑπάγω καὶ προσευχηθῶ ἐκεῖ.
- 37 Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, ἤρχισε νὰ λυπῆται καὶ νὰ ἀδημονῆ. Τότε λέγει πρὸς αὐτοὺς, Περίλυπος εἶναι ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ἐδῶ καὶ ἀγρυπνεῖτε μετ' ἐμοῦ.
- 39 Καὶ προχωρήσας ὀλίγον, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, προσευχόμενος καὶ λέγων, Πάτερ μου, ἐὰν ἦναι δυνατόν, ἄς παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχὶ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ.
- 40 Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς κοιμωμένους. καὶ λέγει πρὸς τὸν Πέτρον, Οὕτω δὲν ἠδυνήθητε μίαν ὥραν νὰ ἀγρυπνήσητε μετ' ἐμοῦ; ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχε-
- 30 Εἰδὲ ατὰ σὶ ψάλνε, δάαλνε νδε μάλτ τε ὄλινβετ.
- 31 Ατεχέρε Γιισδὶ 8 θότ' ατύρε, Γίθε j8 δοτε σκανδαλίσεινι μβε μδα κετέ νάτε: σεπσέ ἔστε σκρδαρα, Δοτ' ι βίε βαρίστ, εδέ δέντ' ε τφρεσε δοτε περνάχενε: εδέ πασσί τε νγάλεμ ἄνε, δοτε βέτε περπάρα j8σ νδε Γαλιλιέτ. Εδέ Πιέτρι 8περγέχ ε ι θά, Εδέ τε γίθε νδε 8σκανδαλίσ- τῶνε μβε τυῖ, ἄνε ν8κε δοτε σκαν- δαλίσεμ κῆρε. Γιισδὶ ι θά, Με τε βερτέτε πο τε θέμ, σε κετέ νάτε, περπάρα σε τε κενδόνε γέλι, τρι χέρε δοτε με μοχόντῶ. Πιέτρι ι θότε, Εδέ νδε 8δάστε τε βάές ἄνε δάσχε με τυῖ, ν8κε δοτε μοχόν τυῖ. Κεστῆ θάνε εδέ γίθε νδσένε- σιτε.
- 36 Ατεχέρε Γιισδὶ βιέν βάσχε με ατὰ νδε νέ φσάτ κε θόχτε Γεθσιμανί: εδέ 8 θότε νδσένεσεβετ, Ρίνι ατύ, γερσά τε φάλεμ ατιέ.
- 37 Εδέ μόρι με βέτεχε Πιέτριν' εδέ δύ τε βίjt' ε Ζεβεδέστ, ε ζ8ρι τε χιδερόνετ' εδέ τ'ι βίνε ρένδε. Ατε- χέρε 8 θότ' ατύρε, Σπίρτι ἰμ ἔστ' ι χιδερδαρσῖμ γερ μβε βδέκεje: μβέ- τ8νι κετῆ, εδέ ρίνι σά8αρα βάσχε με μδα.
- 39 Εδέ σὶ βάτε πάκεζε με τέje, ρά με φάκε περμδύς, τ8κε φάλδρ' ε τ8κε θένε, Ἄτι ἰμ, νδε κόφτε σε μδντ τε βένετε, λέτε χίκετε πρέι μέje κεjό κῆπε: πό jό σὶ δδα ἄνε, πό σὶ τε δδατῶ τί.
- 40 Εδέ βιέν τε νδσένεσιτε, ε ι γέν τ8κε φjέτ8ρε, εδέ ι θότε Πιέτριτ, Κεστῆ ν8κε μδνττε τε ρίνι σά8αρα νέ ὀρε βάσχε με μδα; ρίνι σά8αρα

σθε, διὰ νὰ μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ὑπῆγε καὶ προσευχήθη, λέγων, Πάτερ μου, ἐὰν δὲν ᾔηται δυνατόν τὸ ποτήριον τοῦτο νὰ παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ, χωρὶς νὰ πῶ αὐτὸ, γενηθήτω τὸ θέλημά σου.

43 Καὶ ἐλθὼν εὕρισκει αὐτοὺς πάλιν κοιμωμένους· διότι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἦσαν βεβαρημένοι.

44 Καὶ ἀφήσας αὐτοὺς, ὑπῆγε πάλιν καὶ προσευχήθη ἐκ τρίτου, εἰπὼν τὸν αὐτὸν λόγον.

45 Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Κοιμᾶσθε τὸ λοιπὸν, καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ, ἐπλησίασεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν· ἐγέρθητε, ἅς ὑπάγωμεν· ἰδοὺ, ἐπλησίασεν ὁ παραδίδων με.

46

47 Καὶ ἐνῶ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι, ἰδοὺ, ὁ Ἰούδας, εἰς τῶν δώδεκα, ἦλθε· καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρε-

48 σβυτέρων τοῦ λαοῦ. Ὁ δὲ παραδίδων αὐτὸν ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς σημεῖον, λέγων, Ὅστινα φιλήσω, αὐτὸς εἶναι.

49 πιάσατε αὐτόν. Καὶ εὐθὺς πλησιάσας πρὸς τὸν Ἰησοῦν, εἶπε, Χαῖρε, Ραββί·

50 καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, Φίλε, διατί ἦλθες; Τότε προσελθόντες, ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπίασαν αὐτόν.

51 Καὶ ἰδοὺ, εἰς τῶν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἔσυρε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ κτυπήσας τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως, ἀπέκοψε τὸ ὠτίον αὐ-

52 τοῦ. Τότε λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ἐπίστρεψον τὴν μάχαιράν σου εἰς τὸν

εδέ φάλθνι, ἕτε μος χῦνι νδε νγάσεγε: σεπσέ σπῆριτι ἔστ' ι γατίσιμ, πό μῖσι ἔστ' ι πα-φσσίσιμ.

42 Περσερῖ περ σε δύτι βάτε εδέ σφάλ, τσκε θένε, Ἄτι ἰμ, νδε κόφτε σε νσχε μόντ τε χίεετε πρέι μέγε κε, ἰό κσπε, ἕτε μος ε πῖ ατέ, σδέφτε ἔνδα ἰότε.

43 Εδέ ἐρδι ε ι γέν περσερῖ τσκε φρέτρε: σεπσέ σῦτ' ε ατύρε ἰσινε ρενδσρε.

44 Εδέ σι ι λά ατά, βάτε περσερῖ, ε σφάλ περ σε τρέτι, τσκε θένε πο ατέ φιάλε.

45 Ατεχέρε βιέν τε νδσένεσιτ' ε τί, εδέ σ θότ' ατύρε, Φλίτι πρᾶ, εδέ πρέχι: ἰά τεκ σαφερδσ ὀρα, εδέ ι Βῖρ' ι νεριστ ἔπετε νδερ δσαρ τε φα-τόρεβετ: νγρέδνι, λετε βέμι: ἰά τεκ σαφερδσ αῦ ἕτε δοτε με ἀπε νδερ δσαρ.

46

47 Εδέ αῦ κσρ ἰστε πο τσκε φόλδρε, ἰά τεκ ἐρδι Ἰδσδσ, νέ νγα τε δυμδε-διεεεε, εδέ βᾶσχε με ατέ ἐρνε σδμε γένδεγε με θίκα ε με δρδ, νγα ἄν' ε κρue-πρίφτερεβετ εδέ

48 πλέχβετ λσζιτ. Εδέ αῦ ἕτε ε ἐπ ατέ νδερ δσαρ σ δά ατύρε σένε, τσκε θένε, Ατέ ἕτε τε πσθ σνε, αῦ

49 ἔστε: ζῖρενι ατέ. Εδέ περνέχερε ἐρδι περᾶνε Ἰισδῖτ ε θά, Γεζόνσ,

50 Ραββί: εδέ ε πσθι. Εδέ Ἰισδῖ ι θά, Μῖκ, περσέ ἐρδε; Ατεχέρε σαφερδσνε, ε βδνε δσαρεεε μβι Ἰισδνε, εδέ ε ζδνε.

51 Εδέ ἰά νέ νγα ατά ἕτε ἰσινε βᾶσχε με Ἰισδνε νγάτι δόρενε, ε νδσόρι θίκεν' ε τί, εδέ ι ρᾶ σερδετόριτ κρue-πρίφτιτ, ε ι πρέσ βέσινε. Ατεχέρε Ἰισδῖ ι θότ' ατί, Κεθῆ θίκενε

τόπον αὐτῆς· διότι πάντες ὅσοι πιά-
σωσι μάχαιραν, διὰ μαχαίρας θέλουσιν
53 ἀπολεσθῆ. Ἡ νομίζεις ὅτι δὲν δύνα-
μαι ἤδη νὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα
μου, καὶ θέλει στήσει πλησίον μου
περισσοτέρους παρὰ δώδεκα λεγεῶνας
54 ἀγγέλων; Πῶς λοιπὸν θέλουσι πλη-
ρωθῆ αἱ γραφαί, ὅτι οὕτω πρέπει νὰ
γείνη;

55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς
πρὸς τοὺς ὄχλους, Ὡς ἐπὶ ληστὴν
ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων νὰ
μὲ συλλάβητε; καθ' ἡμέραν ἐκαθή-
μην πλησίον ὑμῶν διδάσκων ἐν τῷ ἱε-
56 ρῶ, καὶ δὲν μὲ ἐπιάσατε. Τοῦτο δὲ ὄλον
ἔγεινε, διὰ νὰ πληρωθῶσιν αἱ γραφαί
τῶν προφητῶν.

Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφῆσαντες
αὐτὸν, ἔφυγον.

57 Οἱ δὲ πιάσαντες τὸν Ἰησοῦν, ἔφεραν
πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου συ-
νήχθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρε-
σβύτεροι.

58 Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτὸν ἀπὸ
μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιε-
ρέως· καὶ εἰσελθὼν ἔσω, ἐκάθητο μετὰ
τῶν ὑπηρετῶν, διὰ νὰ ἴδῃ τὸ τέλος.

59 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
καὶ τὸ συνέδριον ὄλον ἐζήτησαν ψευ-
δομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ

60 θανατώσωσιν αὐτόν· καὶ δὲν εὔρον· καὶ
πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων,
δὲν εὔρον· ὕστερον δὲ προσελθόντες

61 δύο ψευδομάρτυρες, εἶπον, Οὗτος εἶπε,
Δύναμαι νὰ χαλάσω τὸν ναὸν τοῦ
Θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν νὰ οἰκο-

62 δομήσω αὐτόν. Καὶ σηκωθείς ὁ ἀρχιε-
ρεὺς, εἶπε πρὸς αὐτόν, Δὲν ἀποκρίνε-
σαι; τί μαρτυροῦσιν οὗτοι κατὰ σοῦ;

63 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα.

τένδε νδε βέντ τε σαῖ: σεπσέ γίθ'
ατά κε βένε δόρε με θίκε, πρέι
53 θίκεσε δοτε χθμβάσενε. Από τε δέ-
κετε σε ν8κε μ8ντ νδαστί τ' ι λ8-
τεμ τιμ-έτι, εδέ δοτε με νδσιέρε
περπάρα με τέπερε σε du-μβε-
54 δίετε λεγέονα ἐνγέjσ; Κύσ δοτε
μδ8σενε πρᾶ σκρόνατε, σε κεστ8
γᾶν τε βένετε;

55 Μδ' ατέ ὄρε Jισδῖ ι θά γένδε-
jεσε, Ποσί με κερσάρε κένι δάλε
με θίκα ε με δρδ τε με ζέρι; περ-
δίτα ρίναμ τε j8 τ8κε μεσδαρα νδε
56 χιερόρετ, εδέ ν8κε με ζ8τε. Πό-
γίθ8 κεjό 8βε, κε τε μδ8σενε σκρό-
νάτ' ε προφίτεβετ.

Ατεχέρε γίθ8 νδσένεσιτ' ε λάνε,
ε ίκνε.

57 Εδέ ατά σι ζ8νε Jισδνε, ε
πρόνε τε Καϊάφα κρουε-πρίφτι, ατιέ
κ8 ίσινε μδ8λέδδρε σκρόνεσιτ' εδέ
πλέχτε.

58 Πό Πιέτρι ι βάτε πράπα περ σε
λάργ8, γερ νδ' αβλίτ τε κρουε-πρί-
φτιτ: εδέ σι χῦρι βρένδα, ρίντε
βάσκε με σερβετόρετε, κε τε σόχε
φ8νδινε.

59 Εδέ κρουε-πρίφτεριτ' ε πλέχτ'
ε γίθ8 βασκε-νδένια κερκόνινε
μαρτιρι τε ρέμε κ8νδρε Jισδῖτ, κε
τα βρίσινε ατέ, πό ν8κε γέτνε:

60 εδέ νδόνεσε έρθνε σ8με μαρτίρε τε
ρέμ, πό ν8κε γέτνε: εδέ πασταῖ

61 έρθνε δύ μαρτίρε τε ρέμ, ε θάνε,
Κύι θά, σε Μ8ντ τε πρίσ τέμπδλιν'
ε Περενδίσε, εδέ περ τρι δίτ τα

62 νδερτόν ατέ. Εδέ κρουε-πρίφτι σνγρέ
ε ι θά, Ν8κε περγίγε φάρε;
τ8' μαρτιρίσινε κετά κ8νδρε τέρε;

63 Πό Jισδῖ ν8κε βέντε ζε.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς, εἶπε πρὸς αὐτὸν, Σὲ ὀρκίζω εἰς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, νὰ εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς, ἂν σὺ ἦσαι ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

64 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Σὺ εἶπας· πλὴν σὰς λέγω, εἰς τὸ ἐξῆς θέλετε ἰδεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

65 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέσχισε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων, Ὅτι ἐβλασφήμησε· τί χρεῖαν ἔχομεν πλέον μαρτύρων; ἰδοὺ, τῶρα ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐ-

66 τοῦ. Τί σὰς φαίνονται; Καὶ ἐκεῖνοι ἀποκριθέντες εἶπον, Ἐνοχος θανάτου εἶ-

67 ναι. Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐγρόνθισαν αὐτόν· ἄλλοι

68 δὲ ἐρδάπισαν, λέγοντες, Προφήτευσον εἰς ἡμᾶς, Χριστὲ, τίς εἶναι ὅστις σὲ ἐκτύπησεν;

69 Ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν μία δούλη, λέγουσα, Καὶ σὺ ἦσο μετὰ Ἰη-

70 σοῦ τοῦ Γαλιλαίου. Ὁ δὲ ἠρνήθη ἔμ-

71 προσθεν πάντων, λέγων, Δὲν ἐξεύρω τί λέγεις. Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἐκεῖ, Καὶ οὗτος ἦτο μετὰ

72 Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. Καὶ πάλιν ἠρνήθη μεθ' ὄρκου, Ὅτι δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον. Μετ' ὀλίγον δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες, εἶπον πρὸς τὸν Πέτρον, Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶσαι. διότι ἡ λαλιά σου σὲ κάμνει φανερόν.

74 Τότε ἤρχισε νὰ καταναθεματίζῃ καὶ νὰ ὀμνῆ, Ὅτι δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον. Καὶ εὐθύς ἐφώναξεν ὁ ἀλέ-

75 κτωρ. Καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις εἶχεν εἰπεῖ

Εδέ κρουε-πρίφτι σπεργέχ ε ι θά, Τε βε με δε περ Περενδίν' ε γάλε, τε να θσατσ, νδε jε τί Κρί- 64 ὅτι ι Βίρ' ι Περενδίσε. Jισδῖ ι θότ' ατί, Τί πο θσα: πό ενε πο σ θέμ jδβε, σε κε νδαστί ε πασκετάj δοτε σίχνι τε Βίρ' ε νερίστ τσκε νδένδρε μδ' άνε τε διάθητε τε φδ- χίσε, εδέ τσκε άρδδρε μδι ρετ τε

65 χιέλιτ. Ατεχέρε κρουε-πρίφτι τδδρι ρόβατ' ε τίjα, τσκε θένε, σε βλασ- φημίσι: τδ' νεβόjε κέμι με περ μαρ- τίρε; jά νδαστί τεκ ε δεγδάτε

66 βλασφημίν' ε ατί. Σί σ δέκετε jδβε; Εδέ ατά σπεργέχνε ε θάνε,

67 Ἐστε φαjτδαρ περ δδέκεjε. Ατε- χερε ι πεστύνε ατέ νδερ σύ, εδέ ι ράνε με σδπλάκα: εδέ τε τίερε ι

68 ράνε με σδφρα, τσκε θένε, Προφι- τέπο-να, ο Κρίστ, τσίλι εστ' αύ κε τε ρά;

69 Εδέ Πιέτρι ρίντε περjάστα νδ'α- βλί: εδέ ι έρδι περάνε νε σερβε- τόρε, τσκε θένε, Εδέ τί ίσνε δάσκε

70 με Jισδ Γαλιλέασινε. Πό αύ ε μοχδῖ περπάρα τε jίθεβε, τσκε θένε,

71 Νσκε δί σε τδ' θσα. Εδέ αύ κερ δόλι νδε δέρετ' αβλίσε, ε πα ατέ νε τίάτερε, εδέ σ θότ' ατύρε κε ίσινε ατιέ, Εδέ κύι ίσ δάσκε με Jισδ

72 Ναζορέασινε. Εδέ περσερί ε μοχδῖ με δε, Σε νσκ' ε νόχ ατέ νερε.

73 Εδέ πασ πάκεζε έρθνε περάν' ατί ατά κε ίσινε τσκε νδένδρε, ε ι θάνε Πιέτριτ, Με τε βερτέτε εδέ τί jε νγα ατά: σεποσέ εδέ τε φόλδριτε

74 τάτ τε δεφτέν τυῖ. Ατεχέρε ζδρι τε νέμνε ε τε δένε δε, Σε νσκ' ε νόχ

75 ατέ νερε. Εδέ περνεχέρε κενδῖ γέλι. Ατεχέρε ι ρά νδερ μέντ Πιέ-

πρὸς αὐτὸν, "Ὅτι πρὶν φωνάξῃ ὁ ἀλέκτωρ, τρεῖς θέλεις μὲ ἀπαρνῆθῃ. Καὶ ἐξεληθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

Κεφ. κζ'.

- 1 "ὍΤΕ δὲ ἔγεινε πρῶτ', συνεβουλευθήσαν πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ διὰ νὰ θανατώσωσιν αὐτόν. Καὶ δέσαντες αὐτόν, ἔφεραν καὶ παρέδωκαν αὐτόν εἰς τὸν Πόντιον Πιλάτον τὸν ἡγεμόνα.
- 2 Τότε ἰδὼν ὁ Ἰούδας ὁ παραδόσας αὐτόν, ὅτι κατεδικάσθη, μεταμεληθεὶς ἐπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια εἰς τοὺς πρεσβυτέρους, λέγων, "Ἡμαρτον παραδόσας αἷμα ἀθῶον. Οἱ δὲ εἶπον, 3 Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει. Καὶ ρίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ, ἀνεχώρησε· καὶ ἀπελθὼν ἐκρεμάσθη.
- 4 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια, εἶπον, Δὲν εἶναι συγκεχωρημένον νὰ βάλωμεν αὐτὰ εἰς τὸ θυσαυροφυλάκιον· διότι εἶναι τιμὴ αἵματος.
- 5 Καὶ συμβουλευθέντες ἠγόρασαν μὲ αὐτὰ τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, διὰ νὰ ἐνταφιάζωνται ἐκεῖ οἱ ξένοι. Διὰ τοῦτο ὠνομάσθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος Ἄγρὸς αἵματος, ἕως τῆς σήμερον. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ ἐκτιμηθέντος, τὸν ὁποῖον ἐξετίμησαν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὼς μοὶ παρήγγειλεν ὁ Κύριος.
- 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἠρώτησεν αὐτόν ὁ ἡγε-

μὸς τριτ φιάλ' εἰ Ἰσοῖτ ἕε ι πὰτ θένε, Σε περπάρα σε τε κενδόνε γέλι, τρῖ χέρε δοτε με μοχόντῶ: εδέ δόλι jáστε, ε χῆα8 χίδορε.

Κρεῖ 27.

- 1 Εδέ σι 8γεδῖ, γίθε κρουε-πρίφτεριτ, εδέ πλέκτ' ε λαδζιτ δάν' ε μδαρνε κεσίλε κένδρε Ισοῖτ, ἕε τα βρά- 2 σενε. Εδέ σί ε λίθνε, ε ὄπδνε εδέ ε δάνε νδερ δδαρ τε Ποντί Πιλά- 3 τιτ χιβερνιτάριτ.
- 4 Ατεχέρε κδρ πᾶ Ιδδα, αὐ ἕε ε τραθτοῖ, σε 8γυκδα περ βδέκεγε, 5 σπενάδα, εδέ κεθέ8 πράπε τε τρι-δίετε 6 ἀργένδατε τε κρουε-πρίφτεριτ' εδέ 7 τε πλέκτε, τ8κε θένε, Φεζέβα ἕε 8 δᾶσε νδερ δδαρ γάκ τε πα-φάj. Εδέ 9 ατά θάνε, Τῶ' πδνε κέμι νέβε; τί 10 κέ περ τε πάρε. Εδέ αὐ χόδι 11 ἀργένδατε νδε τέμπδλε ε ίκ8: εδέ 12 βάτε ε 8δᾶρ.
- 13 Εδέ κρουε-πρίφτεριτε σι μδαρνε 14 ἀργένδατε, θάνε, Ν8κ' ἔστ' ε 8δεσε 15 τῖ βέμμε ἀτό νδε θεσᾶρ τε τέμπδ- 16 λιτ: σεπσέ jάνε νδερ γάκ8. Εδέ σι 17 μδαρν' ε δάνε κεσίλε, βλένε ἀρεν' ε 18 ὄτεμδᾶριτ με ἀτό, περ τε κάλδρε 19 νδε βάρ τε χδαιτε. Περανδάι ἀjό 20 ἀρε 8χjδαιτ Ἄρε γάκ8, γερ μβε δίτε 21 τε σόρμε. Ατεχέρε 8μβδῶ τῶ ἔστε 22 θένε νγα ἀν' ε προφίτιτ Ιερεμῖ, ἕε 23 θότε, Εδέ μδαρνε τε τρι-δίετ' ἀργέν- 24 दाτε, νδέριν' ε τε τῶεμδᾶριτ, τε 25 τσίλιν' ε τῶεμδανε νγα τε βjίτ' ε 26 Ισραῖλιτ, εδέ ι δάνε νδ' ἀρε τε 27 ὄτεμδᾶριτ, σικδνδρε με ποροσίτε 28 Ζότι.
- 29 Εδέ Ισοῖ νδένι περπάρα χιβερ-

μῶν, λέγων, Σὺ εἶσαι ὁ Βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε
12 πρὸς αὐτὸν, Σὺ λέγεις, Καὶ ἐνῶ ἐκα-
τηγορεῖτο ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν
13 πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίθη. Τότε λέ-
γει πρὸς αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Δὲν ἀκούεις
14 πόσα σοῦ καταμαρτυροῦσι; Καὶ δὲν
ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν οὐδὲ πρὸς ἓνα
λόγον· ὥστε ὁ ἡγεμὼν ἐθαύμαζε πολὺ.

15 Κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν ἐσυνείθιζεν ὁ
ἡγεμὼν νὰ ἀπολύῃ εἰς τὸν ὄχλον ἓνα
16 δέσμιον, ὅντινα ἤθελον. Καὶ εἶχον τότε
δέσμιον περιβόητον, λεγόμενον Βαραβ-
17 θᾶν. Ἐνῶ λοιπὸν ἦσαν συνηγμένοι,
εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Τίνα θέ-
λετε νὰ σᾶς ἀπολύσω; τὸν Βαραβ-
18 θᾶν, ἢ τὸν Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χρι-
στόν; Ἐπειδὴ ἤξευρεν ὅτι διὰ φθόνον
παρέδωκαν αὐτόν.

19 Ἐνῶ δὲ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ βήματος,
ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ,
λέγουσα, Ἄπεχε τοῦ δικαίου ἐκείνου·
διότι πολλὰ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ
δι' αὐτόν.

20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
ἐπεισαν τοὺς ὄχλους νὰ ζητήσωσι τὸν
Βαραβθᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν νὰ ἀπολέ-
21 σωσι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἡγεμὼν, εἶπε
πρὸς αὐτοὺς, Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν
δύο νὰ σᾶς ἀπολύσω; Οἱ δὲ εἶπον,
22 Τὸν Βαραβθᾶν. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ
Πιλάτος, Τί λοιπὸν νὰ κάμω τὸν Ἰη-
σοῦν, τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέ-
γουσι πρὸς αὐτόν πάντες, Σταυρωθή-
23 τω. Ὁ δὲ ἡγεμὼν εἶπε, Καὶ τί κα-
κὸν ἔπραξεν, Οἱ δὲ περισσότερον ἔκρα-
24 ζον, λέγοντες, Σταυρωθήτω. Καὶ ἰδὼν
ὁ Πιλάτος, ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ
μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαθὼν ὕδωρ,

νιτᾶριτ: ἐδὲ κίβερνιτᾶρι ε πύετι,
τσκε θένε, Τί ἰε μβερέτι Ι8δένβετ;
12 Ἐδὲ Ιισθί ι θά, Τί πο θάα. Ἐδὲ αὐ
κ8ρ περφλίτεϊ νγα κρουε-πρίφτεριτε
εδὲ νγα πλέχτε, ν8κε περγίγει φάρε.
13 Ατεχέρε Πιλᾶτι ι θότε, Ν8κε δε-
γόν σᾶ μαρτιρισένε κένδρε τέγε;
14 Πό αὐ ν8κ' ι 8περγέκ ας μβε
νδονῆ φιάλε, κάκε σᾶ κίβερνιτᾶρι
τῶ8δίτεϊ φόρτ.

15 Ἐδὲ κίβερνιτᾶρι κίστε ζακόν περ
τε κρέμτε τ' ι λῆσόντε γένδεγεσε
νέ τε λίδ8ρε, τσίλινε τε δόνινε ατά.
16 Ἐδὲ ατεχέρε κίσινε νέ τε λίδ8ρε με
17 ἔμερε, κε θόχει Βαραβθᾶ. Ἐδὲ ατά
κ8ρ ἴσινε μβελέδ8ρε, Πιλᾶτι 8 θά
ατύρε, Τσίλινε δόνι τ' 8 λῆσόν
ἰ8βε; Βαραβθᾶνε, ἀπό Ιισθνε κε
18 θόχετε Κρίστ; Σεπσέ ε δίντε σε ε
δάνε νδερ δῆαρ νγα τσιμίρι.
19 Ἐδὲ αὐ τ8κε νδένδρε μβι θρόντ
τε γυκίτ, γρδᾶα ε ατί δεργοῖ τεκ
αὐ, ε ι θά, Τί μοσι βέῖ ἰ γῆ ατί τε
δρέϊτι: σεπσέ σότ πεσόδα ὄ8με
νδ' ἔνδερε περ ατέ.

20 Ἐδὲ κρουε-πρίφτεριτ' ἐδὲ πλέχτ'
ι μδῶνε μένδεγενε γένδεγεσε, κε
τε λύπνενε Βαραβθᾶνε, ἐδὲ Ιισθνε
21 τα πρίσνενε. Ἐδὲ κίβερνιτᾶρι 8περ-
γέκ, ε 8 θά ατύρε, Τσίλινε δόνι
νγα κετᾶ τε δύ τ' 8 λῆσόν ἰ8βε;
22 Ἐδὲ ατά θάνε, Βαραβθᾶνε. Πιλᾶτι
8 θότ' ατύρε, Τῶ' δότα βῆν πρᾶ
Ιισθνε κε θόχετε Κρίστ; Τε γίθ' ι
23 θόνε, Λετε κρυκέζονετε. Ἐδε κίβερ-
νιτᾶρι θά, Περσέ; τῶ' τε κέκε κᾶ
βέρε; Πό ατά δερτίσινε μῆ τέπερε,
24 τ8κε θένε, Λετε κρυκέζονετε. Ἐδὲ Πι-
λάτι σι πᾶ, σε σ' κᾶ δοβί, πό μῆ τέπερε

- ἔνιψε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἔμπροσθεν
 τοῦ ὄχλου, λέγων, Ἄθῶς εἶμαι ἀπὸ
 τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς
 25 ὄψεσθε. Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς
 εἶπε, Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἄς εἶναι ἐφ' ἡ-
 μᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν,
 26 Τότε ἀπέλυσεν εἰς αὐτοὺς τὸν Βα-
 ραββᾶν· τὸν δὲ Ἰησοῦν μαστιγώσας,
 παρέδωκε διὰ νὰ σταυρωθῆ.
 27 Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος,
 παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πρε-
 τῶριον, συνήθροισαν ἐπ' αὐτὸν ὄλον τὸ
 28 τάγμα τῶν στρατιωτῶν. Καὶ ἐκδύσαν-
 τες αὐτὸν, ἐνέδυσαν αὐτὸν χλαμύδα
 29 κοκκίνην. Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ
 ἀκανθῶν, ἔθεσαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐ-
 τοῦ καὶ κάλαμον εἰς τὴν δεξιάν αὐ-
 τοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν
 30 αὐτοῦ, ἐνέπαιζον αὐτὸν, λέγοντες,
 Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ
 ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν, ἔλαβον τὸν κά-
 λαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν
 31 αὐτοῦ. Καὶ ἀφοῦ ἐνέπαιξαν αὐτὸν, ἐξέ-
 δυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέ-
 δυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἔ-
 φεραν αὐτὸν διὰ νὰ σταυρώσωσιν.
 32 Ἐνῶ δὲ ἐξήρχοντο, εὔρον ἄνθρω-
 πον Κυρηναῖον ὀνομαζόμενον Σίμωνα·
 τοῦτον ἠγγάρευσαν διὰ νὰ σηκώσῃ τὸν
 33 σταυρὸν αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ἦλθον εἰς
 τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅστις λέ-
 34 γεται Κρανίου τόπος, ἔδωκαν εἰς αὐ-
 τὸν νὰ πῆ ὄξος μεμιγμένον μετὰ χο-
 λῆς· καὶ γευθεὶς δὲν ἤθελε νὰ πῆ.
 35 Ἀφοῦ δὲ ἐσταύρωσαν αὐτὸν, διεμε-
 ρίσθησαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες
 κλῆρον· διὰ νὰ πληρωθῆ τὸ ρηθὲν ὑπὸ
 τοῦ προφήτου, Διεμερίσθησαν τὰ ἱμά-
 τιά μου εἰς ἑαυτοὺς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱμα-
 τραζύρε βένετε, μὸρι δῆε, ε λᾶ8 δῆαρτε
 περπᾶρα γένδε,εσεε, τ8κε θένε, Πα
 φάj jάμ νγα γάκ8 ι κετῖ τε δρέιτι:
 25 j8 ε κένι περ τε πάρε. Εδέ γίθ8
 λαδζι 8περγέκ ε θά, Γάκ8 ι ατῖ
 κόφτε μδι νέ, εδέ μδι δίjt τάνε.
 26 Ατεχέρε 8 λεῖσδι ατύρε Βαραβ-
 βάνε: εδέ Jισδνε σί ε ράχ8 με
 ὄφρε, ε δά νδερ δῆαρ κ8 τε κρυ-
 κέζόνετε.
 27 Ατεχέρε 8ῶτετόρετ' ε κίθερνιτᾶ-
 ριτ μῆαρνε με θέτεχε Jισδνε νδε
 βέντ τε γυκίτ, εδέ μβελόθνε μδι
 28 ατέ γίθ8 τῆφεν' ε 8σπετόρεβετ. Εδέ
 ε σβέσνε, ε ι βέσνε ατῖ νέ γλα-
 29 μίδε τε κῆκε. Εδέ γερῶετῆνε νέ
 κδρόρε φέραῶ, ε ια βδνε μδι κρυετ,
 εδέ ι δάνε νέ καλάμ. νδε δόρε τε
 διάθτε: εδέ ράνε μβε γδν περ-
 πάρα ατῖ, εδέ ε περκέσνινε, τ8κε
 θένε, Γεζόν8, ο μβερέτ ι J8δένβετ.
 30 Εδέ σι ε πεστύτνε, μῆαρνε καλάμιν'
 31 ε ι βίνινε κρέσ' ατῖ. Εδέ πασσί
 ε περκέσνε, ι σβέσνε γλαμίδενε,
 εδέ ι βέσνε ρόβατ' ε τίjα: εδέ ε
 ὄπδνε τα κρυκέζόνενε.
 32 Εδέ τ8κε δάλε, γέτνε νέ νερί
 Κυρινέας, κ8 ε κίστε ἔμερινε Σιμόν:
 κετῖ ε ζδν' ανγαοῖ κ8 τε νγρέρε
 33 κρύκιν' ε ατῖ. Εδέ κ8ρ ἔρθνε νδε
 βέντ κ8 θδχετε Γολγοθᾶ, αῦ ἔσττε,
 34 κ8 θδχετε βένδι ι Κρέσε, ι δάνε τε
 πῖjε 8ῶ8λε περζιερε με τ' ἔμβελε:
 πό αῦ σι 8νγερῶα, ν8κε δέῶ τε
 πῖjε.
 35 Εδέ σι ε κρυκέζῶνε, χόθνε ὄόρτε,
 ε νδάνε ρόβατ' ε ατῖ: κ8 τε μδδ-
 ὄετε τῶ' ἔσττε θένε νγα προφίτι,
 Νδάνε ρόβατ' ε μῖjα μβε θέτεχε
 τε τύρε, εδέ χόθνε ὄόρτε μδι τε

36 τισμόν μου ἔβαλον κληῖρον. Καὶ κα-
37 θήμενοι ἐφύλαττον αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ
ἔθεσαν ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
τὴν κατηγορίαν αὐτοῦ γεγραμμένην,
ΟΥΤΟΣ ΕΣΤΙΝ ΙΗΣΟΥΣ Ο ΒΑΣΙ-
ΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

38 Τότε ἐσταυρώθησαν μετ' αὐτοῦ δύο
λησταί, εἷς ἐκ δεξιῶν, καὶ εἷς ἐξ ἀ-
ριστερῶν.

39 Οἱ δὲ διαβαίνοντες ἐβλασφήμουν αὐ-
τόν, κινουῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν,

40 καὶ λέγοντες, Ὁ χαλῶν τὸν ναόν, καὶ
διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῶν, σῶσον
σεαυτὸν· ἂν ᾦσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, κα-

41 τάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ
καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν
γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον,

42 Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν δὲν δύναται
νὰ σώσῃ· ἂν ᾦναι βασιλεὺς τοῦ Ἰσ-
ραήλ, ἃς καταβῆ τῶρα ἀπὸ τοῦ σταυ-
ροῦ, καὶ θέλομεν πιστεύσει εἰς αὐτόν·

43 πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν· ἃς σώσῃ τῶ-
ρα αὐτόν, ἐὰν θέλῃ αὐτόν· ἐπειδὴ εἶ-

44 πεν, Ὅτι Θεοῦ Υἱὸς εἶμαι· Τὸ αὐτὸ
δὲ καὶ οἱ λησταί οἱ συσταυρωθέντες
μετ' αὐτοῦ, ὠνείδιζον εἰς αὐτόν.

45 Ἀπὸ δὲ ἑκτῆς ὥρας σκότος ἔγεινεν
ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἑνάτης.

46 Περὶ δὲ τὴν ἑνάτην ὥραν ἀνεβόη-
σεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ φωνῆς μεγάλης,
λέγων, Ἥλι, Ἥλι, λαμὰ σαβαχθανί·
τουτέστι, Θεέ μου, Θεέ μου, διὰ τί

47 μὲ ἐγκατελίπες; Καὶ τινὲς τῶν ἐκεῖ
ἐστῶτων, ἀκούσαντες, ἔλεγον, Ὅτι τὸν

48 Ἥλιαν φωνάζει οὗτος. Καὶ εὐθὺς ἔ-
δραμεν εἰς ἕξ αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον,
καὶ γεμίσας ὄξος, καὶ περιθέσας

49 εἰς κάλαμον, ἐπότιζεν αὐτόν, Οἱ δὲ

36 βέσθριτ τίμ. Εδέ τσκε νδένδρε
37 ρβανιν' ατέ ατιέ. Εδέ βδνε σίπερ
κρέσε ατι πδνεν' ε ατι σκρδαρε,
Κύϊ ἔστε Γιισδῖ μβερέτι Ιδ-
δέ νβετ.

38 Ατεχέρε κρυκεζόνενε βάσχε με
ατέ δύ κρσάρε, νέ μδ άνε τε
διάθτε εδέ νέ μδ' άνε τε μένγερε.

39 Εδέ ατά χε σκόνινε περάνε βλα-
σφιμίσινε τσκε τδνδρε κρέρετ' ε τύρε,

40 ε τσκε θένε, Τί χε πρίσ τέμπδλινε,
εδέ ε νδερτόν περ τρί δίτ, σπετό
βέτεχενε τένδε: νδε jē ι Βίρ ι

41 Περενδίσε, σδρίτ νγα κρύχι. Κεστδ
εδέ κρυε-πρίφτεριτε τσκε ε περχέ-
σδρε βάσχε με σκρόνεσιτ' εδέ με

42 πλέχτε θόσινε, Τε τιέρε σπετόϊ,
βέτεχεν' ε τί νδκε μδντ τα σπε-
τόνε: νδ' ἔστε μβερέτ' ι Ισραίλιτ,

43 λετε σδρέσε νδαστί νγα κρύχι, εδέ
43 τί μβεσόιμε· σπερέντε μδε Περενδίνε:
λέτα σπετόνε νδαστί, νδε ε δάστε:
σεπσέ θά, Σε jάμ. Βίρ Περενδίε.

44 Αστδ εδέ κρσάρετε χε ίσινε κρυ-
κεζσάρε βάσχε με ατέ, ε σάνινε.

45 Εδέ χε μδε τε γάσττεν' όρε δδξ νέ
ερεσίρε μδι γίθε δένε, γερ μδε τε
νένττεν' όρε.

46 Εδέ μδε τε νένττεν' όρε Γιισδῖ
δερτίτι με ζε τε μάθ, τσκε θένε,
Ιλί, Ιλί, λαμὰ σαβαχθανί; χε δό
με θένε, Περενδία ίμ, Περενδία
ίμ, περσέ χόκε δόρε πρέϊ μέγε;

47 Εδέ τσά νγα ατά χε ίσινε ατιέ
κρρ δεγδανε, θάνε, Σε κύϊ πο θερέτ

48 Ιλίνε. Εδέ περνέχέρε δλεσδσά νέ νγα
ατά, ε μόρι νέ σφενγάρ, εδέ ε
μδδσῖ με δθδλε, εδέ ε βδρι μδε νέ

49 καλάμ, ε ι έπτε τε πίγε. Εδέ τε

- λοιποὶ ἔλεγον, Ἄφες, ἃς ἴδωμεν ἂν ἔρχηται ὁ Ἥλιος νὰ σώσῃ αὐτόν.
- 50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς κράξας μετὰ φωνῆς μεγάλης, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.
- 51 Καὶ ἰδοὺ, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσεισθη, καὶ αἱ πέτραι ἐ-
- 52 σχίσθησαν, καὶ τὰ μνημεῖα ἠνοιχθη-
- 53 σαν, καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοι-
- μημένων ἁγίων ἀνέστησαν. Καὶ ἐξε-
- 54 θόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν εἰς πολλούς.
- 55 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐ-
- του φυλάττοντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γενόμενα, ἐφοβή-
- θησαν σφόδρα, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦτο οὗτος
- 56 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαί· ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι· αἵτινες ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τῆς Γαλι-
- 57 λαιίας, ὑπηρετοῦσαι αὐτόν· μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο Μαρία ἡ Μαγδαλινῆ, καὶ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰω-
- 58 σῆ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.
- 59 Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, ἦλθεν ἄνθρω-
- πος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τὸ ὄ-
- νομα Ἰωσήφ, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐμαθή-
- 58 τευσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν. Οὗτος ἐλθὼν πρὸς τὸν Πιλάτον, ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος προσέταξε νὰ
- 59 ἀποδοθῇ τὸ σῶμα. Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσήφ, ἐτύλιξεν αὐτὸ μὲ σινδόνα
- 60 καθαρὰν, καὶ ἔθεσεν αὐτὸ ἐν τῷ νέφ αὐτοῦ μνημείῳ, τὸ ὁποῖον ἐλατώμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν εἰς τὴν θύραν τοῦ μνημείου,
- 61 ἀνεχώρησεν. Ἦτο δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ
- τιέριτε θόσινε, Ἄετε ὁχμῆ νδε κόφτε σε βιέν Ιλία τα ὀπετόνε.
- 50 Εδέ Ιισδι περσερι βερτίτι με ζε τε μάθ, ε δά ὀπίρτινε.
- 51 Εδέ já κερτίν' ε τέμπδλιτ τεκ στῶα μβε δῦ, πρέι σε λάρτι γερ πόσττε: εδέ δέε στέντ, εδέ γέρετε
- 52 πλάσνε, εδέ βάρετ' εχάπνε, εδέ ὀδμε τρέπε σεντόρεσ κε κίσινε βδέ-
- 53 κρε ενγάλνε. Εδέ δάλνε νγα βάρετε πασ τε νγάλριτ' ατί, ε χῦνε νδε κυτέτ τε σεντερδρε, εδέ δάκνε μβε ὀδμε βέτε.
- 54 Εδέ ερδερ-κίνδεσι εδέ ατά κε ἴσινε βάσκε με ατέ τκε ρβαίτρε Ιισδνε, κερ πάνε τερμέτιν' εδέ τῶ' πδνερα εδένε, εφρικεσδανε φόρτ, ε θάνε, Με τε βερτέτε κύι πάσκα κένε Βίρ Περενάιε.
- 55 Εδέ ατιέ ἴσινε ὀδμε γρά: τκε βένε ρέ περ σε λάργδ: τε τσίλατε κί- ὀινε βάτρε πράπα Ιισδιτ νγα Γα-
- 56 λιλέα, τκε ι σερβύερ' ατί: νδερ ατό ἴστε Μαρία Μαγδαλινί, εδέ Μαρία ε ἔμ' ε Ιακόβιτ εδέ Ιοσίδτ, εδέ ε ἔμ' ε τε βίββετ Ζεβεδέετ.
- 57 Εδέ σι ενγρύς, ἐρδι νέ νερί ιπά- σρε νγα Αριμαθέα, κε ε κίστε ἔμε- ρινε Ιοσίφ, κε εδέ αύ βέτε κίστε
- 58 πάσρε κένε νασένεσ τε Ιισδι. Κύι βάτε τε Πιλάτι, ε λύπι τρέπιν' ε Ιισδιτ. Ατεχέρε Πιλάτι ερδερδῶι τ'ι
- 59 ἔπετε τρέπι. Εδέ Ιοσίφι μόρι τρέπνε, εδέ ε πεστόλι με πελχέρε τε
- 60 πάστρε, εδέ ε βέρι νδε βάρτ τε τί τε ρίνε, κε ε κίστε ρεμδρε νδε ὀκέμπτ τε γδριτ: εδέ σι ρεκδλίσι νέ γδρ τε μάθ νδε ἀέρετ τε βάριτ, ἰκδ.
- 61 Εδέ ατιέ ἴστε Μαρία Μαγδαλινί,

Μαγδαληνή, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμενα ἀπέναντι τοῦ τάφου.

- 62 Καὶ τῇ ἐπαύριον, ἣτις εἶναι μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τὸν Πιλάτον, λέγοντες, Κύριε, ἐνεθυμήθημεν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, Μετὰ τρεῖς ἡμέρας θέλω ἀναστηθῆναι. 63 Πρὸσταξον λοιπὸν νὰ ἀσφαλισθῇ ὁ τάφος ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλθόντες διὰ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτὸν, καὶ εἴπωσι πρὸς τὸν λαόν, Ἄνεστη ἐκ τῶν νεκρῶν· καὶ θέλει εἶσθαι ἡ ἐσχάτη πλάνη χειροτέρα τῆς πρώτης, Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Ἔχετε φύλακας· ὑπάγετε, 64 ἀσφαλίσατε καθὼς ἐξεύρετε. Οἱ δὲ ὑπῆγον, καὶ ἠσφάλισαν τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον, καὶ ἐπιστήσαντες τοὺς φύλακας.

Κεφ. κη'.

- 1 ἌΦΟΥ δὲ ἐπέρασε τὸ σάββατον, περὶ τὰ χαράγματα τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, διὰ νὰ 2 θεωρήσωσι τὸν τάφον. Καὶ ἰδοὺ, ἔγεινε σεισμὸς μέγας· διότι ἄγγελος Κυρίου καταβάς ἐξ οὐρανοῦ, ἦλθε καὶ ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ 3 ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. Ἦτο δὲ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα 4 αὐτοῦ λευκὸν ὡς ἡ χιών. Καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐταράχθησαν οἱ φύλακες, καὶ ἔγειναν ὡς νεκροί. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς τὰς γυναῖκας, Μὴ φοβεῖσθε σεῖς· διότι ἐξεύρω ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον 5 ζητεῖτε. Δὲν εἶναι ἐδώ· διότι ἀνέστη, καθὼς εἶπεν· ἴδετε τὸν τόπον 6 ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. Καὶ ὑπάγετε

ἐδὲ Μαρία τιάτρε, τσκε νδένδρε κδνδρδελ βάριτ.

- 62 Εδὲ μβε τε νέσερμενε, κε ἔσττε πας σε κρέμτεσε, δμβελόθνε κρουε-πρίφτεριτ' ἐδὲ Φαρισεῖτε τε Πιλᾶτι, 63 τσκε θένε, Ζότ, νέβε μβάιμε μέντ, σε αὐ γενέστᾶρι θα κερ κέ γάλε, σε Πας τρι δίτθ δοτε νγάλεμ. 64 Ὑρδερὸ πρᾶ τε ρόχγετε βάρι γερ μβε τε τρέτενε δίτε, σε μος βίνενε νδσένεσιτ' ε ατὶ νάτεν' ἐδὲ ε βιέ-δενε, ἐδὲ ι θόνε λαζιτ, σε Ὑνγάλ νγα τε βδέκτριτε: ἐδὲ γενέστρ' ε πασταίμε δοτε ἰτέτε μῆ ε κέκε 65 σε ε πάρα. Εδὲ Πιλᾶτι σ θά ατύρε, Κένι ρδαῖτεσε: σκόνι, ε σιγδρόεني σι 66 τε δίνι. Εδὲ ατά βάνε, ε σιγδρδανε βάρινε, τσκε βδλόσδρε γδρινε, βάσχε με ρδαῖτεσιτ.

Κρεῖ 28.

- 1 Εδὲ σι σκῶι ε σῆτῆνα, τσκε γε-διρ' ε διέλε ε πάρα δίτε ε ἰάβεσε, ἐρδι Μαρία Μαγδαλινί, ἐδὲ Μαρία 2 τιάτρε, κε τε σίχινε βάρε. Εδὲ ἰά τεκ δβῆ νῆ τερμέτ ι μάθ: σεπσέ ἐνγελ' ι Ζότιτ σδρίτι νγα κιέλι, ἐδὲ ἐρδι ε ρσκηλίσι γδρινε νγα δέρα 3 ε βάριτ, ἐδὲ ρίντε σίπερ ατὶ. Εδὲ φάχεῖα ε ατὶ ἴτε ποσί βετῆτιμε, ἐδὲ ρόβεῖα ε ατὶ ε βάρδε ποσί βόρα. 4 Εδὲ ατά κε ρδανιν' στρέμπνε νγα φρίκ' ε ατὶ, ἐδὲ δβένε ποσί τε βδέ-5 κδρε. Εδὲ ἐνγελι σπεργέκ ε σ θά γραβετ, Μος κίνι φρίκε: σεπσέ ε δί σε κερκόνι Ἰισδνε κε σκρυκε-6 ζῶα. Νδκ' ἔσττε κετῆ: σεπσέ σνγάλ, σικδνδρε πάτ θένε: ἐῖανι, σιχινε βέν-7 δινε κδ δίργει Ζότι. Εδὲ σκόνι σπέιτ'

ταχέως, καὶ εἶπατε πρὸς τοὺς μαθη-
τὰς αὐτοῦ, ὅτι ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν.
καὶ ἰδοὺ, ὑπάγει πρότερον ὑμῶν εἰς
τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ θέλετε ἰδεῖ αὐ-
τόν· ἰδοὺ, σὰς εἶπον.

8 Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχέως ἀπὸ τοῦ
μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς με-
γάλης, ἔδραμον νὰ ἀπαγγείλωσι πρὸς
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

9 Ἐνῶ δὲ ἤρχοντο νὰ ἀπαγγείλωσι
πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἰδοὺ, ὁ Ἰη-
σοῦς ἀπήντησεν αὐτὰς, λέγων, Χαίρε-
τε. Καὶ ἐκεῖναι προσελθοῦσαι, ἐπία-
σαν τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ προσεκύ-
10 νησαν αὐτόν. Τότε λέγει πρὸς αὐτὰς
ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ἀ-
παγγείλατε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς μου,
διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν·
καὶ ἐκεῖ θέλουσι μεῖς ἰδεῖ.

11 Ἐνῶ δὲ αὐταὶ ἀπῆρχοντο, ἰδοὺ,
τινὲς τῶν φάλακων, ἐλθόντες εἰς τὴν
πόλιν, ἀπήγγειλαν πρὸς τοὺς ἀρχιε-
12 ρεῖς πάντα τὰ γενόμενα. Καὶ συνα-
χθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ
συμβουλευθέντες, ἔδωκαν εἰς τοὺς
13 στρατιώτας ἀργύρια ἱκανὰ, λέγοντες,
Εἶπατε, Ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλθόν-
τες διὰ νυκτὸς ἔκλεψαν αὐτόν, ἐνῶ ἡ-
14 μεῖς ἐκοιμώμεθα. Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ
τοῦτο ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς
θέλομεν πείσει αὐτόν, καὶ ἐσὰς θέλο-
15 μεν κάμει ἀμερίμνους. Ἐκεῖνοι δὲ λα-
βόντες τὰ ἀργύρια, ἔπραξαν ὡς ἐδι-
δάχθησαν. Καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος
οὗτος παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις μέχρι τῆς
σήμερον.

16 Οἱ δὲ ἑνδεκα μαθηταὶ ὑπῆγον εἰς
τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος, ὅπου πα-
17 ρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Καὶ
ἰδόντες αὐτόν, προσεκύνησαν αὐτόν·
18 τινὲς δὲ ἐδίστασαν. Καὶ προσελθὼν ὁ
Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς, λέγων,
Ἐδόθη εἰς ἐμὲ πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρα-

ε 8 θόνι νδσένεσεβετ ατί, σε 8νγάλ
νγα τε βδέκρητε: εδέ já τε πο
βέτε με περπάρα σε já νδε Γα-
λιλῆτ: ατιέ δότα σίχνι ατέ: ja τεκ
8 θασε jáβε.

8 Εδέ από δθαλνε σπέιτ νγα βάρι με
φρίκε εδέ με γεζίμ τε μάθ, εδέ
8σδ'λνε τ' 8 άπενε ζε νδσένεσεβετ
ατί.

9 Εδέ τ8κε βάιτ8ρε τ' άπενε ζε
νδσένεσεβετ ατί, já Γι8δῖ τε πόκι
με από, ε 8 θά, Γεζόχι. Εδέ από ι
έρθνε περάνε, ε ι ζ8νε κέμβετ' ατί,
10 εδέ ι 8φάλνε. Ατεχέρε Γι8δῖ 8 θά
ατύρε, Μος κίνι φρίκε: σκόνι, ε έπνι
ζε βελέζερετ μι, κε τε σκόνενε νδε
Γαλιλῆτ: εδέ ατιέ δοτε με σόχενε.

11 Εδέ από τ8κε βάιτ8ρε, já τσά
νγα ρ8αίτεσιτε τεκ έρθνε νδε κυτέτ,
ε 8 δάνε ζε κρυε-πρίφτερετ περ
12 γίθε σα 8δένε. Εδέ ατά 8μβελόθνε
βάσκε με πλέκτε, εδέ σι μ8αρνε
ε δάνε κεσίλε, 8 δάνε 8στέτόρεβετ
13 μ8άφτ αργένδα, τ8κε θένε, Θόνι,
Σε νδσένεσιτ' ε ατί έρθνε νάτεν'
14 εδέ ε βόθνε, κ8ρ πο φλίνιμ νε. Εδέ
νδε 8δεγόφτε κε jó νγα κίβερνιτᾶρι, νε
δοτ' ι μ8δ8με μένδεjen' ατί, εδέ
δοτε βέιμε κε já τε μος κένι κ8j-
15 δέ8. Εδέ ατά σι μ8αρνε αργέν-
δατε, βένε σικδνάρε 8με8δανε. Εδέ
κε jó φιάλε 8χάπ νδεπερ J8δέντ
γερ μβε δίτε τε σόρμε.

16 Εδέ τε νε-μβε-δίετε νδσένεσιτε
βάνε νδε Γαλιλῆτ, νδ' ατέ μάλ, κε
17 ι πάτ ποροσίτ8ρ' Γι8δῖ. Εδέ κ8ρ ε
πάνε, ι 8φάλνε ατί: πό τσά νγα
18 ατά ίσινε με dῶ μένδεje. Εδέ Γι8δῖ
έρδι περάνε, ε 8 φόλι ατύρε, τ8κε
θένε, Μ' 8δά τσ' δό π8δτέτ νδε κίελ

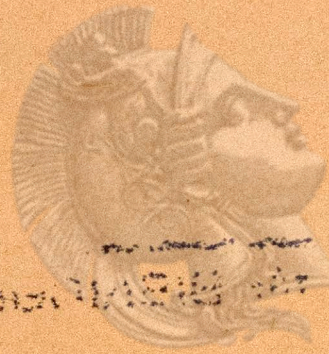
19 νῶ καὶ ἐπὶ γῆς. Πορευθέντες λοιπὸν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς νὰ φυλάττωσι πάντα ὅσα παρήγγειλα εἰς ἑσᾶς· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ εἶμαι μεθ' ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος· Ἀμήν.

19 εδέ μδι δέτ. Σκόνι πρά ε μεσόνι γίθς κόμδετε, εδέ ι παγεζόνι μδ'έμεριτ τ' Ἄτιτ ε τε Βίριτ ε τε
20 Φρύμεσε Σεντερδαρα, εδέ ι μεσόνι ατά τε ρδάνενε γίθς σα 8 κάμ ποροσίτρρε jδβε: εδέ jά δνε τε jάμ δάσχε με jδ γίθς δίττε, γερ μβε τε μδαρδαρατ τε jέτρεε: Ἀμίν.

Διὰ τὴν ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ

ΔΩΡΕΑ
ΦΙΛΙΠΠΟΥ Κ. ΦΑΛΜΠΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ

AKADHMIA
ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΝ

AKAΔHMIA

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ